

Search in کتبخانه (PDF)

کتبخانه (PDF)

Closed Group · 149K Members

جوييني گروپه‌كهمان، له فهيسبووک.

About

Discussion

Chats

Photos

Events

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
الْحٰمِدُ لِلّٰهِ الْعَلِيِّ الْمُكَبِّرِ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ریساکانی

خوشنودیستی

107

ریسای به سوود بُو په یوهندییه کی
به خته و هرانه و سه رکه و توانه
که پیویسته هه مهو که سیک بیان زانیت

نووسینی: ریچارد تیمپلمر

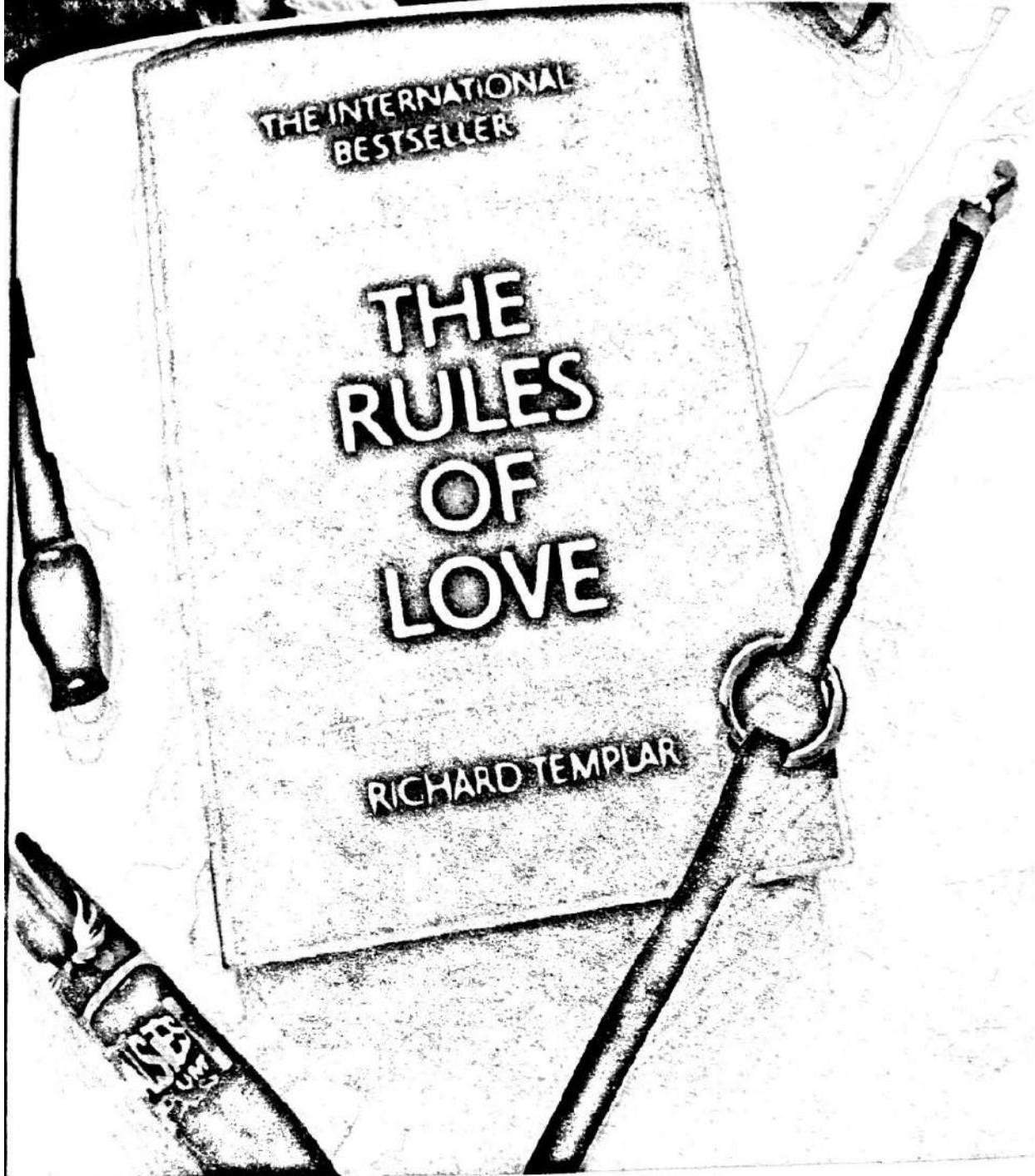
و هر گیرانی له ئىنگلېزىيە وە: ئەبوبەکر ئە حمەد حدر

ریسکانی

خوشویستی

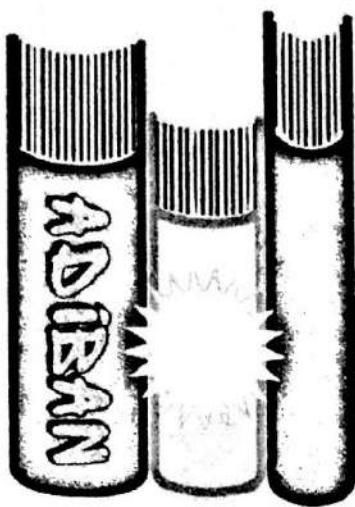

ریساکانے خوشہ ویسٹے

ریضا رد تیپیلہ،

وہ گیرپانی لہ ئینگلیزی وہ: ئبوبہ کر ئے حمید خدر

لە قاڭۇزىقان ئاپنە ئۆزىنلىرىنىڭ كەنپىان

بېرىۋەبىرى گشتى: ئارامى مەلا محمد

ناوى كىتىب: رىساكاني خوشويستى.

نوسىن: رىچارد تىپلەر.

وەرگىزىن: نەبوبەكر نەھىھەد خدر.

پىنداقچونوھى: سەردار حەسەنخالى.

دىزايىن: كومپانىاي كىتىب.

نۇبەتى چاپ: چاپى يە كەم.

تىراژ: 2000 دانىي ليچاپكراوه.

له بارهی کتیبی ریساکانی خوشبویستی

ژیان باسی په یوندیسه کی پتدوی خوشبویستی ده کات. لە راستیدا همندیک کەس له مەدا ناوازەن، ھاوژینیک دەدۆزىنەو کە دلخوشیان ده کات، له سروشیانەو سەرچاوه دەگرتەت کە چۆن بەناو کاتە سەختە کاندا پى دەکەن و په یوندیسان له کەشىکى تازە و بە خششىتمامىزدا درىزە پىندەن. بە تاسانى ھاپرى دەدۆزىنەو و په یوندیسه کی تۆكمەی ھەميشىمى دەخولقىتن. نمۇونەن له خىزانىتىکى پشتىتوانخوازى بەھېز. وا دەکەن کە يىن رەنج و ماندووين يىتە بىردىست، ئەمەش له کاتىكدا کە له دىدگەی زۇرىك له ئىئمەو ئەۋەندە ئاسان نىيە. خوشبویستى بىنەمايمە کى سروشىتى مەرۆفە، بەلام پەخشىركدنى ژیان له گەل خەلک ھەميشە ئاسان نىيە.

ئایا شتىك ھەمە ئەوانە دەيىزانن و ئىئمە ئايىزانىسىن؟ ئایا شتىك بۇنى ھەمە ھەموومان سودى لى بىبىنلىن؟ و لامە کە بىرىتىيە له بەللىنى. ئەوانەن ریساکانی خوشبویستى دەزانن.

ریساکانی خوشبویستى كۆمەلە بىنەمايمە کى رېنمایىكىن کە يارمەتىت دەدەن لە پىتاو پىنكەۋەنانى په یوندیسە کى بەھىز، سەقامىگىر و ژيانىتكى يېڭوتا. ئەم پەرتوكە له حەوت تەۋەرە پىشك دېت کە ھەرىك لە ریساکان بەرەو ژيانىتكى دلخوشانە و تەواوتر رېنمایىت ده کات. ھەم خۆت و ھەم ھەموو ئەوانەن دەھروپىشتت، ھەست بە سودەكانى دەکەن:

پیجارد تیمپلر کییه؟

پیجارد بھیہ کیک له دیارتین نووسمره کانی بھریتایان و جیهان دادهئیت.
زیاتر له سی سال نہزمونی هدیہ له جیهانی بازرگانی و له چمندین

چینگه و پینگهدا کاری کردووه. بدهیه گنک له کمسه سه رکه و توو و ناوازه کان هەزمار ده کریت و هدر بۆ نەم مەبەستەش دەھیوئىت نەو دەستکەوتوانەی کە بەدەستى ھەيتاون ھاویەشیان پى بکات له گەل خەلکى دېكەدا.

دەبیت نامازە بەوه بکەم کە پېچارد تىمپلەر ناوى بىك نووسەر نىد بەلکو پېچارد ھى كەسېنکە و تىمپلەر ھى كەسېنکى دېكەمە، نەم دووانە بەدەكەوه بۆ ماۋەيە کى زۆر ھارپى بسوون و پەرتۇوگىان بەدەكەوه نوویسىو، نىتىر لە سالى ٢٠٠٦ ھارپى و ھاویەشى كارەكەی كۆچى دوايى دەگات. نەم دوو نووسەرە ھەلەدەستن بىر کردنەوە لەرپىسا لە چوارچىسوھى پەرتۇوکدا، كە ھەر پەرتۇوگىك زىاتر لە سەد پىسا لە خۆى دەگرتى. دىمارە نەم پېسایانەش لە ژيانى واقىعى ئىمەدا سەرچاومىان گىرسووه، نەوهى كە نەمان لە ژيانى رۇڭانىدەندا نەزمۇنىيان كردووه و بىيونىييانە و لە خەلکىيان پرسىيۇو. پاشان ھاتسون نەمانەيان لە كۆمەلە پەرتۇوگىكىدا يەرچەستە كردووه. لەناو نەم پەرتۇوگانەدا پېساكانى كارىسان بەدەكەوه نووسىيەوە، بەلام لەدواي نەوهى كە ھاپپىكەي دەمرىت، نىتىر ناوهستىت و درېزە بە نووسېنى نەم پەرتۇوكە ناوازانە دەدات، ھەلبىت نەم جۆرە پېسایانە لە قولايى ناخى كەسېنکدا ھەلەقولن كە تالى و تفى و خۆشى و شادى ژيانى چەشتىتى، بەچەين بوارى جىاواز گۈزەرى كردىت. بۆيە نەم نووسەرە خۆشەوستەش لە كۆمەلىك بوارى جىاوازدا پەرتۇوگى نووسىيۇ، وەكو پېساكانى ژيان، پېساكانى خۆشمۇستى، پېساكانى كار، پېساكانى دايىك و باركايىتى، پېساكانى دەولەمەندى، پېساكانى بەرپۇەبردن و پېساكان بۇتىكشكاندىن... ھەر پەرتۇوگىك لەمانە بەمرو مەنزىلگەدەك پەلکىشىت دەكەن و ناخت پېيان گىرۇدە و ناۋىتە دەبىت.

پیشنهادی:

سەرەتا، لە قولایی دلەمەوە سوپاسى خوداي گەورە و مەھرەبان دەکەم كە وەك هەميشە ھاواکار و ھاندەرم بۇوە لە كارەكانمدا. يېڭىمان ھەموو مەۋەقىئەك ھەستى خۆشەويىتى ھەدیه. نەم ھەستە، مەرقۇچە كان وابىستەي يەكتەر دەكەت و وايانلى ئى دەكەت ھەميشە لە پىتىاو يەكتىريدا كار بىكەن و بىجەنگەن، سۆز و مىھرەبانى لە نايرياندا بەدى دىتت و گىيانى ھاواکارى و پشتىگىرى لە قولايى ناخياندا چەكەرە دەكەت.

لەم پەرتۇوكەدا نۇرسەر كۆمەلیك رېسای ناوازە بەرجەستە دەكەت، بۇ نەم مەبەستەش رېساكائى بە سەر چەند تەۋەرەتكەدا دابەش كردووه. تەۋەرى يەکەم خۆى لە دۆزىنەوە خۆشەويىتىدا دەبىنېتىدە، ئەگەر تۇ دەتەۋىت پى بنىيە ناو پېرۇسە خۆشەويىتىيە، سەرەتا دەيىت كەسىك بىدۇزىيە خۆشت بۇتت و خۆشى بۇنى. لە خودى خۆت تى بىگەيەت كە ناخۆ چۈن كەسىك ناخى تۇ دەكەتەوە، كى خونەكەت بەدى دەھىنېت، كى دەتوانىت گەنگىت پى بەدات و ھەموو بەيانى و ئىتوارەيدەك ھاوشىيە گولىك بۇنت بىكەت و ئاوت بىدات. زۆر گەنگە مەرۆف بەر لە پىتىانە قۇناغى ھاوسەرگىرى بىزانتىت لە گەل كى پى دەكەت و بتوانى بە يەكەوە درېزە بە زىيانىان بىدەن و بەختەوەرى و خۆشى و كامەرانى بۇ يەكتەر دايىن بىكەن و درېزە پى بىدەن. شەوهى لەم تەۋەرەدا چاوهەكانت پىنى ناشنا دېبن، بىتىيە لە گوزەر كەرن بە ناو چەند رېسايدەك بۇ دۆزىنەوە كەسىكى شياو كە ئاوتىمى دلت يېت.

لە تەۋەرى دووھەمى نەم پەرتۇوكەدا، نۇرسەر پىن دەخاتە سەر چەند رېسايدەك بۇ جىابۇونەوە، ئەگەر تۇ ھاۋازىنېتىكى شياو و ناوازە ھەلبىزىرت، شەوا ھەرگىز رۇوەپروي نەم قۇناغە نابىتەوە، بەلام ژيانىش قۇولە و دەكىت ھەموو كەس نەزانىت مەلهى تىدا بىكەت، دەكىت ھەندىتكى جار ھەلەمان كەدىت و كەسىكى ھەلەمان ھەلبىزاردەيىت كە شياوى ئىمە نەيت. دەكىت ئەو كەسى كە ئىمە ھەلەمانبىزاردۇوە خۆشەويىتى بۇ ئىمە دەرنەپرىت و

گرنگی به هسته کامن و خدون و خولیا و حوزه کامن نهاد. ثم پیسایانه هاوکارمان دهبن نه گهر پژیک له روزان توشی نه شتنه هاتین، چی بکدین و چون پویه رویان ببینه وه، چون به شیوه کی جوان بریاری جیابونه وه بدهین. زور که س ناتوانن پهره به ژیانی هاوسمه ریان بدنه، بهلام له بدر نه وهی خلک دهمه کرد وه و چاویان زهق کردووه، نیتر نهوان ناتوانن بریاری جیابونه وه بدهن و هر له ناو زلکاوی کیشه و گرفتدا ژیان دهکن، هتاکو تییدا ده خنکین.

له تهودریکی دیکه دا نووسه ر چهند پیسایه ک دهیاری خیزان شریقه دهکات، نه مانه وامان فیر دهکن که چون مامه له له گهمل خزمه نزیکه کامن بکهین، خوشمان بیوین و پیزیان بگرین، سه رانیان بکهین، جار جار پهیوندییان پیوه بکهین، با نهوان واش نهبن و خراب بن، تو باشترين ههولی خوت بده، چونکه له کاتی تهنگانه و کیشه و گرفتدا هر خزمه کان دهستی پشتگیری و یارمه تی دریز دهکن.

له چهند پیسایه کی دیکه دا دانه ریاس له پهیوندی هاوپریه تی دهکات، چون دهیت به هاوپریه کی باش، بهر لنه وهی به دوای هاوپری باشد ایگه پریین، ئهوا دهیت خومان ببین به هاوپریه کی باشی خومان و خملک. پهیوندییه کی راست و دروست و پته ویان له گهمل ببهستین و هؤکاریک بین بو به خته وه کردن و شادومان کردنی یه کتر. همروهها له کاتی تاخوشه و نه هامه تیدا به هنای یه کتره وه بچین. زیاتر له مدهش، نووسه ر له تهودری کوتاییدا دهیارهی چهند پیسایه ک ده دویت که هه مسو خلک ده گرتنه وه، نیمه وه کو مرؤف چون ره فتار بکهین و یه کترمان خوش بویت و له گهمل یه کتر بین.

ثم پیسایانه، زور گرنگ و نوازه و ماندارن، هر یه کیک له مانه بدهو دوور گهیه کی خوشی و ناسودهییمان که مهند کیش دهکن، بهلام تهنيا خوئنده ویان گرنگ نیمه، نیمه پیویسته کارنکی ندوتو بکدین که له ناکار و ره فتار ماندا پرشنگ بدهندوه. ببین به پهیوندی کاری نه پیسایانه بو رویه رویونه وهی تاخوشه و نه هامه تیده کان و همنگاونان بدهو مهزلگه بزه و خنده.

بىنگومان ئەم پىسایانە خاونە بەھا و بايھى خۇيانى، دەكىت تۆ وەکو خۇنەر جىڭەي راپىزى دلت بن و بىانكەيت بە پىشەنگى ژيانى خۆت. دەشكىت تېبىنىت لە سەريان ھەبىت و دانت لە گەلىاندا نەكولىت، بەلام بە شىۋىيەكى گشتى ئەگەر ئىمە وەکو خۇنەر ئەم پىسایانە بە وردى بخۇنېنىھە و لىيان تېبىگەين، پاشان پەيرەويان بکەين، ئەوا دلنىا بە كەسىكى كراوه و تىڭەيشتۇو و پىنگەيشتۇومانلى دروست دەبىت و ھەمىشە ھەستەكانمان ئەرتىسى دېن. بىنگومان تەنیا پەرتۇوكى خودا بى خەوش و كەم و كورپىيە، بۇيە لە سەرۋىيەندى خۇنەنەوەي ئەم پەرتۇوكەدا ئەگەر ھەر سەرنج و تېبىنېيەكتان ھەبوو ئەوا دەتوانن راستەوخۇ لە پىنگەي ئەم ژمارەي خوارەوە رەخنە و پىشىيارە كانتنامان بە دىاري بۇ بىنېرن بۇ ئەوەي بىوانىن لە داھاتۇودا كارى ناوازە و جوانتر پىشكەش بە ئىۋەي خۇنەرى ھىزى و خۆشەوىست و زىدە ئازىز بکەين.

وەركىيە: لۇبوبەكر نەممە خەر
قەلادىرى-پىشەر (7/7/2018)
ژ.مۆبايل: (٥٢٥٥١٩١٥١٩٩٥)

((بیٽست))

پیساکانی ئەم كتىيە 107 پیساى زۇر بەسون، گرنگىن بۇ
ژيانى ھەموومان، بەسەر شەش تەوەرى سەرەكىدا دابەش
بوون كە ڈمارەى لاپەرەكانيان دىيارى كراون.

تەوەرى يەكەم:

پیساکان بۇ دۆزىنەوەى خۆشەویستى، لاپەرەى (13).

تەوەرى دووەم:

پیساکانى ھاوسمەركىرى، لاپەرەى (74).

تەوەرى سىيەم:

پیساکان بۇ جىابۇونەوە، لاپەرەى (240).

تەوەرى چوارەم:

پیساکانى خىزان، لاپەرەى (258).

تەوەرى پىنچەم:

پیساکانى ھاولەپەتى، لاپەرەى (298).

تەوەرى شەشم:

پیساکان بۇ ھەمووان، لاپەرەى (342).

پیشکه شه به:

* دایک و باوکی خوشه ویستم

* خوشک و برا کانم

تەوھىرى يەكەم

پىساكان بۇ دۆزىنەوەي خۆشەويىستى

شتيکي زور باشه که ئەم پەرتووکە بەناوی "پىساكانى خۆشەويىستى" ناو دەنلىن، بەلام سوودى چىيە ئەگەر تۆ هيشتا دركت بە ئەشق نەكربىت و نەتدقزىبىتەوھ؟ يان دەشىت پىت وابىت کە دركت پى كردووه و دۇزىوتەوھ، بەلام دەكربىت دلنىا نەبىت. ئايا ئەو هاوسەرە نوئىيە ئەو كەسەيە کە من دەمەويىت؟ چۈن دەتونانىت دەرىپېرىت، چۈن لە كاتى بېرىارداندا هەلسوكەوت دەكەيت؟

ئەم جارە دەته ويىت ئامانجى خۆت بېيىكى. ناتەويىت شتيکى هەلە بلىيى يان بىكەي، ياخود پىشىبىنى شتيکى زور يان كەم بکەيت. بۆيە لە كاتىكدا بە دواى هاوسەرېكى ناوازەدا دەگەرېت يان بته ويىت دوايىن ئەگەر بە دەست بخەيت ئەوا دەبىت چۈن هەلسوكەوت بکەيت و دەبىت بە دواى چىدا بگەرېي؟

لەم تەوهەرى ئەم پەرتووکەدا ئەوه بەرجەستە دەكەين کە تۆ چىت پىويىستە بۇ ناسىينەوھ و هەلبزاردىنى هاوسەرېكى ناوازە لە كاتى بىننى.

خۆ ئەگەر تۆ خاوهنى پەيوەندى بىت، ئەوا دەكربىت گوزەرېك بە لاپەرەكانى ئەم پەرتووکەدا بکەيت، چونكە ئەو پۇزىانەت بىر دەھىننەوھ كە بۆچى ژيانى هاوسەرېت پىك هيئاوه كاتىك بۆيە كەم جار هاۋىزىنەكەت بىنى. ئەوهش پۇون دەكاتەوه كە چۈن ئىستا شتەكان پى دەكەن. بە دلنىايىيەوھ لە بوارى يارمەتىدانى ئەوانى دىكە

له پیناو دوزینه وهی ئەشقدا ئەوا تو دەستىكى بالات
دەبىت لە پشتگىرى يىكىرىدىن يان كاتىك بەرەو پېڭايەكى ھەلە
ملىان ناوه.

ریسای ۱

خوت به

مهبست له بون به خوت، ههول و تیکوشان نیه له پیناو
به برداکردنی به رگیکی نوئ کاتیک که سیک ده بینیت که
زور حهذت لیلهتی، یان ههول و تیکوشان نیه له پیناو بون
په که سیک که خوت پیت وايه ئهوان به دوایدا ده گهرين.
ده کریت که سیکی کارامه بیت یان به هیز و کپ و بیدهندگ
بیت یان که سیکی ئالوز بیت. به لایه نی که م ده توانيت خوت
له شه رمه زار کردن بوه ستینی به گیرانه و هی نوکته و گالته و
گهپ له کات و ساتی نه شیاودا، یان و آنه کهیت که به زه بیان
پیتدا بیت و ه، له به رئه و هی نو قم بونیت له ده ریای کیشہ
و گرفته کاندا.

له راستیدا، ناتوانیت ئه و بکهیت، چونکه ده کریت به لایه نی
که م بوقئواره یه ک یان دوو ئیواره، بوقمانگیک یان دوو
مانگ بهم شیوه یه هه نگاو بنی، بهلام به رده و ام بون بهم
شیوه یه بوقه تاهه تایه زور سه خت و دژوار ده بیت. ئه گه ر
تؤ پیت وايه ئه و که سه ئه و هی که تؤ ده ته ویت و ده بیناسیت،
ئه و ده کریت نیو سه ده ها وزینی له گه ل بکهیت، ته نیا خه یال
بکه، پهنجا سال تؤ وا خوت پیشان بدھیت که که سیکی
کارامه ی ياخود دامر کاندنه و هی هه ستی سروشی گالته و
گهپی خوت بوق ماوهی پهنجا سال.

ئه مه نایه ته دی، و آنیه؟ ئایا هه ر به راستی ده ته ویت

خوت له پشت ئەو باگراوندە کە سایه‌تىيەي کە خوت
كىشاوتە مەلاس بدهىت؟ تەنبا خەيال بکە ئاخۇ ئەمە چۈن
پىسى تى دەچىت، هېچ كە سىنگ نازانىت ئەو باگراوندەي کە
نەخساندووته تۇرىكى راستەقىنە نىت کە لە پىتاو لە دەست
نەدانى ھاۋزىنە كەت وات لە خوت كردىوو، وا دابنى كە
ھاۋزىنە كە لە چەند ھفتە يەكدا، مانگىنکدا يان سالىنکدا درك
بە شىوه‌ي راستەقىنە ئى تو دەكەت، دواجار كە لاواز دەبى و
شەق دەبەي؟ ھاۋزىنە كەت زور پىت سەرسام نايىت، توش
سەرسام نايىت.

من پىت نالىئىم جار چار تۈرىك بەرمەدە، ھەنگاوش بەرەو
پىشەوە بىن، ئىمە ھەممۇمان ھەممۇ كات دەبىت ئەو بکەين.
نەك ھەر تەنھا لە ڈيانى خۇشەویستى خۆماندا، بەلكو بە
دللىاپىيەوە، دەتوانىت ھەول بدهىت کە پلاندانەر يېكى ئاگادار
و پېتىك و پېتىك بىت، يان كەمتر نەريتنى بى، گورپىنى ئاكار
و رەفتار بە گشتى باشە، ئەوھى ئەم پىسايە بەرجەستەي
دەكەت بىرىتى لە گورپىنى سروشى كە سايەتى خوت، بىنگومان
ئەمەش بەرەمدار نايىت، تو بەم شىوه‌ي دەتەۋىت كەسى
بەرامبەر بۇ ڈيانى ھاۋبەش پازى بکەيت.

لە بەر ئەو خوت بە، ھەممۇ شىتىك وەكىو رۇزى رووناڭ
دەردەكەۋىت، ئەگەر ئەمە ئەو نەبىت کە ئەو بە دوايدا
دەگەپىت، ئەوا بە لايەنى كەم تو ئەوەندە خوت شۇرۇ
ناكەپتەوە بۇ ئەوھى دركت پىن بىرىت، دەزانى چى؟ رەنگە
ھەر لە راستىدا ئەو جەزى لە كەسى كارامە نەبىت، لەوانەيە
حەزى لە كەسى مات و بىن دەنگ و بەھىز نەبىت، رەنگە
ئەم ھەر جەزى لە گالىھە و گەپى سروشى تو بىت، دەشىت

هڙی له که سیک بیت که تا پاده یه ک پتویستی به چاودیری
و ئاگاداری بیت.

ده بینیت، ئه گهر ساخته بکه بیت، ئه وا تو که سایه تیه ک
ده خوالقینیت که وا ئه و که سه له راستیدا تو نیت. که واته
لیرهدا ئه مه چون یارمه تیده ر ده بیت؟ ده کریت له شوینیک
که سیک هه بیت که که سیکی و هکو توی بوبیت، که سیک که
پره له هله و پهله و شکست، من شتیکی دیکهت پن ده لیم
- ئه مان ته نیا هر ئه و هله و پهله و شکستانه نابین، به لکو
و هکو به شیک له جوانی ده رئاسا و سه رنجرا کیش به دی
ده که ن له تقدا، لیرهدا ئه مان راست و دروست ده بن.

هه مو و شتیک و هکو رُوْژی رووناک ده ده که ویت

پیساي ۲

برينه کانت سارپیز بکه پاشان هنگاوييکي نوي بنى

له ژيانماندا هموومان توشى برين و ئەشكەنجە و ئازار و
نهامەتى دەبىنەوە، ئەمەش شتىكى ناچارييە. هەندىك كەس
له ئىمە زياق ئازار دەچىزىن. بە دلىايىھەوە، ئەو جى بريناھ
كەسايەتى ئىمە دەنۇيتىن، بىق ماوهىيەكى زور درېزە ناكىشىن،
بەلام بە لايەنى كەم دەبىت چاك بىنەوە و بگەزىنەوە ناو
ئازاوه و نەمامەتى.

ئەگەر دوا هاۋىزىنەكەت يان هاۋىزىنەكانت تويان بە هەست
و سۆزىكى دارماو بەجى هيشتىووه، وا باشتەرە ئەم دارمانە
چاك بکەيتەوە بەرلەوهى بە دواي ئەشقىك يان هاوسەرىكى
دىكەدا بگەزىتى. ئەگەر نا، ناتوانىت وىنەي راستەقىنەي خۆت
بەرجەستە بکەيت، هەروەها ناشتوانىت تىشك و سەرنج
بخەيتە سەر هاۋىزىنە نويىتەكەت ئەگەر هيشتا هەر سەرقالى
بىركردنەوە و خەفت خواردن بىت.

ئەگەر لە گەل هاۋىزىنە نويىكەت ھەلەيەكى نوى بکەيت (ئەمە
بە سەر هموومان دىت)، ئەوا دەكرا ئەو هەموو برين و
ئازارانە سارپىز بکەيت لە جياتى ئەوهى دووبارە دەست
پى بکەيتەوە. تەنانەت ئەگەر ئازارىكى زورت چەشتىت لە
پىتاو دۆزىنەوەي كەسىك كە لە راستىدا ئاگادارى دەكەيت

و خوشت دهويت، ئەوا دهبيت هردووكتان ئازار بچىزىن
بۇ رۇوبەر ووبۇونەوهى ئەو راستىيەى كە يەكىك لە ئىتوھ
ئامادەى دەستپىكىرىدى ئەم پەيوەندىيە نەبوو.

هاورىيەكم ھېيە كە بە هەست و سۆزىكى دارماوهوه لە
پەيوەندى ھاۋىنى ھاتە دەرەوه. دواتر پياوېكى خۇشەويىست
و ئاگادار و بەئەمەك و پارىزكارى بىنى. پىسى وا بۇ ئەمە
ئەو پياوېيە كە پىويىستى پىيەتى. دواى تىپەر بۇنى دوو سال
لە ژيان كردن، ئىنجا دووبارە بۇو بە ئافرهتىكى بەھىز
و سەربەخۇ. ئى لە دواى ئەمە چى پۇرى دا؟ ئەمە بە
تەواوهتى بۇوە هوى شكسىتەنلىنى پەيوەندىيەكەيان، چونكە
ئەم ئافرهتە ئىتىر ئەو كەسە نەبۇو كە سەرەتا پياوەكە ئاشقى
بىبۇو. زىربەي پياوان بە دواى ئافرهتى سەربەخۇ و بەھىزدا
و يىلن، بەلام ئەم پياوه يەكىك لەوان نەبۇو. بەلكو پىستى
بە ئافرهتىك بۇو كە ناسك بىت و پىويىستى بە چاودىرى
مېرددەكەي بىت.

ئەمە شىتكى مەترسىدارە، تەنانەت ئەگەر خۇت بە ھاوسمەرىكى
كامىل و تەواو لە قەلەم بىدەي، ئىستا ئەمانە تەنيا نمونه يەكىن،
بەلام توھەمان ئەو كەسە نابىت كاتىك برىنەكانت سارپىز
بۇون و چاڭ بۇويتەوه. من ئەوھ نالىم كە ئەم جۆرە
پەيوەندىييانە سەر ناگىرن، بەلام ئەگەر سەريش بىرن، ئەوا
زۇر زۇر دەگەمنىن.

كەواتە يارمەتى خۇت بىدە. دوور بکەوه و لە شويىنىك خۇت
حەشار بىدە ھەتاڭو برىن و ئازارەكانت سارپىز دەبن. كات
و ساتىكى خۇش لە گەل ھاورىيەكانت و خىزانەكت بە سەر

بەره و چاوه‌پری بکه هه‌تا که میک باشتە دەبى بەرلەوەی
بە دواى هاوسمەریکى نويدا بگەپى. هەر كە دەستت بە
گەران كرد، كەسيك هەلبزىرە كە بريىن و زامەكانى ئەۋىش
زۇر بە باشى سارپىز بۇوبىن - چونكە بە دلىنیايىھە دەمەش
كارىگەری خۆى دەبىت. بە جۆرىك كە ئىيۇھەر دەووكتان
بە دىيۇھە راستەقىنه كە يەكتىر دەبىن، بە شىيۇھەك دەست
بە پەيوەندى ژياننان بکەن كە خوتان دەتانەوەيت لە سەری
بىرقۇن و بەردەۋام بن.

كەواتە يارمەتى خۆت بده.
دۇور بکەوە و لە شوينىك خۆت
حەشار بده هەتاڭو بريىن و
ئازارەكانت سارپىز دەبن.

پیسای ۳

ههتا له گهـل خـوت دـلخـوش نـهـبـی نـاتـوـانـیـتـ لـه
گـهـلـ هـاوـسـهـ رـهـ کـهـتـ دـلـخـوشـ بـیـتـ

ئافرهـتـیـکـمـ دـهـنـاسـیـ کـهـ هـهـمـیـشـهـ لـهـ پـهـیـوـهـنـدـیدـاـ بـوـوـ.ـ توـئـهـ وـ
جـوـرـهـ کـهـ سـانـهـ دـهـنـاسـیـتـ - دـهـکـرـیـتـ خـوتـ هـهـمـانـ کـهـسـ بـیـتـ -
لـهـ وـ سـاتـهـیـ کـهـ پـهـیـوـهـنـدـیـیـهـ کـوـتـایـیـ دـهـهـاتـ، دـانـهـیـهـ کـیـ دـیـکـهـ
دـهـسـتـیـ پـیـ دـهـکـرـدـ. جـارـیـکـیـانـ لـیـمـ پـرـسـیـ: "ئـهـمـهـ لـهـ پـیـتـنـاـوـ چـیدـاـ؟ـ"
ئـهـوـیـشـ پـیـیـ گـوـتـمـ حـهـزـیـ نـهـدـهـکـرـدـ کـهـ خـوـیـ بـیـتـ، جـهـخـتـیـشـیـ
لـهـ سـهـرـ ئـهـوـهـ کـرـدـهـوـهـ کـهـ هـرـگـیـزـ ئـهـمـهـ پـوـوـیـ نـهـداـوـهـ. لـهـ وـ
کـاتـهـیـ کـهـ مـنـ نـاسـیـمـ، لـهـ گـهـلـ پـیـاوـیـکـیـ زـورـ بـهـرـیـزـ بـوـوـ، بـهـلـامـ
تـهـنـیـاـ لـهـ بـهـرـ ئـهـوـهـیـ ئـهـشـقـیـکـیـ ئـهـوـتـوـیـ بـهـ هـاوـسـهـ رـهـ کـهـیـ
نـهـدـهـدـاـ کـهـ شـایـهـنـیـ بـوـوـ. پـرـسـیـمـ: "ئـهـیـ ئـهـکـرـ کـهـسـیـکـیـ لـهـمـ
شـیـوـهـیـ بـوـوـ، بـوـچـیـ لـهـ گـهـلـیـ مـایـتـهـوـهـ؟ـ، بـهـ هـیـمـنـیـ پـوـونـیـ
کـرـدـهـوـهـ: "ھـیـچـ بـژـارـدـهـیـهـ کـمـ لـهـ بـهـرـدـهـمـ نـهـبـوـوـهـ، چـونـکـهـ ئـهـمـهـ
لـهـ بـهـرـ دـهـسـتـیـ خـوـیـدـاـ بـوـوـ وـ نـهـیـتـوـانـیـوـهـ هـهـلـسـوـکـهـوـتـیـ لـهـ
گـهـلـ بـکـاتـ.

لـهـ کـوـتـایـیـدـاـ، شـتـهـکـانـ بـهـرـهـ وـ خـرـاـپـیـ هـنـگـاـوـیـانـ نـاـ وـ ئـهـمـیـشـ
بـهـجـیـ هـیـشـتـ. لـهـمـ دـاـرـوـوـخـانـهـدـاـ پـشـتـیـ بـهـ خـوـیـ بـهـسـتـ،
دـهـیـزـانـیـ ئـهـمـهـ چـیـ بـهـ دـوـادـاـ دـیـتـ. دـوـایـ مـانـگـیـکـ یـانـ زـیـاتـرـ
بـیـنـیـمـهـوـهـ وـ پـرـسـیـمـ: چـیـ دـهـگـوـزـهـرـیـتـ، چـونـ لـهـ گـهـلـ کـیـشـهـ کـهـ
پـیـ دـهـکـهـیـتـ. ئـهـوـیـشـ گـوـتـیـ: ئـیـسـتـاـ باـشـمـ. پـیـمـ وـاـ بـوـوـ کـهـ
دـهـبـیـتـ ئـیـسـتـاـ تـیـکـشـکـابـاـمـ، بـهـلـامـ ئـهـمـهـ کـاتـیـکـیـ زـیـاتـرـ دـهـخـایـهـنـیـتـ

لهوهی که پیشینم کردبوو.

پیم وايە نزيكهی شەش مانگ دەبۇۋ ئەوه ۋۇن بۇويەوه
كە ئەو ھەرگىز چۆك دانادات و واز ناهىنیت، دواي سى
مانگ، كەسىكى پۇوخۇش و شۇخى بىنى دەيىست جدى بن
و بەرهو شوينىكى دىكە بجولىن، بەلام زۇرى نەخايىند وازى
لى ھىننا، چونكە ئەگەر بە تەنبا يە زياڭر كاتى خۆشى بە¹
سەر دەبرد.

لېرەدا مەسەلەكە سەبارەت بەم ئافرەته ئەوهىيە كاتىك
لە گەل مىرددەكەي بۇو و لە پەيوەندىدا بۇو، باش نەبۇو
وابەستەي جۇريك لە رەخنە و بەرھەلسەتى بۇو كە شىاوى
نەبۇو، ترسى لە سەربەخۆيى خۆى ھەبۇو، بەلام كاتىك
درکى كرد كە ھەست بە دلخۆشى دەكەت كاتىك بە تەنبا يە
و سەربەخۆيە چەند پىوانەيەكى بەپىزىر و بەرزىرى دانان و
بەدىلى دووهەمى بەرجەستە نەكىد لە پىوانەكانىدا. پىويسەت
نەبۇو ئەوه بکات. دواجار، خراپترين شت كە رو بەدات چى
دەبىت؟ زۇر باشە، دەيتوانى كوتايى بە پەيوەندىيەكە بەھىنەت
و بگەرىتەوه سەرتەنبا يى خۆى - بەلام چى دىكە ئەمە
كىشە نەبۇو.

كەواتە بەها و ئەتكىت لەم چىرۇكەدا ئەوهىيە كە تو دەبىت
فيئى ئەوه بىت كەسىكى دلخۆش و دلنىا و نەترس بىت لە گەل
خۆت. بەو شىوھىيە، ھەرگىز لە دۆخىكى خراپدا نامىنېيەوه و
ئاسىن نابىت لە ترسى ئەوهى ئەگەر بە تەنبا بىت و بە تەنبا
بەجى بەيىنى. خۆ ئەگەر ئەمەش كارى نەكىد و بەرھەمى
نەبۇو، ئەوا دەتوانىت بىرۇى و نەمەنېيەوه، كەسانىكى زۇر لە

په یوهندیه کی ناخوش و به دبهختیدا ژیان به سه رده بنهن له
ترسی ئه وهی که هر ته نیا نه بن. په یوهکارانی پیسا فیڑی
ئه وه ده بن که چون چیز له ته نیایی و هر بگرن. بؤیه کاتیکیش
که هاوژینه که یان هلدہ بژیرن بق هق و ئامانجی دروسته.

کاتیک تو له مهدا قال بو ویته وه، ئه وا ده توانیت ژیان له گه ل
هه ر که سیک به سه ر بھریت، چونکه هاو سه ر که ت خوش
دهویت و دلخوشت ده کات. ژیان به سه ر بردن به ته نیایی
شتیکی نوازه یه، به لام بونی هاوژین نوازه تره. ئه گه ر
بوونی هاوژین کیش و گرفت بق ده نیته وه، ئه وا ئازادیت
که جیا بیته وه.

که سانیکی زور له
په یوهندیه کی ناخوش و
به دبهختیدا ژیان به سه رده بنهن
له ترسی ئه وهی که هر ته نیا
نه بن.

پیسای ۴

دهیناسیت کاتیک دهینی

پاستگو بم له گه لтан، من زور دلنيا نيم كه ئمه راسته،
هندىك كەس كاتيک كە هاوسرى داھاتوويان دهينى،
دهزانى ئمه ئە و كەسە يە كە به درېۋايى ژيانيان چاويان بۇ
گىراوه، بەلام ئەمەش بۇ ھەموو كەس وەك يەك نىيە و له
ھەموو ھەوريك باران نابارىت.

لىرەدا ياساي پاستەقىنه ئە وە يە كە ئەگەر تو دلنيا نيت ئاخۇ
ئەم كەسە كەسىكى دروست و شياو نىيە بۇ تو، ئەوا گالتهى
پى مەكە، چونكە ئەگەر كەسىكى شياو بىت، ئەوا تو دهزانىت
تەنانەت ئەگەر كەمىكىش كات بخايەنەت. بە شىۋەيەكى دىكە،
تەنانەت ئەگەر تو دلنياش بىت - ھەر لە سەرەتاوه - يان
كەمىك دواتر - ئەوا ھەر دەبىت بزانى.

ئەگەر بە شىۋەيەكى رەها دلنيايت كە ئە و كەسەي وائىستا
لىي دەروانى و سەيرى دەكەيت كەسىكى شياو و دروستە،
ئەوا لىردا تو كەسىكى بەختەوەرى (خۇ ئەگەر ئەمە زوربەي
كات لىت ھەلدەكەويت ئەوا تو پىويستە قسەيەكى جدى لە
بارەوە بکەيت). ئە و شتەي كە لىرەدا جىڭەي بايەخ و گرنگە،
ئە وە يە كە جوولە نەكەيت و هەنگاوشەرە پىشەوە نەنىي
ھەتاکو دلنيا دەبىت. چەند كەسى تەلاقىداوت بىنیوھ كە
دەلىن: ئايادەزانىت، تەنانەت لە رۇزى زەماوەندىشىمدا لە

خۆم ده پرسى ئاخىز ئەوهى دەيکەم دەبىت دروست و شياو
بىت؟.

زور باشە، دەتوانم پىت بليم. ئەگەر لە رۇزى زەماھنەتەوە
ھېشتاھەر بىرىلى ئى دەكەيتەوە، نا نەخىر، ئەوا توڭارىكى
بەجى ناكەيت. ئەوهى كە تو دەيکەي ھەلەيە. ھاوسمەرگىرى و
بوونى مەندال سەخت و دژوار دەبن كاتىك دلنىا نىت لە كەل
كەسىكى شياو و دروستىت. جۇرىكە لە شىتى و كەمژەبى
ئەگەر بچىتە ناو ئەو قۇناغەوە بى ئەوهى دلنىا بىت لە
چۈونت.

ئەگەر ھەر لە سەرەتاوه دلنىا نىت ئەوا ئەمە شىتىكى ئاسايىھە.
دەشىت چەند ھەفتە، مانگ يان تەنانەت سال بخایەنەت
ھەتاکو دلنىا دەبىت، بە تايىبەتىش ئەگەر تو لە سروشىتىدا
كەسىكى گوماناوى بىت و دوودل بىت. ئەمە بە گشتى باشە.
ھەر ئەوهىيە ھەتاکو دلنىا دەبىت، مەرجىش نىيە بەلتن و
پاپەندبۇونىكى ھەمىشەيى بخولقىنى.

بىگومان، ھاوسمەركەت، دەبىت زووتر لە تو دلنىا بىت.
ئىمە ھەموومان جياوازىن، بەلام بەر لە ئامادە بوونى خوت
رېڭە مەدە گوشارت بخەنە سەر بۇ ئەوهى بېرىار بدهىت.
شىتىكى پوونە كە ئەوان دەيانەۋىت ھاوسمەرگىرى بکەي -
تو كەسىكى كەشخە و ناوازەي، بۇچى نايانەۋىت لە كەل تو
بن؟ بەلام ھىچ كەسىك سودبەخش نابىت ئەگەر تو بېرىارى
ھەلە بدهىت.

ئەگەر ھەر لە پاستىدا ئەمە كەسىكى شياوه بۇ ئەوهى
تەواوى ژيانلى لە گەل بە سەر بەرى، ئەوا پىتاقچىت بىر

بکه یته وه و بليٽي من نازام. ئايا ئه وه منم؟ من تهنيا دلنيا
 نيم ئاخو ئمه شياوه يان نا. زور باشه، ئمه كه سڀکي شياوه
 ده بيٽت. بير ده كه یته وه: "بهلئ، بهلئ، بهلئ، يهلا با ناوي خواي
 لئي بيٽنن، بهلام ئه گهر بيري لئي نه كه یته وه، ئه وا هيٽتا تو
 ئاماذه نيت بچيٽه ناو ئه و پروٽسے يه وه.

**ئه گهر هه ر له سه ره تاوه دلنيا
 نيت ئه وا ئه مه شتيلكى ئاساييه.**

پیسای ۵

کەسیک ھەلبزىرە كە بتخاتە پىكەنین

خەريک بۇۋ ئەم رېسایە بىكم بە رېسایى يەكەم، چونكە پىيم وايە گرنگىرىن شتە لە ژيانى ھاوسەریدا. ئەگەر تو ھاوسەرەكتە لە ۋووى شكل و شىوه يان ھەر شتىكى دىكەدا ھەلبزىرى ئەوا دواجار ھەر لىنى پەشىمان دەبىيەوە. بەھەر حال، لە گەل تىپەربۇونى زەمەن ھەموو ئەم شتانە خاموش دەبن و نامىنن، تەنانەت سىفەت و تايىيەتمەندىش دەگۈرىت - تەنانەت كەسىكى باوەربەخۆبۇوش بە ھۇى تاسان و زەبرۇزەنگى ھەست و سۆزەوە تىڭدەشكىت، دەكىرىت كەسى نەخۆش نائۇمىد و گلۇل و ھەستىيار بىت لە ماوهى ئازار و نەخۆشىيەكەيدا.

بەلام ھەستى گالتە و گەپ لە گەلت دەزىت و پىر دەبىت، تەنانەت ئەگەر ھەموو شتەكانى دىكە خاموش بن و نەمىنن، تەنانەت ئەگەر ئىستا بەيەكەوە لە سەر كورسى دانىشتىن، چەندىن سالتان لە دواى خانەنىنى بەرپى كردىت، مەنداھەكانتان گەورە بوبىن، ئەوا دەشىت ھەموو ئەو شتانەتان بەجى ھىشتىن، ئەگەر وا بىت، ئەوا ئەمە تەواو و بەس دەبىت.

پىكەنин لە زىر بەنرختىرە. ھەستى گالتە و گەپ شتىكى خودىيە، ھەندىك كەس زياتر لە ھەندىكى دىكە دەمانخەنە پىكەنин. كاتىك تۆ كەسىك دەدۇزىتەوە كە زياتر لە ھەر كەسىكى دىكە دەتخاتە پىكەنин، ئەوا ھاوسەرگىرى لە

گەل بکە. ئەمە ئامۇزىگارى مە. وا دابنى كە ئەوانە خاوهن پەگەزىكى دروستن، توش دلىيىيت بەخشىوھتە حەز و ئارەزووی هاۋىزىنهكەت، چونكە ھەر كەسىك كە دەتخاتە پېكەنин، ئەوا سەرنجراكىش دەبىت تەنانەت ئەگەر ئەو كەسەش نەبىت كە لە ropyى جەستەوە پېشىنىت كردووه.

زور باشە، زورم درىيىزە پى دا، بەلام من وەكى خودى خۆم ھاوسمەركىريم لە گەل ئەو كەسە كرد كە زياڭلە ھەموو كەسىك دەيختىمە پېكەنин و، بە راستى ئەم ھەلبىزاردە شتىكى راست و دروست بۇو. دەشتىت تو خوازىيارى كەسىك نەبىت كە زور بەتخاتە پېكەنин، دەكىرىت بە دواىي پلە دوو يان سىدا بگەپتىت كاتىك كە دەياتىنى. بە تەنبا ھەستى گالتە و گەپپىش لە بەرچاو مەگرە و وىلى مەبە تەنبا لە بەر ئەوهى شتىكى گرنگە.

شتىكى دىكەت پى دەلىم بۇ ئەوهى بە دوايدا بگەپتى. بە شىوه يەكى گشتى تو تەنبا كەسىك ناوىت كە بەتخاتە پېكەنин، ھەرچەندە ئەمەش شتىكى سەرەتايى و گرنگە. باشترينى باشترينەكان دۆزىنەوهى كەسىك كە واتلى دەكەت بە خوت پېكەنی. كە واتلى دەكەت ئاساتىر لە ھەموو كەسىك بە ناو جەرگەي ژياندا ھەنگاولىنى و گۈزەر بکەيت.

ھاۋپىتىكىم ھەيە، ھاوسمەركەي چەند سالىك لەمەوبەر مەرد. دەلىت يەكتىك لەو شستانەي كە زياڭلە ھەمووان بىرى دەكەت، بىرىتىيە لە تواناىي پېكەنин بە خودى خۆى. دركى بەوه نەكىرىبۇو كە ھاۋىزىنەكەي چەندىك يارمەتى داوه بۇ ئەوهى واى لىن بکات بە خۆى پېكەنەت، يان چەندىك ئەم

پیکه‌نینه کروک و بنچینه‌ی بخته‌وهرى و کامه‌رانى بۇوه.
 هاولریکه‌م دهلىت لەم پۇزانهدا به جدى کار لە سەر ئەمە
 دەكەم، بەلام تووشى پەستان و گوشار دەبم دەربارە ئەو
 شتانەی كە هاوازىنەكەم پىسى دەخستەم پیکه‌نین.
 كەواتە لەمەودا كەسىك دەبىنى كە خاوهن قاچىكى جوانە،
 چاوىكى رۇمانسيي، خەندەيەكى ناوازە و قشته، ئەوا
 دەستبەجى بەمە هەلەمەخەلەتى. سەرهەتا بىيىنە ئاخىز دەتوانىت
 بە بى دەستلىدان ختوکەت بىدات و بىتخانە كانگاي پیکه‌نین.

ھەستى گالتە و گەپ لە گەلت
 دەزىت و پىر دەبىت، تەنانەت
 ئەگەر ھەموو شىتەكانى دېكە
 خاموش بن و نەمېئىن.

ریسای ٦

کەشخەبوون لە ژیئر سەد پلهی سەدى شتىگى ناوازەيە

ئەگەر تو لەم ساتەدا ھاوسمەرگىرىت نەكىردوو، دەكىرىت لە بەر شكل و شىۋەت بىت - لەوانەيە قەلەو بىت، يان بەرەو كەچەللى بېرىيت، يان ژیئر چاوهكانت ھلاوسابىن، بالات زۇر كورتە، زۇر بالابەرزى، يانىش ددانەكانت خوار و ناشىرىين. زۇر باشە، لە دەورۇپشتى خۇت بىروانە، لە سەرانسىمرى جىهان خەلک قەلەوتى، كەچەلتى، چرج و لۆچتى، بالابەرزى، يان زىياتىر لە تو پىتىيستان بە دكتورى ددانە، زۇر خۆشبەختانە لە مەنزىلگەي ھاۋىزىنى پالىيان داوهتەوە لە گەل كەسانىك كە ئەمانىيان خوش دەويىت. نەخىئەن، خۇ ئەمانە ھەموو يان خاوهن پۇوخسارييکى ناوازە و تەواو كەشخە نەبوون.

ھاۋىزىيەكى زۇر سەرنجراكىشىم ھېيە، ھەميشە راھاتووە لە گەل پياوهكەي بىت، ئەويش ھەموو كاتىك سەرزەنشتى دەكەت لەو كاتەي دەستى كردوو، بە دابەزاندى كىشى. پياوهكەي پىتاگرى لە سەر ئەوە كرد كە خواردى كەم بخوات يان وەرزش بکات. خىزانەكەي پىتى وا بۇ كە ھەموو كات مىرددەكەي لە گەلە لە بەر جوا نىيەكەي، چونكە شانازار بە جوا نىيەكەي دەكىردى. چەندىن پياو يان ئافرەتى سەربىتى و پۇوكەش ھەن كە تەنبا لە بەر پۇوخسار و جوانى ھاوسمەركانيان ھەلدەبىزىرن، ئەگەر نا لە دلەوە خۇشىيان

ناوین.

بەلام ئەمە کېشى تۇ نىيە. ئەو پارچە گۇشته زىادانە، يان سەركەچەلى ياخود ددانەكان - هەبوونى ئەمانە ھەموو ئەو كەسانە لە تۇ دوور دەخاتەوە كە وىلى پووخسار و جوانىت بۇون، پاشانىش تۇ بەجى دەھىلەن كاتىك پېرتر دەبى يان كېشت دادەبەزىنى، بەلام ئىستا ھىچ پىويسىت ناكات نىگەرانى ئەوان بىت، چونكە ئەمانە خودى تۈيان قبولە نەك شىۋە و شىلى تۇ.

لە لايدىكى دىكەوە، ھەر كەسىك خاوهەن بەها بىت، ئەوا توى لە بەر خودى خۇت خۇش دەۋىت و ھىچ گرنگىيەك بە ناتەواوى جەستەيى نادەن (تەنانەت ئەگەر بە كەم و كورى و ناتەواويش ھەزماريان بکەن). ئايا كەسىك لەكەدار دەكەيت تەنیا لە بەر ئەوهى كەمىك قەلەوە يان چاولىكەى لە چاوه، يان لووتىكى گەورەي ھەيە؟ ھيوادارم وانە بىت. ئەى بۆچى ھەموو كەسىكى بەرپىز و پېرباينەخ ئەمە بەرامبەر تۇ دەنۋىتىت و دەيکات؟ لە راستىدا، ئەمە تەنیا دەربارەي پووخسار و جوانى نىيە، بەلكو ھەمان شت دروستە بۇ سامان و بارودۇخ و پىنگە - ھەزارى، نەبوونى ئۆتۈمبىل، كريچىتى، ئائەمانەش بالفته يەكى زۇر ناوازەن.

سەير بىكە، ھەستە سەرپىن و سەردانى دكتور بىكە ئەگەر دەتەۋىت ددانەكانى چاك بکەرەوە. خواردن كەم بخۇ و كېشت دابەزىنە. قىرى سەرت بچىنەوە. نازانىم دەبىت چى بکەى بۇ ئەوهى زۇر بالات بەرز بىت - ھەرچەندە ھاپپىيەكى بالا بەرمە ھەيە كە پىيم دەلىت كاتىك ھاپپى بالاکورتەكانى

ده بینیت ئه وا ده چیته شو یتیکی نزمه وه بون ئوهی قسمه یان
له گهله بکات. لیزهدا مه به ستم ئوهی که ده توانیت هر
گورانکاریسک بکهی که ده ته ویت و دلخواشت ده کات، بلام
ئه مه وات لئی ناکات که هاوسمه ریکی باشتر بدؤزی وه. نه گهر
که سیکی شایسته و شیاو هه بینت تو له هر کوئیه ک بیت
ده تدقیقیت وه.

که واته بپروات به خوت هه بینت، بزانه که تو له دله وه جوان
و که شخهیت بهرامبهر هر که سیک که ٹاکاداری تو ده کات،
نه ک ئوهی که تو چون له ڙیز بالیاندا ده رده که ویت و کاتیک
ده تدقیقیت وه تو هه است به جنس و تاییه تییوون ده کهیت و
هه موو شتیک دهربارهی خال و زیبکهی سر پو و خسار
له بیز ده کهیت.

**هه ر که سیک خاوهن به ها بیت،
ئه وا توی له به ر خودی خوت
خوش ده ویت**

ریسای ٧

خوت له ههلهی دووباره به دوور بگره

سهير بکه، پيئم وايه ئەم ریسایه وەکو پۇزى رووناڭ
روونە، بەلام سەرسام دەبىت بەوهى كە چەندىن كەسى
زىرەك گىرۇدەي دووباره كردىنەوهى هەلەن. ئەگەر تو
پىت وا بىت كە ھاو سەرى پېشىۋوت دېۋەزمەيەك بۇوه
لە كانگاي دۆزەخەوه، ئەوا ھەزاران مىل ئەو كەسە
راو دەنیى كە شتىكى ئەوتۇت بىر دەخاتەوه، بەلام بە
نەستى دەكىيت رېگا بەرھو وينەيەكى ھەمان شىوه
بگريت.

پياويك دەناسىم كە بە ھەستىكى زۇر قولەوه ئاشقى
ئافرەتىك بۇوه، پياويك كە ھەميشە ئىرەيى دەبات و
ناخاترجەم و نائارامە. پيئم دەلىت كە بەشىك لە بىن ئاكاىي
ئەم خىزانەكەي دەناسىتەوه ئەگەر لە سەر سەد رېگاش
بىت. ھەميشە درك ناكات بۇ ئەوهى بەمەوه دەست پى
بىكەت، بەلام ھەر كە دەست پى دەكتات تىۋە دەگلىت.
واى بۇ دەردەكەۋىت كە دووباره ئافرەتىكى ئەوتۇى
دۆزىوه تەوه كە ھەموو كاتىك دەيەۋىت بىزانىت ئاخۇ
مېردىكەي لە كويىه و لە گەل كىتىه. وا ديارە دايىكىشى
بە ھەمان شىوه نائارام بۇوه، ئىمە ناچىنە كرۇكى ئەم

بابه‌توه، به‌لام ئوه په‌یوه‌ندى بە ئىرەبىيە وە نىيە،
دەشىت ئەمانە هاوسمەرانىك بن كە تو لەكەدار بکەن،
ئەمانە ناپاك و لە پادەبەدەر سەربەخۇ و سەربەستق،
ئەوانەن كە هاوسمەركىريان كردووه - تو بلنى چىتر.

ئىمە هەموومان هاۋىزىنمان ھېيە و درىزە بە رېڭاي
هاوسەريمان دەدەين. ھەندىك لەوانە كىشە نىن بە
سەرمانەوە، ئەگەر بە دواى كەسانىكدا بگەپى كە
حەزىيان لە ئازەلە، يان كە حەز دەكەن لە دەرەوەي
مال بن، ياخود پېنج سال لە تو كەورەتر بن، ئەمە
گرنگ نىيە، به‌لام ئەگەر ھەميشە بە دواى هاوسمەرىكدا
دەگەپىي و دەستت ناكەويت، ئەوا پىويستە چىتر سەرت
بە بەردا نەكىشى.

من دەزانم ئوه ئاسان نىيە. ئەگەر ئەم كەسە نائەرخەيان،
سەربەست، نادلىسۇز، گومان اوى، هاوسمەركىرى كرد و
ئەگەر لە ھەموو ئاستىكى دىكەوە مەزن و ناوازە بىت،
ئەوا زۇر سەخت و دىۋار دەبىت كۆتايى بەو پەيوەندىيە
بەھىزىت. زۇر باشە، ئەمە بىزاردەي توپىيە. تەنيا ھەر
ئەوهندە دەلىم ئەگەر ئەم جۇرە كەسە لە پابردوودا
ھەرگىز بەرامبەر تو باش نەبووه، ئەوا گەرتى ئەوه
دەكەم كە لە داھاتووشدا بەرامبەر بە تو باش نايىت. لە
بەر ئوه ئەگەر حەز دەكەي لە كەلى بەمېنەوە، به‌لام ھا،
ئەوهش نەلىنى كە ئاگادارم نەكىرىيەوە، ئەگەر كەوتىتە

ناو گیزاوی هلهوه. پیم وانیه همر تهنيا من بم پیم
وايه که زوربهی هاوپیکانت دهربارهی ئامه ئاگاداريان
كردو ويتنهوه.

بىگومان، گوپینى خوى شىرى سەخته، وا پىشان نادەم
كە ئاسان و سادە بىت. گرفگ ئوهىه تو ھاۋڙىنەكت
بناسىيەوه، دواى ئامه ھەول بىدەيى بىزانيت ئاخۇ چۈن
خۆت تۈوشى ئەم چال و چۇل و كەندە كردووه.
لە پوويەكەوه، چۈننېتى ئاشنابۇونى ھاۋڙىنەكت
پەيوەندىدار نېيە، بەلام لە راستىدا - وەكۆ ئەو كابرايەى
كە دايىكى ئىرەبى ھەبۇو - دەكىرىت يارمەتىدەر بىت كە
بىزانيت ئاخۇ لە كويى ئاكار و پەفتارت سەرچاوهى
گرتۇوه.

پاشان دەبىت بېيار بىدەيى كە ئاخۇ ئامادەي ژيانىت بۇ
پەيوەندىيەكى شكسىتخواردوو تەرخان بىكەيى كە ھەموو
خەلگ بە خۇشتەوه دەتاتتوانى پىشىبىنى بىكەن - دەشىت
پىشىبىنى ئامە كرابىت. نەخىر؟ گلەبىي و گازنە مەكە، لەم
حالەتەدا دەبىت خۆت لە ھەموو جۇرە ھاوسەرگىرىيەك
بە دوور بگرى كە ھاۋڙىنېتكى ئەوتۇ لە خۇ دەكىرىت،
نەك ھەموو جارىك گالتە بە خۆت بىكەيت و بلىي وەلا
ئامە جىاوازە. بۇ ھەندىيەك كەس ھەر كە پېناسەي كېشە
و گرفته كەيان كرد ئامە ھەر زور ئاسانە، بەلام بۇ
ھەندىيەك كەسى دىكە زور سەختە. دەبىت ھەندىيەك جار

کارنگی زور سهخت بکهیت له پینتاو بنیاتقانی باوهربوون
به خود بؤ تیکشکاندنی ئەو قالبەی کە چوارچیوهی
کیشە و گرفته کانتى تەنیوھ.

لە گەل ئەوهشدا، ئەگەر تۇ ژیانىگى خوش و دوود و
درېئىزت دەویت کە له راستىدا ئەمە سەر دەگرىت و وا
لە هەردووكتان دەكەت ھەست بە كامەرانى و مەزنى
و ناوازەيى بکەن، ئەوا هيچ پىنگەيەكى دېكە له بەردهم
ئەمەدا نىيە. لە هەمان كاتدا كۆتايىسى هېستان بەم جۇره
هاوسەرييە دەۋار دەبىت. پەيمان دەدەم کە ئەمە پېبايەخ
و مانادار دەبىت.

دەبىت بېيار بىھى کە
ئاخۇ ئاماھى ژیانت بؤ
پەيوەندىيەكى شكسىت خواردوو
تەرخان بکەيت.

پریسای ۸

ههندیک کهس ریگه پیدراو نین (خوشت دهزانی ئهوانه کین)

دهتەویت پەیوهندیت لە گەل براادەری خوشکەكت هەبیت؟
باشترين ھاوارپى خىزانەكت؟ لە گەل ژنبرا و شوبراكانت
پەیوهندى دروست بکەيت؟ يان ھەر كەسيك كە ھاوسمەركىرى
كردىت؟ دەست بە پەیوهندى دەكەى لە گەل كەسيكى لواز
و ناسك كە دەزانىت و پېشىيى دەكەيت كە ئەو پەیوهندىيە
جدى دەبیت. زور بە ئازار دەبیت؟ دەتەویت لە كويوه دەست
پى بکەيت؟

پەيرەوكارانى پریسا پەفتاريکى ئەوتقیان ھەيە بۇ ئەوهى
برازن كە ههندیک کەس ریگه پیدراو نین، تەنانەت ئەگەر
سەرشىتانا و بلىمەتانا ئەمانيان خوش بويت، تەنيا مات و
بىدەنگ دەبن و فەرامۆشى دەكەن، تەنانەت ئەگەر پیويسىتى
بە چەند سالىكىش بىت.

ئەي كەوابى لە كوي دەست پى دەكەيت؟ پىم وايە وەلامى
ئەم پرسىيارە دەزانى. سەرەرای ئەمەش، ئەگەر ھەست بە
تاوان بکەيت ئەوا دەبىت سازش بکەيت بۇ پاساو ھىنانەوە
سەبارەت بەوهى كە دەيكەى، لە پاستىدا ئەو باشترين
ھاوارپى من نىيە (ھەمووان لە خوشبویستى و جەنگدان).
بەلىن، لە دلەوه دەزانىت ئاخۇ كى بۇ تو ریگه پیدراوه و كى
ریگه پیدراو نىيە.

ئىمە هەموومان ھاوشىوهى يەكتىر سۇنۇرەكان ناكىشىن، بە دلىيىيەوە، ئەگەر تۆ كەسىيکى ئايىنى بىت ئەوا دەشتىت ھەر كەسىيکى دىكە دەستىشان بکەيت، جا ھەر تىپروانىنىكى ئايىنى ھەبىت، پەنگە پېت وابىت ھەر كە پەيوەندىيەكە شىكستى خوارد، ئەوا ھەمېشە ئاسان دەبىت بق ئەوهى لە گەل ھەر كامىك لە ھاوسەرەكان پى بکەيت. لەوانە يە پېت وابىت كە ھاوسەرەكەي دىكە ھاورپىيەكى باشە، تەنبا قبولكراو نىيە و بە تۆ ناشىت. نازانم ئاخۇ لە كويۇ دەست پى دەكەيت و خەتكە دەكىشىت، بەلام ھەر دەيکىشى و دەست پى دەكەيت.

ئەگەر گومانت ھەيە، پرسىيار لە خۇت بکە ئاخۇ چى دەكەيت ئەگەر كەسىيکى ناسياوت ئەمە بەرامبەر بە تۆ بکات. وا دابنى كە ھاورپىيەكت لە گەل ھاورپىي ھاۋىزىنەكت دەكەويتە پەيوەندىيەوە. دەشىت ھىچى پى نەلىتى، بەلام بە نەھىنى و تايىھەتى، بەرپەرچى دەدەيتەوە؟ پېت وايە كە تا رادەيەك سەركەشى كردووھ؟ ئەگەر وەلامەكە بەلىتى، ئەوا نابىت بۇ خۇشت كارىكى لەو شىوهىيە بکەيت.

ئەگەر بە ھەستىيکى سىكىسىيەوە پلانەكانت رېك دەخەيت، ئەوا ھيوادارم تونانى بەرھەلسەتىشەت ھەبىت. ئەگەر ھەستىيکى ئەوهندە قوولت بۇ ئەو كەسە ھەيە، ئەوا ئەمە سەخت و دژوار دەبىت. بۇ ماوهىيەكى زۇر قورس دەبىت، بەلام من دەتوانم يەك شىت پىن بلىت: ھەتاوهكە زىاتر تىۋە دەگلىتى و خۇت توش دەكەيت، ئەوا كاتىكى زىاترى دەۋىت بۇ ئەوهى بە سەريدا سەر بکەويت و فەرامۆشى بکەيت. بۇيە بىم شىوهىيە دەست پى مەكە. زىاد لە ژيانى خۇت ژيانى خەلکى دىكەش دەشىۋىنى.

له کوتاییدا، ده توانيت سهرت هلگري و ده زانيت که به پاکي
 ده ست پن کردووه. دره نگ بینت يان زوو که سينک دينه
 پينگهت که شياو و پينگه پيدراوه، توش ده توانيت سهربهستانه
 و به بني هست کردن به تاوان خوشت بویت. ئه مهش
 شتنيکي به نرخ و به هداره بوقئوه چاوه رئيسي بکهيت.

نازانم ئاخو له کويوه
دهست پى ده کهيت و خه ته که
ده کييشيت، به لام هه ر ده يكىشى
و دهست پى ده کهيت.

پیسای ۹

تۆ ناتوانیت خەلک بگۇرى

وا دابىنى كە تۆ بە سروشى خۆت كەسىكى رېكۈپېكى،
ناتوانیت پاكو خاويىنى پشتگۈز بخەيت، هەميشە شتەكان
دواي بەكارهىنانىيان كۆ دەكەيتەوە. بىنە بەرچاوت كە لە گەل
كەسىكە حاوسەرگىرى دەكەيت كە پەرت و بلاوه و بگەرە
ئاسودەبى خۆى لمەدا بەدى دەكت. ئايادەبىت بە كەسىكى
ناپېك و پىس و هەلەشە لە پىتناو دلخۇشكىرىنى ھاۋىزىنەكت؟
ئەى ئەگەر وايە بۆچى چاوهرىنى ئەو دەكەيت ئەويش وەكو
تۆ بىت بە كەسىكى رېكۈپېك و پوخىت؟

لە راستىدا ئەگەر تۆ كەسىكى رېكۈپېك و پوخىت نىيە،
دەشىت سەرسام بىت ئاخۇچ جۇرە كىشەيەك سەر
دەنیتەوە، بەلام ئەگەر ھەر لە سروشىتەوە كەسىكى رېك
و پېك و پوختە بىت، ئەوا بە جۇرېك بىر دەكەيەوە كە
دەكەويە مەيدانى تىكۈشان و ئەمە داوايەكى گونجا و ماقول
نىيە، لىرەشدا تۆ راستى و لە سەر حەقى.

راستىيەكە ئەوھىيە كە تۆ ناتوانیت خەلک بگۇرىت، تەنانەت
ئەگەر بشىانەويت ناتوانن بىكەن. بە دلىنابىيەوە، دەتوانن
ئاكار و پەفتاريان بگۇرن بەلام ناتوانن كەسايەتىان بگۇرن.
دەشىت ھاوسەرەكت قايل بکەي كەخاولى گەرماؤ كۆكەتەوە
و ھەلى بواسىت لەجياتى ئەوھى لە سەر زەھويەكە بەجىنى
بەھىتەت. بەلام لەوە دلىنابە ئەگەر ھەلىشى بواسىت ئەوا زۇر

به ناله باری ههلى ده واسیت ئەمەش زور زیاتر تو شیت ده کات.
 چونکە تو ناتوانیت وەکو خوت بیان کەی بە کەسیئىکی پېك
 و پیت و پوخت - کەسی پەرتو بلاو و هەلهشە چاوه پېي
 ئەوهى لىناكىت خاولى بەپېك و پېكى دابنیت. لەھەمان
 کاتدا، چىشتاخانە پېزىل دەبىت، ھەروەھا ناو ئۆتۈمىيەكە
 زور قىزەون دەبىت (ئەمەش لە دىدگای تووه نەك ئەوانەوه).

ئەمەش تەنیا خۆى لە چوارچىوهى هەلهشەي و پېكى
 نابىنیتەوه. ناتوانیت کەسیئىک لە نابەر پرسىيارىھەتى بوهستىنى،
 يان کەسی شەرمۇنلىقى، يان ئەو کەسانەيى كە بەئاسانى
 گوشاريان بەرز دەبىتەوه، ياخود کەسی دوودل،

بۇيە ئەگەر ناتوانیت لە گەل ئەم تايىبەتمەندىيانە ژيان گوزھەر
 بکەيت، ئەوا خوت توشى ھاوسەرگىرى لەو شىوه يە مەك.
 ئەگەر واش بکەيت، ئەوا ژيانى ھاوسەرگىرىت لە گەل
 کەسانىئىک دەست پېمەكە كە بىردىكەنەوه ناتوانىم لە گەل ئەو
 جۆره پەفتارەي مەمالە بکەم، بەس دەي، "دوايى دەيگۈرمى:
 دەزانى كە ناتوانى بىكۈرمى. تو ھەم خوت ئەم ئەو يىش توشى
 خەفەتبارى و گلولى دەكەيت.

دەزانىم كە كەس بە شىوه يەكى رەھا كامىل و تەواو نىيە-
 ھەموو كەسیئىک ھەندىئىك جار توشى بىزارى و جارس دەبىت
 (بە توشەوه) - بەلام تو بە دوايى كەسینىكدا ويلى كە خوى
 بىزار بۇون و جارس بۇونى پېكەيان تىدەچىت جىتكەي قبول
 كىردىن بن، نەك كەسیئىك كە باڭراوند و پېتكەاتەي كەسايەتى
 خوت ھاوشىۋە ئەو لېتكەيت.

ئاگادار بە، ئەمە بۇ ئەو شتە گەورانەش دەبىت كە وات

لیده کەن زور خەمگىن بىت. ئەگەر كەسيك ئالودەي مادەي
كەنلى بىت، يان دەم پىس و ناپاڭ بىت ئەوا تو ناتوانىت
ئەم سيفەتانەش بىقۇرى. تكايە كالىتە بە خوت مەكە. دەكربىت
بۇ ماوهىي چەند مانگ يان سالىك ئەو پووكارە نويىھى كە
وەريان گرتۇھ لە سەردى بەردەۋام بن بەلام زۇو بىت يان
درەنگ كاتىك كە دلخۇشى خاموش و كىز دەبىت دەگەرىتىنەوە
سەر ژيانى جارانىيان، دەگەرىتىنەوە سەر پىنگا كۈنەكان و
پەفتارە كۈنەكانىيان. ها، نەلىنى ئاكادارم نەكردىيەوە.

**ھەموو كەسيك ھەندىك جار
تۈوشى بىزارى و جاپس دەبىت
(بە توشەوە).**

پیشای ۱۰

مهبہست له هاوسمه رگیری تنهها سیکس فیله

بوونی په یوهندییه کی سیکسی نوازه شتیکی کم ویته. خو
ئه گهر له ژیانی هاوسمه ریتیدا ههستی جنسی دل که مهندکیش
نه کات، تنهانه ت له سمه ره تاوه، ئه وا ئهم په یوهندییه دریزه
ناکیشیت. باشترين په یوهندییه کانی هاوسمه ری دریزه دهکیشن
و بردھوام دهین له هاوژینی، به لام دهشیت ههوسی سیکسی
دریزه نه کیشیت. ئه گهر په یوهندیی هاوسمه ری تهنيا له سمر
بنه ماي سیکس بنیات بنریت، ئه وا تو دهکه ویته گیزاوی
کیشه و گرفته و، ههر له مامه له کردن له گهل منداله کانت،
پاره، دایک و باوکت، کیشه و گرفته کانی پیشه کهت یان
هر شتیکی دیکه که ژیان پووبه پووی توی ده کاته و، جا
ئه مرق بیت یان سبهی. بهم شیوه یه ده ستبازی شهوانی سمر
جیگهت ناییته چاره سه ر و تیمار بۆ هه موو ئه و ده رده سه ری
و سارپیژی برینه کانت ناکات.

بؤیه ئه م یاسایه م لەم ته وردا بەرجه سته کردوو، چونکه
زور گرنگ بۆ ئه وهی له یادت بیت کاتیک بە دواي ئه شقدا
چاو ده گیتری. مەترسییه که لیرهدا ئه وهی که تو هه وهس
و ئارهزوو بە ئه شق هەلدە سەنگینی و لە قەلمى دەدھیت -
هەر لە بەر ئه وهی تو پیت وا یه سیکس شتیکی نوازه یه.
بؤیه هاوژینیش لە سەر ئه م پیچکه یه پی ده کات، کە سانیک
دەناسیت کە لەم چەند هەفتە یه دا پیشان ناوه تە قۇناغى

هاوسه‌ریبهوه، بهلام زوریک له مان به پووکار و جهسته‌ی
که سه‌که هله‌لته‌تاون و چاویان به پوونی نهوه نایینیت که
ئاخۇ ھېچ بنه‌ما و بناغه‌یەک ھەیه بۇ ھاوسه‌ریتیکى دوور
و دریز و سەركەوتتوو يان نا. بە زورى ھېچ بناغه‌یەک لە
ئارادا نىيە.

ھاپریتیکم ھەیه ھامەيشە بە دواى ھاوسه‌ریتیکى سېكىسى
تەواودا دەگەرتىت. (ئەوهندەی من ئاگادار بم) پىم وانىيە
ھېچ داواى دىكەی ھەبىت، سېكىس مەبەست و ئامانجى
سەرەكىيەتى لە ھەلبازاردىنی ھاوسه‌ردا. بەم شىوه‌يە ڙيانىتىكى
سېكىسى ناوازەی ھەيە، بهلام خۇشى لەوە تىناڭات بۆچى
پەيوەندىيەكى سەركەوتتۇرى دوور دەرىزى نەبووه. من
پېشنىارى ئەوە ناكەم کە سېكىس نەيەتە ناو بابەتكەوه، بهلام
پەيوەندى ھاونسەريش تەنیا خۇى لە سېكىسدا نایینىتەوه.
ئەو ھاپریتیم شتەكان دژوارى دەكەت بۇ خۇى، بە جەخت
كرىنەوه لە سەر شتىك کە ئەوهندە گرنگ نىيە لە ڙيانى
ھاوسه‌ریدا و جۇریتک لە پەيوەندى كە ئەو ئارەزۇومەند و
تامەز رۇيەتى.

ئەگەر تو كەسيكى ئازاد و سەربەستىت و تەنیا دەتەۋىت
گوزھرېتک بە ناو ڙيانى ھاوبەشدا بکەيت، ئەوا دەتowanىت
قەناعەت بە خۇت بکەيى كە ھەست و مەيلى سېكىسى و
ڙيانى سېكىسى زۇر زياتر لەوە بىت، زۇر ئاسانە گالتە بە
خۇت بکەيت كە ئەمە پېنگەيەكى زياترى ھەيە لە ھاۋىزىنیدا.
منبىش دلىنیام كە پېنگەيى زياترى دەبىت ئەگەر لە گوقن
بەردەوام بىت. ئايا زۇر زياتر لەوە ھەيە؟ ئايا حەزىنە
ئەوتۇ ھەيە كەوا لە ھەر دووكتان بکات گوزھرېتک بە ناو

کاته خوش و ناخوش کاندا بکهن؟ بق شوپ بیونه وه به ناخی
 کیش و گرفت و نه خوشیدا و ئه و ترازیدیانه که هه موومان
 له ژیانماندا پووبه روویان ده بینه وه؟ ئه گهر دلنيا نیت ئه وا
 به هه موو مانا یه که وه سه رنجهت بخه ره سه ره قه لای په یوهندی
 هاو سه ری، به لام خوت مهده به دهسته وه هه تاوه کو هه وهس
 و ئاره زووت کپ و خاموش ده بیت، له دوای پالفتہ بیونی
 ئه مه خوت ده زانیت چی ده مینیت وه.

مه ترسیه که لیره دا ئه وهیه که
 تو هه وهس و ئاره زوو به ئه شق
 هه لدھسەنگیئنی و له قەله می
 دھدھیت.

ریسای ۱۱

له گەل کەسیک بە ناخى هەر چوار وەرزدا
گوزەر بکە پاشان بپیارى جدى بده

ئەم ریسایه شوینپېتى ریساکەی پیشتر دەكەۋىت
- سېكس تاكە ھۆكارىك نىيە بۇ گەيشقۇن بە¹
كۆتاپى پەيوەندى ھاوسمەرى.

ئىمە ھەموومان لەوە زۇر بە ئاگاين كە چەندىك خۆمان بە²
پروى كەسانى دىكەدا دەكەينەوە و دەردەخەين. لە ژيانى
ھاوسمەرىي نويشدا، باشترين ھەولى خۆمان دەدەين لە پىناو
بەرجەستەكردنى زۇرتىرين شتى ئەرىنى لە بەرامبەر ھاپپى
نويماندا. تۇ ئەوە دەكەيت، منىش ئەوە دەكەم، ھەموو كەس
ئەمە دەكات. تارادەيەك كاتى دەۋىت بۇ ئەوهى كەسیك
بە باشى بناسى، ھەروەھا ئەو كەسەش كاتى پىويسەتە بۇ
ئەوهى مەمانەيەكى تەواوى پىت ھەبىت و پاز و نيازى خۆى
لای تۇ بىرگەنلىقىت.

بە دلىايىيەوە، ئەگەر ئەو كەسە ئەوهىنە ناوازە و ناياب بىت،
وەكۈئەوهى تۇ ھىوابى بۇ دەخوازىت، ئەو شستانى كە لە³
داھاتوودا پەرددەيان لە سەر ھەلدەدرىتەوە، ئەوا نابن بە كىشە
و گرفت لە بەردەمتاندا. ھاپپىيەكم ھەيە كە ھاوسمەركەى
تووشى خەمۆكى و دلتەنگى بۇوە. نزىكەي چەند مانگىك بۇ

به رلهوهی ذاتی ئهوه بکات پئی بلیت. پئی وا بوو ئگه، ئهوه ئافره‌ته ببینیت، ئهوا بهو قوناغه کلولی و خامؤکیه‌ر بی ناکات. پیاوینکی ناوازه‌یه، ئهويش زور دلخوش بwoo کا قبولی بکات و لەم چاللهوه ده‌ریبکیتیت، به‌لام ده‌کرا که‌سیکو دیکه به شیوه‌یه‌کی جیاواز کاردانه‌وهی هه‌بوایه. بزو نمونه ئگه‌ر ئهوه ئافره‌تەش خۆی کردا با به کومى خامؤکیه‌وه، ئهوا لیزه‌دا کېشەکه گهوره‌تر ده‌بwoo.

مه‌سەله‌که ئهوه‌یه که ناتوانیت شتیکی باش بارجه‌سته بکەیت لە کاتنیکدا هاوردی نویکەت که‌سیکی خۆپه‌رسن، جله‌وگرو بی پیزه بارامبەر به هاوردیکانت. يان پقى لەو شستانه‌یه کە تو خۇشت ده‌ویین، يان که‌سیکی بى سۆزه بارامبەر به شەکەتى و نىگەراتىيە‌کانت، که‌سیکە کە مەی دەخواته‌وه، يان که‌سیکى ئاکار خراپە (ھەر وەک لە پیسای ۹ بىنیمان ئەم خووانە ناگىپدرىن). دەكريت ھەندىك لەمانه جىڭەی قبول بىن و ئهوانى دیکە جىڭەی قبول نەبن، به‌لام تو ناتوانیت بپيارەکە بدهىت، ھەتا نەزانىت ئاخۇ مامەلە لە كەل چى دەكەيت.

بوونى يەك سال كاتىكى شياو و ژيرانه‌یه بۆ ئهوهی داوا لە که‌سیک بکەیت کە چاوه‌پىت بکات بارلهوهی بپيارى ھاوسەرگىرى بدهىت، مەنالىنان ھەبىت، كوج بکەن، بۆ ئهوهی ھەر بپيارىكى دیكەی مەزن و ناوازه بدهن. ئەگەر هاوردی ناوازه و نویکەت ئهوه پەستان و گوشارەی لە سەريتى لە دواى چەند مانگىك خاموشى بکات، ئهوا پئى بلنى كە ئەم پیسای تويىه: لە گەل که‌سیک بە ناخى ھەر چوار وەرزدا گوزەر بکە پاشان بپيارى جدى بده: ھەندىك كەس دەناسم

له هاوپیکانیان نائومید دهبن که هیشتاله دوای تئیه‌ربوونی
سی بۆ چوار سال نایانه ویت جووله بکەن و دەست بخەن
ناو دەسته و، بەلام ئەمە جیاوازە. دوانزە مانگ پینکەوە
بوون کاتیکى زور ژیرانە و هەستیارە و هەموو مافیکت ھەیە
بۆ ئەوهی پیداگری له سەر بکەیت.

ئەگەر ئائەمە کەسیکى شیاو و دروسته بۆ ئەوهی ژیانی
له گەل بکەیت، چاوه پری کردن بۆ ماوهی دوانزدە مانگ له
پیناو بپیاردانی داھاتووت ئەوا زور بەھادار و مانادار دەبیت.
له کوتاییدا، سالیک چییە ئەگەر بە تەواوی ژیانت بەراورد
بکەیت؟ ئەو پەلەپەلت له چییە؟ بۆچى ژیانیکى ئاسوودە و
خۆشت نەبیت بەر له دەستپېکردنی ئەوا ژیانە و هەلگرتى
ئەو بارە قورسە.

**ئەگەر ئائەمە کەسیکى شیاو
و دروسته بۆ ئەوهی ژیانی له
گەل بکەیت، چاوه پری کردن بۆ
ماوهی دوانزدە مانگ له پیناو
بپیاردانی داھاتووت ئەوا زور
بەھادار و مانادار دەبیت.**

ریسای ۱۲

له گەل کەسیک مەمینەوە كە پارىزگارىتلى ناكات

ەندىك كەس لە ژيانى بۇون بە ھاوسەر كەسانىكى ناوازەن،
ەندىكىشىان نايپىكىن. كاتىك زانيان كە تو بە قۇولايى ھەر
چوار وەرزەكەدا دەچىتە خوارەوە، ئەوا بە كەسەنلىكى ناوازە
ھەزمارت ناكەن. ئەو كاتى نىيە بۆ كېشەكانى تو - تەنانەت
ئەگەر تىبىنى ئەوهشىان كەرىدىت تو ئەو كەسە پۇوخۇش و
دەم بەخەندىيە نىت كە ئىستاھىت. چىتر گولت پىشىكەش
ناكەن، يان پىشىنیازى چۈونەدەرەوە ئىواران ناكەن، ياخود
پۇزى لەدایكبوونت تىك دەدەن. با بە كورتى بلتىن، ئەوان
تۈيان بەلاوه گىرنگ نىيە.

بە زورى ئەو كەسانەي ئەمە دەكەن ئەوانەن كە بە تەواوى
بە چالاکى و حەزەكانى خۆيان دەنازان. ئەمانە كاتىك
كە دەزانن پەيوەندىيەكە پتەو و پارىزراوە، ئەوا واز لە
تىبىنىكىرىدى تۆ دەھىنن و دەگەرېتىنەوە دواوه بۆ بىركرىدىوە
لە خۆيان. ھىشتا پىشىبىنى ئەو دەكەن كە تو چاوت لە
سەريان بىت و گوئيانلى بىرى كاتىك لە بارەي كېشەي
ئەو پۇزە دەدوين يانىش گوشار و پەستانى ئەو پۇزەيان
بە تو كەم بىكەنەوە و خۆيانى لى پزگار بىكەن، بەلام ھىشتا
پازى نىن بەوهى كە وەلامى خوشەویستى تو بىدەنەوە.
بە داخەوە، ئەم جۆرە كەسانە ناگۇرپەرىن، بە لايەنى كەمەوە

نه ک هر بُو تو. له وانه یه - پُزیک - ئەم جوره کەسانه له
لاین کەسیکى تایبەتەوە بخربىنە زبلانى مىژۇوە، ئەمەش
ئەوان له خەوى غەفلەت بەخەبەر دەھىنیت بُو جارىكى
دېكە. ھیوادارم وا بىت، بەلام دەشتىت ئەو كەسە تایبەتە تو
بىت. راستىيەكە ئەوە يە ئەگەر ئەوان بەلایانەوە گرنگ نەبىت
پارىزگارىتلىنى نەكەن، ئەوان وا ناكەن ھەست بەوە بکەيت
کەسیکى تایبەتىت. ئەمەش شتىكى باش و دادپەروەرانە نىيە.
تو ھاوسمەرىكت دەۋىت كە وات لى بکات ھەست بە تایبەتىبۇون
بکەيت، چونكە تو خۆت تایبەتىت. ئەوان دەيانەوەت تو ئەوە
بىزانى و دركى پى بکەيت. ئەگەر كەسیک فىرى ئەوە نەبووپىت
كە چەند جوولە و ئامازەيەك بىنۈنیت لە پىتاو مانەوەي
تۆدا، ئەوا هەر ئەمە لى دەكەويتەوە. ئەگەر ھاوسمەرەكت
ھەر بە راستى تۈرى بەلاوه گرنگە و پارىزگارىت لى دەكات،
ئەوا ئەمە زور بە روونى بەرجەستە دەكەن. خۆ ئەگەر
ئەمان خۆيان بخەنە پە يەك و توش فەرى بىدەنە دواوه، ئەوا
ئەمە ناتوانىت بگۈرۈدىت. تو شايەنى باشتىر لەمەيت: بىرۇ و
بگەرى بە دواى كەسیكدا كە بە راستى دەيەوەت تو دلخوش
و شادومان بکات.

ئەگەر دەستگیرانەكت ئىستا گرنگىت پى نەدات، واتە له
سەرەتاي پەيوەندىيەكەوە، ئەگەر بەيەكەوە بمىتنەوە ئەوا
شەتكان بەرەو پىگەيەكى نادىيار پى دەكەن. وا خەيال مەكە
كە گوزەركىردن پىكەوە يان ھاوسمەرگىرى كىردى يان ھەر
شتىكى دېكە وادەكات شەتكان بەرەوە پىيەكى پۇشىن
ھەنگاوشىن، من وا ئىستا پىت دەلىم كە شەتكان بەرەو
خراپىر و تارىكايى دەرقۇن. تو دەبىت كىشە و گرفتەكانىت

ساريز بکهيت، پاشان بهره و نهـم قوناغه هـنـگـارـ بـنـيـ - بهـ
هـيـواـيـ سـارـكـهـوتـنـ. نـگـهـرـ بـريـارـ بـدهـيـ کـهـ دـواـ دـهـرفـهـتـيـانـ بـهـ
بـدهـيـتـ، پـيدـانـىـ کـاتـيـكـىـ زـورـ بـؤـ نـهـوهـىـ دـلـنـياـ بـيـتـوـهـ کـهـ نـهـوانـ
کـوـرـاـونـ، پـاشـانـ ژـيـانـىـ خـوتـيـانـ پـيـشـكـهـشـ بـكـهـيـتـ وـ بـجهـيـتـهـ نـاوـ
قـونـاغـيـكـىـ نـويـسـىـ ژـيـانتـ.

دهـکـريـتـ لـهـ شـويـنـيـكـىـ دـيـكـهـ کـهـسـيـكـىـ تـرـ هـبـيـتـ کـهـ بـهـ
شـيـوهـيـهـکـىـ گـونـجاـوـ وـ هـمـوـ مـانـاـيـهـکـهـوـ پـارـيزـگـارـيـتـ
لـىـ دـهـکـاتـ. خـوتـ وـ ژـيـانـتـ بـهـ کـهـسـيـكـىـ خـهـسـارـ مـکـهـ کـهـ
پـارـيزـگـارـيـتـ لـىـ نـاـكـاتـ، چـونـکـهـ نـهـمـ بـهـ تـيـپـهـرـبـوـونـ سـالـهـکـانـ
بـرـوـابـوـونـ بـهـ خـودـيـ خـوتـ وـ رـيـزـتـ تـيـكـدـهـشـكـيـنـيـتـ، هـهـروـهـهاـ
خـهـمـگـيـنـ وـ خـهـفـهـتـبارـتـ دـهـکـاتـ. لـهـ بـهـرـ نـهـوهـ يـارـمـهـتـىـ خـوتـ
بـدـهـ وـ چـاـوـهـرـىـ بـكـهـ تـاوـهـکـوـ کـهـسـيـكـىـ باـشـتـرـ دـيـتـهـ سـهـرـ رـيـگـاتـ
وـ هـنـگـارـىـ ژـيـانـىـ نـويـسـىـ لـهـ گـهـلـ دـهـنـيـ.

تـوـ هـاـوـسـهـرـيـكـتـ دـهـوـيـتـ کـهـ
واتـ لـىـ بـكـاتـ هـهـسـتـ بـهـ
تاـيـبـهـتـيـبـوـونـ بـكـهـيـتـ، چـونـکـهـ تـوـ
خـوتـ تـاـيـبـهـتـيـتـ.

رپیسای ۱۳

ئەگەر ناتوانى متمانە بە ھاۋڙىنەكەت بکەيت،
ئەوا تو ڙيانى ھاوبەشت بە دەست نەھىناوه.

متمانە بنەمايەكى رەھايە لە نىوان ھاوسەراندا. متمانە پەيوەندى بە دلسۇزى يان راگرتى پەيمان نىيە، يان پارە سەرفىردن لە ھەر شتىك كە دەتوانى بىكىرى، يان ھەر شتىكى دىكە بىت. ئەگەر نەتوانى متمانە بە ھاوسەرەكەت بکەيت، ئەوا ھەرگىز دلخۇش نابىت.

بىنگومان، چەندىن ھۆكار خۆيان لە بىر و ھزرتا مەلاس داوه لەوهى كە بو ناتوانى متمانە بە كەس بکەيت. رەنگە مىژۇوى شكسىخواردوويان ھۆكارىك بىت كە متمانە يان پى نەكربىت، رەنگە تو خاوهنى شتىكى ئەوتۇ بىت لە بىر و ھزرتا. دەكربىت سەبارەت بە شتىكى بچوڭ راستىان دەرنە بېرىتىت و سەرسام بىت ئاخۇ ھىچى تر لەمەوه دىتە بۇون. دەشىت تارادەيەك تەلەكە باز و فيلباز بىت (لەم حالەتەدا من نازانم بۇچى لە كەل ئەم جورە كەسەدا ڈيان دەگۈزەرىنى، دەكربىت بلېم كە تو بە خىرايى ڈيان بەپى دەكەيت). ئەمە گىنگ نىيە. ئەوهى جىنگەي بايەخە ئەوهى تو بتوانى متمانە بە ھاۋڙىنەكەت بکەيت.

دۇوبارە، دەكربىت ئەوه تو بىت، تو لە راپىردوودا درۇت كردىت، تو متمانە بۇونت بە خەلک بە شتىكى مەحال زانىوھ. زور باشە، لەوه دەترىم ھىشتا نەچۈوبىتە ناو پېرىسى

هاوسه‌ریشه‌وه، هرگیز نایبیت پن بنیه نه و قواناغه‌وه هتاکو
قیری متمانه نه بسی و نه یخولقینی. دهزانم نه وه ساخته به
تایبیتی نه گهر گومانه‌کات له رابردودوا پاساویان بزو
هیترایبیته‌وه. هر له بهر نه وهیه که تو نیستا شیاوی
هاوسه‌رگیریه‌کی باشیت. ئم هاوسه‌رگیریه‌ش به دهست
ناهیبت هتاکو متمانه له قوولایی دلتدا جینگیر نه کهیت.

ئمه بزو هاوسه‌ره‌کەت چ جوره هەستیک دهیت؟ بە بىن
خەوشى رەفتار دەنونیت، هېچ هەلەیه‌کى نه کردووه،
ئەوەندەی لە دەستی بىت راستگو دهیت، سەربارى
ئەوەش هيشتا متمانه‌یان پىن ناكەیت. ئەمەش دەبىتە هوی
تىكشىكاندى هاوسه‌رگیریه‌کە. له كوتايىدا، نەبوونى متمانه
ئەوان دادەرمىتىت و وايانلى دەکات بە جۈريک ھەست
بکەن کە تو ئەوانىت خۇش ناویت.

شىتىکى دادپەرورانه نىيە کە واله هاوسه‌ره نويكەت بکەيت
باچى هەلەی کەسىكى دىكە بىدات. پىيم وايە کە تو دهزانىت
مۆكارى ئەو بى متمانه‌يىه توی يان هاوسه‌ره‌کەت. دەبىت
تۈلە گەل خوت راستگو بىت کە ئاخۇ كىشەکە له كويوه
سەرچاوه دەگرىت و دىتە ئاراوه.

بۇيە نه گهر هاوسه‌ره‌کەت كارىكى نەشىاوى بەرامبەر ئەنجام
داوى، يانىش ئەوەندە رازاۋىيە کە ناتوانىت دەرىيېخىپت
ئاخۇ ئەو تاوانبارە يان نا، نه گهر ناتوانىت بەرەو راستگوبي
پەلكىشى بکەيت، باشتىر وايە هەركات توانىت خوت بکېتە
دەرەوە. خۇ نه گەر سەرەلدانى كىشەکە له ڦىر سەرى
تودايە، نەواھولى پىشەكىش كەردنى كىشەکە بىدە. خەلکم

بینیوھ کە واز لە پەیوهندییە کانیان دىنن و خويان دەخنه
 چالى كىشە و گرفتەوە بە هۆى شىكست خواردن و بىتوانانىيان
 لە جىهانى مەتمانەدا. ئەگەر ھېشتا بە دواى ھاۋڙىندا وىلى،
 ئەوا باشترين شت بۇ بىنە بېرىدىنى ئەم كىشانە بەر لە بىنېنى
 ئەوان، بۇونى مەتمانە يە. من نامەویت ھەموو شتە كانت ليكدانى
 سفر بىكەيت بەوهى كە لە راپردوودا كەسىك ئەوهندە گەمژە
 بۇوه خيانەتى لىت كردووه.

دەكىيەت تۆ لە راپردوودا
 درۆت كردىيەت، مەتمانە بۇونت
 بە خەلک بە شتىكى مەحال
 زانىوھ.

پەزىزى ۱۴

پاستىگۇ بە (لە كاتىكىدا ھېشىدا دەرفەتت ھەيە).

ھەموومان لە ژيانماندا ھەندىك شىتمان ھەيە كە بە شىوه يەكى تايىبەت شانازىيىان پىيوه ناكەين، يان چىزىيان لى نابىينىن ئەگەر بىرمان دەكەونەوە. دەشىت ھەر شەرم لە خۆمان بىكەين كە ئاخۇ چىمان كردووە يان لە راپىردوودا چۈن بۇوىن. ئەگەر ژيانات پەرتۇوكتىك بىت، ئەوا دەبىت ئەو بەشە فەراموش بىكەيت.

جىڭگەي سەرسامى نىيە ئەگەر كەسىكى نوى دەبىنىت، يەكسەر دان بە ھەموو ئەو شستانە نەنتى كە لە راپىردوودا كردووتىن كە دەبوايە ھەر فەراموشت كردىان. ئەمەش شىتكى باشە، ھېشتا پىويىست ناكات - بەلام ئەگەر بە نيازىت لە گەل ئەو كەسە بەمەنەتتىنە، ئەمۇق بىت يان سېھى، دەبىن ھەر بىزانن كە پۇزىك لە پۇزان ناراستىگۇ بۇويت كاتىك لە گەل پۈليس لە كىشەدا بۇويت، يان سەبارەت بە لەبارچوون، لە بەركىرنى پۇشاڭى رەڭەزى بەرامبەر يان ئەو راستىيە كە باوكت مەيخۇرە.

بە رۇونى دەكىرىت بۇ ماوهىيەك كىشە و گرفته كان بشارىتەوە - بۇ نمونە: كاتىك كە تەمەنت ھەشت سالان بۇوە لە وانەي بىركارى فىلت كردووە. يانىش چۈوبىتە كۆنسىرت بۇ بىننى كچانى سەماكىار - دە جار، بەلام ھەر شتە بچوکەكان ئازارت نادەن، وايە؟ ئەوە شتە گەورەكان كە ناتەۋىت ھاۋىزىنەكەت

پیشان بزانیت.

بے لام پیتویسته بیزانن، ئەوه دەگەویتە سەر تۆ ئاخۇ ھەر لە يەكەم رېزەوە پىنى دەلىيى، يانىش ھەلیدەگرىت ھەتاوەكى چەند مانگىك گۈزەر دەكەن، بەلام دەرنگ بىت يان زۇو ئەوهى لە زېر بەپەيە دەبىت بىتە سەر بەرە. ئەگەر ھاوژىنەكەت تۆى زور خۆش بويىت ئەوه شىتىكى ئاسايىيە. خۇ ئەگەر زورى خۆش ئەوئى - باشە، ئەوه ھېندهى ھەر كەسىكى دىكە باش دەبىت كە درك بەو شستانە بکات.

ئەگەر زور چاوهپى بکەيت بۇ ئەوهى پىنى بلېنى، ئەوا بە شىوه يەكى دروست خەمگىن و نىگەران دەبىت و ئازارى پى دەگات بەوهى كە تۆ شىتىكت لى شاردۇتەوە. بۇيە كاتى گونجاو بۇ ئەوهى پىنى بلېنى ئەو كاتەيە كە دەزانىت داھاتووت لە ئىستا چارەرەشتىر و خراپېتى دەبىت.

لە نىوان ئىستا و ئەو كاتەي كە دواجار پىنى دەلىيى، خالى گىرنگ ئەوهى كە درق لە گەل ھاوژىنەكەت نەكەيت. ئەگەر ناتەویت سەبارەت بە لەبارچوون بە ھاوسمەرەكەت بلېنى، ئەوا بە لايەنلى كەمەوه بانگەشەي پاكىزەبى خۇت مەكە. ئەگەر بىتدەنگىي خۇت لە ئاست ئەو راستىيە دەنۋىتنى كە باوكت مەيخۇرە، وا پىشان مەدە كە لە ژياندا نىيە. ئەگەر لە ئىستاوه قىلى لى بکەيت ئەوه ناتوانىت متمانەت پىن بکات كاتىك كە دەزانى درقت لە گەلى كەدووھ.

مەلاسدانى ئەم شستانە لە بىر و ھىزىتىدا لە سەرەتاي ھاوسمەريتى، پىكىرىدىنېكى زىرەكانەيە. لە كۆتايىدا، ئەگەر پېكەوە نەمتىنەوە، ھاوسمەرەكەت لە كاتى جىابۇونەوە ھەموو

نهینیه کانت نازانیت. له بئر ئەوه خوت له و بابهته به دوور
بگره، هەتا ئاماده بیت تیدایه به ھاوسمەركەتى بلتى، بەلام
جەخت بکەوه له هەرنگاونىكدا راستگویى خوت بنويتى،
چونكە له راستىدا ئەمە شتىكى قورس دەبىت بىز ئەوهى
شانى وەبەر بىدەيت.

**خالى گرنگ ئەوهىيە كە درق لە
گەل ھاۋىزىنەكەت نەكەيت.**

پیسای ۱۵

مشتومر مهکه

مهندیک جارئه له چوارچیوهی فریو خواردندا خزو
دهبینیتهوه... تو پیت وايه به بیدهنه کی داده نیشم و ده بینم
ثاخو چهندیک به تله فونه که وه ده بیت' یان 'به هاوژینه کم
ده لیم ثاخو چهندیک نیکه رانی نه شترگه ری دایکم' ته نیا بو
ئوهی بزانم که رازی ده بیت له گلم بیت و دوا جار دایکم
بینیت.

سهیر بکه، ئه گهر ده ته ویت قسےی له گهل بکهیت، ته نیا
په یوهندی پیوه بکه، ئه گهر ده ته ویت هاوژینه که دایکت
بینیت داوای لی بکه. چوونه ناو جیهانی مشتومر شتیکی
مهتر سیداره و ئه نجامیکی خراپی لی ده که ویتهوه. تاکه پینگا
بوق ده ستپیکردنی په یوهندی هاو سه ری بهو شیوه یهی که
ده ته ویت، چوونه ناو ئه م قوناغه یه.

له یادت بیت، ئه گهر مشتومر بوق تو شتیکی ئاسایی بیت،
بوق هاوژینه که شت هر ئاسایی ده بیت. ئایا ئه مه ئه وهی که
تو ده ته ویت؟ ده شیت تویه کی بی تاوان خوت قه ناعه ت به
خوت بکهیت که ئه ویش ئیتر که سیکه و ده کریت بگور دریت.
ئیمه ناتوانین ده سرت لهو کاره و هربدهین که خوشمان
ده ویت، راستگویانه ده مانه ویت ئه و په یامهی بین بکهیه نین که
چون هست ده کهین و چی بوق ئیمه گرنگه. ده ستکاریکردن و
گورینی خلک جوریکه له چاودیری کردن و کوتاری کردن،

ئەمەش بە تەواویی شتىكى پەسەندىكراو نىيە.

بە گشتى ئىيە وا پىشان دەدەين كە مشتومر بکەين، چونكە
هاوسەرەكەمان بە جۇرىك رەفتار ناكات كە دەمانە وىت.
ھەندىك جار ئەمە تاقىكىرىنە وەيەكە: چاوهرى دەكەم ئاخز
پىويسىتى بە چەندىك كاتە هەتا يادى لە دايىكبوونى منى بىر
بکەويتەوە، يان زور شىلگىرانە تر رېيگە نادەم بىزانىت كە من
لىرەم، بىزانم ئايا خۇلە ئافرەتكانى دىكە دەدات.

نەخىر، واز لەوە بەھىنە. تكايە پىسى بلنى كە ئەمە لە دايىكبوونى
تۈيە، ئەگەر دەتەوەيت بىرى بکەويتەوە. خۇ ئەگەر ھەر لە
پاستىدا دەتەوەيت كەمەي لە گەل بکەيت، بگەپىوه رېسای
(۱۲) بخوينەوە (تۇ دەبىت مەمانە بە ھاۋڙىنى خوت بکەيت).
ئەگەر لە كاتى ئەم جۇرە يارىيانەدا بىگىرىتىت، دەكەويتە
كىشىيەكى گەورەوە. ئەى تۇ چۈن دەردەكەويت و ھەست
چۈن دەبىت ئەگەر ھاوسەرەكەت ئەمەي بەرامبەر تۇ نواند؟
دەزانىت، زۇو بىت يان درەنگ توش دەگىرىتىت. تەنانەت
ئەگەر ھاوسەرەكەت تواناي سەلماندىشى نەبىت. تەنيا ئەوە
دەزانىت كە تۇ كەسىكى راستەقىنە و راست نەبۇويت لە گەل
ئەو. كەواتە لېرەدا ئىتمە دەگەپىنەوە بۇ مەسەلەي مەمانە -
ھاوسەرەكەت دەبىت مەمانەت پىن بکات، مشتومر و مىملانى
كارىگەرەيەكى نەرىنلى دەبىت.

ھاوارىتەكم ھېيە كە چەند سالىكى بەم چەشىنە يارىيە ب
سەر بىدوووە. يارى بە چەندىن پىاوارى جۇراوجۇر كىدوووە.
لە كوتايىدا، شۇوى بە كەسىك كرد كە ھەركىز ھەستى
بە پىويسىتى يارىكىرىن بەو نەكىدوووە. بە شىۋەيەكى سادە

ئەمە هەر پیویست نەبوو، چونكە هەر لە سەرتاوه ھەموو
شتهكان بە راستى و دروستى تىپەرىن.

ئەگەر ئازار دەچىزى بەوهى كە ھاۋىزىنەكتى يادى
لەدایكبوونى تۈزى لە بىر دەچىت، ئەوالىزەدا تو پیویستە بە
چەند پۇزىك ئاگادارى بکەيتەوە و چاوهپى بکەيت و بىيىنى
ئاخۇ چىت بۇ دەكەت. دەزانم كە ناتەويت لە گەل كەسىك بىت
كەس ۋايە كە شت لە بىر دەكەن، بۇيە لېرەدا ھەلىكى زىپەين
بە ھاوسمەكتى بەدە و بە چەند پۇزىك، پۇزىك لەدایكبووتقى
بىر بخوه. بە ھەمان شىيە، ھاۋىزىنەكتى دلخۇش دەبىت
بە بىيىنى دايىك و باوكت ئەگەر گىنگى ئەمانى بۇ پوون
بکەيتەوە و پىتى بلىتى. ھەول مەدە لە بەرۋەھەندى خۇت
بەكارى بھىنى، تەنيا دايىشىتىنە و بۇي پوون بکەوە ھەرچەندە
ئەگەر ئىستا ھەست بە ئامادەيىش نەكەت، لېرەدا تو دەتەويت
ھاۋىزىنەكتى دووباره بىر بکاتەوە. ئەمە ھەنگاۋىكى ناوازە بە
ئىيە دەبەخشىت بۇ ژيانى ھاوسمەريتان.

تاکە رېڭا بۇ دەستپىّىكىرىدىنى
پەيوەندى ھاوسمەرى بە
شىوھىيە كە دەتەويت، چوونە
ناو ئەم قۆناغەيە.

پیسای ۱۶

به چاوی هاوسره کونه که له هاوسره
نویت مهروانه

زوریک له ئىمە جۇرىك لە پابدوومان ھې، ھەر لە سەرەتاي ژيانمانه وە، لە مىژۇوماندا جۇرىك لە داستانى ئەوین و دلدارىي ھەرزەكارى بىخەوشمان تومار كردووه. ئەمەش زور ئاسانە كە پى بکات و ھەلگەرىتەوە بۇ ئەوينىك كە لە داهاتوودا دىتە دىتە ئاراوە.

لە بىر و ھزرماندا وانخشە كىشراوه كە داهاتوومان لە پابدوومان گەشاوهتر و پەونەقدارتر دەبىت، جا مەگەر شتىكى باش وات لى بکات بە پىچەوانە نەخشەكە بكتىشى. ئەگەر ھەميشە لە پابدوودا قىزت بە شىوه يەكى جوان شانە كردووه، دانايى و ژىرىيە ئەگەر دووبارە ئەملىقش شانە كەيىت بۇ ئەوهى جوان دەربكەوى. ئەگەر حەزىت لە مۆزە كە دواجار دانەيەكت خواردووه، ئەوا دەشىت لە داهاتووشدا حەزىت لە مۆز بىت. ئەگەر تۈز لە ژمارەدا باشىت، لە كارىكىدا كە پەيوەندى بە ژمارەوە ھېيە پىويىست بە مەملانىي زور نىيە. ئەگەر هاوسرەرى پىشتىرت ناپاكى لى كردىت، هاوسرەرى داهاتوشت ناپاكىت لى دەكات.

بوھستە! سەبر بکە! بگەرىيۇ، بگەرىيۇ... نمونەي كوتايى بىرەوە. بەلى، زۇر شت دەگەرىتەوە بۇ ھەمان بنەمائى سەرەكى، بەلام ئەمە ژيانى ھاوبەش ناگرىتەوە. ھەمۇو

نمونه‌کانی سرهوه ئەو شقانه بیون سه‌باره‌ت بە تو،
 هروه‌ها تو میشتا همان کەسیت، بەلام هر هاوسریک
 جیهانیکی نوییه. پەنگە حالتکە بەم شیوه‌یه بیت ئەگەر
 هاوسری رابردودوت ناپاکی بەرامبەر کردى، ئەوا هاوسری
 داماتوش همان کار دەکات (بەلام ئەم چىتر كىشەی تو
 نىيە). لە گەل ئەوهشدا، ئەم هاوسرە نوییه وەکو پارچە
 كاغەزىكى پاك دىتە ناو ژيانى تو، لە بەر ئەوه پىويست
 ناکات هېچ شىنگ بلېسى كە ئەو هاوسرە نوییت لهەرى
 پىشتر دەچىت. لە راستىدا، ئەگەر هەر بە راستى پىت وايە
 لەو دەچىت، ئەوا هەر لە سەرەتاوه چى لە گەل دەكەيت.
 بە دلىايىھە، فيئل كردن و ناپاکى كردن نمونەيەك. كەسانىكى
 دەناسىم كە ھەموو گريمانىيەك دەخولخىتن لە سەر بىنەماي
 ئەوهى هاوسرى پىشۇرى چى كردووه. ئافرەتىك دەناسىم
 پىنى وا بۇو كە مىرددەكەي پىشۇرى كاتىك دەگەپايەوە
 مالەوە، ئەگەر كۆپە چايەكى بۇ ئامادە نەكرايى، لىنى دەقورا
 و تۈورە دەبۇو، ئەمەش تەنبا لە بەر ئەوه ئەزمۇونانەي كە
 لە رابردودا بەرجەستەي كردىبوون. لە راستىدا، ئەم كەسە
 پلانى دادەنا بۇ ئەوهى بگۇردىرىت، قاپەكان بشوات و پاشان
 كترييەكە بخاتە سەر ئاگىر. كەسىكى دىكە دەناسىم نىگەران
 دەبۇو كاتىك لە سەر جىڭە خىزانەكەي پشتى تى دەكىد،
 ئەمەش بە واتاي ئەوه دىت دەستم لىنى مەدە. لە راستىدا،
 ئەو ئافرەتە زور ئاسودەت بۇو ئەگەر لە سەر كەلهكەي
 چاپى بخەۋىت.

لە گەل گوزھركرن بە ناخى چەندىن پىسادا، تو پىويستە
 بارودۇخەكە پىچەوانە بکەيتەوە و ئاخۇ چۇن ھەست دەكەي

ئه گهر هاوسمه ره که ت به پیوانه کانی هاوسمه ری پیشوو
بخه ملینیت که دهشت هر گیز نه تبینیت. ئه گهر که سیک
ئامازه یه ک بکات یان دهمه قاله یه ک بنیته وه، به شیوه یه کی
ساده واتای شتیکی دیکه دهشت له په یوهندیه کی دیکه دا
که تو هر به شیک نه بسوی لیسی. به لی، بسی وره کردن و
دامن کاندیکی که م وینه یه.

بؤیه، ئه مه ئه گهر بابه تیکی گهوره بیت یان بچوک - جا پاره
بیت یان سیکس بیت، کار بیت یان نهیقی بیت، درو بیت یان
پو ماں سیه ت و دلداری بیت، یان هر شتیکی دیکه - هه مو
جوره کیشے یه ک دهنتیه وه ئه گهر تو له دیدگای هاوسمه ری
کونته وه له هاوسمه ری نوئی بپروانیت.

زور شت ده گه ریته وه بؤ هه مان
بنه مای سه ره کی، به لام ئه مه
ژیانی هاو به ش ناگریته وه.

پیسای ۱۷

بزانه ئاخۇ ئامانجى ھاوېشستان ھەمە

ڙن و مىزدىك دەناسىم، ئاشقى يەكتىر بۇون و ھاوسمەرگىرييان
كىرىد، مندالىيان بۇو لە شارى لەندەن ژيانيان بە سەر دەبرد،
مىزدەكەي كارىكى دەكىرد كە پىتىويستى بە گەشتى زور و
ھاتوچۇرى زور بۇو لە كۆرن قول، سى بۇ چوار سەعات
دوور بۇو دواي چەند سالىك، داواكارى و پىتداويسىتىيەكانى
كارەكە گۈردىران، دەبوايىه چەند سەعات لە كۆرن قول بە¹
سەر يەرىت. بۇيە بە خىزانەكەي گوت كە ئىستا كاتى ئەوهە
بۇ ھەمىشە بچىنە ئەۋى. وا دەركەوت چوون بۇ كۆرن قول
پلانىكى لەمېزىنەي مىزدەكە بۇوە، بەلام بىرى نەكىرىۋەتەوە
كە پىشتر لە گەل خىزانەكەي تاوتۇنى بىكەت. بە لاتەوە
ئاسايىيە، بىڭومان ئەوهەش مانانى خۇرى ھەمە، خىزانەكەشى
ھەرگىز پىسى نەگۇتۇوە كە بىرى لە چوونەدەرەوە لەندەن
نەكىرىۋەتەوە. چ دۆخىتكە.

پەندەكە لىرەدا ئەوهە كە چاوهپىسى ئەوه مەكە هەتا
ھاوسمەرگىرى دەكەيت و مندالىت دەبىت پاشان ئەم جۇرە
كفتوكىيانە تاوتۇرى بکەيت. پىنم وايە دانانى دەبىت ئەگەر
خۇت لە ترساندى ھاوسمەرە نۇرىكەت بەدوور بىگرى لە
پىكەي قىسە كىرىن و دواندى لە يەكم ساتەوە سەبارەت بە²
پلانى ژيانى، بەلام بەر لەوهى هىچ بەلىنىك لە نىوان خۇتان
بىدەن، دەبىت ھەموو شتىك يەكلايسى بکەنۋە.

بے دلنيا ييه وہ شته کان ده گورپين. که ستيک که لہ تمہنی ۲۰
ساليدا ده یه ویت سہرنجی لہ سہر هممو شتيک بیت -
شيواري ڙيان، شويں... هند - لہ پيشہ که یدا ده کريت هست
بے جياوازى بکات کاتيک ده گاته تمہنی ۳۰ سالى، به لام
ئه گه ر داهاتووت لہ گهل هاوسره که تاوتوي نه که بيت ٺوا
تو ده که ویتھ ناو گيڙاوي کيشہ وہ هر وہ کو ئه و ڙن و
ميٽردهی لہ سہره وہ باسم کرد.

ده شيت کيشہ که ورہ منداله کان بن، به گشی لہ کوئي ڙيان
به سہر ده بیت. ئينجا شتی دیکھش دینه ئاراوه - ده شيت
یه کيک لہ ئيوه بیه ویت زوو خانه نشين بیت، گه شت بکات. لہ
کاتيکدا ئه وی دیکه لہ سوار بونی فرُّکه ده ترسیت و پقی
له وہ یه زياتر لہ هفتھیه ک لہ ماله کهی خوت دوور بیت.

ليٽرہدا من ناليم که ده بیت تھواوی پلانی ڙيانی داهاتووت
لہ گهل هاوسره که ت برجھسته بکھیت - همیشہ نازانیت
ئاخو چون ہست ده کھیت و خملک مافی ئه وہ یان هیه
بیر و هزریان بگوپن. هاپریکے کم هیه که هر لہ پوڑی
یه کھمه وہ بتو هاپریکے پوون کرده وہ که هر گیز نایه وی
مندالی هبیت، ئه ویش به ناخنکی پر لہ پھزاره و خمکینه وہ
پازی بتو، چونکه ئم خیزانی دھویست. چهند سالیک دوای
ئه وہ، به پنکھوت سکی پر بتو. منداله که یان لہ دھست دا و
ئه مهش هر دوو کیانی تیکشکاند. به رده وام بتوون بتو ئه وہ
دوو مندالی نه خوازراویان هبیت که چی ئیستا ئه و باوکنکی
فیدا کاره.

بے لام ئاگادار بے، همیشہ ئه وہ به دلخوشی سہر نانیتھو.

هاوپتیه کی دیکم ھیہ کے لہ تھمنی ۲۵ سالی بپیاریان
دا کے مندالیان نہ بیت. دوای دہ سال زور حمزی دہ کرد
مندالی ھبیت. لہ گل ئوہ شدا، میردہ کے پیداگری دہ کرد
کے ئوان لہ سہر ئوہ پنکھہ و توون کے مندالیان نہ بیت و
بی مندال بمیتنہ وہ، تھناہت هر تاو توییان نہ کرد. ئامہش
یہ کیک لہ ھوکارہ کان بوو کے لہ یہ کتر جیا بونوہ وہ، بہلام
ژنه کے لہ سہرہتای چله کاندا بوو، بؤیہ زور درہنگ بوو بو
ئوہی بیت بے دایک.

تھنیا جھخت لہ سہر ئوہ بکھوہ کے تو ژیانت نادہیت بہ
کھسیک ھہ تاوہ کو بیروکھیہ کی گشتیت لہ سہر تیپوانی و
بیر و بوقوونی ئو کھسے نہ بیت لہ سہر شیواز و ئه دای
ژیانکردن. مندال (بہ گشتی چون دہ تھویت بیانہتیہ بوون)،
لہ کوئ بڑی، چہندیک گھشت بکھیت، هروہا ھہ موو ئو
شنانہ کے ئیستا لہ بہ رچاو نین، بہلام دہ کریت پہ یوہ ندیت ان
دروست بکھن یان تیکیشکیت لہ ژیانی داھاتوودا. هروہا
ئامادہ کاریش بقئوہ و پاستیہ بکھ کے دہ بیت یہ کیک لہ ئیوہ
بیر و هزری بگوریت و ئوی دیکھ نہ یکوریت.

**بہر لہوہی ھیج بہ لیئنیک لہ
نیوان خوتان بدھن، دھبیت
ھہ موو شتیک یہ کلایی بکھ نہوہ.**

۱۸ ریسای

ناتوانیت وا له که سیک بکهی که توی خوش بویت

له گوش نیگای دله وه ئم بابهته به قورسترين شت ههژمار
دهکریت بؤئوهی قبول بکریت. که سیک ده دوزیبه وه که
تەواوی ژیانت به دوایدا گەپاوی. لىرەدا کېشەکە ئەوهیه، وا
دەرناكەویت ئەو کەسە درک به ئەشق و خوشویستى تو
بکات.

دەشت لەم دواييانه بىنېتتىنە كەوتىيەت داوى
ئەشقىيە، بەلام پىن ناچىت ئەو ئەوهندە تامەززقى تو بىت.
ھيوابراوانە و بە كلۇلى بۇ ماوهىك چاوهپى دەكەيت، بە
دلنابىيە و دەبىت تۆش درک بەمە بکەيت... يان دەكریت بۇ
ماوهىك پىنکەوە بۈوبىن - ئەو زور خولىيات تويىه. دواجار
بۇون لە گەل تو ئاسايىه، بەلام لە كانگاى دلتەوە هەست
بەوە دەكەيت کە ئەو توی خوش ناویت.

زووتر يان دەشتىت درەنگىتر بىت و پىت بلنى كە ئەو حەزى لە
تو نىيە و توی خوش ناویت، بەلام تو حەز ناكەى گوپىيىسىتى
ئەوه بىت. ھەول دەدەيت رازى بکەى كە دەرفەتىكى دىكەت
پى بىدات. دەكریت ھەول بىدەي خۇت بگۈرىت، بىسى بەو
کەسەى كە ئەو دەيەویت. لە راستىدا ئەمە كەمىك جىنگەى
شەرمەزارىيە، بەلام تو بەو شىۋەيە ئابىنى. پىت وايە ئەمە
شەتىكى بەنرخ و بەهادار دەبىت ئەگەر ئەشقى ئەو بېھېتەوە.

شته سهیره که ئوهیه، هرچهنده - ئامه هاگیز پوو نادات.
مهبست لە ئاشق ئامه نییه، ئەگەر هزار بەربەست و
کۆسپیش بېرى، ناتوانى بە دەستى بخەیت. رەخنە لە خوت
دەگرى كە نەتتوانىوھ پیتوانەكانى ئەو بېنگى (ھەر وەك
دەبىيىنى)، لەم پرۇسىيەدا ھەم بىروابەخۇبۇون ھەم بىزى
خوت ويران دەكەيت، كەچى هيىشتا ئەو تۆى خۇش ناویت.
ناتوانىت تۆى خۇش بويت، دەشىت مىھەبان و دەم بە¹
سازش بىت لەم بارەوە، يان دەكىرىت كەسىكى مىھەبان
نەبىت ياخود كەسىكى دلەرق بىت.

ئەم سینارىقىيەش لە تەواوى پەيوەندىيەكانى دنیادا ھەيە و
ھمان شته - كە تىايىدا يەكتىك لەو دووانە ئاشقى ئەوى
دىكەيە. ھەندىتك بىر لهوانە بکەوە كە تو دەيانناسى، دلىنام
كە ھەندىتك نمونەي لەم جۇرە دىنە بازارى ھزرتەوە كە
تىدا ئەم جۇرە نمونانە راستن.

كەسانىتك دەناسىم كە لەم دۇخەدا بۇون، چەند مانگ و سالىتكى
خایاندووھ تاوهکو دركىان كردووھ كە ھىچ ھىۋايدىك لە ئارادا
نیيە. لەو كاتەوە، دلدارىيەن لە گەل كەسانىتك كردووھ كە
ئەوانىش وەلامىان داونەتەوە. لىزەدا شته خۇشەكە ئەوهىيە
ھەموو ئەوانەي كە دەيانناسىم و بەم دۇخەدا تىپەرىيون،
ھمان شت دەلىن: "سوپاس بۇ خوا كە پەيوەندىيەكەي دىكە
كوتايى هات، لە بەر ئەوهى ئەوهى ئىستا زۇر باشتىرە."

دەبىيىنى، لە گەل ئەمەشدا شتىتكى نايابى ھەست و مەيلەت
ئەوهىيە كە ئەگەر ئەو وەلامت نەداتەوە، پەيوەندىيەكە ئەوهندە
باش نابىت. تەنانەت ئەگەر واش دابىتى ئەو تۆى خۇش

دهویت، ئەگەر پیویست بکات چەندى هەول و تەقەللا بدهى، لە پىتناو چاوه پروان كردنيدا، مىشتا نەو هار بەهادار و بە پىز نابىت. تو پیویستت بە كەسىكە و شياوى كەسىكى كە توئى خوش دەویت، بەو شىوه يەي كە هەيت، نەك بەو شىوه يەي كە دەتەویت خوتى پى نمايش بکەيت يان هەولى بۇ دەدەيت. بۆيە هەر كە زانىت تو لە گەل كەسىكى كە توئى خوش ناوىت، تو دەبىت زۇر بويىز بىت و كوتايى بە پەيوەندىيەكە بەھىنى بەر لەوهى ئەو كوتايى پى بەھىنېت. هەست بە خراپى دەكەيت بە لەدەستدانى، بەلام دەبىت بە شانا زىيەوە ئەوه بکەيت، رۇزىك چاوىنگ بە راپردووتدا دەگىپرى و دەزانى كە چەندە بىيارىكى راست و دلىرانە بۇوه.

**دەكىيەت هەول بەھى خوت
بگۈرۈت، ببى بەو كەسەي كە
ئەو دەيەویت.**

پیساں ۱۹

له پیناو دهسته به رکردنی میہرہ بانیدا دهست
دلپھق بیت

پیساں هشتم دهربارهی ئەوه بوو چى دهکەی کاتىك تر
کەسېكت خوش دهويت، بهلام ئەوه توی خوش ناويت. ئىستا
باسەکان پېچەوانە دهکەينەوه. وا دابىنى كە ئەوه كەسەی لە گەل
تويه، ناتوانى خوشت بويت؟ به دلنيايىھو خوشت دهويت،
چىز لە ھاوارپىتى دهبينى، دەتخاتە پېكەنин يان کاتىك
نىگەرانى، گوئىت لى دەگرىت يان حەز و ئارەزووەكانىان لە
گەل تو دەدرکىتن. ئەگەر زور حەز ناكەيت پىويست ناکات
لە گەللى بىت، بهلام دەزانىت كە ھەركىز ئەوت خوش ناويت
بەو شىوهيەي كە ئەوه توی خوش دهويت.

لىزەدا ھەست بە خەمناکى و خراپى دەكەيت، به دلنيايىھو
- تو كەسېكت گرنگى پى دەدەيت و به ئەمەكى. خۆزگە
دەخوازى كە ئەوت خوش بويستايە، ناتەويت ئازارى بدەيت.
بەھەر حال دەشتىت ھەست بە دلخوشى بکەيت ئەگەر كاتى
لە گەل بە سەر بەرى، تو ش دەتەويت بچىتە ھەمان شوين،
بىرى ھاپى و خىزانە كەي دەكەيت... بهلى، ئىستا مانەوه لە
گەل ئەو شتىكى زور ئاسان.

بهلام ئەمە ولامە كە نىيە. نا نەخىر، ئەگەر تو پەيرەوکارى
پیساں، هەتا زياتر لە گەل ئەوه كەسە بەمېتىتەوه، ئەوه زياتر
ئەشكەنچە و ئازار دەچىزىت و پۇوبەپۇوى كۆسپ دەبىتەوه

(ممول دهداں وات لئی بکات ٿوٽ خوش بويٽ)، زياتر ٿازار
بچيڙيت کاتنيک دواجار بهجيٽي ده هيٺيت، زياتر کات به هدھر
دهداں لئے گل که سينک که ٿوٽ خوش ناويٽ.

نه خير، دهبيٽ هندٽيک جار دلرهقى بنويٽنى لئے پٽناو
ميهره بانيدا، هر نٽستا ڪوتايى بهو شته بهيٽه. ده زانم که
سـهـخـتـهـ، ٿـهـگـهـرـ تـوـ گـرـنـگـىـ بهـوـ كـهـسـهـ دـهـدـهـيـتـ، ٿـهـواـ هـسـتـ
بهـ سـامـيـكـ دـهـكـهـيـ ٿـهـگـهـرـ ٿـازـارـيـ بـدـهـيـتـ، بهـلامـ بـيرـ خـوـتـىـ
بهـيـنـهـ رـهـوـهـ ٿـهـوـهـ ٿـازـارـيـ زـياـتـرـ دـهـبـيـتـ ٿـهـگـهـرـ زـياـتـرـ لـهـ گـلـىـ
بـمـيـنـيـتـهـوـهـ وـ دـواـجـارـ بهـجـيـ بـهـيـلـىـ. ٿـهـوـيـشـ شـياـوـيـ ٿـهـوـيـهـ کـهـ
ٿـازـادـ وـ سـهـرـبـهـسـتـ بـكـريـتـ بـوـ ٿـهـوـهـيـ کـهـسـيـكـ بـدـقـزـيـتـهـوـهـ بهـوـ
شـيـوـهـيـهـ کـهـ تـوـ نـاـتوـانـيـ ٿـهـوـتـ خـوـشـ بـوـيـتـ.

من شـتـيـكـيـ دـيـكـهـتـ پـىـ دـهـلـيـمـ، ٿـهـگـهـرـ هـرـ بهـ رـاـسـتـيـ ٿـهـوـ
کـهـسـهـتـ خـوـشـ نـاـوـيـتـ، چـ زـوـوـتـرـ بـيـتـ يـانـ درـهـنـگـرـ تـوـ کـهـسـيـكـ
دهـدـقـزـيـتـهـوـهـ کـهـ سـهـرـشـيـتـانـهـ ئـاشـقـىـ بـيـتـ، تـهـفـيـاـ وـ دـاـبـنـيـ کـهـ
ٿـهـوـ کـهـسـهـ بـهـيـانـيـ پـىـ دـهـخـاتـهـ ڇـيـانتـهـوـهـ يـانـ هـفـتـهـيـ دـاـهـاتـوـ،
لـهـ کـاتـهـداـ تـوـ چـىـ دـهـكـهـيـتـ؟

لـهـ رـاـسـتـيـداـ هـيـجـ وـلامـيـكـيـ قـاـيـلـكـهـرـ نـيـهـ بـوـ ٿـهـمـهـ. دـهـكـريـتـ تـيـوـهـ
بـگـلـيـيـ وـ زـوـرـ ٿـازـارـيـ ٿـهـوـ هـاـوـرـتـيـهـ بـدـهـيـتـ. يـانـ ٿـهـوـهـ زـوـرـ
جيـگـهـيـ شـكـوـمـهـنـدـيـ دـهـبـيـتـ ٿـهـگـهـرـ رـهـتـيـ بـكـهـيـتـهـوـهـ تـيـوـهـ بـگـلـيـيـ،
بـهـلامـ دـهـكـريـتـ ٿـهـوـهـ سـهـخـتـ بـيـتـ وـ بـيـتـهـ هـنـزـيـ دـاـرـمـانـ بـوـ
هـرـدـوـوـكـتـانـ وـ هـاـوـرـيـ نـوـيـكـهـتـ. تـاـكـهـ چـارـهـسـهـرـ کـهـ بـرـيـنـهـ کـانـ
سـاـپـيـڙـ دـهـكـاتـ، ٿـهـوـيـهـ کـهـ تـوـ ٿـازـادـ وـ سـهـرـبـهـسـتـ وـ سـهـلتـ
بـيـتـ بـهـرـ لـهـوـهـيـ ٿـهـشـقـىـ نـوـيـ چـهـكـهـرـ بـكـاتـ وـ پـىـ بـخـاتـ
ڇـيـانتـهـوـهـ، بـوـ هـاـتـهـ ڪـاـيـهـيـ ٿـهـمـهـشـ دـهـبـيـتـ نـٽـسـتـاـ خـوـتـ لـهـ

هاورتیه دا بېتىت.

دەبىنى؟ مىھەرە باقىرىن شىت بۇ ھەمووان بىرىتىھ لەوھى كە
تۆ كەمىك دلەقى بنوينى، بەلام بەمە دەبىت ھەمووان
بەجى بەھىلى بۇ ئەوھى بە رېگەي ژيانى خۆياندا بى كەن
و پشت بە خۆيان بىھەستن لەوھى كە ئىستا دەگۈزەرىت.
دەشىت هاورتىكەت لەم ساتەدا حەزى لى نەبىت يان بەرز
نەيىرخىتىت، بەلام پۇزىكىان ئەگەر ھەستىكىان ھەبىت ئەوا
چاوىك بە پابردوودا دەخشىتنەوه و بۇ ئەمە بە نەتىنى
سوپاست دەكت.

ھەمووان بەجى بەھىلە بۇ ئەوھى
بە رېگەي ژيانى خۆياندا بېرۇن.

تھوڑی دوسری

پیساکانی ہاو سہرگیری

بۇ چەند ھەفتە، مانگ تەنانەت سال سەرەتاي ھاوسەرگىرى شتەكان بى رەنج و ماندووبۇون ناوازە و بەپىز دەبن. بەلام درەنگ بىت يان زوو ژيان پووى راستەقىنەي خۇى دەردەخات و ژيانى ھاوسەريش دەكەۋىتە ژىر تاقىكىرىدە. لېرە بە دواوه، ھەرچەندە پەيوەندى ھاوسەرى تواناي خۇى ھەيە بۇ ئەوهى ھەنگاۋ بەرەو باشتىر بىتىت، پىويىستى بە رەنج و تىكۈشان نىيە بۇ ئەوهى بىتە دى، تو خۇت دەبىت كارى تىدا بىكەي يان بە لايەنى كەمەوه، دلىنيا بىتەوه كە پىكە نەدەيت ئازار بچىزىت بە جۆرىك لە فەراموشىرىدىن. ھەوالە خۇشەكە ئەوهى كە تو دەتوانى راستى بىكەيتەوه، قەلايەك بىيات بىتى لەوهى كە بە دەستت خستووه. ئەم تەوهەرە لە بارەي پەتەوتىرين و بەھىزلىرىن پەيوەندىيە ھاوسەرى دەدۇيت لەوهى كە تو ھەتە. دروستىرىدىن پەيوەندىيەكى بەھىز و قوول و دلخۇشكەر بۇ ھەردووكتان.

ئەو پىسايانەي كە بە ناوياندا گوزھر دەكەيت، ئەوانەن كە لە سەيرىكىدى خەلک و خۆم فيئر بۇوم كە خاوهن پەيوەندىيەكى ناوازە بۇون، لە پىكەي ئەزمۇون كردى خۆمەوه دەزانم كە شوينىكەوتى ھەندىتكىيان لەوانى دىكە ئاسانتىرە، بەلام ئەگەر دەستىيان پىتوھ بىرىت، ئەوا خەلاتىكى ناوازە بە دەست دەخەپىت. ئەگەر ھەولى ئاشقىبوونت لە كەل كەسىك داوه كە لە توانايدا يە دلخۇشت بىكەت (بىروانە پىساي ۱۹-۱)، ئەوا بىزانە تۆۋى بەختەوهەرى و ئەشقت چاندۇوه. ئەوهى كە ئىستا پىويىستە، ئەوهى كە جەخت بىكەيتەوه بەرەو پىگائى خراپ نارقى، بەلكو ئەم پىسايانە وابەستەي سەر پىگات دەكەن.

پیسای ۲۰

که سیکی رو و خوش و گهش به

پروزیکی شهکت و دریخت به پری کرد ووه، له راستیدا نمه
هافتنه کی سهخت بسوه، به پرته وبوله و هستیارییه و
ده گه پریته و پیویست به که سیکه بق نهوهی نه و شهکتی
و تورو پریه خوتی پسی بریزی. کن ناچار دهیت نمه له
نه ستو بگریت؟ به دلنياییه و هاوسره کت. همیشه ئاماده
و جیگهی سه رسامی نیه که تو ههست به ئازار دهکی، له
بهر نهوه دهیت هاوسره کت پیش بینی چی بکات؟

نهوهی که هاوسره کت پیش بینی دهکات، نهوهیه که تو
به شیوهی جوان و پرو خوش مامه لهی له گەل بکهیت.
نهی نه گەر له گەل پویشتن بق ژووره و هاوپریه ک لهوی
و هستابوو، ههول ددهی به پیزه و مامه لهی له گەل بکهیت.
نهی بق نهوه به رامبهر هاوسره کت نانوینی نه گەر به تمنیا
ده چیته وه؟ له کوتاییدا له ته اوی جیهاندا هاوسره کت
گرنگترین که سه له ژیانی تؤدا، نهی بق چی به باشترين
شیوه مامه لهی له گەل ناکهیت؟

به کارهینانی هاوسره کت و هکو ئیسفنج بق هلمژینی هه موو
نیگه رانیه کت و بھتال کردن نهوهی تورو پریه کت شتیکی
ئاسانه، بھلام بهم شیوه یه شته کان به راستی و دروستی
پی ناکەن. چەندین ڏن و میرد دهناسم که به بھرده و امى

توروه و ههستیارن، یان تهنانهت بئی پیز و قسمه له ٻوون.
ئه مهش له بهر ٿهوهی ناتوانن بین به که سینکی پووخوش و
کهش. ئه مه له بهر ٿهوه نییه که هه رکامیک له مان هلهی
کردووه، له پاستیدا هیچیان دلخوش نین و بهرامبر به
یهکتر به خیلن، وايه.

چ هلهیه ک له به رجه ستہ کردنی په ڙوشتیکی جوان ههیه؟
چی تیدایه ئه گهر بلئی "تکایه"، "سوپاس"، "به لاته وه ئاساییه؟"
ئه گهر ده ته ویت له پاستیدا ههستہ کانت ئه رینسی بن، له
بارهی ٿهوهی که هه تانه، ده بیت به وه دهست پسی بکھی که
به پیز و به په ڙوشت بین به رامبر به یهکتر. ئاکار و په فتاره
سه ره تاییه کانتان له بیر بیت، به میهره بانی و به پیزه وه له
گهل یهکتر بدؤین. خواردنه وهیه کی دلخوازی بؤ ئاماده بکه،
دیارییه کی بچوکی پیشکهش بکه به بئی بوونی هیچ هنگارینک
- ئه مهش چونکه تو هاو سه ره که ت خوش ده ویت. به خوشی
هاو سه ره که ت بدؤینه و ستایشی بکه. له ههندیک کاری
ئاسایی هاو کاری بکه تهنانهت ئه گهر "کاری تو ش" نه بیت،
ره فه کان پیک بخه، جل ئو تو بکه، شتمه کی بازار پکردن له
ئوتومبیل بهینه ده ره وه.

ئه گهر هاو سه ره که ت له دوای کاریکی شه که ت ده گه ریته وه،
ده رفه تی ٿهوهی پسی مهده که پرتہ و بولت به سه ردا بکات،
خواردنه وهیه کی بؤ ئاماده بکه، پرسیاری لئی بکه که ئاخو
بارود خی چونه و گوئ لهوه بگره که ده یلیت. حمزی پئی
بکه و چیزی لئی ببینه.

په نگه له پیسی ههندیک کاره وه ئیش و ئازاری سوک بکه بیت

و بیحه سینیت ووه: "چیت پس بلیم، پال بکه وه و قاجه کانت
بهرز بکه ره وه، من خوانی ئیواره ئاماده ده کم، جله کان
ئوتو ده کم، به منداله کان ده لیم ئرکی ماله وہیان را په پینن،
که رماویان پس ده کم، به گشتی شتیکی ئوتز بکه که
هاوسه ره که ت هست بکات که سینک پشتوانی ده کات، چونکه
تو ئوهت بـلاوه گرنگه.

ئـگـهـرـ مـنـدـالـتـ هـهـیـهـ، چـاـوـهـ پـیـسـیـ جـ نـمـوـنـهـ یـهـ کـیـ باـشـتـرـیـانـ لـنـ
دهـکـیـتـ؟ـ لـهـ هـهـرـ حـالـهـ تـیـکـداـ بـیـتـ، بـیـرـ لـوـ نـمـوـنـهـ یـهـ بـکـهـ رـهـ وـهـ
کـهـ هـاوـڑـیـنـهـ کـهـ تـبـهـ نـاوـیـ گـوزـهـرـ دـهـ کـاتـ، دـاـواـ دـهـکـیـتـ بـهـ وـهـ
شـیـوـهـیـ مـاـمـهـلـهـتـ لـهـ کـهـلـ بـکـاتـ کـهـ توـ مـاـمـهـلـهـیـ لـهـ کـهـلـ
دهـکـیـتـ. باـشـتـرـهـ ئـگـهـرـ بـهـرـهـ ئـارـاسـتـهـیـ کـیـ باـشـ پـیـ بـکـاتـ،
بـهـ لـامـ توـ ئـمـهـ لـهـ بـهـرـ ئـوـهـ نـاـکـهـیـتـ، توـ کـهـسـیـکـیـ روـخـوـشـ وـ
گـهـشـ نـیـتـ ئـگـهـرـ هـهـمـانـ شـتـ لـهـ هـاوـڙـيـنـهـ کـهـتـ بـوـیـتـ وـ دـاـوـایـ
بـکـیـتـ، توـ لـهـ بـهـرـ ئـمـهـ کـهـسـیـکـیـ روـخـوـشـ وـ گـهـشـیـ، چـونـکـهـ
توـ هـاوـڙـيـنـهـ کـهـتـ خـوـشـ دـهـوـیـتـ، ئـاـ ئـمـهـیـ کـهـ هـاوـسـهـ رـهـ کـهـیـ
شـیـاوـیـهـ تـیـ.

چـ هـهـلـهـیـکـ لـهـ
بـهـرـجـهـسـتـهـ کـرـدنـیـ رـهـوـشـتـیـکـیـ
جوـانـ هـهـیـهـ؟

پریساي ۲۱

**پیکهوه بن، چونكه ئیوه ده تانه ويit پیکهوه
بن، نهك پیویستان پیی بیت.**

که واته به نیازی له گەل هاوژینه کەت چى بکەيت؟ مەبەستم
نېيە ئىستا چى دەكەيت، بەلكو مەبەستم ئەوهىه كە بۇچى
پیکهوهن؟ ھيودارم وەلامەكە ئەوه بىت كە تۆ هاوژینه کەت
خوش دەويت و وات لى دەكەت ھەست بە باشى بکەيت.

ئەگەر ھاوسمەركەت كارى خۇى بە جوانى و رېنگوپېنى
پاپەپېتىت، تۆ پیویستت پىيى نېيە - ئايا پیویستت پىيە؟ -
دەتوانىت ئەو كارانە بە بىن بۇونى ھاوسمەركەت بکەيت، ئەمە
له بەر ئەوه نېيە كە ھاوسمەركەت لە پېتىاوي ھەلبىزداردوو،
بەلام دەشىتت ئەگەر لە بەر ئەمە ھەلبىزىرىت. لە پەيوەندى
ھاوسمەرى بەھىزدا، جىهانىك لە پشت بەيەكتربەستن بەدى
ناھىئىن، بەلكو ھانى يەكتىر دەدەن بۇ سەربەخۇبىي. ئەگەر
ھاوسمەركەت تۆى خوش دەويت بەوهى كە ھەيت، ئەوا
ھەولى ئەوه نادات بىتكۈرىت و بىتكات بە كەسىكى دىكە و
شىتىكى دىكە، بەلام يارمەتىت دەدات بۇ ئەوهى زىاتر ھەست
بە بەھىزى بکەيت، وات لى دەكەت بىپروات زىاتر بە خۇت
بىت، وەكىو مەرقۇقىك كە بىن ترس و پارىزراو بىت و رېنگىكى
زىاترت ھەيت.

ئەمە بە واتاي ئەوه دېت كە ھەموو شتىكىت بۇ ئامادە
كراوه و سازكراوه لەوهى كە خۇى بىكەيت و بىپارىزىت. بە

دلنیاییه وه ئەمە لە پووی داراییه و سەختر و دژوارتر دەبیت
 (رەنگە واش نەبیت). دەگریت ئەرکى سەرشان سەختر بیت
 (دەگریت واش نەبیت)، بەلام لېرەدا دەتوانیت مامەلە بکەت.
 چونكە تو كەسینکى پاریزراو و بەریزى. لە پووی ھەست
 و سۆزه و یان ھەر پوویه کى دیكە، تو بۇ ناسودەبى و
 بەختیاری ھەست و سۆزت پشت بە ھاوژینەكەت نابەستى،
 چونكە ھاو سەرەكەت ئەوهى بۇ سەلماندووی کە تو كەسینکى
 بەھىز و سەربەخۆيت.

ئەمە ھەمووی بە واتاي ئەوه دېت کە تو پیویستت بە
 ھاو سەرەكەت نىيە. ئەگەر ھەر پۇزىنەك بىن ئەو دەرگەوي،
 ئەوا باش دەبیت. پیویستت بە ھاوژینەكەت نابیت بۇ
 ئەوهى وات لى بکات ھەست بە باشى بکەيت یان لە پووی
 داراییه و ھاوكارىت بکات، یان لە بەر ئەوهى كەسى دىكە
 تۈرى خوش ناویت، هىچ کام لەمانە پیویست نىن. ئەی كەوابە
 بۇچى لە گەل ھاوژینەكەت ماويتەوه؟ چونكە تو دەتەویت.
 ھەر ئەمەيە. نا ھۆکارى دىكە ھەيە. ئایا ئەمە شتىنکى ناياب
 نىيە؟ تو پیویست ناکات لە گەل ھاوژینەكەت بیت، بەلكو بە
 ويستى خوت ھەلتۈزاردووھ.

بە تىپەربۇونى زەمن، كەمىك لە بارەي جىھېشتنى ئەم
 ژىنە فىر بۇوم. بەلى، ناتەویت بەرھو ئەو پىگايدەنگاۋ
 بنىي، بەلام ئەگەر ھەر دووكتان پىكەوه بىتنەوه، سەير
 لېرەدا ئەوهى كە يەكىن لە ئىۋە ھەر دەبیت بەو پىگايدا
 ھەنگاۋ بنىت. من شارەزا و پىپۇر نىم، بەلام ئەوهەم بەدى
 كردووه كە ئەو كەسانەي ھاو سەرەكانيان خوش دەویت،
 بەلام پیویستيان پىسى نىيە - تەنيا ژيانى لە گەل بەرى

دهکن، تهنا له بھر ئەوهی کے دھیویت - ئەوه باشتہ
لهوانهی کے پالیان بھ یەکتر داوه یان کەسايەتیان بھ جوریک
لے کەسايەتی هاوژینه کەی ئالاوه کے لے دواى کوچی نئیز
نازانیت خویشی کتیه.

دھزانم ئەمە بابه تىكى ناخوش و سەختە کے بىرى لى
بکەيتھو، بەلام چۈن ملى پىگا دەگرىتە بھر ئەگەر لە ناكاو
هاوژینه کەت مىرى؟ ئایا دھزانى لە كويى، متمانەت بھ خوت
ھېيت سەربارى زالبۇون بھ سەر زوخاوى كىشە و خەم
و خەفەت؟ دەگرىت يەكىك لە ئىوھ لە كوتايىدا خۆى بەدى
بکات، دەتوانىن ج چۈرە ديارىيەك باشتى لە بروابەخۆبۇون
و سەربەخۆيى پىشكەشى يەكترى بکەن بۇ ئەوهى بتوانى
بھ تەنبا لە سەر پى بوھستن؟ بۇ زانىارىت، تەنانەت لە
پەشتىرين ساتىدا، پىويىستت بھ هاوژینه کەت نىيە، تو تەنبا
ئەوت دھويت.

كەوايە بۇچى لە گەل
هاوژينه کەت گوزھر دەكەيت؟
چونكە تو دەتھویت. هەر
ئەمە يە. نا هوڭارى دىكە ھەيە.
ئایا ئەمە شتىكى ناياب نىيە؟

ریسای ۲۲

هه ناسه یه ک به هاو زینه که ت بد ه با خوی بیت

دوای چهند مانگیک یان چهند سالیک ژیان کردن پیکه وه،
هاوسه ره کان به ژیانی تا که که سیدا شور ده بنه وه. ئیوه
شته کان پیکه وه ده که ن، کات به یه که وه به سه ده بنه،
به رژه وهندی هاو به ش به دی ده که ن بز ئه وه شوینیان
بکه ون.

ئه مه هه مووی ئه شق نواندن و خوشیه، به لام ئه مه ئه و
پاستیه ش ده شاریت وه که ئیوه دوو که سی لیک جیاوازن
و گرنگ نییه چهند خالی هاو به ش له نیوان تاندا هه یه، کاتیک
که یه کتر تان بینیو، هاو سه ره که ت ههندیک به رژه وهندی و
حه زی جیاوازی هه یه له هی تقو. ده شیت له چوار چیوه هی
خولیا یه کی به سوزه وه ئه وت بینیت و هه روکتان بتانه ویت
کات تان ته رخان بکه ن بز ئه وه سواری یه خت بن له
ده ریادا، یان بز خویندنه وه، یان کوکر دنه وه پولی نامه،
به لام سه رباری ئه مه ده کریت تو بته ویت خوت له بابه تی
جیاوازدا چر بکه یت وه یان حه زیکی که مت هه بیت.

هاوسه ره که ت که میکی کات پیویسته بز ئه وهی شته کانی
خوی به شیوازی خوی بکات. ره نگه حه زی لئی بیت باشترين
هاوریکانی بینیت به بی بونی تقو. یان بز ماوهی یه ک
سه عاتیک بچیته ژووریکه وه یان له کاتی خویندنه وهی شیعر د
یان درو و مان، تو پیویسته کاتی پن بد هیت، هه ناسه یه ک بز

ئەوھی ئەوھ بکات بىن ئەوھی بە خیلى بەریت و توورە بى
يان نىگەران بىت.

ئەگەر قەت لە يەكتىر دان بىراون، ئەوا ئىدۇھ تا پادھيەك لە¹
بۇونەوەرى مەلەز دەچن، دىمەنى ئەو كەسە لە دەست
دەدەيت كاتىك بۆ يەكم جار ئاشقى بوويت، ئەماش
يارمەتىدەر نابىت بۆ پەيوەندىسى ھاۋڙىنىتان، چونكە ئەمە بۇو
دەدات، ئەمە ئەو كاتەيە كە ھەموو شتەكان درەوشانەوھى
خۆيان لە دەست دەدەن. ئەمە سىحرە، دەبىت بە شتىكى
بىزاركەر و جىهانى ناوهوھ بە رجەستە دەبىت.

من فرمان بەوھ ناكەم كە چەندىك كات بە يەكەوھ بە سار
بەرن. لە راستىدا من ھەولى سەپاندى هېچ شتىك نادەم
- من تەنيا ئەو دەلىم كە چى سەر دەگرىت ئەگەر لە²
ئەشقىكى دلخۇشكەردا بىت. ھەندىك ھاوسەر بە دەگەمن لە³
يەكتىر جىا دەبنەوھ، لە كاتىكدا ھىشتا ھەول دەدەن پىز لە⁴
كاتى يەكتىر بىرن. ھەندىكىان زۇر بە دەگەمن ئەشق دەنۋىتن
لە گەل يەكترى، بەلام بۆ زۇربەي ھاوسەران، كەمەك كات
بە خشىنى زىاتر يارمەتىدەر دەبىت بۆ بەردەوامى زىاتر و
ماناي ئەوھ دەدات بە دەستەوھ كە تو شتىكت ھەيە قىسى
لە بارەوھ بکەيت.

لىرىدەا تو پېویست بە كەمەك كات ھەيە لە ھاوسەرەكەت،
دەگرىت پېویست بە زىاتر بىت. ئەمە ئاسايىھ (ئەگەر بە⁵
ھۆكار بىت). شتە گىنگەكە ئەوھيە كە تو درك بەوھ بکەيت
كە ھاۋڙىنەكەت دەيەويت شتىك بە تەنيا و بۆ خۆي بکات،
ئەماش پەتكىرنەوھى تو نىيە، بەلكو ئەمە تەنيا چەسپاندى

و په سندکردنیکه که ئاخۇ ھاۋىزىنەكەت كىيە. ئەمە شىيوه
و ئەدای ئەوه بۇ دوان و دلخۇشبوون، ئەگەر بىيگەمى پىن
نەدەيت، ئەو كەسە لە دەست دەدەيت كە خۇشت دەۋىت.
لە بەر ئەوه توورە مەبە، بۇلە بۇل مەكە، بە خىلى مەبە،
رەفتارى مىدالانە مەنۋىتە كاتىك ھاۋىزىنەكەت پىت دەلىت
پىتويسىتم بە كەمىك كات و ھەناسەيەكە، دلخۇش و شادومان
بە بەرپۇرى ئەم و خۇندا، چونكە ئەمە دەبىتە هۇى پاراستنى
پەيوەندىسى ھاوسەريتان بە شىيوه يەكى نۇرى و تازە.

تۆ پىّوستە كاتى پى بىدەيت،
ھەناسەيەك بۇ ئەوهى ئەوه
بکات بى ئەوهى بە خىلى بەرىت
و توورە بى يان نىگەران بىت.

ریسای ۲۳

له هەلەكانی خوت بروانه

ئەگەر ھاوسرەكت كاملە، ھاوسرى من كامل نىيە (تكايى
بەس پىسى مەلىن). دلىام كە ھاوسرەكت توش كەم و كورى
زورى ھېيە. ئايا ھاوسرەكت پرخە دەكتات؟ ئايا ھەر لە¹
پاستىدا نارېك و ھەلەشەيە - يان زور پوخت و پېك و
پېكە؟ ئايا ھاۋزىنەكت زور قسە دەكتات؟ ئايا چىشىتىنەرىنىكى
بىن ھيوايىھ؟ ياخود ئايا زور سەختە بۇ ئەوهى دەرچۈنەك
بىن جا بۇ ھەر شوينىك بىت؟ ئايا ھەميشە قسەت بىن
دەپرىت كاتىك قسە دەكتەيت يان كاتىكى زور لە كاردا بە
سەر دەبات؟

ئەمانە ھاوسرىن بۇ تۆ. ئەويش ھەميشە خاونەن ھەلەي
خوييەتى. پىتم وايە كە تەئىا دەبىت ژيانى لە گەل بىكۈزەرىنى.
دەزانم، دەزانم. ھەولت داوه لەو بارەوە قسەى لە گەل
بىكەيت، ئەوهەت پوون كردىتەوە كە ژيان بە سەربرىن لە گەل
ھاۋزىنەكى ئاواها چەند سەختە، داوات لى كردووە كە شىتىك
لەو بارەوە بىكتات. دەكىرىت ھەولى دابىت، بەلام ھەولدانەكە
جىدى نەبووبىت. يان دەشىت بۇ ماوهەيەك كردبىتى، پاشان
كە رابىتەوە سەر پىچكەي خۆى. ئەمە ھەمان مەسەلەي
چىرقە كۈنەكىيە، ھەر كەسىنگ داواى لى دەكتەيت، ھەرگىز
ھىچ كەمايەسىيەك لە تايىبەتمەندىدا نىيە بۇ ئەوهى كەمىي و
كاىندهى لە بارەوە بىكەيت.

بەلام خولەکىك چاوهرى بکە. ئەگەر ئەمە بۇ ھەموو
ھاوسمەركان راستە، ماناي ئەوهىيە كە بۇ تو و منىش راستە.
بەلى، ئەوه راستە، منىش و توش هيئىتەي ھاوسمەركانمان
تاوانبارىن. ھەموو ئەو شستانە پىتمان دەلىن كە ھاوسمەركانمان
پىزار و تۈورە بکەين. ئايا ھېچ شتىك لەو بارەوە دەكەين؟
بە دلىيابىيەوە ھېچ ناكەين، چونكە ئەوان كەسانىنىكى نابەجىن
و داۋامانلى دەكەن كەسايەتى خۆمان بگۈرىن. ئەگەر بەو
شىوهىيە كە ھەين ئىئىمەيان خوش ناوىت، خۇ دەپانزانى ئىئىمە
چۈن بۇوين كاتىك پىتىان نايە ژيانمانەوە.

زۇر باشە، ئەمە دەكەوييە سەر شانى ھەردوو لا. يان ئەوهتا
بەو شىوهىيە كە ھەن قبولييان بکەين، يانىش دەبىت ئىئىمە
كارىك لە سەر ھەلە و پەلەكانى خۆمان بکەين، تەنانەت
ئەگەر ئىئىمە وەكو خودى خۆمان بە ھەلە ھەزماريان نەكەين.
وا باشتەرە ھەردوو لا شانى بىدەنە بەر، پىويىستە خۆمان بىبىن
بە نمۇونە، بە سىنگ فراوانبۇونمان بۇ چەوتى و ھەلەكانىان،
ئامازە بەوانەي خۆشمان بکەين.

ماناي ئەوه نىيە كە شتىك لە خۆمان شىك بەرين، دەشىت
زۇر ئاسايىي بىت ئەگەر ھەلەشە و نارىك بىن، بە پىرە و بولە
بىن، ھەندىك جار زۇر خولىيائى گوينىرىتن بىن. ئەوه ئاسايىي
نىيە ئەگەر ھاوسمەركانمان خەمگىن و دلناخۇش بن، ئىئىمە
دەمانەوييەت دلخۇش بن. بىنگومان ئىئىمە ناتوانىن كەسايەتى
خۆمان بگۈرىن، ئەگەر ئەوان ئىئىمەيان خوش بويىت گۈرىنى
كەسايەتى شتىكى ئەوتۇ نىيە داۋاي بىرىت، بەلام ئەوه
شتىكى ئازاربەخش نابىت ئەگەر خاولىيەكە ھەلواسى لە
جياتى ئەوهى فېرىتى بىدەيتە سەر زەۋى. يان كەمىك زىياتر

هول بدهی گوی له هاوژینه کهت بگری کاتیک دلتهنگ و
خەمگىنە. يان زیاتر دەربکەویت و بازار بکات، ياخود ھەندىك
جار دەمى خۆمان بگرین.

بە دلنايیەوە هاوسەرەكانمان تەواو و بىخەوش نىن، ئىمەش
وا نىن. پىويىست ناکات خۆمان بکەينە دەريایاى كىشە و گرفتى
ئەوان، چونكە ئىمە هاوژىنى ئەوانىن. دەكىيت نواندىنى كەمىك
سەنگ فراوانى و كەمتر پىلار تىڭىرنەر ئەر شە شتە بىت كە
لىزەدا پىويىستە.

**بە دلنايیەوە هاوسەرەكانمان
تەواو و بىخەوش نىن، ئىمەش
وا نىن.**

٤٤ پیسا

که سیکی شکو مهند به

ئەگەر ئەم پەرتۇووکە رېسا بە رېسا دەخويىتەوە، ئەوا
گوزھرت بە سەر بىست رېسادا كردووه، كەواتە تو
پىشتر كەسیکى رووخۇش و گەش بۇوى، دلىام كە
وا بۇوى، ئەی ئەگەر وا يە ئەم رېسایە دەربارەي چى
دەدویت؟ ئەمە رېسایەكى كۆنە بۆ تۆ، سەرلە بەرى
ئەم رېسایە لە بارەي بۇون بە كەسیک دەدویت كە
هاۋڙىنەكەت شانازىت پىوه بکات. نەك هەر تەنها
بەرامبەر ھاو سەرەكەت وا بىت، بەلكو بەرامبەر بە
تەواوى جىهان.

ئەگەر دەتەويت سەرى ھاۋڙىنەكەت بەرز بىت كاتىك لە
گەلدىايت، بۆ ئەوهى شانازىت پىوه بکات، ئەوا دەبىت
دلىا بىت كە بەم شىوه يە رەفتار دەنۋىتىت:

* پاك بىت.

* راستگۇ بىت.

* دلىزم و بەسۆز بە.

* بىرمەند و بەئەمەك بە.

* مىھەبان بە.

جا ئایا مامه‌لە لە گەل ھاوپییەکى رەزا قورس دەكەيت
يان سوالىكەرىيکى سەر شەقام، يان مامۇستاي مەنداڭەكانت
ياخود ڙن برا و شوبراكانت، دەبىت لەوە دلىيا بىت
كە بە جۆرييک رەفتار دەنويىنى ھەميشە هېچ پىويىستى
بە پاساو نەبىت، بىڭومان ھەندىيک جار ئەمە ئاسانە
- بەلام ھەندىيک جارىش بەرنگارىيەكى راستەقىنه يە.
ئەم پىسايەش لە پىزبەندى پىساكانى ھاوسەرگىريدا
ھەيە، چونكە ئەگەر ئەمە نەزانى ئەوا پەيوەندىيەكەت
ئازاربەخش دەبىت.

نابىت پىشىپىنى ئەوە بکەي كە ھاۋىزىنەكەت پىنهت بۇ
بکات، لە بىرى تۆ سازش بکات، بىانوو بەھىنەتەوە،
شتىكى پەسەندىكراو نىيە لە گەللى بچىتە سەربوردىيەكى
كۆمەلايەتى پاشان درك بکەي كە زۇر شەكتە! شتىكى
ئاسايى نىيە كە داوالە ھاۋىزىنەكەت بکەي دروقت بۇ
بکات لە لاي بەپىوه بەرەكەت كە گوايە نەخۆشىت، لە
كاتىكدا دەردت نىيە. شتىكى باش نىيە ئەگەر ھاۋىزىنەكەت
بى پىزى بنوينىت پاشان تۆ مامه‌لە بکەيت و باجي
بدەيت. بىڭومان شتىكى باش نىيە ئەگەر ياسا بشكىنەت
- تەنانەت ئەگەر سەرپىچىيەكى شۇفېرىش بىت - پاشان
چاوهپى بکەيت ھاۋىزىنەكەت سەبارەت بەو تاوانە
دلخۆش بىت.

ڙن و مىردىك دەناسىم كە ئافرەتكە لە لايەن ھەموو

دراویسیکانیه و جیگهی پیز و خوشبویستیه، که چی
میرده کهی و هکو تاعون لئی دوور دهکه ویته وه. میردینک
دهست له کاروباری ژنه کهی و هرده دات و سوکایه تی پی
ده کات و بوله بولی به سه ردا ده کات و ههول ده دات دهستی
به سه ردا بگریت - دوای ئه وهی میرده که هه مو وانی
بیزار و نیگه ران کرد، ئافره تی به سته زمان ده بیت ههول
بدات و به رده وام بیت به شیوهی ئاسایی. له راستیدا
ئیستا هه مو و دراویسیکانی ههست به خم و په ژاره
ده کهن بقئه و ئافره ته، هه رو ها ده رب ارهی ئه وهش که
ئه و پیاوه بهو شیوهیه مامه لهی له گه ل ده کات و پیمان
وایه شیاوی زیاتر له وهیه، به لام ئه مه مه سه له که نیه.
له راستیدا ئه و پیاوه نابیت واله خیزانه که بکات نیوهی
ژیانی له سازش کردن به سه ر به ریت بقئه و (ته نانه ت
ئه مه واله و ئافره ته بکات که ههست به شهر مه زاری
بکات هه ر کاتیک له مال ده رب چیت).

هیچ که سیک نایه ویت ئاشنای که سیکی قسنه زان و
نامیهره بان و بی ئهندیشه بیت. هه ر له راستیدا نابیت
ئه وه باریک بیت بیخهیته سه ر شانی خوشبویسته که ت.
بهمه ههستی بریندار ده بیت و له هه مو و شتیکی دیکه
داده بپیت.

بهمه تو هم قه رزداری خوتی، هم قه رزداری
هاوزینه که ت و ته واوی جیهانی، بقئه وهی بی بی به

که سینکی به پیز و شکرمهند، که سینکی راست و دروست
 بیت و، همیشه به پاکی بمنتهیه و. بیگومان هندیک
 بارودخ سهخت و دژوارن و هموو خلک ره زامهندی
 له سه رئه و پیچکه یه ده رنابرن که تو ده یگریته بهن
 به لام ئه گهر تو و هاوژینه که ت بزانن به ورد و درشتی
 بیرت لئی کرد قته وه و ئه وهت هلبزاردووه، چونکه بیت
 وا بیوو که راسته - نه ک له بار ئه وهی که بیت وا بیوو
 ئاسانه - بهم شیوه یه هیچ شتیک له ئارادا نایت که تو
 سه رزه شت و لومهی بکهیت.

**بیگومان هندیک جار ئه مه
 ئاسانه، به لام هندیک جاریش
 به ره نگارییه کی راسته قینه یه.**

پیشای ۲۵

ھەر يەكىكتان ئەوي دىكە پېش بخات

ڏن و مىرىدىك دەناسم كە بېياريان دا بۇ قۇستۇرۇنىڭ ھەلەك تاكو خانوویەك دروست بىكەن، مىرىدەكەي بەرسىيارىتى كارەكەي لە ئەستقىرىت - لە نيوھى پېرقۇزەكەدا خىزانەكەي بە چەند ھۆكارىيەك بېيارى دا كە نەچىتە مالەكەوە - بە جورىيەك كە خۇشى دلىنيا نەبۇو ئەگەر خانووەكە تەواو بۇو لە ناوىدا دەۋىت يان نا. لە لايەكى دىكەوە، مىرىدەكە ئەرك و ماندووبۇونىتىكى زورى چەشتىبوو، بۇيە نەيدەويسىت ئاوا بە ئاسانى وازى لى بەھىتىت.

لەم مەسىلەيەدا، زۇر ڏن و مىرىد بە خراپى دادەپ ووختىن، بەلام نەك ھەر ئەم دووانە. تىپوانىن و دىدى ئەو ڏن و مىرىدە چى بۇو؟ مىرىدەكەي پىتى گوت ئەگەر تۇنەتەۋىت لەو مالەدا بىزىت، ئەوا تىيىدا نازىن. لە ھەمان كاتدا خىزانەكەي ئەو تىپوانىنەي بەرجەستە كرد، چۈنكە تۇ ماندووبۇونىتىكى زورت كېشاوه لە پىتناو درىستىرىدى خانووەكە، ھىچ نەبىت بۇ ماوهى يەك سال تىيىدا دەزىن، پاشان ئەگەر حەزمان لېسى نەبۇو، ئەوا دەتوانىن بىفرۇشىن. بۇيە لە سەر ئەو سازان. بۇ ماوهى يەك ژيانى تىيدا بە سەر دەبەن و پاشان بىرى لى دەكەنەوە ئاخۇز ژيان كردن لە خانووەكەدا لە دىدى خىزانەكەيەوە چۈن دەبىت.

ھۆكارى گېشتن بەم دەرهەنjamە ئاشتىخوازانەيە ھەر زور

ئاسان بwoo، چونكە هەر كامىك لەم ڏن و مىزدە ئەوي دىكەي
پيش خۆى دەخست. لە پىتباوى ئەمەدا، پىويست بwoo گۈئى لە
يەكەتر بگىن، گرنگى بە بىر و بوجۇونى يەكتىر بىدەن، پاشان
ھەر كامىك لەمانە دەيويست ئەوي دىكە دلخوش بىكەت، زياتر
لە خۆى يان بە شىوه يەكى دىكە، ھىچ كامىك لەم دووان
دلخوش نەدەبwoo ئەگەر ئەوي دىكەش دلخوش نەبوايە.

ئەمەش بنەمايەكى سەرەتايىه بق بۇونى پەيوەندىيەكى
ھاوسمەرىي بەھىز و باش. ناتوانم بىر لە پەيوەندىيەكى
شادى راستەقىنە بكمەوە شايەتىم لە سەرى دايىت كە
تىايىدا هەر دوو ھاوسمەرەكە بەم شىوه يەرىتىان نەكردىت.
تۇ دەبىت بەختەورى و كامەرانى ھاۋزىنەكەت بخەيتە پيش
ھى خۆتەوە، دەبىت كەسىتكى خۆپەرسىت نەبى، تۇ دەبىت
ھاۋزىنەكەت بخەيتە پىش خۆتەوە، ئەگەر وانەكەيت ئەوا
دەكەويتە ناو جىهانى دەمەقالى و مشتومەرەوە.

ئەگەر بە باشى ھاۋزىنەكەت ھەلبىزار دوو، ئەويش ھەمان
شت دەكەت. ئەمەش والە ڈيانستان دەكەت لە چوارچىوهى
بەختەورىدا ھنگاولىت. تۇ دەتوانىت پىداويسىتى و
ويستەكانى خۆت فەرامۆش بکەيت، چونكە ھاۋزىنەكەت لە
جياتى تۇ گرنگى و ئەولەويت بەوان دەدات. من تۇ دەخامە
پيش خۆم و پىويست ناكات تۇ من پيش بخەيت.

پەيوەندى ئەو ھاوسمەرانەكە يەكىكىان شتىك دەكەت و
ئەوي دىكە شتىك ناكات، بەرەو داپروخان و دارمان
دەپروات. دەشىت بەيەكەوە بەيەننەوە، بەلام دلخوش نابىن.
باشە، بە لايەنى كەم يەكىكتان دلخوش ھەر نابىت. تەنانەت

ئەو ھاۋىزىنە کە دەستىنگى بالاي ھەيە، ئەوا شىكست دىتىنەت
 لە پىتناو باشتربۇون بۇ ئەو پەيوەندىيغانە کە تىايىدا ھەردوو
 ھاوسەر دلخۇشىن. ئەگەر ھېچ كامىنگ لە ئىتەپ ئەۋى دىكە
 پېش خۆى ناخات، ئەوا دەكىرىت ۋىاتتان لە ئازاۋەدا بە¹
 سەر بەرن يان لىتك دەتازىن و ھەرىيەكە و بە دلى خۆى
 شتەكان دەكتات، بەلام ئەو پەيوەندىيغانە کە ھەر كامىنگ
 لە دوو ھاۋىزىنە کە ئەۋى دىكە پېش دەختات، ئەوانە خاۋەن
 پەيوەندىيەكى بەھىز، گەرم و درېڭىز و مانادارن.

تۆ دەتوانىت پېيدا و یستى و
 و یستەكانى خۆت فەرامۆش
 بکەيت، چونكە ھاۋىزىنە كەت لە
 جىاتى تۆ گرنگى و ئەولەويەت
 بەوان دەدات.

پیساي ٢٦

نيشانه کان بناسه وہ

چون پيشاني هاوڙينه که تى ده دهيت که ئه وت خوش
ده ويست؟ ئايا چوكليت و گولي پيشکهش ده که يس؟ ئايا
بو ڙهميک نان ده ڀيه يته ده ره وه یان خواردنڌيکي تاييه تى
بو ئاماده ده که يس؟ چهند جار له رقڙيندا پيسي ده لئي
خوشم ده ويي، ئايا هاوسمه ره که شت ئمه به راصه ر تر
ده کات.

ئه گهر تو هست به تاوان ده که يس، تهنيا خوله کيک
سه بر بگره، ده شيت شتيکي ئه و تو بکه يس که واز لمه
بهيٺي. له يادمه له سه ر خوانى ٿيواره قسم له گل
ڻن و ميرديک ده کرد. هاوريئي تيان له چوار چيوه توانج
خوي ده بينيء وه (زور بهي کات) له بهر ئه و راستيئي
که - له ديدى ڙنه که وه - ميرده که ي ب ده گمنه ئه شقي
خوي ده بريوه و بارجه ستئي کردووه. ئه ويش و هلامي
دائي وه، ئه مه داد په روه رى نيء، ئه مه سه باره ت ب و
کوپه قوانه ي که له به ره ب يانيدا پيشکهشم ده کردي؟
ئه ي رقڙانى پشيوو که له جيگه پالت ده دائي وه و منيش
چاوديريسى منداله کانم ده کرد؟ ئه ي ئه و کاتانه ي که
ئوتومبile که تم ده شوشت؟ ڙنه که ي به توندي و هلامي

دایه وه: "ئەمانە بابەتى رۇمانسى نىن، بەلكو تەنبا
هاوکارىن". ئىتر بەمە مىزدەكەى تەواو شېرزمۇ بۇ و
پرسى: "بەلام پىتت وايە من بۇچى ئەوانە دەكەم؟"

ئىتمە زۇر بىرته سكىن لەوهى كە ج ئامازەيدەكى رۇمانسى
دەنۋىتتىت و بەرجەستەي دەكات. گول، چوكلىت،
خوانى ئىوارە، گوتنى "خۇشم دەۋىتى". ئەمانە رەفتارە
بەرچاوهكالىن بۇ نواندىنى خۇشەويىستىت بۇ ھاۋىزىنەكەت،
بەلام لە پاستىدا چەندىن پىڭايى بىن ھەزىمار ھەن بۇ
ئەوهى پىشانى كەسىك بىدەيت كە خۇشت دەۋىت. ھەر
كارىكى بچوک ئەگەر پىويسەت بە كردىش نەكەت، بەلام
ھاوسەرەكەت دەيىكەت، تەنبا لە بەر ئەوهى دەيەۋىت
تۇ دلخۇش بىكەت، ئەمە شىوازىكە لە گوتنى "خۇشم
دەۋىتى".

ئەگەر دەتەۋىت بىزانتىت كە لاي ھاوسەرەكەت چەند
گىرنىكى، ئەوا تەنبا سەرنجىت مەخەرە سەر گول و
چوكلىت (ھەر چەندە ئەمانەش باشىن، بە لايەنى كەم
لە پەرتۇو كەمدا). بىر لەوه بىرەرە كە دواجار
ھاۋىزىنەكەت سەرچەفەكانى گۈپى لە كاتىكدا نورەي
ئەۋىش نەبووه. ياخود پارچە حەبىتكى ئەسپىرىيەن بۇ
ھىتاۋىت كاتىك تۇ ھەستت بە نەخۇشى دەكىرد، يان
پەيوەندىيەكى تەلەفۇنى لە جىاتى تۇ كىرد، چونكە تۇ
ھىز و وزەت نەبوو. ئەگەر ئەمانە شتى بى بايەخ

و سهرهتایی و نارقمانسین - پی ده چیست ئاماژه یه کیش
نه بن بق نواندنی ئه شق و خوشبویستی، ئهی که واته
ئه مانه چین؟ ده بیت چی دیکه بکریت له پیناو ده ربپینی
ئه شق؟

ئه گهر تو فیئر بیت بق ناسینه و هی ئام نیشانانه ئاخو
بوجی به کار ده هیترین، نه ک ته نهاد هاوزینه که ت هه ست
به ئه شق ده کات و جیگهی به رز نرخاندن ده بیت، به لکو
زیاتر هه ست به دلنایی و پاریزراوی و دلخوشی ده کی
کاتیک درک ده کهی که هه ر کوپی قاوه یه ک کودیکی
نهیتیه بق "من توم خوش ده ویت".

ئاماژه کانی ئه شق هه میشه شتیک بق تو فه راهه ناکه ن.
ههندیک جار ده کریت تا راده یه ک ئازادیت پی ببه خشیت،
ئه گهر ئامه ئه وهیه تو ئاره زووی ده کهیت. بؤیه کاتیک
خیزانه که ت ده لیت: "تو برق ماسی بگره و منیش بق
خوم منداله کان ده بهمه ده رهه،" ئامه ریگه یه کی دیکه یه
بق گوتني: "توم خوش ده ویت".

ناتوانیت چاوه روانی له هاوزینه که ت یان هه ر که سیکی
دیکه بکهیت بق ئام مه سله یه - که ئه وانیش هه مان
ریگا به کار بھینن هه ر و هکو تو به کاریان ده هیتنی له
پیناو ده رخستنی ئه شق و خوشبویستیت بق که سیک.
زور ئاسانه که له سه ریگای چوونه ماله وه بوهستیت
و چوکلیت و گول بکریت. بیرق که که گرنگ و به خشندیه"

بەلام زوو له خەوھەستان لە بەرە بەيانىدا پىويىستى بە
رەنج و ماندووبۇونە يان ئۆتۈمبىل شۇرۇن، يان ھەر
شىيىك كە ئەو دەزانىت تۆ ناتەۋى بىكەيت... لە بەر
ئەوھە لۆمەى ھاوسەرەكت مەكە كە كەسىيىكى رۇمانسى
نىيە و ئەشتقت بۇ دەرنابېرىت. لە برى ئەوھە تۆ قاوهىيەك
دروست بکە.

ھەر كارىيىكى بچوک ئەگەر
پىوست بە كىرىدىش نەكەت،
بەلام ھاوسەرەكت دەيکات
تەنیا بۇ دلخۆشكىردىنى تۆ،
ئەمە شىيوازىيە لە گوتىنى:
"خۆشم دەھوئى."

٢٧ رویسای

ببه به پالهوان

ئایا کاتىك مندال بوروی، چىزت لە چىرقەكانى پەرى يان
جيھانى خەيالى نىشته جىبۇون بىنیوھ؟ ھەمېشە جۆرە يارىسىم
دهكىد كە تىايىدا خەيالم دەكىد سوارچاكتىكى خانەدانم لە^{كە}
سەر ئەسپىكى بەھىز و لە گەل ھەموو نەگىرسەكان دەجەنگم
يان پالهوانى شىوه كومىدى كە بە خىرايى بەرهە مەترسى
ھەنگاوم دەنا و ھىزى سىحرى خۆم بە كار دەھىنما بۇ
پۈزگاركىرنى ھەموو ئەوانەي كە پىويىستيان بىن بۇ.

ئىستاش زۆر درەنگ نىيە بۇ ئەوهى بىي بە پالهوان. ھەموو
كەسىك پىويىستە بىيت بە پالهوان بۇ ئەوهى ھەندىك جار
پشتىوانيانلى بىكەت، بۇ ئەوهى دەربچى و يارمهتىيان
بىدەيت كاتىك دايناسۇرىيکى درەنده لىيان نزىك دەبىتەوە يان
سوپايدىكى مەزن ھېرش دەكەت، يان رابەرىكىرنى ژىززەمېنىكى
مەترسىدارى مردووھەكان. لەم دواييانە پووبەپۇرى ھېچ
كام لەمانە نەبوویتەوە؟ زۆر باشە، با ھەلەتكى دىكە بۇ تو
يدۇزىنەوە بۇ ئەوهى جىھان بىپارىزى (ياخود بە لايەنى كەم
كەسىك كە تو خۆشت دەۋىت).

كەسانىك دەناسىم كە كەوتۇونەتە تەنگوچەلەمە و ھاوار و
نالەي پالهوانىك دەكەن. واى دابنى ھاۋىزىنەت لە ناكاولە
نەخۆشخانە بەدى دەكىرت (شىتكى ئاسايىھ، چاڭ دەبىتەوە)،
تۆى بەجى ھىشتووە بۇ ئەوهى چاودىرىسى مندالەكان و

ماله که بکهیت، هروههای بژیویش به دهست بخهیت. ئەمە ج
دهرفهتیکی نایابه بوقت. خیرا بکه، بچو ناو جیهانی پالهوانیتی
و جهخت بکهوه کاتیک هاوژینه‌کەت لە نەخوشخانه دىته
دەرهوھ، مەنالەکان دلخۇشىن و ھەموو شتیک ناوازه‌یە. يان
دەكريت تەواو ورەیان بپروخىتىت بە بىيىنى ئەو دىمەنەی
كە مېشتا كەلۋەلەکان رېتك نەكراون لە دواى گواستنەوەی
ماله که، بەلام تۆ وا لىزەيت و ئامادەی دەست پىن بکهیت
و ھەموو شتەکان ئاسايى بکەيتەوە و بە رېتكى دەربكەون
و تەنانەت دووبارە دلخۇش و شادومان بن. يان دەشىت
ژيانيان بىسەروبەر بىت و پىويىستيان بە پەناگەيەكى هيمن
بىت و بىانبەيە شويىنیکى دىكە لە ماوهى دوو پۇزى پشۇودا.
لىزەدا بېرىگەيەك ھەيە - ئەويش ئەوهەيە كە دەبىت دلنيا بىت
هاوزىنەکەت 'پالهوانى' دەويىت. كەسانىك دەناسىم (زور باشە،
زور باشە، ئەوھم بق خۆم كردووه) دەستىيان پىن كردووه لە
كاتىكدا هاوژینەكانيان پىويىستيان بە ھىچ يارمەتى و هاوكارى
نەبووه. دەكريت ئەمە رەفتارىكى خراب بىت و ئەوه دەردەخات
كە هاوژينەکەت نەيتوانىيە لە ئەستۇرى بگرىت. تەنبا پىويىستى
بە كلارك كىنت يان لويس لەين ھەيە بق ئەوهەي بە خىرايى
بىت بە پالهوانە هاتووهكە و تەنگوچەلمەكە كې و خاموش
دەبىت. پاشان دەگەپىتەوە سەر ژيانى جارانى. بۇيە جهخت
لەوه بکەرەوە كە تۆ هاوژينەکەت كۆنترۇل ناكەيت، بەلام
بلىمەتانە لە دايناسۇرەكە پىزگارى دەكەيت.

پىويىست ناكات بىي بە پياويىكى زور بەھىز و بەتوانا، دەتوانىت
بىي بە هەر كەسىك كە دەتەويىت. دەتەويىت وەكىو ئىزپل قلىن
كردەي ئازايانە و سەرنجراكىش بنويىنى، يان وەكىو مېزلىنى

خاوهن ئەندىشەی بەھىز پەفتار بکەيت؟ ئایا توۇ بۇدىكاي لە كەل پەتابەرەكانت بجهنگى، يانىش شىۋەيەكى پۇونى لە سەر پەيكەرى ئازادى؟ ئىمە ھەموومان لە ناخماندا پالەوانمان ھەيە كە شىۋە خۆى ھەيە. ھەندىك لە ئىمە لە رېشەكىش كەردىن ھەپەشە ناوازەين، لە كاتىكدا ھەندىكى دىكە دەتوانن ھېمنى و ئاشتى دابىن بکەن بۇ ناو بارودقۇخىكى پەر لە كېشە و گرفت. ھەندىك لە ئىمە باشتىرىن كاتىك كە سەرقالى بەدەست خىتنى شتى دەرئاسايىن، لە كاتىكدا ئەوانى دىكە دەتوانن پىگاي وا بىقۇزىنەوە كە ھەموو شتىك باش دەكەت لە كاتىكدا بە شىۋەيەكى ھيوابپاوا دەردەكەون.

كەواتە بەردەواام بە، پالەوانى ناخت بىدقۇزەرەوە. بېيار بده ئاخۇڭى لە ناخى تۇدا پىتىگەي خۆى دەكاتەوە و خۆى حەشار دەدات و مەترسە لە پىتناو بويىرى و ئازايەتى، بۇ بۇ ئەو شويىنەي كە ھاوسەرەكەت پىويىستى بە تۈيە.

**دەتەوىت ببى بە چۈن
پالەوانىك؟**

٢٨ پیسای

جیاوازییه کان قبول بکه و خاله
هاوبه شه کانیش له باوهش بگره

تو پیت وایه ئامانجی سەرەکیت ئەوهیه مال پىكۈپېك بىت
و خواردنەوە ئامادە بىت ىوابى ئەوه، هاولەنگان بۇ خوانى
ئىوارە دواى سەعاتىكى دىكە دەگەن. لە كاتىكدا هاوژىنەت
سەرقالى ئامادەكردنى پاپورتە بۇ كۆبۈونەوەي پۇزى
دووشەمە. كاتىك میوانە کان دەگەن تەنيا كاغەز و شت بەدى
دەگەن... ئاخخى.

نەختىن، بە دلىنايىھە، ناتوانىت تىبىكەي كە بۆچى هاوژىنەكت
ئىستا سەرنجى لە سەر خويىندە. زياڭلەمەش ئەمەش تىنگات
كە بۆچى تو نىكەران و تۈورەي دەربارەي كەمىك پىكۈپېك
كردنى مال و ئامادە كردنى نان. ئەمەش لە بەر ئەوهیه
كە تو جیاوازى، خاوهنى سۈنگە و دىدگايى جیاوازى، بايەخ
و ئەولەويەتى جیاوازت ھېيە، كەسايەتىت جیاواز، بىر و
تىپوانىنى جیاوازت ھېيە.

ئەگەر وا بهنىازن پەيوەندىيەكى سەركەوتۇوتان ھەبىت و
ھەردووكتان دلخوش بىكەت، ئەمەش خۆى لە تاقىكىردنەوەدا
دەبىنەتەوە، تو دەبىت لەو راستىيە تىبىكەيت كە كەسىكى
جيمازىت. لەمەش زياڭلەمەش، تو ھەر نابىت بىبىنى و ھەستى پىن
بىكەيت، بەلكو دەبىت سودى لى وەرگرى. ئەو لە پەيوەندى
كردندا باشە، تو لە نۇوسىن باشىت. يەكىن لە پىكەستىدا

ناوازه‌یه، ئەوی دیکه لە بىرھەینانه‌وهى خەلکىدا باشتەرە ك
كەسانىكى باشن بۇ ئەوهى هەناسەيەكىان لە گەل بىدەيت.
يەكىك ناوازه و كارامەيە لە بىردى مەندال بۇ ناو دارستان،
ئەوی دیکە دەستىكى كارامەيە لە نووسىينى چىرۇك.
پەيوەندى هاوسەرى لە تىمېكى دوو كەسى پېك دىت و،
باشتىرين تىمېش ئەوهى كە خەلک لە خۇ دەگرىت بە ھىز
و تواناي جياوازه‌وه. ئىتوه وەكۈ تاك زۆر ناياب و باشن -
بەلام پېكەوه دەتوانن زۆر زىاتر لەوه بىكەن.

پېۋىست بە ئاماژە ناكات كە چەند گەوجانە دەبىت ئەگەر
ئىتوه لە ھەموو پۇويەكەوه ھاوشىوهى يەكتەر بن. تو ناتەۋىت
ھاوشىوهى ئەو بىت - ئايا دەتەۋىت؟

توق تەنيا دەبىت بە سەبر بىت بۇ سود وەرگىتن لە¹
جياوازىيەكان كاتىك كە هاوسەرەكەت بەرەو شىتىت دەبات،
بەلام تو لىئى تىنەگەي يان شتەكان بەو شىوهىيە ناكات كە
دەبىت بىكەن.

بەلام ھىچ كام لە ئىتوه نابىت لە جياوازىيەكان رابىيىن،
خۇ ئەگەر شتىكى لەم شىوهىيە بىكەت، ئەوا دەبىت لە
سەرئەو شتانە بىت كە ئىتوه ھەردووكتان ھەتانە، ھەز
و ھەست و سۇزى ھاوبەش. ئەو خۇشى و شادىيە كە
ھەردووكتان دەيىيىن بە پىاسەكردن لە بەر باران، لە يارىدا
يان تەماشاكردى سروشت ياخود رۇيىشتىن بۇ مەيخانە بۇ
بىيىنى ھاپىيەكان تان يان ھەر شتىكى دىكە.

بەلى، لە پاستىدا ئەمە يارمەتىدەر دەبىت ئەگەر بتوانن
ھاوبەشى شتى دىاريڭراوى نىوان خۇتان بىكەن، تىرۋانىنەكان

دەربارەی بەخیوکىردن و گەورەكىدى مندال. بۇ نمونە
ھەندىتىك خولىيا و حەز و ئارەززو، دەبىت تو سەرى نەوازش
بۇ ئەو شستانە دانەۋىنى، بەلام جياوازىيەكان تەندروستىن.
تەنانەت ئەگەر ھەندىتىك جار تۈورەت بىكەن و بە دار و
ديوارت ھەلگەپىن.

باشترين تىم ئەوهىيە كە خەلك
لەخۆ دەگرىت بە ھىز و تواناي
جياوازهوه.

پیسای ۲۹

سووکایه‌تی به هاوژینه‌که‌ت مه‌که

ئەمە شتىكى زۆر خەمناکە، دلنيا بە كە ھەندىك كەس ئەمە دەكەن. بە دلنايىھوھ منىش ئەوه دەكەم. خەلکىش دەناسم كە ئەوه دەكەن، من ئەوه ناكەم - پىتم واپە ئەوه شتىكى نەشياوه. ئەوانە لە بەردەم خەلک شان و شکۇى هاوژينه‌كانيان كەم دەكەنەوه، بچوڭ كىرىنەوهى ھاوسەرەكەت، واپى لى دەكات ھەست بە بچوگى بکات سەرسام دەبىت كە ئاخۇچى لە گەل ئەو كەس دەكەن ئەگەر تۆ ئەوهندە بە بچوگى بىرى لى بکەيتەوه، ھەرچەندە دلنيا نىم ئەوهى كە دەيلىت ھەر ئەوهى كە بىرى لى دەكاتەوه. تەنيا كەمېك چىز لە بچوڭ كىرىنەوه و شەرمەزار كىرىنەھەن دەبىنەت. ھەندىك كەس دەناسم كە ئەوهيان بە شىۋەيەكى گەورە ئەنجامداوه و ھەندىكى دېكەش بە شىۋەيەكى بچوڭ. ھەندىك كەس بىنیوھ كە جارجار وا دەكەن و، چونكە لە هاوژينه‌كانيان توورەن لە سەر دەمە قالىتىھەكى بىن نىخ و بىن بەها.

ئەمە شىۋە و ئەدای مامەلە كىردىن نىيە. بەرامبەر بە ھىچ كەسىك، بە تايىبەتى هاوژىنى خۇت، تەنانەت ئەگەر لېلى تۈورە بىت. ھەرگىز شتى تايىبەت لە بەردەم خەلک

تاوتوى مەكە، ئەگەر ناتوانى لە بەردەم خەلک دان بە خۆتدا بگرى، لە مالھوھ بەئىنەرھوھ و بە سەركەوتۇويى كىشەكە تاوتوى بکە، بەلام لە راستىدا، ھەول بىدە دان بە خۆتدا بگرى، چ جۆرە بىر و ھزريڭ ئاسودەيى و خۇشى بە دواى خۇيدا دىنېت بەوهى كە ئەو كەسەي خۇشت دەۋىت ھەست بە خراپى بکات و خراپ دەربكەۋىت؟ ئەمە زۇر سادەيە. لە ھىچ بارودۇ خىتكىدا ئەم خالانەي خوارەوھ جىڭەي قبول نىن:

* وا لە ھاۋڙىنەكەت بکەي گەمۇھ دەربكەۋىت.

* بە شتىكى كەم لە ھاۋڙىنەكەت بىروانى و شان و شكۆي كەم بکەيتەوھ.

* كەسىكى بىن رېز بىت بەرامبەر ھاوسەرەكەت.

* لە سەر حسابى ئەو نوكتە بىگىرەتەوھ.

* كەمۈكۈپىيەكانى تاوتوى بکەيت.

نەك ھەر لە بەردەم خەلک نابى ئەمانە بکەيت، بەلكو لە خەلۇھتى خۇشتاندا كارىكى شىاو نىيە.

پىشىبىنى ئەوھ دەكەم كە دەرەونناسانى كارامە ئەوھەت پى دەلىن كە ئەو كەسانەي ھەست بە بچوکى دەكەن، رەنگە ھاۋڙىنەكانى خۇيان فشەيان پىن بکەن و ئاستى ئەوانىش بىتنە خوارەوھ. ئايا دەزانى بە لامەوھ گرنگ نىيە ھەر ھۆكاريڭ بىت، بەلام ھىچ بىانوو و پاساوىيڭ

له ئارادا نییه، دەشىت كىشىيەكى قول ھېيت و پىويست
بە دەربىن و تاوتۇئ بکات، ئەگەر وايە بىكە، بەلام
لە ھەمان كاتىشدا نابىت سوووكايەتى بە ھىچ كەسىك
بکە يىن.

من لىرەدا لە بارەي گالتە و گەپى سۆزدارانە نادويم.
بەھەر حال، كەسانىك دەناسم كە بە زۇرى گالتە و گەپ
بە يەكتىر دەكەن، ئەمە بە تەواوهتى شتىكى جياوازە.
لىرەدا ھەردوولا گالتە بە يەكتىر دەكەن و ھەردوولا بە¹
شتىكى خوش لىيى دەروانى، ئەمە شتىكى ھاوېشە كە
ھەردووكىيان لىك نزىكتىر دەكاتەوە. تو زۇر بە باشى
دەزانى كە سەر بە چ كونىكدا دەكەيت. وا پىشان مەدە
كە ھاوسمەركەت چىژ لەو نوكتەيە دەبىنيت ئەگەر
دەزانىت لىدوانەكەت شتىكى نامىھەبان بۇوە، پىكەننى
ھاوسمەركەت تەنیا پووكارە.

شتى سەير دەربارەي كەمكرىتەوەي خەلک ئەۋەيە كە
تاوانبار ھەميشە وا دەردەكەويت بىر دەكاتەوە خراب
دەربىكەويت، بەلام ئەگەر تا ئىستا شايەتى ئەمەت دابىت،
ئەوا دەزانىت كە ئەمە شتىكى راست و دروست نىيە.
تەنیا ئەو كەسە ئەم رەفتارە دەنوينىت كە خۇى خراب
دەردەكەويت. چەندىن ڙن و مىردى لەم شىوهيە دەناسم
و لە ھەموو حالەتىكدا ھاپرى و ناسياوهكان بە چاوى
خراب سەيرى ئەو كەسە دەكەن كە ھاۋڙىنەكەي كەم

دەكاتەوە و، ئەوهى دىكە لە بىدەنگى خۇيدا ئازارىيلىكى
زۇر دەچىزىت.

تەنانەت ئەگەر لىشى تۈورە
بىت، ھەرگىز شتى تايىبەت لە
بەردەم خەلک تاوتۇئى مەكە.

٣٠ پریسای

دەتهویت چى بکەيت؟

تۆ پیشتر رەزامەندىت دەربىرى لە سەر ئەوهى كە هەناسەيەك بە ھاوسمەركەت بدهىت (بپروانە پریسای ۲۲). ئەمەش لە بەر ئەوهى كە ھاوژىنەكەت دەيەویت ئىوارەيدكە لە گەل باشترين ھاپىكەى بە سەر بەرىت، يان دەست لە كامېراكەى وەربدات.

ئىستا درك بەوه دەكەى كە باشترين ھاپىقى ھاوژىنەكەت لە پەگەزى بەرامبەرە، يان دەشىت بىيەویت كامېراكە بفرۇشىت و دانەيەكى زور گرانتىر بکېرىت. يان بىيەویت واز لە كارە جىڭىرەكەى بەھىنەت و ناوى خۆى بۇ ماوهى دوو سال لە خولىتىك تومار بىكەت، لە كاتىكدا تۆ پاشتىگىرى خىزانەكەت دەكەيت، يان جىيەجى كردنى كارىك كە مەبەست لىنى بە سەربرىنى ھەفتەيەكە.

ئىستا ئارام بىگرە. ئەمە ئەو كاغەزە نىيە كە پۇزى يەكمىم ئىمزات لە سەر كرد و كەوتىتە جىهانى ھاوسمەرىيەوه، وايە؟ ھاوسمەرى باش دەترسىت ئەگەر وا بىت، دەكرىت شىتىكى چوڭكت لە بىر كردىتتە. ئەگەر كەسىتەت خۇش دەۋىت ئەوا كارى تويە يارمەتى بدهىت و خەونەكانى، مەرامەكانى و پلانەكانى بىننەتە دى. تەنانەت ئەگەر ئەو پلانانە پىويىستى بە بەنج و ماندووبۇونى زىاتر بىت يان كارىكى سەخت بىت. ئەمەش بە واتاي ئەوه نايەت كە تو پاشتىگىرى بکەيت ئەگەر

هاوژینه که ت بیه ویت کاریکی ناپه سند و نه شیاو بکات، به لام
مه مهوو ئه و نمونانه ای سره وه ویست و مه رامیکی لوزیکین
- ئه مانه له لیستی هیوا و مه رامه کانی تودان.

له گهل ئه وه شدا، تو ناتوانیت هانی هاوژینه که ت بدھیت
خهونه کانی خۆی بە جى بھینیت و ببیت بە كەسیک کە
هیوای بۆ دەخوازیت، ئەگەر تو بە سنگ فراوانی و جوش
و شەوقه و پشتگیری نەكەيت، ئازاریکی دریزخایه ن بچیزی
ئەگەر پیویست بیت - هەروهها خوت له هەر پەفتاریک بە
دوور بگرى کە دەبیتە هۆی لە دەستدانی متمانه ت، بە خیلى،
دلگرانی. دەزانم هەندیک جار بە شتیکی سەخت و دژوار
دیتە بەرچاو، زۇر سەخت، بە لام ئه وه ت له بیر بیت کە
پاداشتیکی بىن كوتا بريتىيە لە پەيوەندىيە كى بە هيىزتر. ئەى
بە دىلى ئەمە چىيە؟ ئەگەر گيانى هاوکارى پەت بکەيت وه،
تو خهونه کانی هاوژینه که ت دەخەيتە چالى جاپس بۇون و
تاسان و خۆبەستنە وە؟ ئەمە چۇن هاوژىنیيە كە؟ ئەمە چۇن
بەردىكە کە ئەشقى خوتى له سەر دەنە خشىنى؟

ئەى ئەگەر ئە وە کە ئە و دە يە ویت تو حەزى لى نەكەيت؟
زۇر باشە، ئە وەمان بەر جەستە كرد کە ئەم پىسايە لە
چوارچىوهى چالاکى ناپاکى و تاواندا ناخولىتە وە، پیویستە
تو سەير بکەى کە ئاخۇ بۆچى بەرگرى دەكەيت. تو ش ماشت
ھەيە دوودلى و گومانه کانى خوت دەربخەيت و بەر جەستەي
بکەيت و لە بارەيانە وە بدويى. نىگەران بۇون شتیکى
نالقۇزىكى نىيە. بۆ نمونە، ئەگەر هاوژینه که ت واز لە كارەكەى
دەھېتىت بۆ ئە وە بگەريتە وە زانكۇ، ئەوا دەبیت تو لە
پۇرى دارايىە وە تىېكۈشىت. لە سۇنگەي بۆچۈونە كانتە وە لىتى

بروانه که تو دهته ویت پشتگیری بکهیت و له بارهی ئوهش
 بدويی که چون ئام پشتگیرییه بهدی دیت له سونگهی
 خمه کانی خوتھو، ئامه باشتره لهوی که هیز و زهبری
 خوت به کار بھینی و پهتی بکهیتھو. له ساره تاوه دهیت
 ئامه حمزی تو بیت که بیینیت هاوڙینه که تھو به دهست
 دهخات که به هویه و ههست به گرنگی دهکات.

ئه گهه گیانی هاوکاری رهت
 بکهیتھو، تو خهونه کانی
 هاوڙینه که ت ده خهیتھ چالی
 جارس بوون و تاسان و
 خو بھهستنھو.

ریسای ۳۱

مه هیلن رۆژئاوا بیت به سه ر توروپه بیتاندا

کاتیک مندال بووم، دایکم راها تبوو ئەمم پى بلىت، لە
بەر ھەندیک ھۆکار وام دانا کە مەبەستى وا بیت بە¹
توروپهی نەچمە ناو جىگە لە حالتىكدا ئەگەر بە شەو
کەسىك مرد. بە لامەوه شتىكى سەرنجرا كىش و بەرچاو
بوو، ھەرچەندە ئەو حالتانەم بىنیوھ کە روو دەدەن.
بىرام پى بکە، ئەگەر ھاۋىزىنەكەت لە ناكاو لە تاريکايى
شەودا ئەم جىهانە بەجى بھېلىت، ئەوا ئەو كەشەيى كە
ئەو شەوه پىچى چۈويتە ناو جىگەوه ئەوا كارىگەرى لە
سەر چەند سالى داھاتووی ژيانىت دەبىت. ئەگىنا، ھەموو
کاتیک ھاۋىزىنەكەت لە بەرددەم دەركا دەبىنى، دەشتىت
ئەمە پې بايەخ بیت بە تىپامان لەوهى كە چۈن ھەست
دەكەيت ئەگەر ھەرگىز نەگەپىتەوه. بىبورە، زۇر بىر لە
مەرگى دەكەيتەوه. من مەبەستىم ئەوه نىيە كە رۆژانە بە²
كۈلى بىر لەمە بکەيتەوه، بەلكو لىرەدا مەبەستىم ئەوه يە
كە ھاۋىزىنەت بەجى دەھىلى بە جۇرىك رەفتار بىنۇتىنە
كە ئەمە دواجار بیت.

بەلام ئەمە زۇر شتىكى سەرەتايىھ، ریسای ھەموو
پۇزىك، پىيوىستى بەوه نىيە كە رەشىبىنانە بىر لە شتىك

بکهیت وه مایهی دلتهنگی و کلولی بیت. زوریک له ئیمه
یان ئه وهتا ده توریین، يان هله چین. تو کام له مانهی؟
ئه گه رزوو هله چی، ئه وهی له دلتایه ده ریده بپریت و
ده یکهیت يان پیگه ده دهیت بق ماوهی چهند سه عاتیک و
پوزیک مات و بیدهنگ ده بی.

ئیمه هه موومان پیگای جیوازمان بق مامه له کردن له
گه ل بوله بول و بی هیوایی و تورو پهی هه یه، بهو پیوانه
و پیگهیه که هاوژینه که ت مامه له ت له گه ل ده کات
کاریگه ری له سه ر تو ده بیت.

شتيکی ته ندرrost نییه بق ئه وهی هه میشه ده مه قالی له
ئارادا بیت، به لام جار جاره ش بوونی ده مه قالی شتيکی
خراب نییه - هه لبته ئه مه ش له چوارچیوهی ئاکار و
په فتاریکی دوو که سی پینگه یشتتوو. په بیره و کارانی پیسا
هه رگیز ناچنه قالبی هه ره شه و زمانش ری، يان تومهت به
مه بستی ئازاردان نانیته وه، ياخود شتيک ناکهن که لبی
په شیمان بینه وه، به لام له چوارچیوهی ئه و سنورانه دا،
به دلنايیه وه هه ندیک جار ده مه قالی هه ده بیت.

به لام ئه م ده مه قالیه له گه ل ها پیش، يان خوشک و
برا يان که سیکه له سه نته ری ته له فونه وه، يان پاسکیل
سواریک نییه که خوی به تؤدا ده کیشیت، به لکو ئه مه
له گه ل که سیکه که له هه موو که س له جیهاندا زیاتر
خوشت ده ویت. له به رئه وه پوودانی ئه مه شتیکی

توقینهره و ئەوهندهی دەکریت دەبیت بە خىرايى خۆتى لى دەرباز بکەيت. باشترين پىگاش بۇ ئەمە، ئەوهىدە كە دەبیت پىسایەكى پەھات ھەبیت و بە ھۆيەوە پىشەكىشى بکەيت و پىڭە نەدەي دووبارە سەرەلباتەوە يان ھەلچۈن و توران درېزە بکىشىت.

دەبیت تواناي ئەوهەت ھەبیت كە ھەموو رۇزىك بە شتىكى نوى دەست پى بکەيت، ناشتوانى ئەوه بکەى ھەتاوهەكىو ئەو دەمەقالىتى لە گەل خۆت نەبەيتە ناو جىڭە. بە دلىيابىيەوە، كىشەى گەورە پىپويىستى بە تاوتويى زياتر دەبیت، بەلام ئەمەش ماناى ئەوه نىيە كە بە چاوىتكى دوژمنكارى بىرپوانى يان ھەستى خراپ درېزە بکىشىت لە گەل گفتوكۇ و تاوتويىكەدا.

دەبیت لەوه دلىيا بى تولەو جۆرە كەسانە نىت كە دەچن و بە تەنبا لە ژۇورىكدا دەخەون (ئەگەر تو يەك ھاوسەرت ھەيە) لە بەر ئەوهى تۆ تۆراوى يان بە پىرە وبۇلەوە لە سەر جىڭە پىشتان لە يەكتەر دەكەن. ئەم جۆرە پەفتار نواندە بۇ پەيوهندي مامناوهنده يان خراپىتر. ئەمە بۇ پەيوهندي ھاوسەرىي ئەو جۆرە كەسانە نىيە كە شوينى پىسادەكەون، ئىتىوھ ئەو دووانەتەن لەوه گەورەتەن كە جىاوازىيەكاندان لە ئىتارەدا چارەسەر بکەن، درك بەوه بکەن كە ئىتىوھ زۇر زياتر يەكتەرتان خۆش دەھويت لەوهى قاچتان لە شتىك گىر بىت. ئەگەر

ههتا ئىستا هاوژينه كەت تواناي ئەوهى نەبووه بېرىار
 بىدات، تۆ ئەوه بکە، ئىنجا ئەوه دەكەويتە سەرتق، بۇيە
 ھەر چۈنۈك دەتەويت ئەو ھەنگاوه بىنى و جەخت بكمۇر
 كە بەر لە چۈونە سەر جىگە ھەموو شتىك چارەسەر
 دەبىت. ئەمە ئاسانە، بەلام تۆ دەبىت پىسای دواى ئەمە
 بخويتىتەوە بۇ بەرجەستە كردنى وەلامەكە.

من ھەركىز نالىم كە نابىت
 دەمە قالى بکەي، چونكە ئەوه
 شتىكى ناواقىعىيە و دەشىت
 ناتەندروست بىت.

پیسای ۳۲

یه‌که‌م که‌س به بؤ گوتني "داواي ليبوردن" ده‌که‌م"

که‌سانی گه‌وره و پیگه‌یشتوو ده‌مه‌قالی نانینه‌وه. به دلنيايه‌وه
مه‌شتو مر ده‌کهن، هه‌مان را و بؤچونيان نابيت، گفتوكو
ده‌کهن. هه‌سته‌كانيان دهرده‌خنه و ده‌ريانده‌بېن کاتيك
هه‌ست به ئازار ده‌کهن يان توروه و نيكه‌ران ده‌بن. به‌لام
جۇريك لە ده‌مه‌قالی ناكهن كە پيويسىتى به سازش بىت بؤ
رېزگار بۇون لىنى.

زور باشە، وا ده‌كەين، به‌لام هه‌ندىك جار ئەو شتە لە بير
ده‌كەين كاتيك دەلىنى... من هه‌ست ده‌كەم... كە هه‌موومان
پيويسىتە بىكەين، لە جياتى ئەوه به شىوه‌يەكى مندالانه
رەفتار ده‌كەين. نيكه‌ران مەبه، ئىتمە هه‌موومان ئەوه ده‌كەين.
پرسيا رەكه ئەوهى، ده‌مه‌قالى كردن لە گەل كەسىك
كە خۆشمان ده‌ويت، به دلنيايه‌وه هيچ كامىك لە ئىتمە
نەماندەويسىت ئەوه روو بىدات، ده‌مانه‌ويت چى لەو باره‌وه
بىكەين؟ وەلامكە - هەر وەكولە ناونىشانەكەوه زانىت -
ئەوهى كە داواي ليبوردن بىكەيت. تو داواي ليبوردن بىكەيت
پىش ھاۋڙىنەكەت.

هه‌ست چۈن ده‌بىت سەبارەت به داواي ليبوردن كردن؟
نا توانىت بىيىنى بؤچى داواي ليبوردن ده‌كەيت؟ يان هه‌ست به
شەرمەزارى ده‌كەيت و لات شووره‌يە، هەرچەندە هه‌ست به

شەرمەزارى دەكەيت، بەلام دەبىت بپىار بدهىت؟ زۇر باشە
مەيكە. تۇ پەيپەوکارى پىسای، گەورەي، بەھىزى، بپوات
بە خۆتھەيە، كەسىكى بەرىزى، لە بەر ئەوه دەبىت داواي
لىيوردن بکەيت. من داواتلى ناكەم بۇ ئەوهى لە بەردىم
٥٠.. كەس بلېسى "ببۇرە" بەلكو ئەمە تەنيا سازشىكى نەھىئىه
بەرامبەر بە نزىكتىرين و ئازىزترىن كەست، كەواتە تۇ دەتوانى
ئەوه بکەيت.

لە پىتناو چىدا سازش دەكەيت؟ دوورپۇويى نىيە ئەگەر بلنى
داوايلىيوردن دەكەم لە كاتىكدا واھەست دەكەيت كە تۇ
پاست بىت و هەلە نەبىت؟ نەخىر، دوورپۇويى نىيە، چونكە
تۇ لە پىتناو ئەمەدا داوايلىيوردن ناكەيت، تۇ لە پىتناو شتىك
داوايلىيوردن دەكەيت كە پىكە به تاوتۇينىكى ناوازە دەدات،
دەربىرىنى تىپروانىن و بىر و پاي جىاواز بۇ دارپۇخاندىن و
خاپوركردىنى ھەستى دەمەقالى. مشتومر پىيوىستى بە دوو
كەسە و تۇ سازش دەكەيت، چونكە رەفتارىكى مەندالانەت
نواندووه كە پىكەت داوه دەمەقالى بىتە نىواتنانەوه،
ھەروھا داوايلىيوردن بۇ ھەموو ئەو ھەلانە دەكەيت كە
پىكە خۇشكەر بۇون بۇ سەرھەلدىنى دەمەقالى لە نىواتناندا.
دەبىت يەكىك لە ئىيۇھ درك بکات كە تەمنى مەندالى
تىپەپىوه، ئىستا تۇ پەيپەوکارى پىسای، دەبىت خۆت بى.
ئەگەر ھاوژىنەكەشت شۇينكە و تەرى پىسایە، ئەوه دەبىت
درىزەپىتەرى ژيان بن. ئەگەر تۇ پەخنەلى بىرى، دەبىت
ئەوهش بىسەلمىنى كە بە لايەنى كەم يەكىك لە ئىيۇھ دەبىت
جوامىرى، بەخىنەمىي، ئاشتەوايى بىنۇينىت و بىر فراوان
بىت و ھەست بە گەورەيى خۆى بکات. ھاوژىنەكەشت بە

بەختیکەوە وەلام دەداتەوە کە ئەویش دەتوانیت ھەموو ئەو
شتانە بکات، بەلام تەنیا پیویستى بە تو بۇوە کە بىرى
بەخەیتەوە.

هەرچىيەك بىت کە بۇويىتە هوئى نانەوەي دەمەقالى -
کە دەشىت يان ناكريت هەر چارەسەريش بىرى دواى
ئەوەي ھەردووكتان ھېور بۇونەوە - بۇونەوە بە ھاۋى
کە باشتە لە تۈران و تىپەپىن بە دۆخىكى خراپىدا. ئىۋە
ھەردووكتان خۆتان خىستقە ئەو دۆخە خراپەوە و پیویستى
بە ھەردووكتانە بۇ ئەوەي خۆتانى لى رېزگار بىكەن.

لە بىرت بىت، سازش و داوى لېبوردن لە پېتىاو
پېشەكىشىكىدىنى كېشە و گرفته كان دەكەيت نەك لە پېتىاو راۋ
بىر و بۆچۈون و كىردارى خۆت، مەگەر بە دلىيابىيەوە، تو
كۆنترۆلت لە دەست دايىت و كارىكى ئەوتۇت كردبىت، لەم
حالەتەدا دەبىت سازش بۇ ئەوەش بىكەيت.

تۇ داوى لېبوردن دەكەيت، لە¹
بەر ئەوەي رەفتارىكى مندالانەت
نواندۇوە و ھەموو ئەو
پېسایانەت لە يادت كردوون
بۇ ئەوەي رېزگار بىت لە دەست
دەمەقالى.

ریسای ۳۳

ریگه بده دوا قسه‌ی بکات

تؤ له کفتوكدايت، دمه‌ته‌قه ده‌که‌يت، يان و تورویزیکی
پاشکاوانه ده‌که‌يت. هردووکتان ته‌واو بعون و ئوهی
پیویست بوو بگوتريت گوترا. كه‌واته بؤ له قسه کردن
ناوه‌ستن؟ له جيھانى تيوردا ئه‌مه شتىكى ئاساييه ئه‌گر
هردووکتان له همان كاتدا بوه‌ستن له قسه کردن، به‌لام
مه‌شق کردن له سه‌ره‌ئه‌مه تا راده‌يەك قورسە. كه‌واته
سه‌ره‌تا تؤ چون ده‌وه‌ستى؟

زوريك له ئيمه به سه‌ختى له‌مه ده‌روانىن. پىم وايە ئيمه
بپرامان وايە كه ئه‌گر ریگه بدهين هاۋڙىنەكەمان دوا قسه‌ی
دلى خوى بکات، بى ئوهی ئيمه وه‌لامى بدهينەو، ئه‌مه
بەو واتايە دىت كه ئه‌و راست بىت و ئيمەش شڪستمان
خواردېيت.

ئوقره بگره. ئوه راسته ئه‌گەر ئيمه لە پىشبركىدا بىن، تىيدا
ھەول دەدەين خالى لاوازى يەكتىر تومار بکەين و جورە
سەركەوتتىكى (بچوک) بە دەست بخەين. ئه‌مه شتىكە كە
كەسانى گەورە خۇيانى بىن سەرقاڭ دەكەن، وايە؟ زياتر لە
سەر ئەم مەسىله‌يە، ئەگەر چاويك بە راپردوودا بخشىنەن
كە بۇچى لە يەكەم روانگەوه لە گەل يەكترىن، پىم وايە
كە تؤ وا دەبىنى ئەمه بۇ پىكەوەنانى پەيوەندىي ھاوسەرەيە
- تىم، چ جورە تىمىك، ئەى وا بېيار نېبوو هردووکتان

پیواری یه ک پیگه بن؟

ئەگەر ئىوھەردۇوكتان لە سەرىيەك پىرپەون، تىمەكتە
بىخىتە چوارچىۋەيەكەوە كە تىيدا ئەندامىك خالى لاوازى
ئەوهى دىكە تومار بىكات، ئەمە ماناي ئەوهى كە وەك
تىمىك براوهى يان دۇراوى؟

بىنگومان، ناكۆكى بۇونى ھەيە، بەلام لىرەدا بىرۇكە كە ئەوهى
كە هەردۇوكتان پىتكەوە چارەسەرىك بىدۇزنىوە. زۇر باشە،
دەزانىم كە دەبىت ئىوھەردۇوكتان ھاواكار بن و شتىك
پىتكەوە بىن پېش ئەوهى بەو حالە بىن، بەلام دوا و تەكان
چارەسەر نابن، ئەوان لە دوای ئەم قۇناغەوە دىنە بۇون،
ئەمە بە تەواوى لە سەر خال تومار كردى. ھەتاوهەكى بىنزاى
زىاتر چەكەرە دەكتات، پەيوەندىيەكە بەرەو ھەلدىر دەبروات.

بەم شىوھىيە هەردۇولە قۇولايى زەريايى كىشە و گرفتدا
گىر دەخۇن ھەتالەم دووانە يەكىك ھەنگاۋىك دىتە دواوە، بىن
ئەوهى دوا قىسى دلى بىكات. كەسىكى تىكەيشتۇو، پىنگەيشتۇو،
بىرمەند، زىرەك، كەسىك كە بىزانتىت چۈن ويناي ئەندىشەي
گەورەتر دەكتات، كەسىك كە ھەنگاۋ بىتت و سەكۆيەك بۇ
ئاشتىبۇونەوە بىتت و ھەستى ھاوبەش بخۇلقىنیت. بەلنى، ئەمە
دروستە - ئەوه تۆيت ئەوه دەكەيت.

ھەتا زۇوتى دەمەتەقى و شەرەقسەكە خاموش بىت، ئەوا
زۇوتى دەتوانى بەيەكەوە بىكەونە كار و چارەسەرىك
بىدۇزنىوە كە هەردۇوكتان پىتى دلخۇش دەبن. بۇيە پىگەدان
بە ھاۋازىنەكتە كە دوا قىسە و قىسى دلى بىكات بە ماناي
دۇرانى تۇننې، بەلكو ماناي وايە تۇ پەلە دەكەيت لە پىتناو

په خساندنی کاتیک بوقئوهی هه ردودوکتان چاره سه ریکی
براوه و سارپیزکه ر بدوزنوه. تاقی بکه روه.

بهم شیوهیه هه ردودولا له
قوولایی ده ریای کیشہ و گرفتدا
گیر ده خون هه تا لهم دووانه
یه کیک هه نگاویک دیته دواوه،
بیئه ووهی دواقسہی دلی بکات.

پیساي ٣٤

کیشەمان هەيە

چەند جار گوییستى ئەوه دەبىت كە هاوسەرېك كىشەيەك دەردەبرېيت و ئەوى دىكە دەلىت: "ھىچ پەيوەندى بە منهوه نىيە." زانىومە كە خەلک ئاوها وەلامى هاۋڙىنەكانىيان دەدەنەوه، بەپەرى سووربۇونت، بەخىلىيت، تۈورپەيت، ئەوه كىشەى خۆتە". كەسانىك دەناسىم كە دەچنە لاي هاۋڙىنەكانىيان و دەلىن: "دلخۇشم بەو كاتانەى كە كارى تىدا دەكەيت، ئەو شويىنەى كە ژيانى تىدا دەكەيت" تەنيا بۇ ئەوهى پىيى بگۇترىت: "باشه، من ھىچ پەيوەندىيەكم بەو كىشەوه نىيە."

بەلىنى، ئەمان وا دەكەن، ئەگەر هاۋڙىنەكەت دلخۇش نىيە، ئەوا تۇ لە كىشەدایت. ئەم كىشەيە كىشەيەكى هاوبەشە، پىویستى بە هەر دووكتانە بۇ ئەوهى تاوتۇئى بىرىت و بەيەكەوە سارپىزى بکەن، هەر لە بەر ئەوهشە ئىمە وشەى "هاۋڙىن" بە كار دەھىتىن و ئىيۇه دووگىانن لە يەك جەستەدا.

ئەمەش هەلۋىسەتىكە لە راستىدا نىگەرانىم دەكەت، بەلامەوه شتىكى زۇر نەشىاوه و جىڭەي نىگەرانىيە ئەگەر كەسىك پىيى بگۇترىت كە هاوسەرەكەى دلى خۇش نىيە و پشتىوانىلى ناكريت. ھىچ شتىك لە پىناو سارپىزىكىدى ئەم بىرىنە

ناکات و بهمهش هاوژینه که‌ی زور به بچوکی له بهردەمی
دەردەکه‌ویت و هیچ خەمیشى لى ناخوات.

پاستیه که ئوهیه که هاوژینه کەت دلخوش نییه، ئەم
گرفتیکە و له خۆیدا سەری ھەلداوه. ماوهیه کی خایاندووه،
گرنگ نییه چى شتىك بۇوهته ھۆى سەرەلدانى، جا ئایا
هاورا بیت يان نا، گرنگ نییه کە پیت وايە هاوژینه کەن
گەمژەیه، جىگەی بەزەییه، كەسىكى بى نرخە، بەلام له
پاستیدا ھۆکارى دلخوش نەبۇونى ئەم گرفتەیه، ئەم
گرفتەش گرفتى تۆيە.

بۆيە پیویست بە خۆخەلەتاندن ناکات. دواجار ھەرنېبى تۆ
پەيرەوکارى پیسای و باشتىر دەزانى. ئەگەر هاوژینه کەت
دىت و دەلىت كىشەيەك لە ئارادايە، بە جدى وەربگە. من
ئەوه نالىيم کە دەستبەجى دەبىت واز لە كارەكەت بەپىت،
مالەكە بگوازىتەوە، مندالى زياتر بخەيتەوە، خوت له و
مندالە پزگار بکەی کە ھەتە يان ھەرچىيە کى دىكە والە
خىزانە کەت دەكات خەم و خەفت پووخسارى داپوشىت.
ئەوهى پیویستە بىزانى ئوهىيە کە كىشەيە کى هاوبەش
لە ئارادا ھەيە و بە پىگايە کى ئاسايىدا ھەنگاوشىن بۇ
گەيشتن بە چارەسەرىيکى هاوبەش.

مەبەست لە پىگاي ئاسايى چىيە؟ تۆ ئەوه دەزانى. تۆ
دەدوىسى. تۆ تاوتۈيى دەكەيت، كار دەكەيت، ئاخۇ بۇ دەبىت
كىشەيەك لە ئارادا ھەبىت و، دەبىت چى بىرىت لە پىتناو
نەھىشتى ئەو كىشەيەدا، بەم شىوهىيە ھەردووكغان دەتوانى

بېيەكەوە ژيان بىھن و يەكىن لە ئىۋە لە كىشىيەكى نويىدا
گىر ناخوات. بىورە - دەبوايە بىگۇتبايە: 'هېچ كامىكتان
لە كىشىيەكى نويىدا گىر ناخوات.' بىڭومان، چونكە لە
پېوهندى ھاوسمەرى بەھېزدا ئەگەر كىشىيەك ھەبىت -
ئەوا كىشىكە ھى ھەردوو لايە و كىشىيەكى ھاوبەشە.

لە راستىدا ھۆكارى دلخۇش
نەبوونى ئەم، بۇونى گرفتىكە،
ئەم گرفتهش گرفتى تۆيە.

پریسای ۳۵

پیگه يه کى ئەوتۇ بە ھاۋڙىنە كە مەبەخشە پاشان
چاوه رىي ئەوه بىھىت وەك خۆى بىتىتەوه

ھەندىك لە ئىمە حەز دەكەين كە ھاۋڙىنە كانمان لە¹
پیگه يه کى بەرزا ناوازەدا جى بىكەينەوه، بۇ ئەوهى بە²
چاوى پاشا يان شاژن لىيان بىروانىن، خۆشمان لە بەر
پىيەكانىيان چاو بېرىنە ئاسمان. ۋەنگە پىيت وَا بىت كە³
شته كان بەم شىيوه يه نەبن، بەلام كاتىك كەسىكت خوش
دەويت، زور ئاسانە قەناعەت بە خۆت بىھىت ئەو كەسە
كامل و تەواوه.

زور باشە، بەلام واش نىيە. ئەويش ھەر مروقە، درەنگ
بىت يان زوو ئەويش ھەلە ھەر دەكەت، ھەلەشە و
نارىك دەبىت، شته كان بە خراپى دەكەت، مندالانە رەفتار
دەنۈيىت. شتىكى ناچارىيە - توش لەوه بەدەر نىت و
بە ھەمان شىيوه دەكەيت، منىش وادەكەم، ھەموو خەلک
وا دەكەت.

ھەستت چۆن دەبىت كاتىك ھاۋڙىنە جوانە كەت كىشى
لە دەست دەدات، ئەمۇق بىت يان سېھى ھاوسەرە كەت
نىشانەكانى لە سەر بە ديار دەكەون، ئايا نائومىد و كلۇل
دەبىت؟ ئەمە دادپەر وەرانە نابىت، چونكە ھاۋڙىنە كەت

هه رگیز داواي بون به پاشا يان شاڻنی نه کردووه،
به لکو ئه وه تو بويت ئه و پله یهت پئي به خشى. ئه وهى
که هاوڙينه کهٽ کردي ته نيا هه نگاونانينکي يه ک خوله کي
بون بُّ ئه وهى که ميک له جيهاي خويدا ويل بيت.

سـهير بـکـهـ، ئـگـهـ رـ توـ پـيـتـ وـايـهـ کـهـ دـهـ بـيـتـ هـاوـڙـيـنـهـ کـهـ
وهـکـوـ نـمـونـهـ يـهـکـ لـهـ مـرـقـفـيـکـ دـهـ رـئـاسـاـ وـ کـامـلـ بـيـيـنـيـ،ـ پـيـمـ
وـايـهـ ئـهـ وـهـ شـتـيـكـيـ ئـاسـاـيـيـهـ.ـ لـهـ کـوـتـايـيـداـ،ـ ئـهـ گـهـ رـيـسـاـيـ
27ـ تـ خـويـندـبـيـتـهـ وـهـ،ـ توـ خـوتـ پـالـهـ وـانـيـ.ـ لـهـ وـهـشـ تـيـدـهـ گـهـيـتـ
هـاوـڙـيـنـهـ کـهـشتـ هـرـ مـرـقـفـهـ،ـ ئـهـ وـيـشـ کـهـمـوـکـورـيـ وـ خـالـيـ
لاـواـزـىـ هـيـهـ،ـ هـاوـشـيـوـهـ مـرـقـفـهـ کـانـيـ دـيـکـهـ.ـ کـهـسـىـ
دهـ رـئـاسـاـشـ بـهـ جـمـوجـوـلـهـ وـ سـهـرـنـجـراـکـيـشـ نـيـيـهـ وـهـکـوـ
کـلـارـکـ کـيـنـتـ.ـ لـهـ کـوـتـايـيـداـ،ـ پـهـيـونـدـيـ هـاوـسـهـرـيـ لـهـ گـهـلـ
مـرـقـفـيـکـ زـورـ بـهـنـرـخـترـ دـهـ بـيـتـ لـهـ ڦـيـانـ کـرـدنـ لـهـ گـهـلـ
بونـهـوـهـريـکـيـ بـيـانـيـ،ـ چـهـنـدـهـ شـتـيـكـيـ نـايـابـهـ.

کـهـواتـهـ ئـهـ گـهـ پـيـگـهـ يـهـکـيـ ئـهـ وـتـوـ بـُـّـ هـاوـڙـيـنـهـ کـهـ دـاـبـنـيـ وـ
پـيـتـ وـاـ بـيـتـ جـارـجـارـ پـيـيـداـ سـهـرـدـهـ کـهـوـيـتـ،ـ ئـهـ وـهـ شـتـيـكـيـ
زـورـ باـشـهـ،ـ بـهـلامـ هـمـوـوـ کـاتـيـكـيـشـ چـاـوـهـرـيـيـ ئـهـ وـهـ مـهـکـهـ.
پـيـگـهـ بـدـهـ بـيـتـ وـ بـروـاتـ بـهـ وـهـىـ کـهـ خـوـشـحـالـ دـهـ بـيـتـ
وـ چـيـڙـ لـهـ سـاتـانـهـ دـهـ بـيـنـيـتـ کـهـ وـهـکـوـ پـاشـاـ وـ شـاـڻـنـ
رـهـفتـارـ دـهـ نـوـيـنـيـتـ.ـ هـهـ روـهـاـ چـيـڙـ لـهـ کـاتـانـهـشـ وـهـربـگـهـ
کـهـ دـيـتـهـ وـهـ خـوارـ وـ لـهـ باـوـهـشـتـ دـهـ گـرـيـتـ وـ بـهـ شـيـوـهـ يـهـکـيـ
ئـالـؤـزـ وـ هـهـلـهـشـهـ رـهـفتـارـ دـهـ نـوـيـنـيـتـ،ـ هـهـمـوـوـ مـرـقـفـيـکـيـشـ

هەر بەم شیوهیە. ئەمە وادەکات ژیانتان زۆر ئاساتر
 بىت، ئەگەر راشکاوانە بىلەم، ئەمە ژیانى تو زۆر خۆشتر
 دەکات و پەيوەندىيى ھاوسمەريتان راستەقىنەتر بەرچاو
 دەكەويت.

پەيوەندىيى ھاوسمەرى لە
 گەل مەرۆقىيىك زۆر بەنرختر
 دەبىت لە ژیان كردن لە گەل
 بۇونەوەرىيىكى بىيانى.

پیسای ۳۶

بزانه کهی گوئی ده گریت و کهی په فتار ده نوینی

ئەم پیسایه به یەکتىك له و پیسایانه هەزمار دەگریت کە من خوشم پیتم هەزم ناگریت. دەزانم کە دەبى چى بکەم، جارجار بەرهو باشتربوون هەنگاو دەنیم، بەلام ئەم هەنگاونانەشم لە ئاستى ئەوهدا نىيە کە دەبىت بىنیم. دەگریت ئەمە شتىكى كەسى بىت.

ئەی کەواته هەلەكە لە چىدايە؟ کاتىك كەسىك پیتم دەلىت كىشەيەكى هەيە، هەول دەدەم چارەسەرى بکەم. بۇ من بە شتىكى پوون دىتە بەرچاو، بەلام وا دىيار دەكەۋىت (ھەر کە بە بەرددەوامى پیتم گوترا) ئەمە ئەوه نىيە کە دەموىست، لە راستىدا تىدەگەم، تەنيا پېویست دەگات بىر خۆمى بەيتىمەوه، بەو ھيوايە بۇ تۆى پوون دەكەمەوه کە توماركرىنى يارمەتىيەك بىت بۇ جىڭىر بۇونى لە بىر و ھزرمدا.

بىنگومان هەندىك لە كىشەكان پېویستيان بە نواندنى په فتارە. ئەگەر ھاۋزىنەكەت پەيوەندى پېوه بگات کە لە ترافىك گىرى خواردووه و بەر لە كاتى دىاريکراو ناكاتە مالەوه بۇ ئەوهى مىدالەكان تەلگریت، خواردن ئامادە بگات و نان بىدات بە سەگەكە. مەسەلەكە ئەوهىيە کە ئەو بە دوايى تۇدا دەگەرتىت بۇ ئەوهى هەنگاوى جىبەجى كەنلى ئەمانە بنىتىت، بەلام كاتىك دەگاتە مالەوه و دەلىت لە كار لە گەل كەسىك تووشى كىشەيەك بۇوه، ئەوا بە شىوهى پېویست خوازىارى

ئامؤژگاریٽ تو نییه، به لکو ئەوهی که له توی دهويت بريتىي
 له گوى گرتن و پىگە بدهى بزانىت ئاخۇ رەفتارىكى به جىنى
 ھبۇوه. دەھيەوينت پىگەي پى بدهى بۇ ئەوهى هەست ب
 دلگرانى و تۈورپەيى و ئازار بکات. ئەمەش تەنیا به گوينگرتن
 و گوتى چەند قسەيەكى به سود ئەم، ئەها، سەرسام نىم
 بەوهى کە تو تۈورپە بۇوبى، من تۈورپە بۇوم لېرەدا تو
 مافى خۇت دووپات دەكەيتەوه بۇ ئەوهى هەست بەوه بکات
 کە كردوویەتى.

ئىمەي مرۆڤ بۇونەوهرىكى سەيرىن، پىويىستمانه بۇ ئەوهى
 بزانىن كاردانەوه و رەفتارەكانمان جىڭەي قبولگردن يان
 نا. ھاۋزىنەكەت داواتلى دەكات کە ھەستەكانى دووپات
 بکەيتەوه بە قبولگردنى ئەم وەكى كەسىكى ئاسايى. ھەر لە
 بەر ئەمەشە نائومىيد و گلۇل دەبىت ئەگەر بەر لەوهى لە
 قسە كردىن بوهستىت، تو پەلە بکەيت و بلېتى: "زور باشە، من
 لە مالەوه پەيوەندى بە ھاۋپىشەكەت دەكەم و قسەي خۇمى
 پى دەلىم" ھاۋزىنەكەت پىويىستى بەمە نىيە بۇ ئەوهى ئەم
 كارە بکەيت - خۇى دەتوانىت ئەوه بکات. تەنیا ئەوهى لە
 تو دەويت کە پىنى بلېتى: "شىتكى نابەجى و رەفتارىكى خرابى
 نەكردووه."

بۇيە لېرەدا چۈن دەزانىت کە كامە پىويىستە؟ يارمەتى ياخود
 گوينگرتن؟ باشە، ئەگەر بە گوينگرتن دەست پى بکەيت
 ئەوا شتەكان بەرەو پۇونى پى دەكەن. ئەگەر ھاۋزىنەكەت
 پىت دەلىت کە ناتوانىت بەر لە كاتى ديارىكراو لە مالەوه
 بىت بۇ ئەوهى مەندالەكان ھەلگرىت، لېرەدا زور رۇونە
 کە ئاخۇ پىويىستى بە كامەيە. ئەگەر دەربارەي دەمەقالى

و هاتوهاواری ئوفييس بوقت ده دويت، ئوه ده کريت به شيوه يه کي ناراسته و خو داواي ئامؤژگاري لى بکات ئگه ر بيه ويست. به همان شيوه پييت وايه ده بييت من چي بکه م؟ ئگه ر داواي ئامؤژگاري نه کات، ئوه ماناي ئوه يه پيويسنی پي نيء، به لام ئگه ر توله گوماندای ده رباره هي ئوه، ده توانيت بپرسى: پيويسنن به ئامؤژگاري هه يه يان ده ته ويست ته نيا خوت يه کلای بکه يته وه؟

به دلناييه و ده شيت يارمه تى توی بويت و ئينجا پيويسنی به گوينگتنى تو بيت. کاتيک دواجار هاوژينه کات ده گاته ترافيك لايٽ و ده گاته وه، ئوا تو ده بييت منداله کانت هلگرتبيت و چات ئاما ده كرديت و نانيشت داييت به سه گه که، به لام ده کريت هيستا پيويسنی به تو بيت بوقئوه هي گونى لى بگرى. بوقچى؟ چونکه هيستا پيويسنی به تو هه يه بوق دووپاتكردن وه ئوه هي که هاوسيه ره کت به ئزموونىكى قال، ترسناك، نىگه رانکه ر و توروپه ييدا گوزه رى كردووه، بهمه دلسوزى خوت ده نوينى و به شيوه يه که هاوژينه کت هه ستي کرد، به ته و اوی ئاسان بووه بوق تىگه يشن.

**ئيمه مروف بونه و هريکى
سەيرىن، پيويسقمانه بزانىن
كاردانه وه و رەفتاره كانمان
جيگه قبول كردن يان نا.**

پريساي ٣٧

هه رگيز له که شخه بون مه کمهوه

ئايا هيشتا حمز له هاوسيه رهکت دهکهيت؟ هيوادارم وا يېت
هيوادارم ئو ييش هيشتا حمزى له تو يېت.

پېم وايے دهته ويست هاوڙينه کهت ئوهنده سه رنجراکيش و
که شخه يېت وهکو ئاوهى که يهکم جار بىنىت، ئامعش
ئاسانه بؤ تىنگې يشتن. زور باشه، دهکریت هاوڙينه کهت کەمېك
به تەمه تر يېت، به لام پير بونون له پووكاريدا خۇى دەنۋىتتىن.
ئەگەر دهته ويست پەنج و ماندووبوونى بؤ تو بىنىتتىن، تو ش
دەبىت هەمان شت له پىتاو ئەودا بکەيت. لىزەدا من تەنبا
دەربارەي پووكار نادويم، به لکو دەربارەي ئاكار و پەفتارت
و چۈنۈيەتى قىسە كىرىنت لە گەل ئەو دەدويم، ناسكى دەنگت،
ھەموو ئەو شتە بچوكانەي کە بە ھۆيانەوە خۇشەويستى
دەردەپەدرىت. شىتىكى دادپەروەرانە نايىت ئەگەر ھەست و
سۆزت لە ئاستى هاوڙينه کهت بؤ ماوهىك كېپ بکەيت و
سوپاسى نەكەيت لە وەي کە ئەو بەرامبەرت دەينوينتىن.

لىزەدا پىويستە پوون و پەوان بىم کە مەبەستم ئەو نېيە
تو دەبىت چەند سەعاتىك بە سەر بەرى بە مىكاج كىرىن
يان هەلبۈزادنى پۇشاڭ يان پىشتاشىن ياخود بە خۇئامادە
كىرىن. كاتىك بؤ يەكم جار كەسىك دەبىنин، ئىمە جەخت
لە سەر پووكار و جىهانى دەرەوەي کەسەك دەكەين. دواي
چەند سالىك، بونى مندال و سەرقالى خشتهى كار دەبىن،

ئەمە شتىكى واقىعى نايىت. ئەمە ھەمووى باشە، ئەگەر
هاوزىنەكەت تۆى خۇش دەويت، ئەوا هيشتا بە كەسىكى
كەشخە و سەرنجراكتىش ھەزمارت دەكەت، چونكە تۆ خۇرتى.

كەوايە من چى دەلىم؟ ئەوهى كە من لىزەدا بەرجەستەي
دەكەم ئەوهى ئاراستەي خۇت مەگۇرە. پېت وانەبىت ئىستا
ژنت هيتابە يان شۇوت كردووه، لە مالەكەي خۇت بە بىجامە
و تىشىرتىكەوە دەتوانى بىنى و بچى. هيشتا چەند پىوانەيەك
ھەيە بۇ ئەوهى رەچاو بىرىن، تۆ قەرزىدارى هاوزىنەكەتى بۇ
ئەوهى پىشانى بىدەيت كە بە جوانى و كەشخەبى دەمىتىتەوە.

ھىچى تىناچىت ئەگەر قىزت بە جوانى دابھىتى و شتىكى پاك
و جوان ھەلبىزىرى بۇ ئەوهى لە بەرى بىكەيت كە وات لى
دەكەت بە جوانى و كەشخەبى دەربىكەويت. مەرج نىيە شتىكى
ئەوتۆ كەشخە و جوان بىت، دەشىت كاتى مىكاج كردنت
نەبىت يان ھەر بە كارى نەھىتى. يان ئەگەر تۆ پىاۋى،
دەكرىت حەز بە هيشتەوهى پىش بىكەيت، ئەو شىۋەيە بىت
كە هاوزىنەكەت حەزى لىتىه. مەسەلەكە ئەوهى پىز بەرامبەر
هاوزىنەكەت بىنويىتى بە بەھەند وەرگىتنى تىپۋانىنەكانى. ھەر
بە ماناي وشە مەبەستم تىپۋانىنە - چونكە هاوزىنەكەت تاكە
كەسە كە زۇرتىرين كات سەيرت دەكەت (مەگەر كاتىكى زۇر
لە بەردىم ئاوىتىدا بەريتە سەر).

چى دىكە؟ هيشتا دەتوانىت جارجارە ھەول و تىتكۈشانى
زىاتر بىدەيت. دەزانم كاتىكى ئەوتۆ لە بەرەبەيانىاندا نىيە
كاتىك ژيانىكى جەنجالىت ھەيە، بەلام هيشتا دەتوانى لە
بۇنىئى تايىبەتدا پۇشاڭ بۇ هاوزىنەكەت بىپۇشى. لە پۇزى

له دایکبوون، خواردن له دهرهوه، بونه و پئی و په سمه کان و...
 هتد. ناوه ناوه که میک کات له بهردہم ئاویتنهدا به سهربه
 هه روهکو له سهربه تای بینینی هاوزینه کەت وات دهکرد. لهوه
 دلنيا بهوه که هاوزینه کە له پاستیدا به بینینی تو دلخوش و
 بهخته و هر ده بیت... يان بۇ ئوهی له گەلت بمتینتەوه.

مهسەلە کە ئەوهىيە رېز
 بەرامبەر هاوزینه کەت
 بنويىنى بە بەھەندۇھەر گرتى
 تىپوانىنەكانى.

پیساي ٣٨

ئەگەر دەتوانى شتىكى جوان بلىنى، بىلىنى

ئەمەي خوارەوە گفتوكويەكى باوه لە نىوان دوو ھاوسمەر كە
بۇ ماوهىيەك پېتكەوە بۇون:

"تۆ ئىتىر پېم نالىقى كە جوان و كەشخەم."

"باشه تۆ خۇت ئەوە دەزانى. ئەمە پۇون و ئاشكرايە."

ئەم ھەويىرە ئاوى زورى دەۋىت، بە دلىنايىيەوە، ناكريت
ئەمە هەر لە چواردەورى پۇوكاردا خۇى بىبىنەتەوە، بەلام
تىبىنى ئەوەم كردووە كە ئەمە يەكىنە لە باوترىن گفتوكو
باوهكان. دانەيەكى دىكە كە زور دووبارە دەبىتەوە ئەوەيە
كە: ھەرگىز / بە دەگەن نەبىن پېم نالىقى خۇشم دەۋىتى
(وەلامەكەش ھەمان شت دەبىت).

سەير بىكە، ئىتمە ھەموومان پېتىستان بە دووپاتكردنەوە و
ھاندان و دلىنايىيە. ئىتمە مەرقۇين، بەم جۇرە دەتوانىن لە ژيان
بەردەواام بىيىن. ھەموو كەسىك حەز دەكەت دەستخۇشىلىنى
بىكريت كاتىك كارىك بە باشى دەكەت. ھەر لە بەر ئەمەشە
لە قوتابخانە خەلات دەكرىن، ھەرچەندە مەنداھەكان دەزانىن كە
كىن لە تاقىكىردىنەوەكان يەكەم بۇوە، ھەر بۇيە ھاوشىۋەي
ئۇسكارەكان ئاهەنگ دەگىتىپن و سالانە يارى دەكەن. ھەر
لە بەر ئەمەيە تۆ بە مەنداھەكانت دەلىنى كە خۇشت دەۋىن،
چونكە ھەميشە خەلک دەيەويت درك بە بۇونىيان بىكريت و

مايهی په سنه بن. يه کيکيش له رېگا سره کييه کان ئوهه
که پئيان بلئين.

بۇ دەبىت ھاۋىزىنەكەت جياواز بىت؟ ئەگەر ئەم توى خوش
دەويىت - دلىام كە خۆشى دەويى - ئەمەش بە ماناي ئوه
دىت ھاۋىزىنەكەت زياتر لە هەموو كەسىك پىويستى بە تۈرى
بۇ ئەوهى وشەي جوانى بەر گۈي بکەويت. بۇيە تو دەبىت
جەخت بکەيتەوه كە هەميشە رېگە بىدەيت خىزانەكەت بەم
خۆشحالى و دلخوازىيەي تو بىزانتى:

* کاتىك ھاۋىزىنەكەت جوان دەردەكەويت.

* کاتىك ھاوسەرەكەت بە شىوه يەكى تايىبەت مېھرەبان
ياخود يارمه تىدەر يان هيمن و لە سەرخۇ بۇوه.

* کاتىك ھاۋىزىنەكەت شتىكى كردووه تو پىزت لى
گرتۇووه و بەرز نرخاندۇووته.

* کاتىك شتىكى باشى دروست كردووه - ڇەميڭى بەنام
يان ديارىيەكى باشى پىشىكەش كردووو.

* کاتىك كە كەسىكى زىرەك يان داهىنەر بۇوه.

* کاتىك توى خستۇتە خەندە و دلخۆشى.

ھروهەدا دەبىت بە ھاۋىزىنەكەت بلېنى كە تو ئەوت خوش
دەويىت. وەکو خۆم ھىچ ھۆكارىك نابىن لە بەردەم گوتىنى
ئەمە پۇزى جارىك، خۇ ئەگەر زياتر بىت باشتە. من لېرەدا
مەبەستم گوتىنى: خۆشم دەويى يەكى بەپەلە نىيە کاتىك
بەيانىان لە مال دەردەچى يان بەر لە چۈون بۇ سەر جىنگە.
ئەمە ھەر باشە، بەلام ئەگەر ئەمە بىت بە خۇو، ماناڭى

له دهست ده دات. بؤیه جهخت له سه رئوه بکهوه که له
کاتی چاوه پوانه کراودا پیسی دهلى، به جوزیک بیلن که هر
به مانای وشه خوشت ده دیت (به دلنيايه وه هر واش).

ئهمه يارمه تیده ر دهیت که هاوژینه کت ههست به دلگه رمی و
پالپشتی و هیڑایی بکات. سه بارهت به خوشی ههست به باشی
ده کات. ئهمهش هر رئوه که بؤ رئوه ده دیت. پیسايیه کی
ناوازه که بیگه یه نی به منداله کانت، خیزانت و هاوپیکانت،
به لام سه رهتا ههول بده مهشق له سه ر هاوژینه کت بکهیت،
پاشان هنگاو بنی بؤ دوزینه وهی وشهی جوان و شیاو و
ماندار بؤ رئوه به رامبهر هه موو ئه که سانه ده ریان ببری
که دهیان تاسی.

ئیمه هه موومان پیوسستان
به دووپا تکردن وه و هاندان
و دلنيايه. ئیمه مرؤقین،
بهم جوره ده توانيں له ژيان
به رده وام بین.

مهبہ به دایک و باوکی هاوژینه کەت

دەبىت لە پىناؤ هاوژينه کەتدا بىى به زۇر شت: هاولرى، خوشەويىست، ياوهىر، هاوبەيمان، ئاسودەبەخش و متمانەپىكراو. تاكە شتىك كە نابىت خۆتى لى بىدەي، بۇون به دایك و باوکە لە بەرامبەر هاوژينه کەتدا. ئىستا گەورە بۇوه و پىويىستى به دایك و باوک نىيە، لە سەررووى ئەمەش وە هاوژينه کەت دایك و باوکى خۆى ھەيە.

هاوزىنە کەت كەسىكى سەربەخق و پىكەيۇو و تىكەيشتۈرىيە كە دەتوانىت بە پىكىزلىرىنى خۆيدا بىرپات، بەلام تۇ ھەلەدەبىزىرىت بۇ ئەوهى لە گەل تۇ ئەو پىكايىھ بېرىت، بۇ ئەمەش خوازىيارم بە پىكەپىكى سوپاسگۈزارى ئەمە بىت. هاوژينە کەت پىويىستى بە كەس نىيە بۇ ئەوهى پىتى بلېت چۇن بەو پىكايىھدا ھەنگاو بىنېت. بۇيە گويم لى نەبىت بە هاوژينە کەت بلېي: بەر لەوهى بىتىھ ئىرە، ئەو پىلاوه قوراۋىيانە داكەنە يان "دەزانىت، تۇ زۇر وەرزش ناكەيت، وا باشە بچىت بۇ راھىتىان."

ئەمانە ھەموو يان ئەو بېرىار و كارانەن كە خۆى دەتوانىت بىيانكەت. من ئەوه نالىيم كە نابىت ھەركىز بىرۇ بۇچۇون و تىپوانىنى خۇت دەربخەي، بەلام ھىچ پىويىست ناكات بە هاوژينە کەت بلېي چى بىكەت. ئەمە تەنيا پاي خۆتە، زۇر باشە؟ بۇيە ئەگەر دەريشىدەخەيت، وەكۇ بىر و تىپوانىنى

خوت دهربیبره نهک و هکو پیدانی زانیاری.

من پیت دهليم ئەگەر ئەمە بکەيت چ شتيك دىته ئاراوه،
چونكە بىنيومە كە لە نىوان ڏن و مىردا پوو دەدات. ئەگەر
وھکو دايک و باوک بەرامبەر هاوژينەكەت پەفتار بىنويتىت،
ئەوا ئەويش بە يەكىك لەم دوو پىگايە وەلام دەداتەوە:
بىزاردەي يەكەم ئەوھى كە وھکو مندال وەلام دەداتەوە. بە
ھېمنى و لە سەرخۇيى ئەوھ دەكەت كە تۆ داواى دەكەيت و
شويت دەكەويت بق ئەوھى بىي بە دايک و باوکى. دەكەيت
ئەمە لە سەرتادا سەربىرىت، بەلام لە راستىدا ھاوسەنگىي
پەيوەندىيى ھاوسەريتان تىكىدەچىت. كاتىك دەتەويت كەسىك
چاودىرىت بىكەت، چىتر بە كەسىكى شياو و دروست
دەرناكەويت. چاوهرى دەكەت تۆ ھەموو بىرىنەكانى بق ساپىز
بکەيت كە تۆ لە ھەموو كات و ساتىكدا ناتوانى بىي بە
پەرسىتارى. بەم شىۋەيە ھەردۇوكتان لە زەلکاوى كلۇلى و
نائومىدىدا مەلە دەكەن، ئەمەش زۆر سەخت و دژوار دەبىت
بق پىكىردن بەرهەو پەيوەندىيەكى دلخوشكەر.

بەدىلى ئەمەش ئەوان وھکو ھەرزەكارى ياخىبوو
پەفتار دەنويتن، بەھېمنى پال بە ھەولەكانتەوە دەنلى لە
ھەمبەر بۇون بە دايک و باوکى. ئەمەش پەل دەھاۋىزىت بق
كەتكۈزۈن دەمەقالى و ناكۆكى، ھاوسەرەكەشت دلگران دەبىت
و بەرگى و بەرھەلسىتى دەكەت.

تەنها ئەگەر مندالىت ھەبىت دەتوانى بىي بە دايک و باوک،
ئەمە تاكە چارەسەرىكە كە دەيزام بق ئەمە، بەلام مەشقى
تەكىنەكەكانى دايک و باوکايەتى لە سەر ھاوسەرەكەت مەكە،

چونكە ھاۋىيەكەت شايەنى زياٽر لەمەيە. ئەگەر دەزانلى
 لەم پۇوهە تەكىنەت ھەيە، ئەوا بىكە بە نوڭە و داوا لە¹
 ھاۋىيەكەت بىكە بىق ئەوهى يىزانى ئەم كارە دەكەيت بە بىن
 بىرکەرنەوە، بەمەش دەتوانىت خۇت بۇھىسىتىنى. ئەگەر نا
 دوا جار جاپس بۇون و بىتزارى لى دەكەويتەوە، بەمەش تو
 شىڭىغانە پەيوەندىيەكە لە ناو دەبەيت و دەيىخەيت گۈرپەوە.

تەنها ئەگەر مەندىلت ھەبىت
 دەتوانى بىبى بە دايىك و باوک.

دېسای ٤

بې بە بەشىك لە ژيانى هاۋىزىنەكەت

ڙن و مىردىك دەناسم (زۆر باشە، ڙن و مىردىك دەناسى - ئىستا جىا بۇونەوە) كە ھەموو شتىكىان بە تەنبا دەكرد. جارجارىش پىكەوە، ھەروەھا چەند ھاۋپىي جياوازىشيان ھەبوو. مىردىكە وازى لە كارەكەى هيتنَا بۇ ئەوهى مەشق لە سەر پىشەيەكى نوى بکات، مەشقىرىن مانگى دوو جار ئەوى لە مال دادەبىرى. ھەر كاتىك لە مالەوە بوايە خىزانەكەى لە سەر كار دەبۇو، بۆيە دەبوايە چاودىرىي مەنداڭەكانى لە ئەستى بىگرتايە. ئەم ڙن و مىردىز زۆر بە دەگەن يەكتريان دەبىنى، دەربارەي خولى مەشقىرىنەكەى لە گەل خىزانەكەى قىسى نەدەكىرد، ڙنەكەش نەيدەزانى چى لە ژيانى مىردىكەيدا ھەيە. مىردىكەشى قەت ھاتوچقۇي بنەمالەي ڙنەكەى نەدەكىرد و سەردانى نەدەكىرىن، بەھەر حال ھەر كاتى نەبوو.

زۆر باشە، دەزانى چىيان بە سەر ھات. بنەمالەي ڙنەكە تووشى نەخۇشى بىبۇن، مىردىكەشى ھىچ دەستى يارمەتى درېئىز نەكىرد، ھەرچەندە ھىچ پەيوەندىيەكى لە گەل مالى خەزورى نەبوو، لە پاستىدا سەرى لەو پەيوەندىيە دەرنەدەكىرد. لە ھەمان كاتدا، پەيوەندىيەكى ناوازەي لە گەل ھاۋپىي نويكىانى خولەكەى ھەبوو، كەسانىك كە خىزانەكەى نەبىيىيون. ئىتر بە ناچارى ئەوه بۇوه ھۆى لىكترازانى ھەردووكىان. پىم وايە تاكە دلنەوابىيەك كە بە دەگەن تىبىنيان

دهکرد جیابونه و هیان بیو - گورانکارییه کی ئه و توی بے سەر
نەمات. نەخیز، ئەمە دادپەروھرى نییە، ئەمە جیابونه و هییه کی
زور بے ئازار بیو، بەلام تو دەزانى مەبەستم چیيە.

ئەگەر لە ژیانی ھاۋىزىنە كەتدا بەشدارى ناكەيت، ئەمی لە
ژیانی ئەودا چى دەكەيت و كارت چیيە؟ چۈن كېشەكان
پېشەكىش دەكەيت كاتىك ئاشنای خەلکى بەشداربۇو نېيت،
يان ئاهەنگى سەركەوتن بگىپى كاتىك لە ژیانى تىنالگەيت؟ تو
ناتوانىت لە بەشدارى كردى ژیانى ھاوسەرەكتە راپكەيتە
دەرهەوە، چونكە حەزىت لىتى نییە. ئەگەر بەم شىوه يە رەفتار
بنوين، لە كوتايىدا رەوتى پېشەاتەكان ھەردووكتان لە ژیانى
يەكتەر دەكتە دەرەوە.

من نالىيم ئېيوه دەبىت لە گىرفانى يەكتىردا بېزىن. بىنگومان
دەشىت تو حەزى خۆت ھەبىت و ھاورپىكانىشت حەزى
خۆيان ھەبىت. لە راستىدا ئەوھ شتىكى خراپ نییە ئەگەر
شتىكتان ھەبىت و بېيەكەوە لە سەرى بدوين، چونكە سەخت
دەبىت ھەموو كات بېيەكەوە ژیان بە سەر بەرن.

بەلام ئەوندەي دەتوانىن دەبىت پەيوەندىيە کى باش و ناوازە
و بەھېزتان ھەبىت. سەردانىكى تۆفيس بکە و لەمەودوا كە
ھاۋىزىنە كەت دەربارەي ھاۋپېشەكانى قسەي كرد ئەو كات
دەزانىت ئەوان كىن، دلىنيا بە كە بە لايەنى كەم ھەندىك جار
ھاورپىكانى ھاۋىزىنە كەت دەبىنى، بەمەش ئاشنای خىزانە كەي
دەبىت.

بۇنى خولىا و حەزى جياواز شتى باشن، بەلام تەنانەت
ئەگەر بەشدار نېسى كاتىك ھاۋىزىنە كەت ئۆتۈمىتە كەي

پووشاده و چاکی دهکاته‌وه، به لایه‌نی که م بهرد هست به
و سه‌یریان بکه و سه‌رهتا گهشتینکی پی بکه. ئه‌گهر ههولی
به خیوکردنی به رازی گینی ناده‌یت - زور باش لهوه تیده‌گه
- به لایه‌نی که م ههول بده فیتری ناوه‌کانیان بی، یان برق
بو نمایشی ئه‌وان. به شداری کردن له ژیانی یه‌کتر سودنکی
زوری لئی دهکه‌ویته‌وه، به شداری له ژیانی هاوژینه‌که‌ت بکه،
ته‌نانه‌ت ئه‌گهر چهندین ههوراز و نشیو ببریت، ته‌نانه‌ت
ئه‌گهر ههندیک شتیش فهرا موش بکه‌یت کیش‌یه‌کی ئه‌وتق
نا بیت.

**ئه‌گهر له ژیانی هاوژینه‌که‌تدا
به شداری ناکه‌یت، ئه‌ی له
ژیانی ئه‌ودا چی دهکه‌یت و
کارت چیه؟**

ریسای ۱۴

ئەگەر شتە بچوکە کان بىزارت دەكەن، بە گالىته وە
دەريابىبرە

بەردەوام بە، ج شتىكى هاۋىزىنە كەت نىگە رانت دەكەت؟ چەندىن
شتەن. ياللا، دەتوانى بىر لە چى بکەيتە وە، بە پىنى ئە و
زانىارىيە ئە كە لە بىر و ھزرەدا مەلاست داوه؟ با بىيىن
- ئايا ھەميشە هاۋىزىنە كەت بە و ئاوازە دلخوازە كە تو
دەيىزەنلى گۇرانى دەلىت؟ ئايا بە بىن ئە وە داوات لى بەكت
كەنالى تەلە فزىون دەگۈرىت؟ چەقۇى كەرە لە سەر مىزە كە
دادەنیت؟ لە ناوه پاستى رىستەدا قىستەت پى دەپرىت؟ پرخە
پرخ دەكەت؟ مەعجۇنى ددان فرى دەدات بەر لە وە بە تال
بىت؟ دلىيام چەندىن شتى دىكەشەن كە بەرۇكت دەگرن.

ھىچ كەسىكەم نەبىينىوھ كە بە دەست هاۋىزىنە كەيە وە گىرى
نەخواردىت جا بە شىوه يە كى بچوک بۇوبىت يان ھى دىكە.
ئەمە شتىكە ناتوانىت خۆى لى بە دوور بگىرىت. بىنگومان
پىويستە سىنگ فراوان بىن (بېروانە رىسای ۲۳)، ئىتمە ناتوانىن
داوايان لى بکەين كە كەسايەتىيان بگۇرن، بەلام پاستگويانە
مەبەستمە ئايا پىويست دەكەت بە توندى لە دەركائى حەوشە
بەدات؟ يان رېكە بە سەگە كە بەدات بىھىنېتە ژۇورە وە لە
كاتىكدا ھىشتا تەپ.

شتىكى ناوازە يە كە چۇن ئە و شتە بچوكانە بەرۇكت دەگرن،
ئەگەر تۆ بە مەحالى دەزانى بۇ ئە وە سىنگ فراوانى بىنۇيىنى،

وا باشترە كە بە خىزانە كەت بلىنى ھەستت چۈنە دەربارەي ئەمان، نەك بۆلەبۇل بىكەيت و نائومىد بىت. لە كوتايىدا، ئەگەر تۇ بە هاۋڙىنە كەت نەلىنى، ئەو چۈن دەزانىت؟ دەشتىت ھەرگىز نەزانىت ئەم رەفتارانە دەبىنە ھۇى بىزاركردىنى تۇ؟

لىرەدا رېسايەكى زۇر گرنگ ھەيە - ھەميشە گالتە و گەپ بە كار بەھىنە بۇ ئەوهى هاۋڙىنە كەت بىزانىت كە چ شتىك بىزرات دەكتات. من و خىزانە كەم پەرەمان بە سىستەمىك داوه كە تىايىدا ھەموو كاتىك ئەو دەلىت: "بەھەر حال، بۇ جارى داھاتوو..." دەمانى خەرىكە كىشە و گرفتىك دەنئىمەوە لە پېتىاو شتىك كە نەمدەزانى دەيىكم، بەلام لە بەر ئەوهى خىزانە كەم ھەميشە ئەم دەستەوازەيە بە كار دەھىتىت، ئەوا وەكى نوكتەيەكى لى دىت، لە بەر ئەوه ھەميشە بە خەندەوە دەرىدەبېرىت، منىش ھەميشە وەلام دەدەمەوە: "ھەرچىيەك بۇوبى داواي لېبوردىن دەكەم، ئىستادەبىن چى بکەم؟"

هاۋپىيەكىم ھەيە جارىكىيان توانى والە هاۋڙىنە كەي بىكتات كە لىيى تىيىگات و باوهپى پى بىكتات و خسىتىه پېتكەننەوە، بە گالتەوە پېتى گوت: "دەزانىت، پىاۋىتىكى وەك تۇ، دەتوانىت زۇر شت بەيەكەوە بىكتات. تۇ دەتوانىت بىزار بىت و هاوكات بۆلەبۇلىش بىكەيت." ئەوهى ئەميش پىتۇيىست بۇو بىكتات، ئەوه بۇو بىرۇيەكى لى بەرز كردهوە و گوتى: "ھەروەها توش دەتوانىت كۆمەلېتىك كار بەيەكەوە راپەرېتىت." ئەويش بەمە لە پەيامەكە گەيشت.

لىرەدا شتىكى دىكە ھەيە، بەر لەوهى ھەنگاۋ بىتى، ئەگەر ئەوهى لە دلتايە بە هاۋڙىنە كەت گوت، ئەوا دەبىت بۇ خۇشت

له سه‌ری برقیت. بروا بکهیت یان نا، توش دهشت کومه‌لینک خووت هه‌بی که ده‌بنه هقی بیزاربوونی هاوژینه‌که‌ت. ئه‌ویش مافی هه‌یه ئه‌مانه بق تو راست بکاته‌وه بی ئه‌وهی تووره و بیزار بی. بهم شیوه‌یه ئه‌ویش ههول ده‌دات به روونی له ریگه‌ی ههست و سوز و گالته‌وه پیت بلیت. له بئر ئه‌وه له ههسته‌کانی بگه و لیئی قبول بکه، تهناهه‌ت ئه‌گه‌ر به جیهیشتنی ده‌رگای گه‌رم او به نیوه‌کراوه‌بی جیئی په‌سنه‌ند و ئاسایی بیت. یان ئه‌گه‌ر کارتونی شیری به‌تال بخه‌یته سه‌لاجه‌وه، ئه‌گه‌ر ئه‌مه هاوژینه‌که‌ت تووره و نیگه‌ران ده‌کات، ده‌بیت ریگه‌ی بی بدریت تاکو ئه‌وهی له دلیدایه ده‌ریببریت.

**ئه‌گه‌ر ئه‌وهی له دل‌تدایه به
هاوژینه‌که‌ت گوت، ده‌بیت بق
خوشت له سه‌ری برقیت.**

ریسای ٤٢

ئەوپەرى ھەولى خۆت بده لە پىناو دلخۆشىكىدىنى هاۋڙىنەكەت

مەبەستت ئەوهىيە كە پىشكەش كىرىنى گول بەس نىيە؟ نا
بەس نىيە - ھەول بده ھەموو ھەفتەيەك گولى پى بدهىت.
تەنبا مانگى رابىدوو ژەمىيکى تايىبەتت بۇ ھاۋڙىنەكەت ئامادە
كىردووه؟ بۇچى ئەوهندە لەمىز؟ ھەموو جارىڭ كە چىشت
ئامادە دەكەيت با چىشتىكى تايىبەت بىت. گرانبەها نەبىت،
بەلام شتىك بىت كە ھاۋڙىنەكەت حەزىلىنى دەكتات. وا بىكە
جوان ديار بىكەويت، خۆت ھىلاك بىكە لە پىناو رازاندەوهى
بە زەلاتەيەكى نوى و بىخەرە بەردەم ھاۋڙىنەكەت. دەزانم
ھەندىك پۇز ھەن كە تىياندا بە پەلەپەل و بى سەرنج نان
دەخويىن، بەلام ھيوا بۇ ئامادەكىرىنى ژەمىيکى تايىبەت بخوازە
ھەر كاتىك دەتوانى.

كۈپىك قاوه بۇ ھاۋڙىنەكەت ئامادە بىكە، گلۇپى ژۇورەكان
بگۇرە ئەگەر دەزانى بىزارى دەكتات، جله كانى ئوتۇ بىكە كاتىك
ھى خۆت ئوتۇ دەكەيت. وەكو ھاوكارىيەك ئۆتۈمىيەلەكەمى
 بشق، خشلى بچوڭ و ھەرزانى بۇ بىكە كەوا دەبىنى جىڭەمى
 سەرنجى ھاۋڙىنەكەتە، سەعاتىك لە سەر ئەنتەرنىت خەرىك
 بە بۇ گەران بە دواي ئەو شستانەي كە ھاۋڙىنەكەت بۇ پۇزى
 لەدایكبوونى دەيەوين.

تەنبا راپەرەندىنى كارى پۇزانەي خۆت گرنگ نىيە، تەنانەت

ئەگەر کارەكان کارى ھاوېشيش بن. تەنیا پېشکەش كردنى ديارىيەك لە پۇزى لەدایكبوونى بەس نىيە. پېشکەش كردنى گورەوى لە پۇزى كريسمىدا بەس نىيە، يان كېينى پوشاكى زىرەوه. ئامادە كردنى سوپىك بۇ ھاۋىزىنەكتەت بەس نىيە لە كاتى نەخۆشىدا. تەنیا ئەوهندە بەس نىيە، دەبىت شتى زۇر زياتر بىكەيت.

ئەمە ئەو كەسەيە كە لە ھەموو كەسىكى دىكە زياتر خۆشت دەويت. ئەگەر ھەنگاۋ بەرەو خەندەى زياتر نەنلى بە پۇوى ھاۋىزىنەكتەدا، پېيم وايە بە پۇوى هىچ كەسىكى دىكەدا خەندەيەكى ئەوتۇ ناكەيت. بە دلىيايىھەوە ھاۋىزىنەكتە دەبىت لە لووتکەي ئەو پېرىستەدا بىت. ئەمە ھاوسەرە تۈرى، گىنكىرىن كەسى ژيانته. ياللا، تواناي خەيالت بە كار بېتىه. دەتوانى چى بىكەيت كە ھاۋىزىنەكتە سەرسام و شادومان دەكەت؟ دەتوانى چى بىكەيت كە ھاوسەرەكتە لە پاستىدا ھەست بە تايىەتىوون و خۆشەويىستى بىكەت؟ دەتوانى چى بۇ ھاوسەرەكتە بىكەيت كە ھەستى راستەقىنهتى بۇ دەربىرى؟ پۇيىستە بە پارە نىيە. كارىكى پۇزانەى ھاۋىزىنەكتە يان لېكىرىنەوەي گول لە باغەكە يان رېگە بىدەيت لە تەلەفزىيون سەيرى ھەرچىيەك بىكەت كە دەيەويت، تەنانەت ئەگەر خۆت لە لايەكى دىكە شتىكى دىكەت بويت. ئەمە دەربارەي ديارىي گرانبەما نىيە يان مامەلەي خۆشكۈزەرانى. نا بە هىچ شىوهيەك، بەلكو ئەمە ھەمووى دەربارەي كوشش د ئاگادارى و بىر و ھزرە.

دەتوانى خۆشى و شادى لەمەدا بىيىنى، دەتوانى لە كاتى

ناخوشی و بیزاریدا خوشت شادومان بکهیت به بیرکردنوه
له ریگای نوى و بنیاتنەر بق ئەوهی پیشانی هاوژینەکەتى
بدهى كە ئەوت چەندە خوش دەويت. ئەمە دەروازەيەكى
ھەميشەيە بق خوشى و شادى هەردۇولا. جۇرىك لە پلانى
لەم چەشىنە خوش و دىيارى و سەركىشى رووت تى دەكەن،
ھەروەھا هاوژینەكەشت خوشى و شادى لەمانەدا بەدى
دەكەت و درك دەكەت كە تو ئەوت چەندە خوش دەويت.
دلخوشىي هاوژينەكەشت بق تو باشترين پاداشت دەبىت -
بىنەرى خوشى و كامەرانى ئەو بە.

تەنيا ئەوندە بەس نىيە،
دەبىت شتى زۆر زیاتر بکەيت.

ریسای ۴۳

دلنیا به که دهستگیرانه که ت همیشه به بینینت
دلخوش

له بیرته کاتیک بو یه که م جار دهستگیرانه که ت بینی و
سه باره ت به په یوهندیه که تان دلنیا نه بروون؟ ته نانه ت دواي
ئه و کاته ش؟ کاتیک رووت له هر شوینیک ده کرد ناخت
پر برو له نیگه رانی، هه تاکو ئاوری لى دایه وه، پاشان پی
نا یه ژیانته وه، کاتیک ده تبینی له خوشیان بالت ده گرت و
پوشنایی تیشکی خور سه ری و هدھر دهنا، به لام هر کاتیک
ده رقیشت، تاریکایی رووی تی ده کردی هه تا دووباره
ده تبینیه و ۵.

ئه و هه سته ورده ورده به ره و خاموشی ده روات، به لام
ده بیت کومه لیک شت جیگهی بگرنھو. چیتر سه رسام نیت
به بینینی هاوژینه که ت، ئیستا هیچ شتیک له ئارادا نیه بو
ئه وھی نیگه ران بیت، به لام هیشتا ده بیت هه ست به دلخوشی
بکھیت کاتیک دهستگیرانه که ت دیتھ ژووره وه. شانازی به وه
بکه ئه و تؤی هلبزار دووه بو ئه وھی له گھلت بیت. ئه گھر
ئه و دوور بکه ویتھو، ته نانه ت بو شه ویک یان دوو شا،
ده بیت هیشتا شادومان و دلخوش بیت به بینینی، کاتیک
ده گھر پیتھو.

بینگومان ده تھویت دهستگیرانه که شت هه مان هه ستی به رامبهر
بھ تؤ هه بیت. ده تھویت دهستگیرانه که ت دلخوش بیت، له

پروی ئاکار و دهروونه‌وه هنگاو بەرهو پیشەوه بىت،
شانازى بە خۆيەوه بکات كاتىك تۇ دەرده‌كەويت. لە كوتايىدا،
ئەمە هوکاريكت بۇ زيان پىن دەبەخشتىت، بۇ ئەوهى بتوانى
خۆشىيەكى ئەوتۇ بۇ كەسىك دەستەبەر بکەيت. مەبەستىكى
پاستەقينەت ھې ئەگەر بتوانى پۇزى كەسىك بگۈرى بە¹
شىوه‌يەكى سادە بە چوونە ژۇورەوه بۇ ژۇورەكەي. تۇ
دەتوانى، ھەر وەك دەستگىرانەكەت دەتوانىت ئەوه بۇ تۇ
بکات.

ئەگەر تۇ پەيرەوکاري رىسای، دەبىت جەخت بکەيتەوه كە ئەمە
دىتە ئاراوه، بە دلىاكردنەوه لە سەر نواندى خوش‌ویستى،
ھەست و سۆزىكى گەرم، تەندروستى، ئاسودەيى ھەر كاتىك
تۇ ئەوه دەبىنەت. دەتوانىت بەوه دەست پىن بکەي كە ھەر
كاتىك دەبىنەت بە گەرمى و ئەشقەوه سلاؤى لى بکەيت.

ئەمەش بە ماناي ئەوه دىت كە نەك ھەر لە بەردهرگاوه
لىپىچىنەوه بکەي كە ئاخۇ چا ئامادەيە يان نا، تۈورپەمى
خۆت بېرىزى دەربارەي ئەوهى كە پۇزىكى كەساس و
كلۇلت بەرى كردووه، بەلكو ئەمە خەنده و ماج و باوهش لە²
خۆي دەگرىت. بە ماناي ئەوه دىت كە تۇ پۇزىكى خراب
و ناخۆشت ھەبوو، بەلام نالىتى: "چەند خۆشە لە گەل تولە مالەوه
و بىتامە. تۇ دەلىتى: "چەند خۆشە لە گەل تولە مالەوه
بىم لە دواي ئەوه پۇزەھى كە بەپىم كرد." بىنگومان تۇ ئەمە
دەرده بېرى دواي پرسىن لە پۇزى ھاۋىيەكەت و، گۈي لە
وەلامەكە دەگرىت.

دەزانىم كە ھەندىك رىسالەم پەرتۇوكەدا زۇر سەخت و

دژوار دینه بەرچاو، بەلام ئەمەيان وانىيە. هەر زۇر سادە و
ئاسانە بۇ تىنگەيشتن، ھىچ بىانوو يەك نىيە كە جارىنىكى دىكە
هاتىيە وە مال بەم شىوه يە پىن بخەيتە ڏۈورە وە.

ئەمە ھۆكارييكت بۇ ڦيان پى
دەبە خشىت، بۇ ئەوهى بتوانى
خۆشىيەكى ئەوتۇ بۇ كەسىك
دەستە بەر بکەيت.

پیساي ٤

به رپرسیاری مه خهره سه رشانی هاوژینه که ت

هندیک جار ئالقزی لە ژياندا دروست دەبىت،
هندیک كاتیک ئەمە پو دەدات، ئەوهى كە لە راستىدا
دەمانه وىت، بريتىه لە ددان بە خۇداگىرن و لە خۇبۇردىي.
كى لە هاوژینه كەمان باشتىرە؟ دواجار، هاوژینه كەمان
لە تەنېشتمانە و دەشىت كەمىك زانىارى ھېبىت يان
ئەويش بە شدار بىت، جا ھەرچىيەك بىت بۇ بىتە هوى
ئەو ھەلەشە و ئالقزىيە. هاوژینه كەت كەسىكى پوون و
لە بەرچاوه بۇ ئەوهى لۆمەى بکەيت. ھەموو ئەوهى
كە دەتوانى بىكەى ئەوهى كە لە دەورى بئاللىت و
بلىيى: بۆچى كامىراكەت ئامادە نە كردووھ؟ بەم شىۋەيە
ھەست بە باشتىر دەكەيت، ھەموو به رپرسیارىتىيە كە
بخەر سەر شانى هاوژینه كەت.

سلاو...؟ تەنیا لە بەر ئەوهى كە لە پەيوەندىي
هاوسەریدايت، ئەمە سەربەخۇيىت لى ناستىنىت لەوهى
كە بتوانى كامىرايەك ئامادە بکەيت - يان بە لايەنى
كەم جەخت بکەيت وە بەر لەوهى مال بە جى بېھلى ئاخىر
كەسىكى دىكە ئامادە كەردووھ. ئەگەر تو ھېشتا سەلتى،
يان دەبوايە شتە كانت ئامادە بکردايە يانىش فەرامۆشى

بکهیت. زور باشه، تهنجاله بئر ئوهی هاوژینت
ههیه مانای ئوه نییه که ئیتر له ئاست هیچ شتیک
به رپرسیاریتی نه گریته ئه ستن. ده ته ویت کامیرایه ک بؤ
پشووه کهت به ریت؟ ئوا خوت جهخت بکه روهه ئاخو
ئاماده کراوه يان نا.

تیبینیم کردووه کاتیک که ڙن و میرد مندالیان ههیه،
ئه و کاته قوربانیدان زیاتر چه که ره ده کات. مندال
چهندین ده رفتی هله شه و په شله ده خاته وه، هر
که ئه مانه له گه ل هاوژینه کهت هاو به شی پئی ده کهیت،
مانای ئوه ده گه یه نیت که زوریک له و هلانه ده خهیت
پال هاوژینه کهت. له جاریک زیاتر بیستوومه که دایک
و باوکان ده لیئن: "پیم گوتیت دایبی زیاتر بهیئی بؤ
ماله وه! ئه مه موچرک به جه سته مدا ده هنینیت ئاخو بؤ
ده بیت یه کیک فهرمان بـوهی دینکه بـات؟ له راستیدا،
له وـها حاله تیک، به رپرسیاریتی له سـهـر هـرـدوـوـکـیـانـهـ،
به لـامـ کـاتـیـکـ شـتـهـ کـهـ نـاـکـرـیـتـ وـ سـهـرـ نـاـگـرـیـتـ،ـ لـوـمـهـ کـارـیـ
تهـنـهـ یـهـ کـیـکـیـانـ دـهـ گـرـیـتـهـ وـهـ.

بـوـیـهـ هـنـدـیـکـ لـهـ لـوـمـهـ وـ قـورـبـانـیدـاـ جـدـیـتـرـنـ:ـ گـومـانـ
لـهـ وـهـ دـاـ نـیـیـهـ کـهـ کـیـشـهـیـ جـدـیـ پـارـهـ مـانـ هـهـیـهـ.ـ هـاوـینـیـ
پـابـرـدوـوـ نـهـ دـهـ بـوـایـهـ پـیـگـهـیـ بـهـ تـقـ بـدـایـهـ کـهـ قـسـهـ لـهـ
سـهـرـ چـوـونـهـ دـهـ رـوهـ بـکـهـیـتـ.ـ دـهـ تـزـانـیـ کـهـ لـهـ توـانـاـمـانـداـ
نـیـیـهـ بـیـکـرـیـنـ.ـ نـهـ خـیـرـ،ـ باـشـهـ،ـ لـهـمـ حـالـهـ تـهـ دـاـ تـقـ رـاـسـتـیـتـ -

نەدەبوايە پىگەت پى بىدات كە قىسە لە سەر ئەوه بىكەت.
خۇ خۆشت مىشكت هەيە، ئەگەر بە كارت نەھىناوه ئەوا
ھەلەي خۆتە.

ئەم جۆرە بەرپرسىيارىتىيە شتىكى زۆر خۆشە، لە ھەموو
پەيوەندىيەكانى ئىرەم تىيىنى كردووه كە چەند شتىكى
دىيارىكراو ھەن وا دانراوه بەرپرسىيارىتى لە سەرشانى
يەكىك يان ئەوي دىكە بىت، بە بىن ئەوهى قىسە لە
سەر بىكىت و تاوتوى بىكىت. ئەگەر تو دلخۆشىت بۇ
ئەوهى بىت بە دەرياوان يان بە دواى پارەدا وىلەن بى
يان پلاندانەرى پشۇو، ئەوه شتىكى باشە، بەلام ئەمى
ئەگەر تو حەزت لە كارەكەت نەبىت؟ پاشان تو پىويىستە
بلىيى: "بىسۈرە، من نامەۋىت ئەم رۆلە بىيىنم." دەبىت
تۆش پىگە بە ھاوژىنەكەت بىدەيت بۇ ئەوهى لە بارەھى
كارەكانى خۇي بىدوىت.

درىك بەوه دەكەم كە ھەندىك جار ھاوژىنەكەت
ھەلە دەكەت (وەكى تو) كە لە راستىدا ئەم ھەلانە لە
چوارچىوهى بەرپرسىيارىتى ئەودايە. ئەگەر ھاوژىنەكەت
رۇيىستە دەرەوه و ئۆتۈقمبىلەتكى گرانبەھاى كېرى بە بىن
ئەوهى بە تو بلىت، دەستبەجى خۇي بە شتىكدا بىكىشىت،
دەتوانم ئەوه بىيىنم كە ئەو دەبىت بەرپرسىyarىتىيەكە
بختە ئەستۇي خۇي. يان تەنانەت ئەگەر گوتى:
ئىگەران مەبە دەربارە ئامادەكردنى كامىراكە - من

ئاماده‌ی دەگەم.

تۆ بە باشى دەزانى كە لە بارەي چى دەدويم - هەموو ئەو كاتانەي كە تۆ لۆمەي ئەو دەگەيت بۇ ئەوهى خۆى لە پەخنەگرتىن لە سەر خۆى بىذىتىھە، تۆش تەنبا هەست بە پىويستى ئەنجامدانى شتەكە دەگەيت، چونكە دلىنايى كە تۆ لىيى بەرپرسىيارى، هەر وەكىو ئەۋيش لىيى بەرپرسىيارە. كەواتە، ياللا، بەرز و بەھىز بە بۇ ھاوبەشىكىرنى لۆمەكىرنەكە، بە كالتە و گەپەوە، ئەوهەش قبول بکە كە هەر دووكتان بەشدار بۇون لە ئالقۇزىيەكە.

تەنبا لە بەر ئەوهى كە لە
پەيوەندى ھاوسەريدايت، ئەمە
سەربەخۆيىت لى ناستىنىت.

پیسای ۴۵

**ریگه بده با هاوڙینه کهٽ بزانیت ئه گه ر حه زت
له هاوريڪاني نيءه**

شتیکی زور نوازه ده بیت ئه گه ر حه ز به هه مسوو هاوريڪاني هاوڙینه که مان بکهین، ئه وندھی ئه و حه ز به هاوريڪانمان ده کات. زوریک له ئیمه به خته و هرین و ئاشنای زوریک له وانه ده بین، به لام به تیپوانینیکی گشتی، به لایه نی کم ڙن و میردیک ده بیت که یه کیکان بیزار و زبر و گه مزانه پهفتار دهنوینیت (به لایه نی کم له بیر و هزری خویدا) - یان ده شیت پیت وا بیت که ئه و هاوريڪانه کاريگه ریبه کی خراپیان له سه ر هاوڙینه کهٽ ده بیت.

ئه م پرسیاره ئه و هیه، ده ته ویت چی لام باره وو بکهیت؟ و ډلامه که ش ئه و هیه شتیکی ئه تو نيءه که بیکهیت. ئاساییه ئه گه ر به هاوڙینه کهٽ بلیت تو ناته ویت کاتی له گمل ههندیک له هاوريڪانی به سه ر به ریت. من نه مگوت که ئه و ه ئاساییه ئه گه ر کاتیکی دژواری بق به رجه ستہ بکهیت ده ربارة هی ئه و هی که به لاته و ه ئاسایی نيءه. ته نیا ریگه بده با بزانیت که تو ئه و هه سته ههیه. ده تو ایت بلیتی: من حه ز به م و به و ناکه م. ئه گه ر له گمل ئه وان بچیتہ ده ره وو ئه و ه ئیواره هی خوم شتیکی دیکه ده که م.

له دریزه دان به ڦیان، تو ناتوانیت به ئاسانی هه سته کانت بشاریت و و، وا باشتره که هاوڙینه کهٽ له و باره وو ئاگادار بیت

و بزانیت. پهخنه له هاوپییه کی مهگره، چونکه هاوژینه کهت ده بیت به پاریزه ری - تو پهخنه له هلبزاردنی هاوپی ده گریت. تهنيا به په وشت به و بیانو له هاوپییه تی کردنی ئه و هاوپییانه بدوزه رهه هر کاتیک ناسایی بود و پهخسا.

ئوهی که ناتوانی بیکهیت خیانه تکردن له هاوژینه کهت یان پیشینی ئوه بکهیت که هاوپیکانی بکوریت له پیناو خو گونجاندنی له گەل تو، مافی خۆی هېي بۇ ئوهی یاوه ری هر هاوپییه ک بکات ئەگەر بیهويت به هەمان شیوهی تو. ئەمە له دەرەوهی دەسەلاتی تویە بۇ ئوهی پىسى بلنى ئاخۇ له گەل کى کات به سەر بەریت و له گەل کى به سەری نەبات. بىر بکەوه ھەستت چۈن دەبیت ئەگەر ئەویش ھەمان رەفتار بەرامبەر تو بىۋىتتىت.

ھەندىك جار مەسەله کە بە خىليه. ئەگەر هاوژینه کهت کاتىكى زۇر له گەل هاوپیکانی به سەر بەریت، زیاتر له گەل تو، ئەوا ئەمە دەبیتە هۆی تۈرپبۇونى تو، بەلام دەبیت رېگەي پى بدریت بۇ ئوهی ھەندىك کات له گەل هاوپیکانی به سەر بەریت. ئەگەر ھەولى وەستانىدە بىدەي کە بە بى بۇونى تۆلە گەل ئەوان بىت، ئەوا تۆ بىزارى و جاپس بۇون دەخولقىنى، چونکە ئەمە بە شیوهیه کى سادە جىڭەي قبول نىيە. تو دەبیت ھاوسەنگىيە کى دادپەر وەرانە بەدى بکەيت و دلىا بىتەوه کە پارىزگارى له ھەر دوو پىرەو دەكتات.

پىويستە پىت بلىم کە من ناتوانم بىر لە ھەر پەيوەندىيە کى سەركەوتۇرى ھاوسەرگىرى بکەمەوه کە تىيدا ھەر دوو ك يان يەكىكىيان حەز بە هاوپیکانى ئوهى دىكە نەكتات. ئەگەر

هاوزینه کهٗت کات به سه‌بردنی له گەل کەسانیک ھەلدەبىزىرىت
 کە تو حەزىت لېيان نىيە، ئەوا تو دەبىت بىر بىھەيت وە ئاخۇ بۇ
 هاوزينه کەٗت دەيەويت له گەل ھاوريكاني بىت. ھەندىك كەس
 دەناسم كە ھەندىك له ھاوري ھاوزينه کانيان بە كەسانىكى
 كەمىك بىزاركەر دەزانن - ئەمە شتىكى ئاسايىه، بەلام ئەگەر
 ھەر لە راستىدا حەزىت لەمان نەبىت، ئەوه له بىر و ھزرىدا
 ھەڭىرە كە ھاوزينه كەى خۇت يەكىنە لەو گروپە. ئەگەر
 پىت وايە ئەوانە كەسانىكى زۇر باش و پەوشىت بەرز نىن،
 ئەى بۇچى ھاوزينه کەٗت ئەوانى بۇ ھاورييەتى ھەلبىزار دووه؟

مافى خۆى ھەيە بۇ ئەوهى
 ياوەرى ھەر ھاورييەك بىكەت
 ئەگەر بىھەويت، بە ھەمان
 شىئوھى تۇ.

بەخیلی کیشەی خۆتە نەک ھاوازینەکەت

بەر لەوەی لە نیوهی دووهەمی ناوニشانی ئەم پیسایە
تىيىگەين، حەز دەكەم ئەوە بلىم من دەربارەی ئەو دۇخ
و حالەتانە نادويىم كە تىياندا درك بەو راستىيە دەكەيت
كە ھاوازینەكەت ناپاكىت لى دەكات. لەو حالەتەدا بەخیلی
سەلمىنراو پۈون و ئاسان دەبىت. ئەوەی كە ئەم ياسايە
لە بارەی دەدویت، بۇونى بەخیلیه كاتىك كە خىزانەكەت
بە تەنیا لە دەرهەوەيە، درەنگ لە كار دەگەریتەوە و...هەندى.
رەنگە ھەولت دابىت گوزھرىيک بە ناو ئىمەنلەكانىدا يان
چاوخشاندىك بە ناو ژمارە تەلەفۇنەكانى كردىت (تۇ پېشتر
ئەوەت كردووھ؟).

بەخیلی بە يەكىك لە شتە تىكشىتەرەكان لە پەيوەندى
ھاوسەريدا دادەنرىت. بىنیومە كە پەيوەندى لە ناو دەبات
ئەگەر نەيىرد پەيوەندىيەكى نايابە. كاتىك ھاوسەرەكە
ھەلگرى ئەم گومانەيە لە راستىدا بى تاوانە، ھەست بە
تۈورپىي و بىزاربۇون دەكەن، چونكە تۆۋى مەمانە چەكەرەي
نەكردووھ، بۇيە بگەریوھ بۇ پیسای ۱۳، كاتىك ھىشتا بە
دواي ئەشقدا دەتروانى، ئەوەمان باس كرد كە ناتوانىت
پەيوەندى ھاوسەرەي پىك بەھىنى بى بۇونى مەمانە. باشە،
ئىستا تۇ خاوهنى ئەو پەيوەندىيەي و لە راستىدا دروستە
ھەتاوهكە نەتوانى بىسەلمىنى ھاوازینەكەت بى تاوانە ئەگىنا

تۆ دەبىت مەمانەی پى بکەيت.

دەكرييەت چەند ھۆكارييک ھەبىت ئاخۇ تۆ بۆچى كەسييکى بەخىلى، ھەموومان دەتوانىن شتىك لە گەل مىژوومان بکەين. ئەو شتەي كە دەبىت تىيىگەين ئەوهىيە كە ئەوه تۆى دەبىت ئامازە بە بەخىلى خۆت بکەيت. ئەوه كارى ھاۋزىنەكەت نىيە كە پىت بلېت ھەموو كاتىك لە كويىيە و سەيرى مۆبايلەكەي بکەيت.

ھەر وەكولە رىسىاي ٣٤ بىنiman ھەموو كىشەيەك كىشەيەكى ھاوبەشە، دەبىت ھاۋزىنەكە - خوازىارم - ھاوكار بىت لە پىتناو چارەسەركردن و ساپىزىرىدىنى ئەمە. گرنگ نىيە كە چى دەكەت، ئەمە بىرىنى تۆ ساپىزى ناكات ئەگەر تۆ لە باوانەوە دل پىس بى. پىشىبىنى ئەوه دەكەيت كە نامەكانى رەش كردىتەوە بەر لەوهى بىدات بە تۆ. نەخىر، تاكە شت كە كار دەكەت ئەوهىيە بۆچى ئەوهندە ھەست بە دلپىسى دەكەيت. تۆ دەشىت ئەوه بۆ خۆت بکەيت يان لە گەل ھاورىتكانت يان دەكرييەت قىسە لە گەل دكتور بکەيت يان راۋىزىكارىيک. تۆ ئەو رېگەيە ھەلەبزىرى كە دەزانى كارىگەرلى لە سەرت دەبىت، بەلام دەبىت مامەلەي لە گەل بکەيت.

بەم بۆنەيەوه، ئەگەر تۆ لە دوا ھەناسەكانى خاموشىرىدىنى ئەم دلپىسييەي، تۆ شتەكان خراپىر دەكەيت ئەگەر زياطر شاراوه بى. دەزانم كە ئەمە تىكۈشانە - نابىنيت بۆچى ھەموو خولەكىيک ذەزمىرى، لىرەدا زور راستى. نەدەبوايە وات بىردايە، بەلام ئەگەر سەركەوتى ئەم پەيوەندىيەت دەويىت، ئەوا دەبىت ھاۋزىنەكەت دلىنا بکەيتەوە كاتىك

ئەویش گىرقىدى دلىسى خۇرى دەبىت، تىبگات و بەسقۇز
بىت. ئەگەر تۇوشى نىگەرانى و بىيزارى دەبى و پىداڭرى
دەكەيت كە زۇر دلسۇز و بەوهفا بۇويت، پىتویست ناکات
ئەوه بىسەلمىتى، دەكىرىت پاست بىت، بەلام تۆ پەيوەندىيەك
لە ناو دەبەيت.

ئەوه كارى هاۋڙىنەكەت نىيە
ھەمو و كاتىك پېت بلېت لە
كويىيە.

پیسای ۷۴

هاوزینه‌کهت له مندالله‌کانت گرنگتره

لیرهدا پیسایه که هیه که زوربئی خهلك له ئاستیدا گير دەخوات. زۆر ئاسانه، بەلام مەبەست له ئاسانى نېيە. ئەم پیسایانه بۇ سود و قازانچى تو لیرهن، له بەر ئوهى بیانوویه کى باشت هیه له پىتناو فەراموش كردنیان. مانای ئوه نېيە كە هيشتا ئازاريان بۇ دەچىزى، ئەمە پیسایه که له پاستیدا ناتوانى فەراموشى بکەيت.

كاتىك مندالله‌کانت بچوکن، ئاسانه ئەوان بخېيتە پىشهاوزینه‌کهت، به تايىھەتى ئەگەر تو ئەو كەسەى كە زورترین كاتيان له گەل بە سەر دەبەيت. هەتاوەكى گورەتر دەبن داخوازىيان زياتر دەبىت، خوا دەزانىت، ئەمە دەبىت بە خوويەك بۇ ئوهى ئەو مندالانه دەستە راستت بن. دواجار و لە كوتايىشدا مال بەجى دەھيلن. كەوايە ئىستا تو له گەل كى لە مالەوه بەجى ماويت؟ هاوزىنىك كە بۇ ماوهى بىست سالە گرنگىت بە هاوزينه‌کهت نەداوه و واھەست دەكەي كە ئىستا لىنى دابپواي. ئەمەش شەرمەزارىيە، چونكە بۇ چەندىن سالى دىكە تو له گەل هاوزينه‌کهت ژيان بە سەر دەبەيت، نە ئەمە و نە جىابۇونەوه خۇشى و شادىيە کى ئەوتقىان تىدا بەدى ناكريت.

من نالىم مندالله‌کان پىويستان بە تو نېيە بۇ ئوهى كاتيان له گەل بە سەر بەرىت، به تايىھەتىش كاتىك ئەوان بچوکن.

من ئىستاشەش مىنالىم ھېيە و كاتىيان لە گەل بە سەر دەبەم. ئۇم پىسايىه دەربارەي ئەوه نادويت كە كاتىكى زىاتر لە گەل مىنالەكانت بە سەر بەرىت بە بەراورد لە گەل ھاوژىنەكت، چونكە ھاوژىنەكت بىلىپەلى چاوتە. تەنانەت بەرپرسىيارىتىت و پاپەندبۇونت بە كات بەرامبەر بە مىنالەكان ناوازەترە. من نالىيم دەبىت باشترين خۆشەويسىتىان بۇ فەراھەم بەھىنى، چونكە ھەر كەسە و خۆشەويسىتىي خۆى و ئەمە خۆشەويسىتىيەكى زۇر جىاوازە، بەلام ئەو راستىيەش لە ياد مەكە كە بۇنى مىنالەكانت لە مالەوە كاتىيە، ئەوهى كە دەمەنەتىيەوە ھاوژىنەكتە بۇ ژيانىكىرىن.

دەشىت حەزىت لەم پىسايىه نەبىت، بەلام بەلامەوە گىنك نىيە. ئۇم پەرتۈوكە دەربارەي ئەوه نىيە كە چى دەبىت و چى نابىت، بەلكو لەو بارەوە دەدويت كە ج ھەيە و ئەو كەسانەي باشترين و بەھىزترىن پەيوەندىيى ھاوسەرىيىان ھەيە - تەنانەت دواى ئەوهى مىنالەكان مال بەجى دەھىلەن درېزە دەكىشىت و بە خۆشىيەوە بەردەوام دەبىت - ئەمانەش ئەو كەسانەن كە پەيرەوى ئۇم پىسايىه دەكەن.

چى دىكە، مىنالەكانت پىتىتىان بە توقىيە بۇ ئەوهى ھاوژىنەكت بخەيتە پېش ئەمان. لە پىتناو يەك شىتا، چۈن ئەوان باوهەپەخۇبۇون و ھىز و وزە دەدۇزىنەوە بۇ ئەوهى مالەوە بەجى بەھىلەن ئەگەر بىزانىن پەيوەندىيى تو و ھاوژىنەكت لىك دەترازىت و بەرەو خامقۇشىوون ھەنگاۋ دەنەت؟ بە زۇرى ئەمە بۇ لاوهەكان كېشەيە، چونكە دەزانىن گىنگىزىن كەسىن بە لايەنى كەم لە ژيانى يەكىكىيان. ھەست بە خەلەتان دەكەن ئەگەر لە مالەوە بەمەنەوە، خۆ ئەگەر بىشىقۇن، ھەست

بە تاوان دەگەن. تەنانەت ھەندىك دايىك و باوک دەلىن: چۈن
دەتوانم بژىم بە بىن تو؟ - بە دلىيابىيە وە تو ئەمە ناكەيت،
چونكە تو پەيرەوکارى رېسای.

بېكىمان مۇنالىكانت دەيانەويت بچىنە دەرەوه و جىهان بىيىن و
كەسىك بدقۇزىنە و بکەونە داوى ئەشقەوە لە گەل كەسىك
كە لە تو زىاتر كىنگى ھەيە. ھاوشىوهى ھاۋىزىنەكەي خۆت
- يان جارىك لە جاران وا بۇوه - يان بۇونى ئەم ئەشقە
زۇر لە دايىك و باوک گىرنىڭتە. ئەمەش بۇ ئەوان زۇر سەخت
و دۇوار دەبىت جا ئەگەر يەكىن باشتىر بىت. نەخىر، دايىك و
باوكت دەيانەويت سەربەخۇق بىت و كەسىكى دىكە بدقۇزىنە و
- ئەوا توش ھەر دەبىن وا بکەيت و كەسىكى دىكە بدقۇزىتە وە،
ئەو كەسەش خودى ھاۋىزىنەكەتە.

**ئەم رېسایە دەربارەي ئەوه
نادویت كە كاتىكى زىاتر
لە گەل مۇنالىكانت بە
سەر بەرىت بە بەراورد لە
گەل ھاۋىزىنەكەت، چونكە
ھاۋىزىنەكەت بىلبىلەي چاوتە.**

ریسای ۸

کات بۆ دلداری فهراھەم بھینە

ئەگەر سەرقالى کارەکەت بىت و دواى چەند سالىك مندال
بىنە ئاراوه، دلدارى كردن زۆر قورس بىت، بەلام ئەمەش
لىرەدا گرنگى خۆى دەبىنت، هەتا كاتى كەمترەت ھەبىت بۆ
ئەمە، زىاتر پیویستت پىيى دەبىت.

ناتوانىت خۆشى و شادى و ھەست و سۆز بەدى بکەيت لە
درېژە پىدانى پەيوەندىيە ھاو سەرىت ئەگەر دلدارىت فەراموش
و كېپ كردىت. ئەمەش دەبىته ھۆى خۆشكىدى ئاگرەك،
بۆيە تو دەبىت ھەندىك رېڭا و شىۋاز بىقۇزىتەوە بۆ ئەوهى
پەره بە پەيوەندىيەكەت بەدەيت. گول، بۇونى خوانى پۇمانسى
لە خواردىنگەي دلپەقىن شىتكى ناوازەيە، بەلام دەشىت كات
و پارە پېڭر بن لە بەردەم ئەمە. بۆيە پیویستە كەمېك
داھىنەرانەتر پى بکەيت. يالا، تو زۆر باش ھاۋىزىنەكەت
دەناسى، لە ئىستاوه بۆ ئەوهى بىر و تىپۋانىنىكى زۆر باشت
ھەبىت بۆ دلدارىكىردن لە گەللى.

ئەگەر بتوانى لە مالەوه بچىتە دەرەوە و لە مندالە كات دوور
بىت، بۆچى پىاسەيەكى پۇمانسى ناكەن، يان سەيرانىك لە
پاركىك بکەن؟ يان ماسى و پەتاتە بىرەن و لە سوچىكى
شاراوه بىخۇن؟ ئەگەر لە ناوجەيەكى گەشتىارى دەزىت،
بۆچى سوارى ئەو بەلەمە گەشتىارىييانە نابن يان ئىوارەيەك

لے و شوینانه به سار بارن که شتی یاری لئیه؟ زور
پُرمانسی ده بیت ئه گه رئیوہ بهم شیوه یه بچنہ ده رهونه و
ده ربکهون.

سارباری چوونه ده رهونه لہ مال، چهندین شیوه و پیکے
دیکه هئیه بتو دلداری کردن لہ مالهونه. ساده ترینیان
(هر زانترینیان) بریتیه لہ بہ گویدا چرپاندن و لہ باوه شکرتن.
یان چی ئه گه ر خوانی ئیواره لہ ناو باخه کهدا بخون یان لہ
هیوان بیخون. ڙهمیکی دلخواز ڻاماڈه بکه - پیویست ناکات
شتیکی ئه و تو ق بیت.

مه بہست لہ دلداری کردن خوی هر لہ چوار چیوہ سیکسدا
نا بینیتیه وہ، ده تو ان کاتیکی زور خوش بھیکه وہ به سار
بارن، هه موو ئه و بیر و پیش نیازانهی که لہ سارهونه
بہ رجہ ستم کردن. ئینجا چهندین پیگای دیکه هئیه بتو
دلداری کردنی لہ گہل هاوڑینه که (بینگومان نواندنی ئه شق لہ
کوتایی ئه م بیروکانه دا شتیکی پیویست نیه). ده تو ان نامهی
مؤمنی پیش که ش بھیکن، یان ههندیک پہرہی گول لہ
شوینیک کو بکنه وہ (نازانم لہ ج شوینیک - خوت ده بیت
بیری لئی بکھیت وہ). یان که رماویک لہ گہل هاوڑینه که ت بکه
وہ کو سار ساميیک و پہرہ کانی گول بپڑینه ناو ئاوه که وہ
یاخود ساری فیلمی پُرمانسی بکن بھ ده م گه نمہ شامی
خواردنہ وہ، وا پیشان بدهن که ئیوهش هه رزہ کارن. یان
ههندیک شت بھ ده نگه وہ بتو یہ کتر بخوینت وہ (بابا تی
سیکسی بیت یان هر شتیکی دیکه که دلخواستان ده کات).
یان بھ شیوه یه کی ساده بھ ده م کوپنک کاکا وہ زوو بچو ره
ن او جیگه و، قسے بکن و دهست لہ یہ کتر بدهن یاخود هر

شتيكى ديكه.

پاسته، ئەمە تىپوانىنى من بسوو، ئىستاش نىورەي توپىه. ئا
ئەمە كارى مالەوە: بە لايەنى كەم لە هەفتە يە كەدا چالاكىيەكى
پۇمانسى و دلدارى بنويتە، جا ئايا تەنبا خۆى لە سى چىركەدا
دەبىينىتەوە يان لە تەواوى پۇزەكەدا، جەخت بىڭەرەوە كە
ھەموو هەفتە يەك شتىكى لەم شىۋە يە دەكەيت.

يالا، تۆ زۇر باش ھاۋڙىنەكەت
دەناسى، لە ئىستاوه بۇ ئەوهى
بىر و تىپوانىنىكى زۇر باشت
ھەبىت بۇ دلدارى يىكىدىن لە گەلى.

پیسای ۴۹

هەست و سۆزتان بۆ ژیانی خۆتان ھەبیت

بیر لە هەندیک ھاوپى بىگەرەوە كە ھاوسەرگىرييان كردووە.
 نەك ئوانەى كە تازە پىتىان ناوهتە ئەو قۇناخەوە بەلكو
 ئەوانەى كە ماوهىيە كە بېيەكەوەن. پىت وايە لەوانەى كە
 تازە ھاوسەرگىرييان كردووە و ئەوانەى چەند سالىكە
 كردوويانە، ھەست و سۆز لاي کامەيان درىئەزى ھەيە؟ بە
 پىسى ئەزمۇونى خۆم، وەلامەكە ئەوانەى تازەيە. چەندىن ژىن
 و مىرد دەناسىم، بە تايىبەتى ئەوانەى كە مندالىان دەبىت و
 ھەر لە گەل ئەمە ھەست و سۆز بار دەكەت. شىكست دەخۇن
 لەوهى كە يەكتىر بەرز بىرخىتن و ھەر كامىك لەمان ئەوى
 دىكە بە پارچە كەلوپەلىكى ئاسۇدە دەبىنىت، كەسىك خۆى
 دەكاتە ناو باسەكەوە كاتىك كە ئەوان بىزارن يان بە بىزارى
 تاوتىۋى دەكەن.

باشە ئەمە بەس نىيە. ئەگەر بەم شىيە كەمەلە لە گەل
 ھاوزىنەكەت دەكەيت، ھەر بەرھەمى ئەمە دەدرەوويەوە. ژيان
 كردن لە گەل پارچە كەلوپەلىكى ئاسۇد، ئەى چى بە سەر
 ھەموو ئەو سوپىند و پەيمان و دەربىرىنانە ھات كە يەكم
 جار بىنىت دەرتەپرىن؟ چى بە سەر ھەست و سۆز و
 دىلدارى و ئەشقە نەمرەكەت ھات؟ ئەمە ئەو كەسەيە كە تو
 بىزى دروست كراویت، نەتدەتوانى بىن ئەو بەرگە بىرى كە
 بە ھەست و سۆزەوە خۆشت دەۋىت بۆ ئەوهى ژيانەت لە

یادت بیت.

ده بیت بهم پیچکه یهدا ملى پیگا بگریته بار ئەگەر دەتە ویت
 ئەم پەیوهندییە هەتا دوا هەناسە کانى ژیان دریزە بکیشیت
 و بیگومان کوتاییە کى بەهادار و بەنرخ بیت. تو پیتویستە
 پاریزگارى لەم ھەست و سۆزە بکەیت - یان دووبارە
 بیدۆزیتە و درکى پى بکەیت. من لە بارەی ھەست و
 سۆزى سینکسى نادويىم، ھەرچەندە ئەمەش بايەخى خوى
 ھەيە، بەلکو من دەربارەی ھەست و سۆزى تو بۇ ئە و
 دەدويىم وەکو كەسىك و، بۇ ھەردۇوكتان وەکو پەیوهندىي
 ھاوسمەری.

چۈن ئەمە فەراھەم دەھىنیت؟ چۈن وەکو كەسىكى سۆزدار
 دەھىنیتە و بۇ تەواوی ژیانت؟ ھەرگىز ئە و ھۆکارە لە دەست
 مەدە ئاخۇ بۇچى تو لە گەل ھاۋىزىنە كەتى؟ ئامانجى تو لە
 ژیانتدا دلخۆشىرىنى ھاۋىزىنە كەتە. ھاۋىزىنە كەت لە ترۆپكى
 پىرسىتى مەرامە كانىت دابىتى و ژیانت بۇ ئە و تەرخان بکەیت.
 بەمە، تو ئە و بىر خۇت دەھىنیتە و كە بۇچى ئە وەندە
 خۇشت دەھىت، بۇچى دلخۆشبوونى ھاۋىزىنە كەت ئە وەندە
 بۇ تو گرنگە، چەندىك شانا زى بە خۇتە و دەكەیت كە تو
 دەرفەتى دلخۆشىرىنى ھاۋىزىنە كەت ھەيە.

ھىچ دەرفەتىك لە دەست مەدە - ھېشتا وا باشتىرە بۇ خۇت
 ھەل بقۇزىتە و - بۇ ئە وەى ئە و كەسە بکەیتە چەقى ژیانى
 خۇت و ھانى بىدەيت بۇ ئە وەى گەشە بىكەت و پەرە بە
 كەسايەتىيە ناوازە كە بىدات كە پىشتر خاوهنى بىووه لە و
 ساتەي كە يەكەم جار بىنیت. كاتىك سەبارەت بە ھاۋىزىنە كەت

دهدویسی، به دهنگ و وشه کانته وه پینگه بده با خلک بزانن
 که چندیک هست و سوزت بر امبه ر دلداره که هیه.
 جاریکی دیکه هاو ریکانت ده کهونه جیهانی سه رسامیه وه
 که تو هیشتا هست و سوزت بر امبه ر هاو زینه که ه ماوه،
 جهخت بکه ره وه که ناوه کانتان له کانگای بیر و هزره وه
 چه که ره ده که ن.

هاو زینه که ت له ترۆپکی
 پیپستی مه رامه کانت دابنیی و
 ژیانت بو ئه و ته رخان بکه یت.

۵۰ پیسای

ئەركى سەرشانتان بە ھاوبەشى جىيەجى بىكەن

دەبىت لە ژياندا دادپەر وەرانە لە گەل ھاۋىزىنەكتەت
پەفتار بىنۇنى يان ئەوەتا تو پەيوەندىيەكتى يەكسانت بە¹
دەست نەخستووه. ئەگەر ھاۋىزىنەكتەت خۆش دەۋىت،
ئەمە يەكىك لە ھەرە پىگا سەرتايىھەكانە بۇ ئەوھى
ئەشقى خۆتى پىشان بىدەيت. سەربارى شىيە و شىواز
و پۇشىنېرى و كەلتۈرى ژيانى خۆت، تاكە شىتىكى
دادپەر وەرانە ئەوھى بۇ ھەردووكتان كات و پەنجىكى
ھاوبەش ھەبىت بۇ گوزەرەندى ژيانقان.

بە شىيە يەكتىكى دىكە، نەچىت لە ھەيوان پشۇو بىدەيت
كاتىكى لە كار دەگەرپىتەوە لە كاتىكدا ھاۋىزىنەكتەت
خەريكى ئامادەكردنى خوانى ئىوارەيە. تا نۇ و دە لە
جيڭادا نەمېنېيەوە لە كاتىكدا ھاۋىزىنەكتەت لە بەرەبەيانىدا
لە گەل مەنداڭەكان لە خەو ھەلدەستىت. تۆش دەبىت لەو
ئەرك و ماندووبۇونە بەشدار بىت. ئەمەش بە مانايى
ئەوھى ئەگەر ئىتوھ ھەردووكتان لە بەرەبەيان ھەستن،
ھېچ كامىكتان لە كار كردىن نەوەستن ھەتا ھەموو شىتىك
تەواو دەبىت پاشان ھەردووكتان بەيەكەوە دەست
ھەلگرن. بۇيە ئەگەر لە كار دەگەرپىتەوە و ھاۋىزىنەكتەت

سەرقالى ئامادەكردىنى نان و چىشىتە، لە كەلى بىدوى يان
بېشىك لە كارەكان راپەرىقە، يان مەندالەكان بخەويتە،
بەلام خۇت بە ئىسرابەت دامەنىشە و پال مەكەوهە متا
ئەو كارەكانى تەواو دەكەت و دىتە لات.

بىگمان پىويسىت ناكات هەموو كارەكان دابەش بىكەن،
تۆ دەتوانى هەرچىيەك بىكەيت كە حەزىلىنى دەكەيت.
لە مالەكەي خۆماندا، من هەموو شىتىك دەشۇم لە
كاتىكدا ھاۋىزىنەكەم كارى بازار دەكەت. بەم شىۋەيە ئىمە
گرفتمان نايىت. من سەرەتا لە خەوەلدەستىم، بەلام
بە شىۋەيەكى گشتى لە رۇزىكى ناخۆشدا پىويسىتىم بە
ھەندىك پېشىوو ھەيە، لە كاتىكدا ھاۋىزىنەكەم درەنگىر
ھەلدەستىت و جىنگەيى من دەگرىت ئەگەر من بۇ
چەند خولەكتىك ديار نەمەتىم. ھەناسەيەك دەدەم كاتىك
ھاۋىزىنەكەم لە ئىوارەدا كارەكانى زۇو تەواو دەكەت،
ئەمەش لە بەر ئەوهى لە درەنگانى ئىواراندا منىش
كارەكانى تر دەكەم (قاپەكان دەشۇم، سەگەك دەبەمە
دەرەوه) لە كاتىكدا ئەم دەچىت دەخەويت. بۇيە ئىمە
كارى وەك يەك ناكەين، بەلام ھەر دووكەمان ھەست بە
دلخۆشى دەكەين كە لە دابەش كردىنى كارەكانماندا
ھاوسەنگىمان راگرتۇوە، ھىچ كامىك لە ئىمە واھەست
ناكات كە بە كار دەھىتىرىت يان بە سوکى تەماشى
دەگرىت.

له ههندیک کهسم بیستووه - به تایبېتی پیاوه کان که به هیمنی ئهوه پوون دهکنهوه - هه میشە ئهوان پاره به دهست دینن و کاری سهخت و دژوار دهکمن، له کاتیکدا خیزانه کانیان تهنيا له گهل منداله کانیان ده میتنهوه. ئهمه پهنج و ماندو ببوونی زیاتر هله لدھگریت، دادپه روهریش لیزهدا ده رده که ویت که خیزانه کانیان له ئیواراندا یان پشووه کاندا کاری زیاتر بکهنه. ئه و پیاوانه ش له دوای ئه و پهنج و ماندو ببوونه پیویستیان به هه ناسه دان و پشوویه.

ئه گھر ئهمه په فتاری تویه، با شتیکت پی بلیم. له کاتی خومدا زور شتم کردووه، به کاری جهسته بی و شه که تیبهوه، کاری په یوهندیدار به بیر و هزرهوه. کارم بو بژیوی ژیان کردووه که تهنيا پیژه یه کم به دهست هیناوه. له ماله و هش به مانه و هم له گهل منداله کان کاری خوم کردووه.

جاودیرى کردنی ئه و مندالانه که هیشتا نه چوونه ته قوتابخانه، به دریزایی پوژ شه که تبوونیکی زوری دهويت، هم له پووی جهسته و هم له پووی بیر و هزرهوه، له هه رشتیکی دیکه که کردیم. ئه گھر برپوام پی ناکه یت، ئهوا پیشنياز ده کم چهند پوژیک کار نه که یت و ههول بدھیت ئهمه بو چهند پوژیک تاقی بکه یتهوه، بو ئه و هی به چاوه کانی خوت ببینی ئاخو پاست ده کم

یان نا. ئەگەر خیزانەكت لەمۇي نىيە بۇ ئەوهى ئەركى
 مالەكە بىگىتە ئەستق، ئەوا تۆش سەربەست نايىت
 بچىتە دەرەوه بېرىسى پەيدا بىكەيت. لە بەر ئەوه با بىر و
 ھزرىكى دادپەروھرانە بنوينىن و كارەكان بە ھاوسمەنگى
 لە ئەستق بىرىن. ئەگەر ھەر كامىنگ لە ئىيە شىياوى
 پېشۈرى زياترە، ئەوا ئەو كەسەيە كە تەواوى پۇزەكە
 چاودىتىرى مىندالەكانى كردووه.

تا سەعات نۇ و دە لە جىڭارا
 نەمىئىتەوه لە كاتىكدا
 ھاۋىزىنەكت لە بەرەبەيانىدا
 لە گەل مىندالەكان لە خەو
 ھەلدىھەستىت.

پیسای ۵۱

متمانه به هاوژینه که ت بکه بق را په راندنی
کاره کان

ئگه ر به پیسای رابردوو کاره کاتسان به یه کسانی
هاوبه شی پس کرد، ئهوا هنگاوی دوای ئمه بریتیه له
متمانه پنکردن به هاوژینه که ت بق را په راندنی کاری خوی
به شیوه یه کی گونجاو. جائه و کاره کاری ماله وه بیت،
ئاگاداری کردنی مندال بیت، به ده ستهینانی بژیوی بیت، یان
ئاماده کردنی چیشت بیت، ههول مده تاوتی له و باره وه
بکهیت و خوت تیهه لقورتینی یان چاودیری هاوژینه که ت
بکهیت له کاتی کاره کانیدا. ئمه شتیکی بین جتیه و، نیشانه
بین مقمانه بیسی و راشکاوانه بدؤیم، بیسی پیزیه.

ئمه به مانای ئه وه دیت که ده بیت زمانت بگری ئگه ر پیت
وایه هاوژینه که ت..... - ئمه کاری خویه تی، به و شیوه یه
ده یکات که حه زی لیتیه تی. گوی مده یه که تو هر گیز ماسی
و په تاته ای برژاوت پنکه وه ئاماده نه کردووه، یان منداله کان
خواردینیکی تهندروست ده خون، یاخود چهندیک گرنگه که
سوچه کانی ژوره که گسک بدھیت، به لام له سه ر بنه مای
تینگه یشن تاوتیی بکه که ئمه به شی خویه تی به و ریایی
و سیاست و به پیزه وه مامه له له گه ل بکه. ئگه ر له
راستیدا ناتوانیت هاپرا بی له گه لی و ههست به به هیزی
ده کهیت، ئهوا ده توانیت ئهوا به رپرسیاریتیه تاییه ته له

ئەستق بگریت. دەگریت خوت گسک لىدانەكە بىكەيت، ئەو يش
پىلاوه كان پۆلىش دەكت، بەلام ئەگەر واش بىت، ئەوا بولەبۇل
و سەرزەنشتى مەكە بەو شىوه يەيى كە ئەو دەيكت.

گەورەتىن كىشەش كە تىپىنیم كردىت، بەخىو كردىنى
مندالە. دەبىت بلىم بە شىوه يەكى كىشتى ئەو دايىكە كانى
هاوسەرەكانىيان لاواز دەكەن. ۇنەكە داوا لە مىرددەكەي
دەكت بۇ ئەوهى چاودىرى مندالەكان بىكت - مندالەكانى
خۆى - پاشان رەخنەيلى دەگریت لە شىوازى چاودىرى
كردىنەكەي: «اتە مەبەستت ئەوهى لە سەھات دووهوه دايىبى
مندالەكەت نەگۈرپىوه؟ بە دلىنایيەوه نەدەبوايە دىسان فش
فنگەرت بدايەتە مندالەكە بۇ نانى نىوهېرق؟ بۇچى بەرلەوهى
بىبەيتە دەرەوه چاكەتت لە بەر نەدەكرد؟».

ئەگەر كارى چاودىرى كردىنى مندالەكان دەدەيت بە دەستى
هاوسەرەكەت، ئەوا دەبىت بەرپرسىيارىتىشى پى بىدەيت.
هاوسەرەكەت پىتى وا بۇوه كە دايىبىكە هيشتا باشە، فش
فنگەر ئاسايىيە، هەروەھا ھىچ پىويست بە چاكەت ناكات.
ئەگىنا بەم شىوه يەيى نەدەكرد، بە دەگەنەن ھەول دەدات
مندالەكەي خۆى بە ئەنۋەست بىرىندار بىكت. دەزانى چى؟
دەشىت هاوسەرەكەت پاست بىت. ئەوه ئەزمۇونى منه كە
باوكان كارىكى باش دەكەن لە چاودىرىكىرىنى مندالەكانىيان،
تەنانەت ئەگەر بە ھەمان شىوه خىزانەكانىشىيان نېيکەن،
بەلام بۇ ھەلەنەگىرساندىنەن ھەرا و بەزم با بلىتىن ئەو مىرددە
تەنباڭمۇزە بۇوه، تو دەتوانى بە راستكۈمى ئەوه بلى كە
دايىبىكەت لە كاتى خۆى دوانەخستووه، چونكە لە بىرت
چسووه يان سەرقال بۇوي ياخود بىن مەيز و شەكەت بورى؟

ئە! ئىستا تىنگە يشتنى.

ئەگەر ھەز بە پاستى پىت وايى كە هاۋىزىنەكەت توانى
چاودىرى كىردى كەنداھە كانى نىيە، ئەوا تو كىشەمى جىدىت
ھەيە و دەبىت تاوقۇيى بىكەيت. ھەرچەندە خۆى كارىنى
باشى كردووه، بەلام ئەوهى پىويىستىتى، مەمانەتى تۈرى بۇ
ئەوهى لە گەل كارەكە پابىت و بەردەوام بىت.

ئەگەر كارى چاودىرى كىردى
منداھەكانى دەدەيت بە
دەستى هاوسەرەكەت، دەبىت
بەرپرسىيارىتىشى پى بەدەيت.

پرنسای ۵۲

پرته و بوله مهکه

بەم دواييانه هەندىك توپزىنەوهى جوانم بەرچاو كەوت كە دەيانگوت ئەگەر تۆ بولەبۇل بە سەر كەسىكدا بىكەيت بۇ راپەراندى كاريڭ، ئەوا بە شىۋەيەكى ئەوتۇ ئەو كارە ناكات لەوهى كە پەخنەى لىنى نەگرى و پرته و بولەى لە سەر نەكەيت. ئەوه زۆر منى سەرسام كرد - دەزانم چۈن ھەست دەكەم ئەگەر كەسىك پرته و بولەم بە سەردا دەكات بۇ جىبەجى كردنى شتىك.

پرته و بولە شتىكى ناپىويست و بىن بايەخە. ئەگەر ھاۋازىنەكەت شتىك لە بەر تۆ ناكات، ئەوا تۆى خوش دەويىت، بە دلىيابىيەوه نايىكات، چونكە تۆ پرته و بولەى بە سەردا دەكەيت. ئەوهى ليزەدا دەستت دەكەويىت، بىريتىه لە جاپسبوون و پاشەكشەكردن لە پەيوەندىيەكەت، ئەمەش يارمەتى هيچ كام لە ئىيە نادات.

دەبيت ئەمە بە كاريڭى دىكە و شىتوازىكى دىكە دەستەبەر بىكەيت، رەنگە ئەگەر ھەولى كەراندىنەوهى بىدەيت لە كۆتايدا بىتىھە - لە كاتى خۆيدا. دەكريت تۆ تەنيا خۇت بگونجىتىت يان رەنگە پىويست بىكە دابىنىشىت و قىسى لە گەل بىكەيت ئاخۇ بۇ ئەو كارە ناكات. بە دلىيابىيەوه نابىت لە سەر شىۋەيلىقە كردن بىت، چونكە ئەمەش ھەر لە چوارچىۋەي پرته و بولە و پەخنەدا خۇى دەبىنىتىھە، بەلام بە تىرۋانىنىكى

بليمه تانه برق پيشوه و بزانه ئاخۇ هىچ كىشىيەك لە ئارادا
ھېيە. دەشىت ھاۋڙىنەكەت شەكت و ماندوو بىت، پەنگ
دلنىا نەبىت كە چۈن كارەكە بکات، دەكىرىت پىنى وا بىت ئەوه
كارى توپە و نازانىت ئاخۇ بۇ دەبىت ئەو بىكەت.

دەشىت پىويست بکات زياتر بنياتنەرتى بىت، ختوکەمى بده
ھەتا كارەكە دەكەت يان سوچى ئۆتۈمىيەلەكەى بشارەوە ھەتا
كارەكە دەكەت. يان مامەلەيەكى ھاپرىيانە بکەيت و شتىك
نەكەيت ئەوיש نەيکات - مامەلەي ھاپرىيانە باشتە لەوەي
پرته و بولە بکەيت و رەخنە بگرىت. لە بەر ئەوه دەكىرىت
بلىيى: «پەيمان دەدەم ھەرگىز ئامازە بە شوشتنى قاپەكان
ناكەمەوە، ئەوיש لە بەرامبەردا دەلىت ھەرگىز دەست بە
ئامادەكردنى چىشتىغان ناكەمەوە ھەتا قاپەكان نەشۇردرىن».
بە شادومانى وەرييگە، بەلام سوورىش بە لە سەرى.
دەشىت لەو حالەتەدا خواردنەكە ئامادە بکات، ئەگەر تو لە^{جىاتى ئەو قاپەكان بشۇقىت، ئەمەش شتىكى باش دەبىت.}
ئەگەر بە شىوھىيەكى گشتى ھاۋڙىنەكەت بىتكار و تەمەل
نېيە، ئەوا ھۆكارييکى باش ھېيە لە پىتناو جىيەجى كىرىنى
كارەكە - پىلاوه كانيان پاك بکەرەوە بەر لەوەي بە سەر
فەرشەكەدا بپروات، گلۇپە شكاوهكە بکۆرە، ھەول بده بچىتە
بنج و بنەوانى كىشەكە. ئەگەر ھاۋڙىنەكەت پقى لەو كارە
تايىھەتىيە، ئەوا دەكىرىت ئىۋە كارەكانغان ئالوگۇر بىكەن، تو
كارى قاپ شوشتن دەكەيت ئەگەر ھاۋڙىنەكەت لە بەرامبەردا
بازارىكىن يان شتىكى دىكە بکات.

ئەگەر تو ئەوهنە گەمژە بوبى بۇ ئەوهى ئاشقى
 كەسىكى تەمەل و تەوهزلى بىت، ئەوا نابىت بەوه بىزار
 بى ئەگەر خۇوى ئەو بىرىت، لە كۆتاپىدا دەبىت ئەوه
 قبول بىھىت كە خۇت ئەركى زىاتر بىگرىتە ئەستو. يان
 دەبىت خۇت كارەكە بىھىت يان دەبىت پىرە و بولە
 بىھىت. ئەمەش ئەو نىرخ و باجەيە كە دەبىت بىدەي لە¹
 هەمبەر ھەلبىزادنى كەسى تەمەل و تەوهزلى. خۇ ئەگەر
 بىتوانىت ئەوهەت بۇ قەرەبۇو بىاتەمە، ئەوا شىكى
 بەھادارە، ئەگەر نەشىكىد، باشە... خۇت بىپىار بىدە.

ئەگەر بە شىۋەيەكى گىشتى
 هاۋازىنەكەت بىڭار و تەوهزلى
 نىيە، ئەوا ھۆكاريڭى باش
 ھەيە لە پىنناو جىئەجى كىرىدىنى
 كارەكە.

پىسى ٥٣

دلىيا بە كە چالاکىي سىيكسىتان، خۇشەویستى دەخولقىننەت

لەم پەرتۇو كەدا پىسى زۇرمان نىيە كە دەربارەي سىيكس
بىدىن، ھەروەكە خۇشت تىبىنى ئەوهت كردووە. ئەمەش
لە بەر ئەوه نىيە كە سىيكس گرنگ نىيە - بىڭومان گرنگە.
تەننالە بەر ئەوه يە كە پىسى زۇر لەم بارەوه نادوين.
بە دلىايىه وە پىسى زۇرمان نىيە لە سەر خۇشەویستىش
بىدىن، زىاتر كاتەكەت بە قاپ شوشتن و بازار كردن و
سەير كردنى تەلەفزىقۇن بە سەر دەبەيت يان دەخەون و
سىيكس دەكەن، ھىچ پىسايەكمان نىيە، تەنانەت دەربارەي
ئەمانەش بىدىت.

بەلام يەك پىسى گرنگ ھەيە كە لىرەدا دەربارەي سىيكس
دەدويت. لە راستىدا ئەم پىسايە ھەر بە تەننە دەربارەي
سىيكس نىيە، بەلكو دەربارەي لە باوهش كردن و ماقىرىن
يان ھەر چالاکىيەكى دىكەيە لە گەل ھاۋىزىنەكەت، ئەگەر
بچوكيش بىت.

كاتىك كەسېتكە خۇش دەويت، سىيكس كردن لە گەل ئەو
كەسە دەرخستنى ئەو خۇشەویستىيە. ئەمە تەننە پىنگايەكى
لەبار و گونجاو نىيە بۇ بەلاوهنانى مەشقاومەر لە جىهانى
بىر و ھزرەت، يان دامر كاندنه وەي مەيلى سىيكسى، ئەمە بۇ
ھەردوولا دىتتىه دى، بەلام ئامانجى سەرەكى بىرىتىيە لە

دەرخستنی ئەشقى خۆت بۇ ھاۋىزىنەكەت بە شىوه يەكى زور تايىھتى و كراوه كە پىسى تىدەچىت. ئەمەش ماناي وايە كە هەرگىز نابىت مىھەربانى، پىزى، پشتىوانى و ھەست و سۆز لە بىر بىھىت لە چالاکى سىكسيتىدا.

هاۋىزىنەكەت شاييانى پىزى تويە، مافى ھەيە شتى تايىھتى و نەينى خۆى ھەبىت، مافى ھەيە پىگە نەدات بچىتە لاي. پىتاويسىتىيەكانى جەستەي بەھادارن. بە پىچەوانەوە، يان ئەوەتالە سەرقەنەفە ئامىز بۇ يەكتىر دەكەنەوە يان لە كېڭىھەكدا چالاکى خۇتان ئەنجام دەدەن.

پىشنىازى ئەوە ناكەم كە تو دەبىت نىگەران و بىزار بىت، بەلكو تەواو بە پىچەوانەوە. كاتىك يەكتىر دەناسن و يەكتىرتان خۇش دەۋىت و مەمانە بە يەكتىر دەكەن، ئەمە پىگەي ئەوەت پى دەدات كە بىي بە بىياتنەر و دلخۇش و شادومان بن بەو شىوه يەرى هەردووكتان دەتانەۋىت، بەلام ئەوە گرنگە كە هەردووكتان دەتانەۋىت. پەستان و گوشار مەخەرە سەر ھاۋىزىنەكەت يان شتىك بىھىت ئەو دلگەران و بىزار بىكەت. ئەمەش مىھەربانى و پىزى لى دەكەۋىتەوە.

ھاۋىزىنەكەت شەرەفيتىكى مەزن بە تو دەبەخشىت بە پىگەدان بە تو كە بىي بە تاكە كەسىك بۇ ئەوەي ھۆگۈرى بى و چالاکى سىكسيت لە گەلیدا ھەبىت. ئەگەر بىرى لى بىھىتەوە، ئەوە جىهانىكە لە ستايىش و خۇشى و دىارييەكە كە نابىت بە سوکى سەيرى بىكريت. بىن گومان بە پىچەوانەشەوە دروستە، توش بە ھەمان شىۋە ئەو شەرەفە بەم دەبەخشىت. بۇ يە شىكۈۋە رەفتار بەرامبەر يەكتىر بىنۋىتنىن و پىگە مەدەن چالاکى

سیکسی له چوار چیوه یه کی بن هست و سوْز و حاز خوی
 بنوینیت. ئەمە دەکە ویتە قالبى بى پىزىيە وە. ئەگەر ھاوژینە كەن
 ئەم شەره فەت پى دەبە خشىت، سەرنجىكى ناوازەي پى بده و
 لەو چالاکىيەدا وریا بە، پیویست بە خەون و خەيال ناکات لە
 کاتى جىبىھە جى كىرىنى ئەم چالاکىيەدا. دەشىت سیکس پۇون
 و پەوان بىت يان ئەوهندە نەرم و ئاشقانە بىت كە خۆت
 حەزى لى دەکەيت. خۆش بەختانە ھەر دوو كىتان بەم پىگايەدا.
 پى دەکەن لە کاتى جياوازدا.

کاتىك يەكتىر دەناسن و
 يەكتىرتان خۆش دەۋىت و
 متمانە بە يەكتىر دەکەن، ئەمە
 پىگەت پى دەدات كە بې بە
 بنياتنەر و دلخۆش و شادومان
 بن بەو شىوھىيە ھەر دوو كىتان
 دەتافەۋىت.

پیسای ٥٤

ههولی کونترول کردنی هاوژینه که مهده

ئەمە بە ھەیلیکى باش ھەزمارە دەکریت لە نیوان زىدە -
 پاریزگارى كردن و ملھورى. ھەندىك كەس دەناسم كە
 هاوژینه کانیان بیزار دەكەن بە شتى بى سەروبەرە. ھەندىك
 بە شەرانگىزى ئەوه دەكەن، لە كاتىكدا ھەندىكى دىكە بە¹
 ھەيمىنى و زەبر وادەكەن. گوشار دەخەن سەر هاوژینه کانیان
 بۇ ئەنجامدانى كۆمەلېك شت، لە پىناو ئەمەشدا توورە دەبىت
 و يارمەتىدەر نابىت بۇ ئەوهى جەخت بکاتەوه كە خىزانە كە
 دەيکات.

پیاوېك دەناسم ھەميشە پىداگرى لە سەر ئەوه دەكات كە
 مىزى چىشتاخانە دەبىت پاڭ بىت. خىزانە كەى ھەندىك جار
 حەز دەكات شتى لە سەر دابىتىت - ھەرچىيەك بىت ئەوه
 مىزە - بەلام مىردىكەى رەتى دەكاتەوه كە نايىت ھىچى
 لە سەر بىت جە لە قاپ و كەوچك لە كاتى ژەمەكاندا.
 ئەمە بابەتىكى ئەوتۇ نىيە بۇ تاوتۇئى كردن، خىزانە كەى لە
 شتىكى وەھادا پىگەى پى نادرىت. ئەى ئەگەر ئەمە لە سەر
 شتىكى دىكە بوايە، ئەوا پىرە و بولەلى لى دەكەوتەوه، بەلام
 ئەمە نمونە يەكى بى بەھايە لە ۋىيانى ئەواندا. ئەو پىاوە نەك
 ھەر ژىنگە و كەشى خۇرى كونترول دەكات - كە ئەوه مافى
 خويەتى - بەلكو ھى خىزانە كەشى كونترول دەكات. واھەستى
 پى ناكات، بەلام لە پاستىدا كەسىكى ملھور و بیزاركەرە.

هاورتیه کی دیکم ههیه که کیشے مندالی ههبوو، بهلام
ئیستا له دقخیکی پې داخ و پەزاره دایه، چونکه دوو سال دواي
ته واوکردنی قوتا بخانه شووی بە پیاویک کرد. میردەکەی
دهیویست چاودىرى بکات و بیپاریزیت، زور هاوکاری دەکرد
بۇ ئەوهی لە دۆخە پزگاری بکات و بیھینیتەوە سەر
پیچکەی ژیانی. دواي ماوهیه کە هەستى کرد کە دەیتوانی
لە سەر پىتى خۆی بوهستىت، بهلام ھیشتا میردەکەی لە¹
یارمه تیدانى بەرده وام بooo، پىتى دەگوت کە چى دەویت و چى
ناویت. زور بە زەبروزەنگ دەبۇو ئەگەر هەستى بکردايە
خیزانەکەی بپیارى هەلە دەدات. بە واتایەکى دیکە، ئەو پیاوە
ئەنکەی کۆنترۆل دەکرد، بهلام ئەو وشەیەکى بە کار نەدەھىنا
و پەتاگری لەوە دەکرد کە ئەمە بۇ چاکەی ئەوه، بەلى من
دلنیام کە هاندان و پشتگیرى کردنی ھاۋڑىنەكەت شتىكى
بەجىيە، بهلام رەفتارى ئەو پیاوە نەك هەر لە چوارچىوهى
ملەورى، بەلكو زىدە-پارىزگارى كردن دەبىنرا. ئەنجامى
کوتايىش ئەوهندە جىاواز نەبۇو لەو شوين و پىنگەيە کە
خیزانەکەی لىنى دەوهستا.

دەتوانم ئەوه بلىم کە ھىچ كامىك لە ژن و میردانه ئیستا
بەيەكەوە نىن، لە ھەردوو حالەتكەشدا كۆنترۆلكردىنەكى
زىاد لە پیویست بەدى دەكرا کە پەيوەندى ھاوسەرييەکەی
لە پەگەوە دەركىشى. بە شىۋەيەکى سادە تۇ ناتوانىت
ھاۋڙىنەكەت كۆنترۆل بکەيت. لە راستىدا ئەگەر تۇ لە جىاتى
ئەو بپیار دەدەيت، ئەوا بىروا بە خۇبۇون و ھىزابى ئەو لاواز
دەبىت، تۇ ناتوانىت ئەوه بکەيت، ئەگەر ھاۋڙىنەكەت خوش

دهویت نابیت ئه و بکهیت.

ئەم پیساپايدا تاييشه لە چاو كونترۇلى سروشى. دەبوايد بىزانيابىد، چونكە خىزانىم ھەيد. لە گەل ئەوهشدا، لە كاتىكدا خوازىيارە و حەزى لېيە ژيانى خۆى و شىتەكانى دەوروبەرى كونترۇل بىكەت، ئەوا بە دلىنایىيە و ناتوانىت خەلکى دىكە كونترۇل بىكەت. جارجار پیويسىتى بە بىرخسقىتە و دەبىت لە سەر ئەمە (ھەميشە بە شىتوھى گالتە و گەپ - بىروانە پیساى ٤١)، بەلام ئەمە بنەمايدىكى باشە بۇ ئەوهى شويىنى بکەويت. شتىكى باشە بۇ ئەوهى دووبارە مىزەكتە رېك بخەيتە و بەو شىوھى كە خۆت حەزىت لېيە، بەلام پىركخسقىتە و بەو هاۋڙىنەكتە شتىكى باش نىيە. دەزانىم ئەمە دۇوار دەبىت، بەلام تو دەبىت پىز و متمانەت پىشانى ئەم بەدەيت بۇ ئەوهى بىتۋانىت لە سەر پىتى خۆى بوھستىت و درېزەپىن بىدات.

لە راستىدا ئەگەر تو لە جىاتى
 ئەو بىريار دەدەيت، ئەوا
 بىوابە خۆبۇون و ھىزايى ئەو
 لاواز دەبىت، تو ناتوانىت ئەوه
 بکەيت، ئەگەر هاۋڙىنەكتە
 خۆش دەویت نابىت ئەوه بکەيت.

پیسای ۵۵

گوئ لوهه بگره که هاوژینه کهت نایلیت

بوجی ئوهی مه به ستمانه هه میشه نایلیتین؟ بچینه ناو باسه که
و پوونی بکهینه وه که ئاخو دهمانه ویت له چی بکهین؟
نازانم بوجی - ئه گهر شتیکی ئه وتو بکهین ڏيان زور ئاسانتر
دهکات، بهلام هه میشه په رده پوشی دهکهین یان خومان لئی
به دوور ده گرین، چونکه ده کریت شتیکی ده به نگانه بیت یان
شہرمہ زارکه ریاخود شتیکی بی بھا بیت که ده شیت ئه
که سهی قسےی له گهل دهکهین نیگه ران بیت و هست به
ئازار بکات.

ههندیک جار هاوژینه کهت ئوهه دهکات کاتیک قسےت له
گهل دهکات. دهستیکی گفتونکوکه دهکاته وه دهربارهی بونوی
ئاهه نگیک، بهلام پیکه وه بپیار دهدن که تو کاردانه وه
چی ده بیت، کاتیک که پیچ و پهنا دهربارهی ههندیک بابه تی
گرنگ دهکات که زور نیگه ران و بیزاری دهکات دوای هه موو
شتیک ده لیت که حمز دهکات بچیت بو ئاهه نگه که، بهلام له
جیاتی پوونکردن وهی هؤکاری سره کی - خیزانه که نیگه ران
ده بیت که پیناچیت تو بتھویت چیتر له گلی بچیت ده ره وه
- ئه ویش ده لیت رای خوی گوپیو.

ئمه یارییه کی خوشه. خوشه چونکه یه کم و فیلا ویترین
بېشی یارییه که ئوهی نه تده زانی تو یاری زانه کهی، ده بواي
ئوهت بەدی بکردايیه که یارییه که دهستی پی کردو وه

ینگومان به لکهش ده بیت، ئەگینا يارییەکی تاییەتى نابیت.
 يارییەکی ورد و سەخت ده بیت - پەنگە هاوژینەکەت شتىكى
 دلخۆشکەر و پىكەنیناوى بلىت، بەلام بە ئاوازىكى ناجدىيەوە
 يان وەکو جاران چاو نەبرىتە چاوت، يان ھەستەوەر
 بۇون دەربارەي شتىك كە ماناى ئەوه ناگەيەنیت بە گالتە
 وەرىبىگىت. بىرۇكەي دىۋى دووهمى يارىيەكە ئەوهىيە كە تو
 ئەو ھىمايانە بىۋازىتەوە، درك بکەيت كە يارىيەكە دەستى
 پى كردووه و سەرەداوەكە بکەيتەوە بىزانى كە ئاخۇ چى
 دەگۈزەرىت.

دەكىيەت ئەمە بە شىيەھىيەكى گالتەجاپ و بىن مانا دەربكەويت
 - چونكە تەواوى گفتۇگۆكە بۇنى ئەمەى لى دىت، بە لايەنلى
 كەم بۇ ئەوهى دەست پى بکەيت، بەلام ھەر كە پەرده لە
 سەر راستىيەكان ھەلددەيتەوە، ئەوه كارى تۈيە بۇ ئەوهى
 بە دواداچوون بکەيت كە چى دەگۈزەرىت. هاوژينەكەت بە
 تەواوى نىكەرانە و ئازارى بىن كەيشتووه، گوئى لى بگرىت
 لەوهى كە لە راستىدا دەيەويت دەرىبىرىت. دەكىيەت كېشەكەي
 پەيوهندىدار نېبىت بە تو. دەكىيەت نىكەرانى شتىك بىت لە
 كارەكەي يان خىزانەكەي ھەست بە بى مەيلى دەكەت بۇ
 ئەوهى ھەلىپىزىت، چونكە تو پىت وايە كاردانەوە دەبىت
 يان پوونكردنەوە بىن مانا بەرجەستە دەكەت، بەلام تو
 دەزانىت ئەگەر دلخۆش نىت يان نىكەرانى، ئەوا ھۆكارىيەكى
 باشە بۇ ئەوهى بە جدى وەرىبىگىت.

كاتىك كارت لە سەر ئەوه كرد كە شتىك لە ئارادا ھەيە،
 شتىكى قورس نىيە ئەگەر بە دواداچوون بکەيت و بچىتە
 بىچ و بىنوا نىيەوە. كارامەيى و تواناي تو ھەميشە دەبىت

کراوه بیت بۇ ئەو کىشانە. بۇ ئەوھى درك بە شستانە بكمىت كە هاوژىنە كەت ئەوھندە نايلىت ئەوھندى مەبەستىيەتى، كاتىك كىشەيەك يان نىگەرانىيەك لە ئارادا ھېيە و هاوژىنە كەت دەيەويت لەو بارەوە قىسەت لە كەل بکات.

تۆ پىويستە ئەوھ يەكلا بكمىتەوە كاتىك لە هاوسمەركەت كەيشتىت كە دەيەويت دەستت پى بکات، ئەواتق بە وريابى گۈئ دەگرىيت بە بى دادووهرى كردن، بەمە هاوژىنە كەت جارىكى تر زياتر بىرۋابەخۇبۇونى دەبىت بۇ قىسەكردن لە گەل تىق. هەستەكانى بە جدى وەربىگە، جا ھاوبەشى هەستەكانى بكمىت يان نا، ئەو ھەست بەوھ دەكات كە تۆ گىرنىكى بە چارەسەركردنى كىشەكان دەدەيت، بەمەش دەتوانىت ھەست بە دلخۇشى زياتر بکات.

**ئەمە يارىيەكى خۆشە. خۆشە
چونكە يەكمە و فىللاويترين
بەشى يارىيەكە ئەوھىيە كە
نەتەهزانى تۆ يارىزانەكەيت.**

پیسای ٥٦

مشتومپی زوربه‌ی روزه‌کان دهرباره‌ی شتیکی دیکه‌یه

کاتیک چوویته ناو ژیانی په یوه‌ندی هاو سه‌ریبه‌وه، ده‌کریت
جیگه‌ی سه‌رسامی بیت که خوتان له چهند ده‌مه‌قالیکه کی
بچوکی بی بایه‌خ بدوزیبه‌وه. له هه‌ندیک حاله‌تدا ده‌مه‌قالیکه
دووباره و دووباره ده‌بیته‌وه. مه‌به‌ست له مه‌سله‌یه چیه؟
باشه، من پیت ده‌لیم - مه‌سله‌که ئه‌وه‌یه که تو پیت وايه
کوتاجار ئه و مشتومپه‌ت چاره‌سه‌ر کردووه، به‌لام له راستیدا
تۆ له چوارچیوه‌ی ئه و مشتومپه‌دا ناخولیتیه‌وه که پیت وايه
هه‌یه. تو ئیستا دانه‌یه‌کی ته‌واو جیاوازت هه‌یه، به‌لام هیچ
کامیک له ئیوه درکتان پی نه‌کردووه.

نه‌گه‌ر ئه‌م پیسایه تاراده‌یه‌ک کوتا مشتومپت بیر ده‌ھینیتیه‌وه،
چونکه ئه‌م ده‌ریزه‌پیتده‌ری ئه‌وه. بۇ ئه‌وه‌ی بەرجه‌ستی
بکین که مشتومپی راسته‌قینه کامه‌یه، تو ده‌بیت پیسای
٥٥ جیبیه‌جى بکه‌یت و گوئ بۇ ئه‌و شتە بگرى که نه‌گوتراوه.

با نمونه‌یه‌کت بۇ بخه‌مه پوو، بەم شیوه‌یه پیتم وايه
تىنده‌گه‌یت. زوربه‌ی ژن و میرده‌کان له سەر ئه‌وه ده‌مه‌قری
ده‌کەن که ئاخو نوره‌ی کىتىه قاپه‌کان بشوات. ده‌کەونه
دوودلى و دله‌راوکى ئاخو هەینى رابردۇو نوره‌ی کى بۇوه،
له پشۇوه‌کەدا کىن قاپه‌کانى شوشت کاتیک خەلکى زیاترى
لى بسو و قاپه‌کان زیاتر بسوون، کى پیتویست بسو قاپه‌کان

بشوات کاتیک ئیوارهی سیشهمه درهندگ لە کار گەرمانووه
لە راستیدا، ئەمە تەنیا قاپ شوشتنە. ئایا هەر بە راستى
ئەوهندە شتىكى گرنگە كە كى قاپەكانى شوشتووه؟ ئایا
هاوزىنە كەت ئەوهندە خوش ناویت بۇ ئەوهى هيتدە سەرى
نەخەيتە سەر بچىتە ناو قوولايى باسەكە وە ئاخۇ كى ئەم
ھەفتەيە كە وچك و چەتالى زياترى شوشتووه؟

ئەما، بەلام ئەمە مەسىلەي پاستەقىنە نىيە، وايە؟ كىشە
پاستەقىنە كە ليىرەدا ئەوهىيە كە يەكىك لە ئىيۇ شىكتى
خواردووه لە ستايىش و بەرزىرخاندى ئەويى دىكە و پېتى
وايە سروشە باشەكەيان بە کار هيئراوه. ئەمەش ئەوه نىيە
كە پېشىنىان دەكىد - زور راستە - لە لاين كەسىكە وە كە
خوشى دەويىت. بۇيە ئەمە بابەتكەيە كە دەبىت قىسى لە
سەر بکەيت كاتىك بە قوولايى مەسىلەكەدا دەچىتە خواردووه.
دەتوانىت بە كۆد بدويىي، وشەي "مەغسىلەي چىشتىخان"
بە کار بەھىنى وەكىو پەمىزىك بۇ ھاوسەنگى پەيوەندى
ھاوسەريتان يان دەتوانى قولتەلکەيت و سەبارەت بە
كىشە پاستەقىنە كە قسە بکەيت. گرنگ نىيە كامەتان دەيکەن،
چونكە ھەردوولا دەزانىن مەبەست و ئاماج لە چىدایە.

ئەگەر خۆتان لە دەمە قالىيى دووبارە و دووبارەدا دەبىتنەوە،
جياوازىيە كە ليىرەدا ئەوهىيە كە تو ھەيکەلى بابەتكەت لايە
بۇ ئەوهى ھەلس و كەوتى لە گەل بکەيت، ھەروەها دەماقالىش
كۆتايى نايەت ھەتا لە بنج و بنەوانى كىشە كە نەكۈلىتەوە. وا
دابنى كە يەكىك لە ئىيۇ پارە لە شتىكدا سەرف دەكەت و
ئەويى دىكە ئەو شتە بە شتىكى ناپېۋىست ھەزمار دەكەت.
جا يان ئەوهەتا نىكەرانى ئەوهى كە پارە نىيە بۇ كېپىن و

ههبوونی شتی سهرهتایی، یان ئوهتا بەخیلی دهبات کە
هاوزینه کەی پارهی ههیه بۆ سه رفکردن زیاتر لە خوی. یان
واهست دهکات کە دهبوایه پاره کە لە شتىگ سه رف بکرايە
کە هردوو لا دهیانتوانی سودی لى ببىن. تو ده بىت لە سەر
ئەم مەسەله يە کار بکەيت، بەلام ئوهندە گەمزە مەبە کە بىر
لە سەرف کردنی پاره بکەيتەوە، بە تايىھەتىش ئەگەر زوو
زooo وا بکەيت.

مەسەلە كە ئوهىيە كە تو پىت
وايە كۆتاجار ئە و مشتومپەت
چارھسەر كردووھ، بەلام لە
راستىدا تو لە چوارچىوھى ئە و
مشتومپەدا ناخولىيەتەوھ.

پیسای ۵۷

پیز له شتی تایبەتی هاوژینەکەت بگە

هاوژینەکەت نهینى و شتەکانى تو دەپارىزىت؟ باشە، ئەمەش مافى خۆيەتى. ئايا زۇر دلىيات كە ھەموو شتىكەت پى گوتۇوه؟ ئايا ھىچ شتىكى ئەتو نەبووه كە بۇخۇتى بپارىزى؟ بە دلىياتىو بەلنى. ئىمە ھەموومان كۆمەلېك شتمان ھېيە كە ھەست بە شەرمەزارى و نائاسودەبىي دەكەين بۇ دركەندىيان، هاوژینەکەشت لەمەدا جياوازى نىيە.

ئايالە بەر ئەوهىيە كە تو متمانەت بە هاوژینەکەت نىيە؟ ئەها - لەم حالەتەدا تو دەكەويتە زەلكاوى كىشەوە، بەلام كىشەكە ھىچ پەيوەندىيەكى بەوه نىيە كە هاوژینەکەت شتى خۆى لات باس ناكات. كىشەكە متمانەيە، يان لاوازى متمانەيە. وا باشتە چاۋىك بە رسماکانى ۱۳ و ۴۶ بخشىنەتەوە.

ئايامتمانەت بە هاوژینەکەت ھېيە؟ باشە، ئەگەر وايە تو ج كىشەيەكەت ھېيە؟ گۈرى بگە، هاوژینەکەت ھەموو مافىكى تايىتى خۆى ھېيە، ھەروەھا تۆش. تەنiali بەر ئەوهى هاوژینەکەت توى خۆش دەھىت و دەھىويت ژيانى لە گەل تو بە سەر بەرىت، ئەوا ماناي ھەلدانەوەي ھەموو ژيانى كەسى خۆى نىيە يان دەستبەردارى ئەو مافە بىت كە شت لاي خۆى بشارىتەوە. جا ئايادەھىويت كاتىك بە تەنبا بە سەر بەرىت يان نايەويت لە گەرماؤلە گەل تو بىت دەھىويت بىروا بەخۇبۇونى هاۋرەيەكى بپارىزىت، دەھىويت

به ورد و درشتی بیر له شته کان بکاته وه به رله وهی له
که ل تو تاو توییان بکات، ئەمەش مافی خۆیه تی. له پاستیدا،
هیچ پتوییست ناکات هۆکاریک بادات به دەسته وه بۇ ئەوهی
تاییه تی بیت.

تۆش ئەو مافهت نییه بۇ ئەوهی له و باره وه کاتیکی سەختی
بۇ فەراھەم بەھینى. نابیت بە زمانیکی لووس ھەلیخەلتىنى،
نابىن ھەرەشە بکەیت، نابیت گوشارى بەخەیتە سەر، نابیت
ایى بپارپىئەوه، نابیت بە ھەست و سۆزەوه داواى لى بکەیت.
تەنبا پاشتى تى بکە و لىيگەرى با تاییهت بە خۆی بیت.

دەزانم ئەم ژن و مىرددە کە دەستیان بە جىابۇونەوه كردووه،
چونكە مىرددە کە حەزى بەو پاستىيە نەكردووه کە ژنەكەی
بە بى ئەم ھاوارپىتىكانى دەبىنیت، تەلەفۇن دەكات کاتىك
مىرددە کەی گوئى لى نییه و لەۋى نییه. توورپەيى مىرددە کەش
زیاتر بۇو و ژنەكەش زیاتر و زیاتر خۆى پارىزراوتر دەكىد
و پېگەی خۆى قايم دەكىد. ئەمەش بۇوە ھۆى تىنگە وتنى
درز لە نیوانىاندا. شته کان زیاتر قىيىزەون بۇون کاتىك پۇزى
لەدایكىبۇونى مىرددە کە ھاتە پېشە و - بە ئاھەنگىتكى تەواوه وه.
بەلى، ئەمە ھەمان شت بۇو کە ژنەكەی چاوهپىسى دەكىد.
چرکەی دەزماردن بۇ خۇئامادە كردن و دەتوانم پیت بلىيم
کاتىك کە پۇزى لەدایكىبۇون گەيشت، زۇر بىزار و خەمگىن
بۇو بەو رەفتارانەی کە مىرددە کەی بەرامبەرى نواندبوو
خوازيyar بۇو ئەوانەی نەكىدايە.

من نالىيم ھاۋىزىنە كەت پلانى ئامادە كردى ئاھەنگىك بۇ
تۆ دەگىرىت، ھەرچەندە خوازيyarم بىگىپىت. من تەنبا

ئەوه دەلېم كۆمەلېك ھۆکار ھەن كە ھاوژىنه كەت
 دەيەويت ئەو شتافە تايىبەت بن و نايەويت ھەرەشەيەى
 بن بۇ سەر پەيوەندىيەكەтан. لە راستىدا، لە نىوان ئەم
 ڙن و مىرددادا، ئەگەر لە بەر وەلامى مىزدەكەي نەبوايە،
 ئەوا ئەمە دەبۈوە ھۆى بەھىز كەنلى پەيوەندىيەكە.
 تاكە ھۆکارىك كە دەبىت نىگەرانى بىت، ئەوهى كە تو
 مەمانەت بە ھاوژىنه كەت نەكىدووھ، لە چ حالەتىكدا...
 ئاي خوايە، گەپاندىيەوە شەۋىئى دەستىپىك.

تەنيا لە بەر ئەوهى
 ھاوژىنه كەت تۆى خۆش دەويت
 و دەيەويت ژيانى لە گەل تۆ
 بە سەر بەرىت، ئەوه ماناى
 ھەلدانەوهى ھەموو ژيانى
 كەسى خۆى نىيە.

پریساي ۵۸

باشتـر لـه باشتـرـین هـاوـرـیـت مـامـهـلـه لـه گـهـلـ
هـاوـزـینـهـکـهـت بـکـهـ

له راستیدا ئەم پریسايە داوه - ئایا دركت پىن كردووه؟ ئەگەر
 پەيوەندىيەكى باشت بە دەست ھىناوه، ئەوا خۆى لە خۇيدا
 هاوژىنەكەت باشتـرـین هـاوـرـیـتـهـ، سـەـخت دـەـبـىـت ئەـگـەـرـ باشتـرـ
 لـهـ خـۇـيـانـ مـامـهـلـهـ بـكـهـيـتـ.ـ لـهـ گـهـلـ ئـەـوـهـشـداـ،ـ بـۇـ نـەـنـانـهـوـهـىـ
 مشـتـومـپـ،ـ بـاـ بـلـىـنـ تـۆـ دـەـبـىـتـ باشتـرـ لـهـ نـزـيـكـتـرـىـنـ هـاوـرـیـتـ
 مـامـهـلـهـ لـهـ گـهـلـ هـاوـزـينـهـكـهـتـ بـكـهـيـتـ.

ئەگەر بەرپىكەوت باشتـرـین هـاوـرـیـتـ خـوارـدـنـهـوـهـكـهـىـ لـهـ سـەـرـ
 مـىـزـكـەـ لـىـ پـڇـاـ،ـ ئـەـواـ دـەـبـىـهـخـشـىـ وـ دـەـسـتـ دـەـكـەـيـتـ بـەـ پـىـكـەـنـىـنـ.
 ئـایـاـ هـەـمـانـ پـەـفتـارـ دـەـنـوـيـنـىـ ئـەـگـەـرـ ئـەـمـهـ هـاوـسـەـرـەـكـەـتـ بـوـايـهـ؟ـ
 خـواـزـيـارـم~ بـهـ شـىـوـهـيـهـ پـەـفتـارـ بـكـەـيـتـ.ـ هـەـروـهـاـ خـواـزـيـارـم~
 پـرـىـساـيـ دـوـايـ ئـەـمـهـ نـخـوـيـنـىـتـهـوـهـ بـهـ بـىـرـكـرـدـنـهـوـهـ لـهـوـهـىـ كـهـ
 پـىـوـيـسـتـ نـاـكـاتـ ئـەـمـ پـرـىـساـيـ بـخـوـيـنـىـيـهـوـهـ،ـ چـونـكـهـ تـۆـ پـىـشـقـرـ
 ئـەـمـهـتـ بـەـدىـ كـرـدـوـوـهـ.ـ ئـەـگـەـرـ تـۆـ پـىـشـقـرـ پـەـيرـەـوـكـارـىـ پـرـىـساـ
 بـوـيـتـ،ـ ئـەـواـ دـەـبـىـتـ بـەـمـ شـىـوـهـيـهـ پـەـفتـارـ بـنـوـيـنـىـ بـەـرـامـبـەـرـ
 هـاوـزـينـهـكـەـتـ ئـەـگـەـرـ وـايـهـ دـەـسـتـ خـوقـشـ بـيـتـ،ـ بـەـلـامـ منـ ئـەـمـ
 پـرـىـساـيـ لـيـرـەـداـ بـهـ بـىـ مـهـىـلىـ بـهـرـجـەـسـتـ دـەـكـەـمـ،ـ چـونـكـهـ بـهـ
 دـاخـهـوـهـ زـورـكـەـسـ دـەـنـاسـمـ بـهـ جـۆـرىـكـ پـەـفتـارـ بـەـرـامـبـەـرـ
 هـاوـسـەـرـەـكـانـيـانـ نـانـوـيـنـىـنـ كـهـ شـىـاـوـيـانـ بـيـتـ.

ئـەـيـ بـقـچـىـ لـهـ گـهـلـ ئـەـوـ كـەـسـەـيـتـ؟ـ چـونـكـهـ پـىـتـ وـايـهـ كـهـ ئـەـوـ

که سه جوانترین و نایابترین که سه له سه رانسنه ری جیهاندا،
زیاتر له هر که سیک ژیان له گهله ۱م به سه ده بهیت.
ئهی بوقچی به شیوه یه کی پاست و دروست پهفتاری له گهله
ناکهیت؟ بوقچی خله ک به بیپیزی و پقه وه مامه له بهرامبر
هاوسه ره کانیان ده کهن و "تکایه" و "سوپاس" فه راموش
ده کهن، ئاکار و پهفتاری باو کپ ده کهن.

من لیزهدا دهربارهی شکستی جاروبار نادویم، به دلنيایي وه
هیج بیانوویه ک له ئارادا نییه، بهلام هه موومان پووبه پروی
پوژی ناخوش ده بینه وه کاتیک شتیکی له ناكاو و سه رپنی
سه ره لدده دات و ئیمه مه به ستمان نه بوروه. قسه له بارهی
ئه و که سانه ده که م که کارلیکردنی ئاساییان له گهله
هاوزینه کانیان نائارامی، نیگه رانی و بی مهیلی لی ده که ویته وه.
ژن و میردیک ده ناسم که هه میشه میرده که ئه مهی ده کرد.
پیاوه که که سیکی شوخ و شەنگ بورو، بهلام ژنه کی وه کو
که سیکی پیس و چه پهله مامه له کهی له گهله ده کرد. ئه وانم
له بیره که بق مانه وهی پشوو هاتبون. "هیشتا جانتا که مت
له ئوتوقمبیله که نه هیناوه ته ده ره وه؟ چایه کم بق بھینه. ياللا.
کاتی نووسته - من شەکەتم و پیویستم بھوهیه که لیم نزیک
بیته وه یان دره نگ بە خە بەرم بھینه .. ده زانم که ئه و ئافره ته
ههندیک ئاکار و پهفتاری شاراوهی هه بورو، چونکه بهرامبر
هه موومان بھکاری ده هینا، بهلام هیج سودیکی لی نه بینی.
ئیستا لیک جیابونه وه. هیج پیویست به باس کردن ناکات.
ئه مه دهربارهی پیزکرته له هاوزینه که ت، به میهره بانییه وه
مامه لهی له گهله که، به گومانه وه سه بیری مه که، به حه زیکی

هاورتیانه وه کوک به له گهله تیپوانینه کهی، نهک به رق و
کینه وه به هله و رووداوه کان پیتبکنه. ئەگەر له سەر شتىك
تۇورپەيت له خۆتدا بەدى كرد بەرامبەر بە هاۋڙىنەكت، بىر
بىكەرەوە: "كاردانە وەم چۈن دەبىت ئەگەر هاورتىيەكى نزىكىم
لە جىيگەي هاۋڙىنەكەم بوايىھ؟" ئەگەر وەلامەكە بىرىتىيە
لە: "پىتەكەنىم، ھەر باسىشىم نەدەكىرد، ئەوالىو حالەتىرا
دەزانىت كە چى لە گەل هاۋڙىنەكت دەكەيت.

**ئەمە دەربارەي رېزگرتىنە لە^١
هاۋڙىنەكت، بە مىھەباپىيە وە
مامەلەي لە گەل بىكە.**

مه‌رنجی ئەگەر هاوزینەکەت و چانىكى بويت

ئىمە تا رادەيەك بۇونەوەرىكى كۆمەلایەتىن، بەلام پلهى كۆمەلایەتى بۇونمان وەك يەك نىيە. ھەندىك لە ئىمە حەز دەكەين بەيەكەوە كات بە سەر بەرين، لە كاتىكدا ھەندىكى دىكە حەز دەكەن لە باوهشى هاوزينەكانيان ژيان بەمن. دەرفەتىكى كەم ھەيە كە تۇ و هاوزينەكەت ھەمان سروشتىان ھەبىت لە سەر ئەمە.

ھەندىك جار هاوزينەكەت دەيەوەيت ديار نەمىنىت و بپوات بۇ بازار كىردن، لە باخەكەدا زھوى ھەلکەنىت، پولەكانى رېك بخات، پەرتۇوک بخويتىتەوە يان بە ھۆى بەلەمىكى بچوکەوە وەرزشى سەرئاو بكتات. ئەمە ماناي ئەوە نىيە كە هاوزينەكەت نايەوەيت لە گەل تۇ بىت، بەلکو بە شىۋەيەكى سادە بە واتاي ئەوە دىت كە دەيەوەيت بە تەنيا بىت. ھەندىك كەس پىويسىتى بە پشۇوەيەكە خۇ ئەگەر نكولى لەوە بکەيت ئەوا ھەست بەوە دەكتات كە لە دۆخىكى مەترسىدار و ناخوش گىرى خواردەوە.

دەشىت رۇزانە هاوزينەكەت پىويسىتى بە پشۇو ھەبىت و دەكرىت بىيەوەيت بە تەنيا بىت كاتىك شتەكان بە خراپى ھەنگاول دەنلىن. يان كاتىك نىگەرانە، سەرقالە، شەكەتە كە دەكرىت پەيوهندى بە تۈوه نەبىت و دەربارەت تۇ نەبىت و بەو شىۋەيە پى دەكتات.

کابرایه ک ده ناسم ک همموو ئیواره یەک سى بۇ چوار
 کاتز میر لە سەر كۆمپيوتەرەكەی يارى دەگات. دەشىت وا
 بىر بکەيتەوە كە خىزانەكەی رقى لمەيە، بەلام لە راستىدا
 خىزانەكەی دەلىت كە ئەمە كات بە منىش دەبەخشتىت بۇ
 ئەوهى گۈزەرىك بە ناو پېۋەرەكانى خۆمدا بکەم، يان
 كەمېك بە تەنبا بىم. بە لامەوە شتىكى گونجاو نىيە، بەلام
 مەر باشىشە، چونكە پېۋىست ناكات لە گەل مەر كامېك
 لەوان بژىم، بەلام ئەمە بۇ ئەوان زور گونجاوە. چەندىن
 كەس دەناسم كە دان بەوهدا دەنىن زور دلخوش دەبن كاتىك
 لە گەل خۆشەويىستە كانيان دەچن بۇ يارى گۆلف، تىنس،
 پاوه ماسى يان هەرچىيەكى دىكە. ئەمەش كاتى تايىھتى
 ئەوانە.

دەكىيت ھاۋڙىنەكەت حەز بكت ئەم شتانە لە گەل خەلگى
 دىكە بكت. زراوت نەچىت. دەشىت ھۆكارىكى باش ھەبىت.
 يان باخەوانىكى تامەززۇيە و، تۆش ھاوبەشى حەزەكەي
 نەكەيت، شوينى كەسىك بکەوى كە پرسىيارى بىزاركەر
 دەگات (مەبەست لە پېوانەي ۰۰ چىيە؟) (بۇچى لق و
 پۇپى ئەو پووهكە دەبرى؟) ئەمە بىرۇكەي خۆى نىيە بۇ
 خۆشى و شادى. ھيوادارم ھەندىك جار توش بەشدار بى
 و ھاۋڙىنەكەشت چىئىز لەوە دەبىنەت كە پىت بلەت، بەلام
 ئەگەر لە پووهكەكانى يان مەشقەكەي يان هەرچىيەكى
 دىكە پېۋىستى بە پالپشتى بۇو ئەوا دەيەوەت لە گەل خەلگ
 بدوېت دەربارە ئەوهى كە باس لە چى دەگات. دووبارە،
 ئەمە سەبارەت بە تو نىيە، ئەمە سەبارەت بە خۆيەتى لە
 قۇولبۇونەوە لە چالاکىيەكاندا.

ئەگەر ھاوژینەکەت پیویستى بىوه ھەيە كە چەندىن سەعات بە تەنیا بە سەر بەرىت، ئەگەر ئەمە بە لاي تۇوه شىتكى گونجاو نىيە، ئەوا دەتوانى سەبارەت بەمە قسەي لە گەل بکەيت، بەلام بۇ زۇرىك لە ئېمە ئەمە كىشەيەكى گەورە نىيە بۇ ئەوهى خۆمان دلخوش بکەين، لە كاتىكدا ھاوژينەكەمان بە تەنیا بە پىگاي خۆيدا ھەنگاو دەنلىت. كاتىك كىشەيەك لە ئارادا ھەيە، ئەو نىگەرانىيەنى لى دەكەۋىتەوە كە ھاوژينەكەمان نايەويت لە گەل ئېمە بىت، بەلام كلىلى تىڭەيشتنەكە ئەوهى كە پەيوەندى بە تۇوه نىيە - چونكە ھەمان شت دەبىت ئەگەر لە گەل ھەر كەسىكى دىكە بىت.

ھەندىك كەس پیویستى بە
پشۇويەكە، خۇ ئەگەر نكولى
لەوە بکەيت، ئەوا ھەست
بەوە دەكت كە لە دۆخىكى
مەترسىدار و ناخۆشدا گىرى
خواردووه.

پیاوانيش حهزيان له گوله

ههموو که س ئه و ده زانیت که ئافرهت حه ز ده کات گول و
چوکلیتی پیشکهش بکریت. ئه مه دیاریی کونن بق ئه وهی
پیشانی بدھیت که تو ئه و خوش ده ویت، له راستیدا ئه مه
ده بارهی گول و چوکلیت نییه - ده شیت جوان و که شخه بیت
- ئه م ئاماژه یه گرنگه. ئه مه ئه و راستیه یه که هاوڑینه که ت
ئاگاداری کرد ووه له ریگه ی گول یان چوکلیت وه ئه شقی
خوتی بق ده ببریت.

ئهی چی ده لیت ده بارهی پیچه وانه کردن وهی ئه و نه ریت؟
بوقچی پیاوانيش چیز له و دیارییانه نه بینن؟ ئیمهش حه زمان
له چوکلیت و گوله. حه زمان له هر شتیکه که ئه وه پیشان
ده دات تو بیرمان لى ده کهیت وه و بومان به رجه سته ده کهیت
که تو ئیمهت خوش ده ویت.

با هر له چوار چیوھی گول و چوکلیت خومان چه قبه ست و
نه کهین. پیشکهش کردنی دیارییه ک به هاوڑینه که ت بق
پیشانداني خوش ویسته که ت هه میشه شتیکی باش، ته نانه ت
ئه گه ر ئه مه رقڑی له دایکبوون و بونه یه کی تاییه تیش نه بیت.
له راستیدا ده بیت دیاری بدھیت به هاوڑینه که ت که بونه
و ئاهه نگ له ئارادا نین. ئه مه دیارییه ک به نرخ ده کات، له
راستیدا پیویست به وه نه بیو، ئه مه خوی به خشینیکه.
هیچ پیویست به سه رفکردنی پاره ناکات، ئه گه ر ده زانی

هاوزینه‌کهت حەزى لە چ گولىكە (نازانى؟ بۇ نازانى؟ ئىستا
ھەول بده بزانى)، دەتوانىت يەكم گول لى بىكەيتەوە كە ھەر
سەرەتاي سالىن دەيىينىت. چەند جوانە ئەگەر يەكم گولى
فۆكس گلەف، بلو بىل يان سىنۇ درېپى سالى پېشکەشت
بىرىت لە لايەن كەسىن كە تۆى خۇش دەۋىت. يان دەشىت
تۆ وىنەيەكى بۇ بىكىشىت، كىنگىكى بۇ ئامادە بىكەيت، كارتنىك
لە سەر سەنیرەكەي بەجى بەھىلىت.

دەزانى، زۇر شت بۇونىان ھەيە كە دەتوانىت پېشکەش بە¹
هاوزینه‌کەتىان بىكەيت، چونكە ئەوهى جىڭەي بايەخ و گرنگە،
ئەوهى تۆ پېشانى هاوزینه‌کەتى بىدەيت كە تۆ بىر لەو
دەكەيتەوە و پېشانى بىدەي كە تۆ ئەشقى خۇتى بۇ دەنۇنىنى
و دىيارى پېشکەش دەكەيت، بە بىن بۇونى هىچ ھۆكارىيەك. لە
پاستىدا ئەشقى تۆ بۇ ئەو خۆى لە خۆيدا ھۆكارىيەكى گىنگە.
كەواتە دواجار كە دىاريٰت پېشکەشى هاوزینه‌کەت كرد، كەى
بۇو؟ تۆ رېتگەت پىن نادرىت رۇزەكانى لە دايىكبوون، كريسمىس
بىزمىرى، يان سالىيادى هاوسەرگىرىيەكەت. دوا دىيارى چى
بۇو كە بە بىن هىچ بۇنەيەك پېشکەش بە هاوزینه‌کەت كرد؟
ئەگەر ئەمە لە ھەفتەي راپردوودا بۇوە، دەستت خۇش بىت،
ھىوادارم هاوزینه‌کەت بەرز بىنرخىتىت. خۆ ئەگەر ئەمە
لە مانگى راپردوودا بۇوبىت ئەوا باشە، بەلام تۆ ئەوهەندە
هاوزینه‌کەت خۇش ناوىت كە زوو زوو دىيارى پېشکەش
بىكەيت؟ ھىوا بۇ ئەوه بخوازە كە ھەفتەي جارىيەك دىيارىيەكى
پېشکەش بىكەيت، بەلام ئەگەر ئەمە بۇو بە خۇو، ئەوا نىخى
خۆى لە دەست دەدات. هىچ گرنگىيەك لە وەدا بەدى ناكىت
ئەگەر تۆ ھەموو ھەفتەيەك لە وىستگەي بەنزىن لە كاتى

پُوكىرنەوهى ئۆتۈمبىلەكەت دەستەيەك گولى بۇ بىرى.
 ئەگەر بۇ ماوهى مانگىكە هيچت پىشىش بە ھاۋازىنەكەت
 نەكىردووه، ئەوا پىتويسىتە ئەمەر ق شىتىكى پىشىش بىكەيت
 - پەلە بىكە، پەرتۇوو كە دابىنى و بېرىق و بېكىرە. خۇ ئەگەر
 بۇ ماوهى سى مانگە هيچت پىشىش بە ھاۋازىنەكەت
 نەكىردووه، ئەوا جىنگەي شەرمەزارىيە. ھىچ رىسایەكى دىكە
 مەخويتەرەوە ھەتا كار لە سەر ئەم رىسایە نەكەيت.

**دواجار كە ديارىت پىشىشى
هاۋازىنەكەت كرد كەي بۇ؟**

ریسای ٦١

با گیرفانی هاوژینه که ت له هی تو جیاواز بیت

زور که س ده ناسم که له گه ل ئه م ریسایه ده کهونه مشتوم پر.
 ته نیا له بیرت بیت ئه م په رتووکه دهربارهی ئوه نییه که
 ئوهی من بیری لئ ده که موه و پیم راست بیت، به لکو
 له بارهی ئوه ده دویت که ئاخو چی کار ده کات و باش.
 زور ڏن و میرد ده ناسم دهربارهی پاره قسے ده کهن - له
 زوربئی حالته کاندا جیابونه و خوی ده نویتیت - به لام
 هر گیز ئوه نه بینیو که له په یوهندییه کدا روو بدم که
 تییدا ده ستگیرانه کان له یه کتر جیاوازن. لیڑهدا ئوه به تو
 نالیم که تیبینی چیم کردوو.

پیویست ناکات پاره کهی خوت کو بکهیته و، ئه مه هیچ شتیک
 به ره م ناهیتیت. زور باش، له هندیک حالتدا ئیوه ده توان
 به یه که وه پاره سه رف بکهن بو کرپینی شتی هاو بش وه کو
 پوشکی مندالان، بارمه تهی خانو بره، تیچوونی مانگانه.
 پیویسته له سه ره تاوه بزانن که هر یه کیک له ئیوه به چهند
 به شداری ده کات - ده شیت نیوه به نیوه داد په روهرانه نه بیت
 ئه گه ر یه کیکه له ئیوه زیاتر پاره به ده ست بخات، یان زیاتر
 ته له فون به کار ده هیتیت.

به لام ئه مه ته نیا گرفتیکی بچوکه. ئه گه ر ئیوه هر دووکتان
 پاره په یدا ده کهن، ئه وا ده بیت ئیوه هر دووکتان تیچوو ه کان
 له ئه ستو بگرن به پیی ئه و بنه ما یه که له سه ری پیک

دەكەون. دەگریت تو پاره بە بەچکە پشیلهکەی بەھیت بۆ خۆشگوزەرانى لە پشۇوەكاندا. لە سەررووی ئەمەشەوە، پارەکە ھى خۆتە. بۆيە ئەگەر ھاۋڙىنەكەت بىھويت ھەموو پاشەكەوتهكەي لە شتى كۈنە سەرف بىكەت، ئەمە كارى خۆيەتى، ئەمە كارىگەرى لە سەر تو نابىت. پارەي تىچۈونى ئەم مانگەش دراوه، ئەوھش پارەي خۆيەتى. توش دەتوانى پارەي خۆت پاشەكەوت بکەيت، يان لە شتىكى سودبەخش و ماقولدا بەرھەمى بەھىنى يان ئەگەر دەتەویت ھەمووى لە شىرينى سەرف بکە. تىدەگەيت؟ پىويسىت بە دەمە قالى ناكات.

بەرلەوهى پرسىyar بکەيت، ئەمە هيىشتا بايەخى خۆى دەبىت ئەگەر پارەيەكى يەكسانىش بە دەست نەخەن يان ئەگەر يەكىك لە ئىۋە پارە پەيدا دەكەت، راشكاوانە بدوئىن، ئەگەر بېرى بە دەست خىتنى پارەكانتان لىك جىاوازە، ئەوھ باشترين گفتوكۇ ئەوھىيە كە تو بە پىزەھى ھاوبەش تىچۈونەكان لە ئەستق بگرىت. ئەگەر يەكىكتان دوو ئەوھندە پارە بە دەست بەھىنىت، دوو ئەوھندە بە پارەكە بەشدار دەبىت. يان لە تىچۈونى مانگانە بە يەكسانى پارەكە دەدەن، بەلام ئەوھى داھاتەكەي زياترە پارەي ئىوارە خوانىك لە دەرھوھ دەدات، يان لە پشۇودا. دەتوانن بابەتكان لە نىوان خۆتاندا بە ورد و درشتى تاوتوى بکەن.

ئەگەر يەكىك لە ئىۋە تەواوى چۈزەكە لە مالەوه كار دەكەت و لە گەل مندالەكان دەمەننەتەوە و ھىچ داھاتىك بە دەست ناخات، ئەوا ھاۋڙىنەكەي دەبىت نىوهى پارەكەي پىن بىات. بەمەش ناگۇترىت دىيارى يان ھاۋكارى، بەلكو پارە پىدانىكى دادپەرورانەيە، چونكە ئەمە پەيوھندى ھاو سەرەيەكە پىنك

ده‌هیئت. یه‌کیک له ئیوه پاره په‌یدا ده‌کات، ئه‌وی دیکه چاودیری ماله‌که ده‌کات. ئه‌و داهاته‌ی که به ده‌ستی ده‌خه‌ی له منداله‌کان و پاکردن‌وهی مال و منداله‌کان سه‌رفی ده‌که‌یت. ئه‌گه‌ر یه‌کینک له هاوژینه‌کان چاودیریسی ماله‌که‌ی نه‌کردایه، ئه‌وی دیکه نه‌یده‌توانی ئه‌و پاره‌یه به ده‌ست بخات، له بئر ئه‌مه ئه‌و داهاته، داهاتیکی هاوبه‌شە له نیوان هردووکتان، ده‌بیت له نیوان هردووکتاندا دابه‌ش بکریت. دواي ئه‌وهی دابه‌شтан کرد، ده‌توانی به‌شى خوت له بانکیکدا پاشه‌که‌وت بکه‌یت.

ئه‌گه‌ر هاوژینه‌کەت بیه‌ویت
ھەموو پاشه‌کەوته‌کەی لە شتى
کۆنە سەرف بکات، ئەمە کارى
خۆيەتى و کاريگەرى لە سەر
تۆ نابىت. پاره‌ی تىچۇونى ئەم
مانگەش دراوه، ئه‌وهش پاره‌ی
خۆيەتى.

پیساي ٦٢

به خته و هري ئامانجيکى به رزه

دەزانىت كاتىك يەكم جار ئاشق بۇوي ھەستت چۈن بۇ؟
 زور پارا و لواز بۇوي، دلەكتەت بۇو، نەندەتوانى بىر لە
 ھىچى دىكە بکەيتەوە؟ ئەمە شىتىكى ناوازەيە، وا نىيە؟ لە
 لايەكى دىكەوە، ئەم لوازى و دوودلىئە دەتاباتە ناو جىهانى
 خەم و پەزارەوە، ھەم لە كاتى كاركردن و ھەم لە كاتى
 خواردن. لە پاستىدا زۆر دژوارە.

ھەندىك كەس ئالودەي دەبىت. ھەست بە ژيانيان ناكەن
 ھەتا ئاشق نەبن، بەلام بە دلنىايىھەوە پەيوەندى ھاوسەرى
 بەم شىۋەيە نامېنېتەوە. ئەمرۇ بىت يان سېھى باوھەرت بە
 خۆت دەبىت و لە ھاۋىزىنەكەت دلنىا دەبى كە نىگەران و
 پەنجاونەبىت. لە گەل ئەوھە رادىئى ھەست بە بۇونى ئەو
 بکەيت و پىتىسىت ناكات لە تەلەفۇنەوە بۇيى رابكەيت. كەواتە
 ئەگەر تو ئالودەي "ئاشق بۇون" بۇويت، ئەوا پىتىسىتە واز لە
 ھاۋىزىنەكەت بېھىنى و كەسىكى دىكە بدۇزىتەوە و ئاشقى بىت.

دەشىت سەرسام بىت بۇ چى دەستەوازەي "ئاشق بۇون" م
 زەق كردۇتەوە. زۇر باشە، لىرەدا دوو ھۆكار ھەن، يەكمىيان
 پىتىسىت ناكات ئاشق بىت بۇ ئەوھى ئەو ھەستت ھەبىت
 و دەشىت تۈوشى ھەلە بىت. دەكربىت ئەمە ھەر خۆى لە
 چوارچىوهى شەھوەت و شەيدابۇون بەدى بکات و بىگرە ئەوھە
 ھەر ئاشق نەبىت. ھۆكارەكەي دىكەش ئەوھى نامەويت بلېم

ئەگەر تو ئەم ھەستەت نەبىت، ئەوا تو ئاشقى ھاوژىنەكت
نىت.

زۇر ھۆكارى باش ھەن كە بۆچى ئەم دۆخە سۆزدارىيە
ھەتا كۆتايى بەردەوام نابىت. دەتوانى رەفتار نەنوينى، ئەم
دۆخە زۇر نىگەرانى و شادومانى لە خۆى دەگرىت لە دواى
ماوهىك لە ھاوسەرگىرى كىردىن نىگەرانى و خەم و پەزارە
خاموش دەبىت واتلى دەكەت ئەوندى دەگرىت دلخوش و
شادومان بىت. ھېشتا دەتوانن شتى خوش و ناياب بەيەكوه
بىھەن، بەلام پەيوەندىيە ھاوسەرگىرى كە خۆى دەبىت بە رۇقىن،
خوشبەختانە بە باشترين شىۋە.

ئەى چى دەكەيت ئەگەر لە ئاست ئەوه ھاتى كە ناتوانىت
شەوانە بخەوى يان ناتوانى بىر لە هيچى دىكە بکەيتەوه؟
زۇر باشە، بە دلنىايىھە و ئەمە جىاوازە. بۇ ھەندىك كەس
ئەوهى كە ھەيە جىڭەي بايەخ نىيە، بەلام بۇ ئەوانەي كە
بەخت و دادووهرىيەكى باش و پەيرەوکارى پىسايە، كۆتايى
بە چى دەھىنەت ئەگەر ھەمووى لە چوارچىوهى خوشى و
شادىدا دەبىنەتەوه.

خوشى و شادى، زىاتر لە ھەست و سۆزىكى كاتى دەگرىتەوه.
ئاسودە بۇون ماناي ئەوه نىيە كە تو ئاشقىرى، بەلكو بە
واتاي ئەوه دىت كە تو بە راستى و لە قۇولايى دلتەوه
ئاشقى، بە تەواوى ماناوه بىن ئەوهى ئەو ئەشقە لە ناو
كەوانەدا زەق بکرىتەوه.

لە سەرەتاي قۇناخى دلدارىيەوه، بە قولايەكەوه مەبە، بەلكو
وردىيەن بە و دلنىا بەوه كە تو شويىنېنى پىسا دەكەويت.

سهرهتا نهم ههست و سوزه خاموش و کپ دهبت. شتیکی
باشت و به بهاتر، گهرمتر و خوشبویستر جیگهی
ده گریتهوه. کاتیک ئمه له دایک دهبت، بیر لهوه مهکهرهوه
که چیت له دهست داوه، بهلکو بیر لهوه بکهرهوه که چیت
به دهست هیناوه. ئمهش بربیته له بهختهورهی و کامهرانی
ـ دهبت بهمه زیاتر دلخوش بیت.

له سهرهتای قۇناخى
دلىدارىيەوه، به قولايەكەوه
مەبە، بهلکو وردېين به و دلىنى
بەوه کە تو شويىنپىي پىسا
دەكەۋىت.

ریسای ٦٣

له رووی داراییه وه بهرامبه ر یه کتر به خشنده بن

له مهدا نیوه بیه که ون. بؤیه له بارژه و هندی هه رد و لایه
 بؤ نه وهی یه کتیک له نیوه یارمه تی نه وی دیکه بدادات نه گمر
 له هه ول و تیکوشاندایه - نه مه نه وهی که دهیکه ین بؤ نه و
 که سهی خوشمان ده ویت کاتیک له کیشه و گرفتایه. نه مه مش
 مانای نه وه نییه که تو پشتگیری ده کهیت، کاتی خوتی
 بؤ تهرخان ده کهیت، هیز و وزهی خوتی پن ده به خشیت،
 نئوتومبیله کهی خوتی پن ده دهیت، سه رجیتی له که ل ده کهیت،
 ژه مه کان، پشووه کان، کاره کان، منداله کان - نینجا هیلیکیش
 بکیشه کاتیک مه سه له که دیته سه ر پاره. نه خیز، به داخله وهم
 نه مه پاره ش ده گریته وه.

تیناگه م بؤ خه لک نه مه ده کات، له هه مو شتیکیاندا به خشنده
 ده ده کهون، به لام کاتیک مه سه له دیته سه ر پاره، ده سه
 به گیر فانیانه وه ده گرن، ته نانه ت نه گمر خم و په زاره دلی
 هاو زینه کانیانی دا گرتیت. نیستا سه ییر بکه، نه گمر تو پاره ت
 زیاتر ههیه له هاو زینه کهت، نه وه تو ده بیت زیاتر سه رف
 بکهیت، له هه مو شتیکدا، له راستیدا نه مه مه سه له کهیه.

پیویست به ژماردن و حیسابات ناکات. که س حه ز به وه
 ناکات ناخو تو چهند پاره ده دهیت به هاو زینه کهت، له به ر
 نه وه کاتت به هاده ر مه ده. نه وه ش بیز خوت مه هینه ره وه
 که نه و چهندی پارهی به تو داوه، کاتیک داهاتی له تو زیاتر

بووھ، يان دهست به حیسابات بکھی ئاخو تو چەندىنگ پاره دهدهيت به هاوژينه کەت. کەس گرنگى بهمە نادات، چونكە ئەمە خۆی شتىكى گرنگ نىيە. تەنيا پاره گرنگە. بەلنى، پیویسته بۇ گەيشتن به مەرامىكى دىيارىكراو - مەرامىك كە پىشتر بناغەي دانراوه، ئەگەر پاره يەكى پاشەكە ووت هەيە، لە گەل ھاوژينه کەت ھاوبەشى پى بکە - بەلام لە سەرووی ئەمەشەوھ پاره بايەخى زۇر كەمترە لە پەيوەندىي ھاوسەريتان، وا نىيە؟ ئەگەر نا، دەبىت تو وەكى سۆفيەك بزىيت و پۇژەكانىت لە زەلكاوى نىگەرانىدا بە سەر بەرىت دەربارەي بەگەر خىستنى سەرمایت و وەبەرهەنن، شەوانە بە تەنيا لە سەر جىڭە كەت پال بکەويت و سەر بکەيتە سەر سەنيرىك كە پېرە لە پاره.

من ئەوه نالىيم كە نەدەبوايە پاشەكە ووت ھەبىت يان مۇوچەي خانەنىشىنىت نەبىت يان ھەر شتىكى لەم شىۋەيە. من ئەوه نالىيم كە تو ناچارى پشتگىرى ھاوژينه کەت بکەيت بۇ ھەموو ھۆگۈرىيە كى قومارىرىن، بەلكو من دەربارەي پارەي پاشەكە و دەدويم. ئەگەر تو زىاتر پارەت ھەيە لە ھاوژينه کەت، تو پارەي سىنەما يان پارەي ژەمىكى خواردىن لە دەرهوھ بىدە، يان پارەي پشۇويەك، يان بە جۈرىك مامەلەي لە گەل بکە كە ئەو دەيەويت شتىكت بۇ بىرىت، بەلام خۆى ناتوانىت بىكىرىت. يان بېرە پارە يەكى پى بىدە ھەتاوهەكىو كوتايى ھەفتە پارەكەي خۇت دىت.

كاتىك رېسى ۹۷ دەخويىتىھە - نا، نەخىر، ئىستا مەيخويىتەرەوھ، من ھىشتا ئەمەم تەواو نەكىر دووھ - دەبىنىت كە نابىت پارە بە ھاورىيكانىت بىدەيت ھەتا ئامادەيى ئەوھەت

تیدا نه بیت که و هرینه گریته وه. باشه، له م حاله ته را پیویست
 ناکات پاره بدھیت به هاوژینه که ت، مه گه ر بریکی زور نه بیت.
 ئه گه ر بره پاره یه کی که م بیت، ئه وا تر به قه رزت داوه،
 تو ده بیت ئه و بره پاره یه پیشکه شی بکهیت. هاو سه ره که ت
 شیاوتر و به هادارتره؟ له راستیدا، ئایا هاوژینه که ت له خلکی
 دیکه به به هادارتر و به نرختر نییه؟

کاتیک مه سه له که دیتھ سه ر پاره ی زور، ئه وا له راستیدا
 ناتوانیت پیشکه شی بکهیت، ده بیت له و سونگه یوه بیر
 بکهیت وه که ئه گه ر پاره که ای نه دایه وه چی رو و ده دات. ئایا
 له بیری ده کهیت یان به جو ریک په یوهندی هاو سه ریتان
 تیکده شکتی که به سه د زانا چاک نه بیت وه؟ پیش نیاز ده که م
 ئه گه ر ئه م تیکش کاندنه گه ورہ بیت، ئه وا وا با شتره پاره به
 قه رز نه ده بیت به هاوژینه که ت، هه تا کو له و هر گرتنه وهی دل نیا
 نه بیت وه. شتیکی زور سه خت و دژواره، تو ده بیت ئاماده
 بیت که چاوه پی و هر گرتنه وهی نه کهیت. ته نیا ئه وه ت له
 بیر بیت که لیره دا چی گرنگه - ئه و که سه می که تو خوشت
 ده ویت یان پاره ی ناو ده ست.

**ئه گه ر تو پاره ی زیارت له
 هاوژینه کت هه یه، ده بیت تو
 زیارت سه رف بکهیت.**

پیسای ٦٤

تۆ هەموو رۆژیک بىزاردەيەك بىيات دەنیي

ھەستت بە چى كرد كاتىك ئەم بەيانىيە لە خە
ھەستايىت؟ دلخۇشى، هيوا، ئامادەبۈون بۇ ئەوهى
پۈوبەپۈرى دلخۇشىنىڭ شادومان و خۇش بېيتەوە. چۆنت
ھەست كرد دەربارەي پەيوەندىيى ھاوسەر يىيەكەت؟ پىيم
وايە ئەويش ھەستىكى خۇش بۇو، ئەگەر تۆ لىزەيت،
ھېشتا ئەم تەوهەر دەخويىنەتەوە، دەتوانىت بچىتە دەرەوە
ھەر كاتىك حەز بىكەيت و ھەر شويىنیك پىتى دەزانى. خۆ^١
ئەگەر دلخۇشىش نىت، ئەوا ھەر دەتوانى بىرپۇيت.

دەزانىم كە دەشىت نىگەرانى مەدالەكانىت بى يان ھىچ
شويىنیك نەبىت بۇى بچى، يان دايىك و باوكت دەترىن،
بەلام ئەمە ماناي ئەوه نىيە كە تۆ ناتوانىت بچىتە
دەرەوە. دەكىيت ئەوانە ھەموو ھۆكارييک بن بۇ ئەوهى
مانەوە لە مالۇوە ھەلبىزىرىت، بەلام ھەر ئەوهى كە ھەيە
- بىزاردەيەكە.

ھەموو رۆژیک تۆ ئەوه ھەلدەبىزىرىت، بۇ ئەوهى لەم
پەيوەندىيە ھاوسەر يەتدا بىت. ئەگەر شتەكان ھەلە بن،
ئەوا ھەولى چارەسەركەنیان نادەيت يان دەمەنەتەوە
سەربارەي ئەو راستىيەي كە ناتوانىت چارەسەر

بکرین. ئەم بىزاردەي خۇت بۇوه بۇ ئەوهى لە گەل
ئەم كابرايە هاوسمەركىرى بىكەيت، سەربارى ھەموو
كەموكۇپىيەكى خۇت.

بۇيە لەو بارهوه گلهېيى و گازنده مەكە. ئەوهى مەبەستىمە
ئەوهى. دلخۇش بە بەوهى كە ھەتە يان چۈونە دەرهوه
ھەلەدەبىزىرىت، بەلام گالىتە بە خۇت مەكە كە تو بىزاردەت
نىيە و پاشان پرتە و بولە بىكەيت. ئەگەر ئەوه بىكەيت،
ئەوا تو ھەستى بەرپرسىيارىيەتى لە دەست دەدەيت بۇ
ژيانى خۇت. بزانە تو بەرپرسىيارى لەوهى كە ئىستا
لە كويى. ئەگەر بە جىڭە و پىڭە خۇت دلخۇشىت،
ئەوه ماناي وايە تو دەتوانىت دەستىك بە پشتى خۇتما
بەتىنى، چونكە تو شىاوى ئەو جىڭە و پىڭەيە. خۇ
ئەگەر دلخۇش نىت، ئەوه تاكە كەسىك كە دەتوانىت تو
بىگۇرىت، ھەر خۇتى، ھەلەي كەسىش نىيە ئەگەر خۇت
ھەلنەستى بە جىئەجى كىرىدى ئەمە.

ھاوارپىيەكم ھەيە پىئى كوتىم كە چەندە دلخۇشە. بەختە وەرە
بە ھاوبەشى كىرىدى ژيانى لە گەل ئافرەتىك كە لە ناخى
دلېيەوه خۇشى دەويىت، بەختە وەرە بە كارىك كە كاتىنىكى
زۇرى دەداتى بۇ ئەوهى لە گەل مندالەكانى بىت. زۇر بە
ئارامى ھەولىم داوه كە بۇي پۇون بىكەمەوه ئەوه بەخت
و شانس نىيە - من خۆم پەيوەندى ھاۋڙىنىيەكى باشم
بنىيات ناوه، خۆم كارىكى قورسىم كىردووه بۇ بەدەست

خستنی پیشه‌یه ک که ژیانم دابین دهکات و کاتم پن
دهدات بتو منداله‌کانم، چونکه ئه‌مانه ئه و شتانه بعون که
گرنگیان بتو من هه‌یه - هه‌روا به ئاسانی نه‌که و تورومه‌ه
ئه و ژیانه‌وه. من نالیم که سیکی ته‌واو کاملم - هه‌زاران
هله‌م کردووه، به‌لام ئه و هاوپی تایبەتیه‌ی خوم
ته‌نیا سه‌رنج دهخاته سه‌ر دوو شت که به دروستی
کردووه، چونکه ئه‌ویش هه‌ول و تیکوشانیه‌تی بتو به
ده‌ستخستنیان.

لیره‌دا کیشەکه ئه‌وه‌یه ک که ئه‌م هاوپیه ناتوانیت به
دهستی بخات، چونکه لۆمەی هاوژینه‌کەی دهکات بتو
بعونی په‌یوه‌ندییه‌کی مامناوه‌ند و پیشه‌کەی واى لى دهکات
لە منداله‌کانی دوور بیت. ئه‌گەر ئه‌وه‌ی قبول کردووه که
من بتو ژیانی خوم به‌رپرسیارم، ئه‌وا ئه‌ویش ده‌بیت
ئه‌وه بزانیت که بتو ژیانی خۆی به‌رپرسیاره، به‌لام
لۆمە‌کردنی خەلکی دیکه، چاره‌نووس، به‌خت و شافسی
خراب ئاسانتره. ئه‌مه شتیکی خراپه، چونکه هه‌رگیز له
زەلکاوی کیشە و گرفت نایه‌تە ده‌ره‌وه و په‌یوه‌ندیی
هاوسه‌ری هیچ به‌ره‌و پیش‌چوونیک به خۆیه‌وه نابینیت،
هه‌تاوه‌کو درک به‌وه نه‌کات که له گەل ئه و ژیانه
بسازیت که تییدایه. هەر که ئه‌وه‌شمان قبول کرد، ئه‌وه
ژیانمان ده‌بیتە بژارده‌ی دهستی خومان، زور ئازادی
و سه‌ربه‌ستی تییدا به‌دی ده‌کریت که تیایدا چىز له‌وه

دهبینین که هه‌مانه، یان بپیار دهدهین پووی خومان به
پووی ٿاراسته‌ی خوش و تازه‌دا بکه‌ینه‌وه.

بزانه که تو به رپرسیاری
له‌وهی که ئیستا له کوئی.

پیسای ٦٥

مهبه به قوربانی

كوربانیدان زور ئاسانه، وا نیيە؟ ده زانم، چونكە ئەگەر دان بە خۆمدا نەگرم ئەوا دەبم بە قوربانیيە کى تۆقىنەر. ئەوه تەنيا بۇ پەزامەندىي خۆمانە تا ھەست بکەين كە ئەو ھەموو كىنە و بىزارىيە لە ناو دەمارە كانماندا دىت و دەچىت. لېرەدا تەنيا يەك كىشە ھەيە.

ناتوانىت پىگە بە ھەموو كەسىك بىدەيت كە تۆ بوويت بە قوربانى، تەنانەت ھاۋڙىنە كەشت كە سودى ئەمە ھەمووى بۇ ئەو دەگەرپىتەوە. ئەگەر كەسىك بىزانىت كە بە بىدەنگى و بىن گلەيى و گازنە ئازار دەچىزىت، ئەوه شتىكى بەھادار نايىت. ئەوه ھىچ خۆشىيە کى تىدا بەدى ناكريت. قوربانيدان كەسىكى دەويت كە شايەتى بىدات.

ئەي كەوايە بۇ پىگە نادەيت كەس بىزانىت؟ من پىت دەلىم، چونكە ئەگەر پىگە بىدەي خەلک بەمە بىزانىت و دركى بىن بىكەت، ئەوا لە راستىدا تۆ قوربانى نادەيت، وايە؟ گيانبەخش ئەو كەسەيە كە لە ناخى خۆيدا دەكولىت و ئازار دەچىزىت بىن ئەوهى گلەيى و گازنە بىكەت، بەلام ئەگەر ئەمەشت كرد ئەوا ھىچ كەسىك تىبىنى ئەمە ناكەت. لە بەر ئەوهى دەبىت كەمىك نوزەنۇز و گلەيى و گازنە بکەيت بۇ ئەوهى ئامانجەكت بېپىكىت، وا نىيە؟ ئەمەش ئەوه نىيە كە گيانبەخشى راستەقىنە دەيىكەت. ئەوان نالىن: "باشە، دووبارە خوانى ئىوارە ئامادە

دهکم. گرنگ نییه که دوینیش هەر من ئامادەم کردۇو:

گیانبەخشى راستەقینە بزەيەك دەکات و خوانى ئیوارە بە جوانى و دلېرى ئامادە دەکات. دەبىت خۆشىي ئەمە لە چىدا بىت کە تو شتىكى ئەوتۇ بکەيت؟ تەنانەت بىستۇمە خەلک دەلىن: "زۇر باشە، من قوربانىيەكە دەدەم،" نا، نەخىرا! ئەمە ئەوه نییە کە گیانبەخش و قوربانىدەرى راستەقینە دەيلەت.

ئەگەر خۆت بکەيت بە چىشتاخانىيەكدا و بلىنى: "زۇر باشە، زۇر باشە، دىسان، من - خواردىنەكە ئامادە دەكەم، ئەوا لىرەدا بە هىچ شىوھىيەك تو نابىت بە گیانبەخش. دەتوانىت نوزەيەكت لېوە بىت بۇ ئامادەكردىنى خواردىنەكە، بەلام دەبىنیت ئەم ئاكارە لە پىناو دروستكردىنى گفتۇگۇ و مەشتومىر، نەك خاموشىكىدىنى.

كوربانىدان لە كەل توران بى دەکات، جۇريکە لە درېزەپىدەرى ئەم شتىكە كە ئىمە وەكى پەيرەوکارى پىسا نايىكەين. ئى، زۇر باشە، هەندىتكى جار هەلە دەكەين، بەلام هەر بە راستى ھەول دەدەين كە نەيكەين (بەلى، تەنانەت ئەگەر چىزىشى لى وەرگرىن)، زۇر بەداخەوھىن كە پىگە دەدەين بىتە ئاراوە و پۇو بىدات. قوربانىدان و توران يارىيەكن دروست كراون بۇ خولقاندىنى كەشىك و پالنەرىك بۇ مشتومىر كردن. زىرەكى لىرەدا بەدى ناكريت و ئەمە كارى گەوران نىيە.

وا باشتە خوانى ئیوارە دوا بخريت و گفتۇگويەكى مانادار و ھەستىار لە سەر پوونكردىنەوەي تو سەرچاوه بگريت وەكى كەسانىتكى گەورە كە ئاخۇج لە گۇرپىيە تو نىگەران دەکات، بەمەش ھاۋىيەكەت بە ھەمان پەفتارى تو وەلامت

دهات‌وه. ئەمە باشترە لە خۆخستتە ناو كىشەوە - كە ئەم
كىشەيەش ماناي خۆى لى دەكەويتەوە، بە پىچەوانەي ئەدا و
شىوازى قوربانيدان بۇ چارەسەركردىنى - لە بەرئەوە ئىتوھ
ھەردووكتان دەتوانن بە شىوه يەكى گونجاو چارەسەرى
بەن. كەواتە، ئايا چارەسەر كردىنى گرفته كە زۇر باشتىر نىيە
لەوەي كە خۆت بە گىانبه خش پىشان بىدەيت؟

ئەگەر رېگە بىدەيت خەلک بەمه
بىزانىت و دركى پى بکات، ئەوا
لە راستىدا تۆ قوربانى نادەيت.

پیسای ٦٦

واز له په لاماردان بهینه، که سیکی دیکه ده بیت
ئوه بکات

کامه سهرهتا دهستی پیکرد - په لاماردان یان په یوهندیه کی
خه مبار؟ یاری نو اندنی دلنرمی و میهره بانی (کامی بلیمه تانه
به رز نرخیندرا) شتیکه بهلام ئه و په یوهندیانه که به
ناو دو خیکی ره شدا پی ده کهن زور به یان به جوریک له
په لاماردانی ئه شق و به خشندی هژمار ده کریت له لاین
یه ک یان هردووک هاوژینه که. ئایا ئه مه ئوهیه که شته کان
تال و تفت ده کات؟ یان ئه مه ده ره نجامیکه.

له پاستیدا، ئه مه گرنگ نییه. ئوهی گرنگه ئوهیه که
بوهستینریت. دهشتیت هه موو نه هامه تییه سه خته کانی دیکه ن
سارپیز بکهیت، بهلام ئه گهر هیرشکردن نه و هستینی، ئوا
هیشتا په یوهندیه کی خه مگین و دلناخوشت ده بیت. ئیوه
هردووکتان یه کتر بی هیز و لاواز ده کهن، هردووکتان
ههست به ئه شق و خوشبویستی ناکه ن، ههست ناکه ن که
پاریزراون، ههست ناکه ن پشتیوانیتان لئ ده کریت، ههست
ناکه ن که مه شق و پاهینانت پی ده کریت. به مهش هردووکتان
خه مبار و ما یه پووج ده بن.

ده زانم، ده زانم، تو ته نیا له بهر ئوه ده یکهیت، چونکه
هاوژینه که شت ده یکات. تو شه ههست بهوه ده یکهیت و
ده یزانی؟ هاوژینه که شت ته نیا له بهر ئوه ده یکات، چونکه

تۇ دەيىكەيت. چەندىن ھۆكار و بىانۇو و پاساو ھەن بۇ
بەردەوامىبوون، ئەمانەش ھەموو ئاسان و سادە دەبن بۇ
تىكەيشتن، بەلام ھېچ كام لەمانە دلخوشت ناكەن.

كەسيك دەبىت دەستپېشخەرى بکات، ئەو كەسەش تۇرى.
بۇچى تۇ؟ چونكە بە دلىيابىيەوە تۇ پەيرەوکارى پىسىاي. لە
بەر ئەوە ئەمە دەكەويتە سەرتۇق. تەنيا دەمت بىگە كاتىك
پېت وايە كەسيك شتىكى چەوت دەلىت، پەخنىيەكى بى
بايەخ، تەنيا ھىمنىت بپارىزە و بە خۇت بلى ئەمە ئەو جۇرە
پەيوەندىيە نىيە كە تۇ دەتەويت و، ناشتەويت بىي بە بشىك
لەمە.

سەرهتا سەخت و دژوار دەبىت، بەلام ئەم جۇرە رەفتار
نواندە شىوهى بنىاتنانى خwoo يە. كاتىك ئەمە دەكەيت بە خwoo
بۇ خۇت كە ئەوە لە قوولايى بىر و ھزرتدايە دەرىنەخەيت
ئەوا و اھەست دەكەى كە ھاۋىزىنەكەت كەمتر ھەست بە
بەھىزى دەكتات. دواى ماوھىيەك، ھاۋىزىنەكت دەست دەكتات
بە تىبىنى كردن كە ئەو تاكە كەسە يارىيەكە دەكتات. ئەگەر
دەتوانى ھۆشىيارانە لە كەلى بدوئى بە هيوا و بەختەوە، ئەوا
ھاۋىزىنەكەت هان دەدەيت بق ئەوە ئەم لىدوانانە ئاراستەي
خۇى بکاتەوە. تەنانەت ئەگەر ھەندىك جارىش وا بکات، ئەوا
ھېشتا كۆمەلېك شتى بى بايەخ و كەم بەھات لە مالەكەدا
كەم كردوونەتەوە. ئەمەش شتىكى باش دەبىت. كاتىك
ھەردووكتان بەرەپېشچۈن بە خۇتائەوە دەبىن ئەوا
ھاندانىك دىتە ئاراواه بۇ ئەوە زىاتر ھەول بىدەن.
ئەگەر كىشە و گرفتى زىاتر ھەبۇو، بە دلىيابىيەوە تۇ دەبىت

ئاماڙهیان پڻ بکهیت و دهريانڀبری، بهمهش ڻاسانتر دیته
به رچاوت نه گهر کاره که نه بووبیته هوي گیڙاو و په لاماردان
و نه رینی بون - نه مهش واله تو ده کات زیاتر هست به
باشی بکهیت و هر له و کات و ساتهدا برینه کان سار پیڙ
بکهیت، به لام نه گهر دریڙهی کیشا وات لئی ده کات زور
هست به خراپی بکهیت.

به کورت و پوختن، تو تهنيا هیوا ناخوازی بُو پیشه کیش
کردنی په لاماردان، به لکو هه موو بیر و بُو چوونه نه رینیه کان
ده گزپیوه به بیر و بُو چوونی ئه رینی، شادومانی،
په رزنرخاندن. بهم شیوه چهند هست به باشی ده کهیت؟

سه رهتا سه خت و دڙوار ده بیت،
به لام نه م جوڙه ره فتار نواندنه
شیوهی بنیاتنانی خوویه.

ریسای ٦٧

پیویست ناکات ریسakan tan هاوشیوه‌ی یه‌کتر بن

ئىمە ھەموومان جياوازىن، ئەگەر ھاوژىنەكت كەسىكى كت و ماتە ئەوا بە شتىكى نامۇ دەردەكتەيت، ھىچ نىگەرانىيەك دەرنابېرىت. ئەگەر ھاوژىنەكت لە تو جياوازە، ئەوا بە دلىيابىيەو ریسای جياوازى پیویستە. بىگومان ریسای جياواز لە ریسakanى ئەم پەرتۈوكە، ئەو ریسايانە كە جىهانىن، من لەم پەرتۈوكەدا ئەوانم بەرجەستە نەكرىدۇووه (ئازارى يەكتەر مەدەن، ئەندامانى خىزانى يەكتەر مەكۈژن)، بەلام ریسakan يان بىنەماكانى پۇزانە كە كاريان پى دەكەن و لە سەريان دەرقەن، با ھاوشىوه‌ی يەكتەر نەبن.

ئەمە شتىكى دادپەروەرانەيە. دواجار ئەوهى كە دادپەروەرى نىيە، ئەوهىيە والە ھاوژىنەكتى بىكەت لە سەر ریسایەك بىروات كە لە گەل ئەو ناگونجىت و شتىكى پیویست نىيە، تەنیا لە بەر ئەوهى ئەو ریسایە بۇ تو كار دەكەت. وَا دابنى كە يەكىن لە ئىۋە پقى لە بەرزايىيە، ئەمە شتىكى دىيار و ئاشكرايە كە نابىت ئەو كەسە بە سەرباندا سەربكەوەيت و كاشىيەكان چاك بکاتەوە يان بچىتە سەر و بىتە خوارەوە بە پەيژەيەكى كەچ بۇ سەربان. خوازىارم ئەمە پیویست بە بىگوتىن نەكتە.

ئىستا وَا دابنى كە ھەردووكتان لە گەل بەرزايى كىشە و

گرفتار نییه، به لام یه کیک نیگه رانه ئەگەر ئەوهی دیکە لە مالەوە نەبىت کاتىك كە گوتۇويەتى دىتە مالەوە. ئایا شتىكى خراپ رووی داوه؟ ئایا پووداوى هاتوچق و پىكىدادان هاتوتە پىش؟ ئەم جۆرە تايىبەتمەندىيە شتىكى لۇژىكى نىيە، چونكە پىسایك لېرەدا ھەيە، ئەو كەسە تەلەفۇن دەكەت ئەگەر دوا بکەۋىت، لە بەر ئەوه پىۋىست ناكات ھاۋڙىنەكەى توورە بىت.

ئەگەر ئەم پىسایك قبول نەكەن، ئەوا كىشەكان چەكەرە دەكەن، ھاۋڙىنەكە دەلىت: "نازانم بۇ دەبىت من تەلەفۇنت بۇ بکەم. داواتلى ناكەم تەلەفۇنم بۇ بکەيت." نا نا، نەخىر - ئەمە ھەلسوكەوتىكى ھەلەيە. ئامانجەكە ئەوهىيە كە لېردا تۇ ھاۋڙىنەكەت والى بکەيت ھەست بە دلخوشى بکات و ھەست بکات كە پارىزگارى لى دەكريت و ئەو دەخەيتە پىش خۆتەوە. ئەگەر پەيوەندىيەكى تەلەفۇنى ھاۋڙىنەكەت دلخوش دەكەت، ئەوا تۇ كىشەت چىيە؟

ئەمە بە سەر شتەكانى دىكەش جىيەجى دەبىت. دەشىت يەكىك لە ئىيۇھەز بکات چا لە پەرداخىكى تايىبەتدا بخواتەوە لە كاتىكدا ئەۋى دىكە لە ھەرچىيەكدا بىت چاکە دەخواتەوە. دەكريت يەكىك لە ئىيۇھەز پەرس و بلاو و ھەلەشە بىت، به لام ئەۋى دىكە پوخت و خاوىن بىت (ھەرييەكە و دەتوانىت لە ناۋەندىكدا بىت بۇ ئەوهى بىت بە خۇى). لەوانەيە يەكىك لە ئىيۇھەزى بە تەنھايى بىت، به لام ئەۋى دىكە كەيىفي پى نەيەت. پەنگە يەكىك لە ئىيۇھەدانى لە گەل بەيانىان نەكولىت و ھەرگىز ھەلنەستىت چا يان قاوه بۇ ئەۋى دىكە ئامادە بکات، لە كاتىكدا ئەۋى دىكە پەرداخىك چا بۇ ھاۋڙىنەكەى

ئاماده دەکات.

ئەگەر تو ئەم پىسایە پەيپەو دەكەيت، ئەوا نەك هەر ئىۋە،
ھەر دووكتان ھەست بە خۇشەویستى و پالپشتىي يەكتىر
دەكەن، بەلكو درك بەوه دەكەن ھەرچەندە دەكىيىك ھەندىك
پىسا نادادپەرەرييان تىدا بەدى بىرىت (بۇ نمونە، ھەمان
ھاوسمەر بەيانىيان زوو ھەلدەستىت)، بەلام بە كشتى شتەكان
ھاوسمەنگىيەكى زۆر ناوازە لە خۇ دەگرن (پەنكە ئەوي دىكە
لە شەودا دوا شتەكانى پىك و پوخته بىكەت). ئەگەر ھەموو
پۈزىك ھاوسمەنگى فەراھەم نەھېنىت، ئەوا بە تىپەرپۇونى
كەت فەراھەم دىت. بەھەر حال، ئەمە دەربارەي ئەوه نىيە
كە چى دادپەرەرييە و چى دادپەرەرەي نىيە، بەلكو ئەمە
دەربارەي ئەوه دەدویت كە دلىنيا بىت ھاۋىزىنەكەت ھەرچى
ھەيە دلخۇشى دەكەت.

ئامانجەكە ئەوهىيە لىردا تو
ھاۋىزىنەكەت وا لى بىكەيت
ھەست بە دلخۇشى بىكەت
و ھەست بىكەت كە پالپشتى
دەكىيىت و ئەو دەخەپتە پىش
خۇتەوه.

پیسای ۷۸

ئەگەر ئەمە بۇ ھاوازىنەكەت گرنگترە لە سەر
شىوھ و شىوازى ئەو بىرق

لە پىسای ۱۵۱ قىسم لە بارەي ئەوه كرد كە مەمانە بە¹
ھاوازىنەكەت بىكەيت بۇ ئەوهى شتەكان بە شىوھ و شىوازى
خۆى بىكەت، خۇت تىيەلنى قورتىنىت، سەرزەنشتى نەكەيت و
رەخنەى لى نەگرىت. زۇر باشە، منىش لە گەل ئەوهەم، لە گەل
ئەوهشدا، ھەندىك شتەن كە يەكىك لە ئىيۇھ زۇر بەھىزىز
ھەستيان پى دەكەت لەوهى دىكە. بۇچى پىكە نەدرىت بەو
شىوازە بىكەت ئەگەر ئەمە دەبىتە ھۆى دلخۇشبوونى ئەوه؟
دواجار، ئەمە ھەر بەختە وەرەيى ھاوازىنەكەتە كە بە لاي
تۇۋە گرنگە، ئەى وانىيە؟

ھاوارىيەكم ھېيە كە ئەركى قاپ شوشتى لە ئەستودايە بۇ
ئەوهى ئەوهندەي دەكرىت قاپەكان بە قاپشۇر پاك بکاتەوه،
رېقىشى لەوهى ئەگەر پىسى بگوتلىت ئەوهى كە دەيىكەت
ھەلەيە. لە سەر ئەوهش سوورە كە ھىچ شتىك بە ناوى
شىوھ و شىوازى ھەلە لە گۈرپىدا نىيە بۇ قاپ شوشتن بە²
قاپشۇر. ئەوهى كە بە شىوھىيەكى جياواز ھەول دەدات پىنى
بلىت، ئەواتەنيا رەخنەيەكى ناپىويستە و لەو بارەوە زۇر
تۇورە دەبىت. ئەوهندەي كە بىزانم خىزانەكەي حەز دەكەت
بە شىوھىيەكى دىكە قاپشۇرەكەي قاپى پى بشۇردىت، بەلام
شتەكە وايە نابىت پىنى بلىت، چونكە شتىكى ئاشكرايە كە

میردهکهی وا ههست دهکات خیزانهکهی دهست له کاری ئهو و هردهدات - هرچهنده له پاستیدا ئهوهی که ژنهکهی ههولى بۇ دهدا بريتىيە له جەختىرىنەوه له سەرئهوهی که قاپەكان به پاكى دىنە دەرەوه.

ئىستا، ئەمە بىانوويەك نىيە بۇ ئهوهى رابكەيت و به هاوژينەكت بلىيى: "من پەرتۇوکەكانى بەرىز تىمپلەرم خويىندۇونەوه، گوتۇويەتى كە دەبىت بەو شىوازەي من قاپشۇرەكە بۇ قاپ شوشتن بەكار بەھىتىت، چونكە له پاستيدا رقم لىيە كاتىك تۆ دەورييەكان كۆ دەكەيتەوه... نا نا، نەخىر. من بە هيچ شىوهيەك مەبەستم ئهوه نىيە. ئەمە پىسایەكە بۇ تۆ، نەك بۇ هاوژينەكت. من بە شىوهيەكى سادە دەلىم له ژن و مېردا، بە لايەنى كەم يەكتىكىان، تىبىنیم كردووه - هەردووكىيان - وا دەكەن سەرى بۇ هەستى بەھىزى هاوژينەكتى نزم بکات له شتىكى دىيارىكراودا، بەمەش شتەكان زۆر بە شىوهيەكى گونجاو، خوشویستانە، هاورييىانە و دلخوشكەر دەردهكەون.

ئەگەر زۆر له هاوژينەكت بکەيت بۇ ئهوهى بىتە سەر خەت، ئەوا تەواوى كرۇكى پىساكت تىكشەكاندۇوه. ئەمەش خۆسەپاندە و يارمەتىدەر نابىت بۇ فەراھەمكىدىنى پەيوەندىيەكى دلخوشكەر. مەسىلەكە لىرەدا ئهوهى كە تۆ پىگە بە هاوژينەكت بەھىت شىوه و شىوازى خۆى هەبىت له تىرامان و بىركردنەوه. ئەمە دەربارەي ئهوه نىيە كە چى دادپەرورىيە و چى راستە. ئەمە نىشانە و هىتمايەكى خوشویستانىيە. زۆر گرنگە كە سەرنجى پى بەھىت - ئەگەر له بەر ھۆكارى دروست ئهوه دەكەيت، وات لى دەكات

ههست به باشی بکهیت دهربارهی خوت، هروهها نه هیشتني
که میک گوشاریش له سه ر هاوژینه که ت.

بگه پرینه وه سه ر باسی هاوریکم سه بارهت به قاپ شوشن. له گهل نه وه شدانه مه میرده کهی دلخوش دهکات - بهلام له ژیره وهش پقی له خیزانه کهیه تی. ئایا خیزانه کهی ههست به قوربانیدان دهکات؟ ئایا ههست به نائومیتدی دهکات؟ له راستیدا نه خیز. ئه و میرده کهی خوش دهويت، ههست به دلخوشی دهکات که ئه مهی پئی دهليت، هرچه نده مه بهستی نه وه نییه که دووباره قاپه کان بشواته وه. به من دهليت، ئه مه ههستی که دهیدات بهو باشتره لهوهی که له کوکردنه وهی قاپه کان به دهستی دهخات، تهنانهت میرده کهی نازانیت نه وه خیزانه کهیه تی کزیان دهکاته وه.

بینگومان له زور نمونه دا ده بیت بتوانیت لیگه پی هاوژینه که ت بزانیت که تو له لایه که وه هنگاو دهنیی و به شیوه و شیوازی هاوژینه که ت کاره که ده کهیت، هیوادارم ئه ویش ههمان شت بهرامبهر به تو بکات. ئه مهش بؤ هردووکتان چهندین ههستی باش فراهم ده هیئتیت، هروهها شتی دیکه کامتر دینه ئارا و چه که ره ده که ن بؤ ده مه قالی و ههرا و به زم.

**ئه مه ریسا یه که بؤ تو
نه ک بؤ هاوژینه که ت.**

٦٩ پیاسای

خوت بخهره جیگهی خیزانه که

برپوات وايه که هاوژينه که زور باش دهناسی. زورترین
کات له گهله ئو به سه ده بهیت، هه موو شته گرنگه کان
به يه کتر ده لین و ده کهن، له بارهی يه کتر و هه سته کانتانه وه
ده دوین. به لی، ده کریت له هه موو که س باشترا هاوژینه که
بناسی، به لام پیگه به وه مهده که کپت بکات و به ره
جیهانی بیرکردن و که مهند کیشت بکات که تو زور به باشی
هاوزینه که دهناسی.

بیر له تیروانین و بیروکه و هه سته کانت بکه وه که تو به
هاوزینه که تیان نالیت. ده شیت زور گرنگ نه بن، ده شیت به
باسکردنیان شه رمه زار بیت، ده شیت یادگارییه کی کون بن و
نه ته ویت بینه وه گوری، ده شیت هه ر خوت لییان تینه گهیت.
به لی، ده کریت ههندیک نهیتی هه بن که نه ته ویت هاوژینه که
بیانزانیت.

زور شت ههیه که هاوژینه که ده ربارهی تو نایزانیت. به
پیچه وانه ش ئمه هه راسته. چهندین شت هه ن که تو
نایزانی، شتانیک هه ن که ده یانزانیت، به لام گرنگی و با یه خیان
نازانیت یان په یوهندیدار نین، یان کاریگه رییه که نازانی. له
پاستیدا ناتوانیت هیچ گریمانه یه ک ده ربارهی هاوژینه که
بنیتیه وه - سه رباری ئو پاستییه که هاوژینه که ت ئو و
که سهیه که زورترین کاتی له گهله به سه ده بهیت و باشترا

لە هەموو كەس دەيىناسى.

ئەمەش بە ماناي ئەوه دىت كاتىك ھاۋىزىنەكەت نىگەران دەبىت، نائومىد دەبىت، ئازارى پى دەگات، دەكەويتە ژىر بارى شەكەتى و گوشارهوه، تو ناتوانىت بە پىوانە و تىپوانىنەكانى خۆت بېيارى لە سەر بدهىت. دەبىت ھەول بدهىت لە دىدى ھاۋىزىنەكەتەوە شتەكان بىنى. جا ئايا ھەردووكتان مشتوم دەكەن يان ھاۋىزىنەكەت دەكەويتە ژىر بارى گوشارهوه دەربارەي شتىك، ئەوا دەبىت خۆت بخەيتە جىڭەي خىزانەكەت. ھەر شتىكى پى بىدە كە دەربارەي ئەو دەيىزاني، دەبىت كار لە سەر ئەوه بکەيت كە چۇن گەيشتووھتە ئەم تىپوانىنە يان ھەرچەندە ھەمان بارودۇخىش واى لە تو كردووه كە تىپوانىنى جىاوازت ھەبىت.

پىم وايە بىياڭ بۇون دەربارەي ھاۋىزىنەكەت شتىكى زۇر ئاسانە، وا دابىنى كە ھاۋىزىنەكەت كاردانەوهى دەبىت بەو شىوھى كە تو پېشىنى دەكەيت، پاشانىش ئازارت پى بگات، نىگەران بىت، يان نائومىد بىت كاتىك بهم شىوھى كاردانەوهى نابىت. دەبوايە وات لە بىر و ھزرى خۆت دانا با كە ھاۋىزىنەكەت بە دواى ھەلىكدا دەگەپىت بۇ وەرگىتنى ئەپارتمانى ھاۋپىيەكى لە ئىتاليا بۇ پشۇو، بۇچى ئەوهندە نەرىنى دەبىت لەو بارهوه؟ وات پېشىنى دەكرد كە لە راستىدا پىويسىتى بە سوچى ئۆتۈمىيەكەت بىت، ئەى كەوايە كىشەكە چىيە؟ پىت وايە ھاۋىزىنەكەت حەزى لە ئاھەنگىكى كتوپرە، ئەى بۇچى لە سەر ئەمە لىت تۆراوه؟

ھاۋىزىنەكەت ھەست و سۆزى بە بادا ناكات تەنيا بۇ خۆشى

و شادی. نایه ویت ههست به گوشار و نیگه رانی بکات یان
شهرت له گهله بکات. بؤیه ده بیت هۆکاریک له پشت بیهۆشی
و پهفتاری چاوه پوانه کراویدا هه بیت، تۆش پیویسته به
شیوه یه کی قولتر بیر بکه یته وه که چون کهش و دۆخیک واى
له هاوژینه کهت کردووه بگات بهم دقخه.

کاتیک له سۆنگهی هاوژینه که ته وه شته کان ده بینیت، درک
ده که یت که له ناكاو هه مهو شته کان پروونتر و ئاساتر ده بن
بؤ ئه وهی مامه له یان له گهله بکه یت، هه رووهها هه شته کانی
تۆش هه رله جارسبوون و بئی ورھی ده گوپدرین بق
هاودلی و هاو سۆزی و تیگه یشن. ئه مه له تیمار کردن و
ساریز کردنی هه ر جۆره کیشە یه کی دیکه باشتره.

هاوژینه کهت ههست و سۆزی به
بادا ناکات ته نیا بؤ خۆشی و
شادی.

خزمەکانیش بهشیکن له ژیانی ئیوه

ئەگەر تو زور بەختەوەری، ئەوا تو خزمى دلخۆشکەرت ھەيە
کە بە شیوه‌یەکى ناوازە بەردەوام دەبن. من ئەوەم بەدی
کردووە، بە نزیکتىرين ھاوارپى خۆم ھەژماريان دەكەم، بەلام
ئەمە دەگەمنە. تو خزمت ھەيە كە بە لايەنى كەم ھەندىك
جار دەتخەنە ژىر بارى گوشار و نائۇمىدىيەوە. ئەمەش نەك
ھەر خەسسو و خەزۇور، بەلكو ڦىنبرا و شووبرا و ھەموو
ئەوانى دىكە لە خۆ دەگرىت.

ئەم مەسىلەيە دەربارەي خزم و كەس تەنيا وەكو خىزانەكەي
خوت وايە، تو ئەوانىت ھەلنى بىزاردووە. تەنيا ئەم جارە ناتوانى
خوت بە دوور بگرى كە بە ئاسانى لە گەلىان بدويىي، تو
سود لە خۆشەويىستى و مەيلى خىزانەكەي خوت وەرناكىرىت
بە بى بۇونى هىچ ناكۆكىيەك. بە دلىيابىيەوە جارجارە هىچ
ھەست و مەيلەتكە لە گەل خىزانەكەي خوت بەدی ناكىرىت،
لە چ كاتىكدا دەتوانى پەيوەندى لە گەل ئەمان بېچرىتى،
بەلام ناتوانىت ئەمە بەرامبەر خەسسو و خەزۇور و ڦىنبرا
و شووبرا بکەيت، لە راستىدا تو كەسىكى زور باشى كە
ئاوىتتەي ئەوان بۇويت.

مەسىلەكە لىرەدا ئەوەيە، ناتوانىت واز بھىنەت. ئەوان بەشىكى
گەورەن لە ژيانى ھاۋڙىنەكەتا، جا ئايا ھاۋڙىنەكەت زۇريان
دەبىنەت يان كەم، پىويسىتى بە تۈيە بۇ ئەوەي بەشدار بىت.

جا نایا دهیه‌ویت له ئاهه‌نگه که به‌شداری له گەل بکەیت يان
له دەمەقالى و ناكۆكىيە كەدا پشتگىرى بکەیت. دەبیت توش
به‌شدار بى بۇ ئەوهى ئەوه پېشکەش بە هاۋڙىنەكەت بکەیت
كە دەيھەویت.

تەنانەت ئەگەر نەشتوانى لە لاي خزمەكانى خوت (خەسسو،
خەزور، ڦىبرا و شووبرا) بوهستى، بە شىوه‌يەكى ساده
ئەمە بىزاردەيەكى ئەوتۇن بىيە كە پاشتى تى بکەیت. شتىكى
دادپەروه رانە بىيە بۇ ئەوهى لەم بەشە كەم وينەيە ئىيانى
هاۋڙىنەكەتدا پاشكت نەبىت و ئامادە نەبى. ئەگەر هاۋڙىنەكەت
دەبىنيت كە كەوتۇتە ڦىر كارىگەرلى گوشار، دەزانم ئەمە پوو
دەدات، ئەوا پىويستىت بە چەند ستراتيژىك ھەيە بۇ ئەوهى
بە هۇيانەو له هاۋڙىنەكەت تىيىگەيت. ئەى دەربارەي خوت
و هاۋڙىنەكەت كە كاتтан بە سەر دەبەن بە گوزھركردن
لە ڦىر گوشار و پەستان لە گەل خزمەكانى، لە دوايشدا
بزانىت ئاخۇ كى براوه‌يە؟ بىنېت كە كىن تىيىنى و لىدوان لە¹
سەر ڦىبرا كەى كۆ دەكاتەو يان زۇر بە فيز و لوتبەر زىيەو
لە سەر شووبراكەت تىيىنى تومار دەكات. يان كى شايەتى
بۇ ھەست و سقزىكى مەزن دەدات لە سەر خەسسو يان
خەزور.

ئەوهت له بىر نەچىت كە هاۋڙىنەكەشت خەسسو، خەزور،
شووبرا و ڦىبرا يە. بەلنى، ئەمە دروستە، پىگەي ئىيانيان
گرتۇوه لە گەل خىزانەكەت هەروەك تو لە گەل ھى ئەو
پى دەكەيت. بۇيە ئەوهندەي دەتوانى پىگاڭى گوزھر كردىنى
ئىيان ئاسان بىكە ئەگەر پىگاڭە خۇي پىك و پاست نىيە.
ھەرگىز نەكەي لە دۈزى هاۋڙىنەكەي خوت پاشتى يەكىك لە

ئەندامانى خىزانەكەت بگريت، تەنیا لە پشت ھاۋىزىنەكەت بودىستە، گىرنىڭ نىيە ھەرچىيەك ھەبىت، ئەگەر بە نەھىنى بىر دەكەيتەوە كە دەكىرىت خىزانەكەت راست بىت، ئەوا دواتر دەتوانى بە شىوه‌يەكى تايىھەت تاوتويى بىكەيت، بەلام مەسىلەكە لىرەدا ئەوھىي كە تو ق بەرگرى لە ھاۋىزىنەكەت دەكەيت لە دىزى بىنەماكانى پەخنەگىتن و گوشار و پەستان لە لايەن خىزانەكەتەوە، پەيوەندى بە راست و ھەلەوە نىيە سەبارەت بە بابەتى كېشە لە سەر.

خەسوو، خەزوور، ژىبرا، شۇوبرا، ئەمانە شتى گران و ئالۆز دەبن لە بەردەم زۇربەي ژن و مىردىكەن، ئەو پەيوەندىيەنەي كە باشترين دەرەنچاميانلى دەكەويتەوە ئەوانەن كە تىايىدا ھاوسەرەكان درك بەوە دەكەن كە ناتوانىن پابكەن لە يارى خزمەكانىيان - ئەوھى كە لە دەستىيان دىت بىرىتىيە لە گەشت كردىن بە ناو ئەو يارىيەدا و بىن بە يارىزان بەو ئەندازە پاكىيەي كە دەتوانى يارى بىكەن.

شىتىكى دادپەروھرانە نىيە بۇ
ئەوھى لەم بەشە كەم وىنەيەي
ژيانى ھاۋىزىنەكەتدا پاشت
نەبىت و ئامادە نەبى.

ریسای ۷۱

له قسه کردن به رده وام به

ئەگەر ئیوه قسه له گەل يەكتىر نەكەن، چۆن دەزانىت كە
ھەر يەك له ئیوه بىر دەكاته و ھەست دەكات؟ ئىمە له
پىگەي قسە كىرىنە دەتوانىن ئەو شتانە له نیوان خۇماندا
ئاللوگۇر بىكەين، پىويىستە بىزانتى كە چ شتىك لە بىر و ھزرى
هاۋىزىنە كە تدا گوزھر دەكات. ئەگىنا چۆن دەتوانىت لە سەر
ئەو پىچكەيە بە رەدھوام بىت كە هاۋىزىنە كەت كىيە و چۇن
لە ئاكار و رەفتارى تىىدەگەيت؟ چۆن دەتوانىت هاۋىزىنە كەت
وەكى پىويىست دلخۇش بىكەيت.

كاتىك دەكەوينە ناو زەلکاوى كىشە و گرفته و يان كاتى
ناخۇشى و سەختى، دەبىت قسه بىكەين بۇ ئەوهى بە ناو
ئەمانەدا پى بىكەين. ئەگەر لە راۋىيىزكارى ھەر پەيوەندىيە كى
هاوسەرلى بېرسى، ئەوا پېت دەلىت بە بى كفتوكۇيە كى باش
ھىچ ھيوايەك لە ئارادا نىيە. لە بەر ئەوه ھەر كە بۇنى
كىشە دەكەيت، بچوڭ بىت يان گەورە، لە سەرلى بدۇي و
قسە بىكە. سەبارەت بە كىشە كەت توندوتىز و شەپانى مەبە.
سەبارەت بەوه مەدۇي كە دەبىت هاۋىزىنە كەت چۇن بىر
بکاتە و ھەست بىكەت - ئەمە پەيوەندى بە خۆيە و ھەيە
- تەنيا لىيگە پى بىزانتى كە تو چۇن ھەست دەكەيت و بىر
دەكەيتە و.

بەلام ئەمە ھەر سەبارەت بە شتى گەورە نىيە. ئەمە

پیسایه کی روزانه يه. تو پیویسته بزانی ئاخو هاوژینه کات ئه مرۆ چى كرد و دوه و چون بیر ده کاته وه؛ هستى چونه ده باره هی چاپنگه و تنه که يان كوبونه وه که، سه باره ت به بونه يه کی كومه لایه تى که به يانى دىتە پىش، ئايا لە گەل گوتارى ئەم روزنامه يه هاپایه يان لە گەل چىزى کي هەوالەك. ئىوه پیویستان بە گفتوكويه کی ئاسانى هە يه بۇ ئەوهى لە گەل يەكتىر بەمېتنە وە.

ھەندىك جار تەنيا بە بىدەنگى و كپى دادەنىشى و بير لە هزر و تېروانىنە كانى خوت دەكەيتە وە، بەلام دەبىت جەخت لە سەر ئەوه بکەيتە وە كە هەموو رۆزىك كاتىكى زور لە گەل هاوژينه کات بە سەر دەبەيت و گۈئ لە وە دەگرىت كە هاوژينه کات پیویسته چى بلېت. ئەمە شتىكى ناوازه يه، چونكە هاوژينه کات خۆى ناوازه يه. تەنانەت ئەگەر بابەتكە لەم بونه يهدا جىنگەي رەزامەندى دلى تو نەبىت، ئەوا هيشتا تو فيرى ئەوه دەبىت كە چى بۇ هاوژينه کات گرنگە، چون ئاكار و پەفتار دەنۋىتت؟ چ شتىك هاوژينه کات توورە دەكات يان دلخوش و شادومانى دەكات، چ شتىك دەيخاتە دواوه يان بىزار و نىگەرانى دەكات.

بىنگومان توش دەبىت كار دانە وەت هەبىت، ئەگەر دەتەويت هاوژينه کات تو خوش بويت، شتىكى پېشکەش بکە بۇ بەرده و امبۇنى رېچكەي ژيان. پېتىك بە دە ئەويش بزانىت تو كېتىت. ئىمە لە بير و هزر و هەست بەدى هاتووين، تو پیویسته ئەمانە بگەيەنىت بە هاوژينه کات بۇ ئەوهى دلنبا بىتە وە هاوژينه کات دەزانىت كە تو چون دلخوش و شادومان بکات و ئەو كەسە كېتىيە كە ئەو خوشى دەويت.

دلنیا بە ئەمە مافى ئەوەت پى نادات كە هاوژىنەكەت بىتاقةت و نىگەران بکەيت. ئەگەر ھەست دەكەيت حەز بە خالى باشتى دەكتا لە ياساي ياريدا يان زانىارى بازار كردىنى گشتنى، ئەوا بە سەريدا مەسەپىتنە. كاتىك قىسى دەكەيت، دەبىن ھيوا بۇ حەز، شادومانى، ئاگاداركردنەوە، رۇونكردنەوە و ئاسودەكردن بخوازى و بە گشتنى ئەوەندەي دەكرىت كامەرانى بکەيت. هاوژىنەكەت بۇ چەند سالىكى داھاتوو گويىتلى دەكرىت، بۆيە داھاتووت باش بکە. ئەم رېسايە مافى ئەوەت پى نادات كە بى مېشكانە زۆربلىيى بکەيت. چاويىكت لە سەر ئەدای قىسى كردىت بىت لە رۇوى چەندايەتى و چۈنایەتىيەوە. وەكى باشتىرين ھاوبىيى هاوژىنەكەت، جەخت بکەوە كە هەر كاتىك ھەست دەكتا پىويسىتى بە قىسى كردىن بىت، ئەوا تۇ ئەو كەسىت كە دەيەۋىت قىسىت لە گەل بكت.

**كاتىك قىسى دەكەيت، دەبى
ھيوا بۇ حەز، شادومانى،
ئاگاداركردنەوە، رۇونكردنەوە
و ئاسودەكردن بخوازى و
بە گشتنى ئەوەندەي دەكرىت
كامەرانى بکەيت.**

تەوهىرى سېچەم

رېساكان بۇ جىابۇونەوە

هەندىك جار نازانىت كە ئاخۇ پەيوەندى ھاوسەرى بۇ تو
دروستە هەتا تاقى نەكەيتەوە. پەنگە ھەر كات تاقىت كردەوە
ئەوهەت بۇ دەردىكەويت، ئەمە ئە و شتە نىيە كە تو دەتوىست
يان پېويسىت پى بۇو. دەكىرىت ئەمە لە چەند ھەفتەيەك، يان
چەند سالىنکدا دركى پى بکەيت. دواى چەند سالىنک دەكەيتە
كوتايى پىگاكە، يان پەنگە كاتىك كە مەدالەكان دىنە ناو
جىهانى ھەلەشە لىك جىابۇونەوە.

ئەگەر گەيشتۇويت بەم مەسىلەيە، زور پىگاي جياواز ھەن
بۇ تەواو كردنى پەيوەندى ھاوسەرى، جا ئايا ئە و كەسە
بىت يان نا، هانى دووكەرتبۇونى پەيوەندىيەكە دەدەيت. ئىمە
ھەموومان خەلکمان بىنىيە كە بە ناو لىك جىابۇونەوەي
ناخوش و بى سەروبەرە گۈزەر دەكەن، بە داخەوە ئەمەش
كاتىك پۇ دەدات كە مەدال دەنینەوە، بەلام ئىمە وەك
شويىتكەوتەي پىسا نامانەويت ئە و بکەين.

دەكىرىت سەخت و دۇوار بىت، ھەركە ھەستەكان بە قۇولايى
ناخماندا دەچنە خوارەوە بۇ ئەوهى بەو شىوه يەي پېويسىتە
پەفتار بنوينىن. لە بەر ئەوهى لىرەدا چەند پىسايەك ھەن
يارمەتىت دەدەن بۇ ئەوهى بەو شىوه شىقىمەندەي كە ھەيت
پەفتار بنوينى. ئەگەر شويىپىنى ئەم پىسايانە بکەويت، ئەوا

تۆ چاکبۇونەوەيەكى خىراتر بە خۆت و مۇنالەكانت دەبەخشى
- ئەگەر مۇنالىت ھېبىت - ھەروھا سەقامگىركردى دەرۈون
و وىزدانىتىكى پاك و خاوىن.

ئەگەر تۆ لە پەيوەندىيەكى ھاوسەرى ناياب و زۆر دلخۇشدايت،
ئەوا ھىشتا دەشىت بىتەويىت ئەم تەوهەرە بخوينىتەوە، بۇ
ئەوهى لە داھاتوودا بىى بە ھاۋىيەكى باشتىر بەرامبەر ھەر
كەسىك كە بە ناو ئەو پەيوەندىيەدا رى دەكەت. يان دەتوانىت
ئەم تەوهەرە نەخوينىتەوە و تىپەپىنى و ئەوهەندەي دەتوانى
دلخۇش بىت.

٧٢ ریسای

گوی له چرپهی ناخت بگره

کاتیک خەلک سەیرى ئەو پەيوەندىيانە دەكەن كە سەركەوتۇو
نەبۇون، چەند جار دەبىستى دەلىن: "دەزانى، دلىا بە ئەو
پۇشت كە ئەو پىتىجەمین سالىادى ھاو سەرگىرىيەكەمانى لە^{كە}
بېر بىت" يان "سەيرى را بىردوو بىكە، ھەرچەندە لە بەرى
پاپامەوه كە ئەو كارە نەكەت بەلام ھەر كردى، ئەو
دەستىپىكى كوتايىي هاتنى پەيوەندىيمان بۇو؟".

ئەوانەي ئەمەت پى دەلىن، كاتىك پەيوەندىيەكەيان بەرەو
لىكترازان ھەنگاوى ناوە، ھەردوولا بە جدى ھەولىان داوه بۇ
پاستكردنەوهى ئەمە بۇ ماوهى چەند مانگ و سالىك، بەلام
ھىچ ئەنجامىتكى نەبۇوه. زۆر ھەولى جىيىان داوه بۇ تىمار
كردى ئەم پەيوەندىيە شكسىخواردووه، زىاتر بە ناخيدا
شۇرۇپ بۇونەوه، بەلام لە كوتايىدا ھەردوولا جىابۇونەوه،
خۇئەگەر خاوهن ھەستىكى دووربىن و پاستىين بۇونايە و
لەو كاتەدا بۇ داھاتوويان پاشەكەوت نەكىدايە، ئەو دەكرا
پىرەھى ژيانيان بەرەو شويىنىكى دىكە بىرۇشتىا.

لە پاستىدا، پاستىينى و دووربىنيمان ھەيە، بەلام دركى پى
ناكەين. ھەستىك لە ناختىدا ھەيە كە پىت دەلىت ئەمە سەر
ناگرىت، بەلام تۇ گوئى لى ناگرى. ئەگەر گوی له و ھەستە
بگرىت، ئەوا پىت دەلىت چ كاتىك شياوه. من پىشىيارى ئەو

ناکه م هەر کات ئەو ھەست و چرپەیە ناخت دەستى بە دەربىنى گومان كرد دەستبەكار بىت. بە دلنىايىھە تو دەبىت كار بکەيت و پەيوەندىيەكى ناوازە بە دەست بخەيتەوە، بەلام دلنىا بە، ئەگەر گۈئ لە چرپە و ھەستى ناخت بگرىت، ئەوا دەزانىت پەيوەندىيەكە سەنورى چاڭنەبوونەوە تىپەراندۇوە.

ئەي كەوايە بۆچى زووتر گۈئ لەو ھەستە ناوەكىيە ناگرىت؟ باشە، دەكريت لەم پەيوەندىيەدا زۆر شتت بەرهەم ھىتابىت لە پۈرى ھەست و سۆزەوە، لە پۈرى دەستكەوتى مادىشەوە دەشىت وابىت. ناتەۋىت وەكىو كەسىكى شكسىخواردوو ھەست بکەيت، ناتەۋىت ئازار بە مەنالەكانت بگات. دەشىت لەوە بىرسى كە بە تەنيا بىت (لەم حالەتەدا رېسای ۳ بخويتەرەوە). لە بەر ئەوە دەكريت بەردىوامى زۆر باشتى بىت.

بەلام سەير بکە، كاتىك كە دەزانى شتەكان بە جوانى و گونجاوى پى ناكەن، ئەوا دەكريت لە چوارچىتەوە ئەو پەيوەندىيە بىتتە دەرەوە. بەردىوامى شتەكان بەرەو ئاراستەيەكى خراپتر دەبات. زۆر كەس دەناسم كە خۆزگە دەخوازن زووتر دايىك و باوکيان لە يەكتىر جىا بۇونايمەتەوە - مانەوە پىكەوە لە بەرژەوەندى مەنالەكانە، بەلام ئەگەر تو پەيوەندىيەكە بە خۇشى و بىن شەر بەرئ بکەيت، خۇ ئەگەر ناتوانى بەم شىيە دەرىپەيت، ئەوا جىابۇونەوە بۆ مەنالەكان باشتىرە. ئەگەر مەنالىشستان نىيە، ئەي چاوهپىي چى دەكەيت؟ نىگەرانى ئەوەي كە خەلک چۈن باسى ئىيە دەكەت؟ يان دايىكت چىت پىن دەلىت؟ يان نىگەرانى ئەوەي كە لە كۈئ دەزى؟ يان چۈن كريي خانووەكە دەدەيت؟

ئەمە بە تەواوی بىزاردەی خۇتە كە چەند خەمبار و كلول
دەبى بەر لەوهى بەما و نرخى دابەزىنرىت. دەكىرىت بەتهۋىت
خاوهەن پەيوەندىيەكى هەزار بىت و لە خانوچكە يەكدا بىزىت
لەوهى كە تەنبا بىت و لە لووتىكە دەولەمەندىدا بى. من
تەنبا ئەوه دەلىم كە تو دەبىت گۈى لەو چىپە و ھەستەى
ناخى خۇت بىگرى، ھەر كە پېت دەلىت شتەكان بەرەو
شويىتىكى باش پى ناكەن، ئەوا وا باشتە وازى لى يىنى،
ئەكىنا ھەمووان دەخەيتە گىزىاوى كلۇلى و خەمبارى.

بەردەوامى شتەكان بەرھەو
ئاراستەيەكى خراپتە دەبات.

٧٣ پیسای

چهپله به دهستیک لئن نادریت

هرگیز هیچ جیابونه و یه کم نه بینیه وه ئه گه ر دهستی
هردوو هاوژینه کهی تیدا نه بیت، به رپرسیاریتیه که ده که ویته
سەر شانی هردوو لا کاتیک لە یەکتر جیا ده بنه وه من
خۆم بەم دۆخەدا گوزه رم کردووه، هر چەندە ما ودیه کی
خایاند هەتاکو دانم پیدا نا - ئىستا ئەوه قبول ده کم کە
هردوو کمان دهستان ده بیووه لە وەی کە پەیوهندیه کە مان
بەرهو ئاراسته یەکی وا بردووه کە ساریز نەکریت.

بە زوری یەکیک هانی ئەوهی دیکە ده دات بۆ جیابونه وه له
دژی بژاردهی ئەوهی دیکە. ده کریت کاروباریکیان هە بیت یان
پیاسه یەک بکەن، بە جۆریک رەفتار دەنونیت کە والەوهی
دیکە ده کات مانه وە مەحال بیت، بەلام هەر کاتیک ئەوه م
بینیوھ کە روو ده دات، ئەوا هەمیشە ھۆکاریک هە بیووه کە
پیشتر پەیوهندیه کەی بەرهو بنبەست بردووه. ئەو ھۆکارەش
ھەمیشە لە لایەن هەردوو لا وە ئاوی پى دراوە.

ئەوه نالیین کە زور باشە بۆ ئەوهی ناپاکی لە هاوژینه کەت
بکەیت کاتیک شتە کان بەرهو دارپزان و لیکترازان هەنگاو
دەنین. هەمیشە دە بیت بە پەپری رەوشتە وە رەفتار بەنونین.
کرداری لیکجیابونه وەش ده کریت بە هۆی رەفتاری یەکیک
لە هاوژینه کان بکە ویته مەترسی زیاتر لە وەی دیکە، بەلام
لە پەیوهندیه کى کامل و ناوازەدا کە سانی باش ناپاکی لە

هاوزینه کانیان ناکهن. لیرهدا ده بیت شتیک هه بیت که هر له سهره تاوه به باشی نه هاتووه و گه شهی نه کردooه.

ههندیک جار ئه و شتهی که به باشی نه هاتووه و چه که رهی نه کردooه، بیت به بزاردهی هاوزینه که. ده کریت تو هر شتیک که له دهستت هاتبیت له په یوهندییه که دا کردبیت، به لام ده ته ویت له گهمل زورترین ئافرهت رابویری، یان که سیک که پیشە کەی پیش کاره که ده خات. یان ئه وهیه که ئه و که سه که سیکی شیاو نییه بوق تو یان به پیچه وانه وه، به لام تو ده بیت به رپرسیاریه تی ئه و بزاردهیه ت بگریتھ ئه ستق. هر له بئر ئه مه شه که رسماکانی سهره تای ئه م په رتووکه زور گرنگن، چونکه ئه و رسمایانه یارمه تیت ده دهن له هله بزاردنی هاوزینی خrap و هله.

ئه و هاوزینه دلنيایه که ئه و لایه نی زیانبه رکه و تووه، بار پرسه له وهی که به های هاوزینه کهی نه زانیوھ هه تاکو له دهستی داوه، یان بوله بول کردن، یان ئه وه تا به شیوه یه کی پیویست له پشتی نه بwooه، یان با یه خیکی زور به منداله کان ده دات بوق زیان گه یاندن به په یوهندییه که، یان خنکاندنی هاوزینه کهی. یان خهون و ئاره زووه کانی له گور ده نیت. زور باش، له وانیه له سه ر کاغه ز هیچ بیانوویه ک نه بیت سه باره ت به و شیوازه که هاوزینه کهی به جیئی هیشتلوه، به لام ئه و که سانهی وا هه است ده که ن داویان بوق دانراوه، به زوری هله دهستن به هله رشتی جوریک له زووه خاو بوق ئه وهی له چوار چیوهی ئه و په یوهندییه بیتھ ده ره وه - شتیک که ده زانیت سه رده گریت.

هۆکاری گرنگیی ئەمە، ئەوهىيە كە ئىتوھ هەردووكتان دەتوانن
 لە گەل لېكترازانە كە ھەل بىكەن - يان كەمتر داخ لەدل بن
 ئەگەر هەردووكتان بەرپرسىيارىيەتى بخنه سەر شانتان.
 ئەگەر درك بەوه نەكەي كە ئاخۇ لە كويىدا ھەلت كردووه،
 ئەوا مەترسى ھېيە ھەمان ھەل دووبارە بکەيەتەوە كاتىك
 سەرلەنوئ ئاشقى كەسىيکى دىكە دەبىتەوە - جا ئاييا دووبارە
 ئەشقىنەكى ھەل ھەلدەبىزىرى يان ھەر كە پەيوەندىيە كە جىنگىر
 بۇ بە خاراپى رەفتار دەنۋىتى.

ھەرگىز ھىچ جىابۇونەوەيەكم
 نەبىنىيۇھ ئەگەر دەستى ھەردوو
 ھاۋڙىنەكەي تىدا نەبىت.

٧٤ پریسای

پهلوت به رزیت بپاریزه

ئامه شتیکی ئاسانه بوقوتن، بهلام کارپیکردنی زور سهخته. دهزانم ئامه زور سهخته، بهلام بیگومان ئوهی که تو ده توانیت بیکهیت پیویستی به چاونو قاندینکه، بوقون به جوره که سیک که به شیوه یه کی کرداری کار دهکات بوقوهی جیاواز بیت له که سیک که کاریک به جیاوازی دهکات، سهیر بکه، بارودقخ هرچهنده سهخت و دژوار بیت هرگیز نابیت پهنا بوقوهیمانه به ریت:

* توله سهندنهوه

* نواندنی کاریک به خراپی

* زور زور توروه بیت

* که سیک ئازار بدھیت

* پهفتار کردن به بین بیرکردنوه

* به زبری و هلهشه پهفتار بکهیت

* شهپرانی بیت

هر ووهی، ده بیت هه مهو کاتیک پهلوت و ئاکار بپاریزی. ده بیت به راستگویی، به لیهاتوویی، میهه بانی، لیبوردانه، به جوانی پهفتار بنویتی، به هر جوریک توروه

کرابی، گرنگ نییه پووبه‌پووی چ بهاره‌نگارییه ک ده‌بیته‌وه،
 گرنگ نییه چه‌نده به خراپی مامه‌له‌ت له گه‌ل ده‌که‌ن، چه‌نده
 به نادادپه‌روه‌ری مامه‌له‌ت له گه‌ل ده‌که‌ن. تو به و جوره
 توله‌ی خوت ناکه‌یته‌وه. تو هه‌میش‌ه ده‌بیت له ئاکار باشیت
 و ده‌ستپاکیت به‌ردده‌وام بیت. ئاکار و په‌فتارت بین خه‌وش
 ده‌بن، خاوه‌ن زمانیکی پاک و پاراو بیت ئه‌مان نه ده‌توانن
 هیچ بکه‌ن، نه ده‌توانن هیچ بلىّن بق ئه‌وهی له‌و هیله
 دادبیرن و جیات بکه‌نه‌وه.

به‌لئی، ده‌زانم هه‌ندیک جار ئه‌مه سه‌خته. کاتیک که هه‌موو
 جیهان به خراپی مامه‌له ده‌کات، تو ش ده‌بیت شانی بخه‌یته
 به‌ر، به بی ویستی خوت و گوتتی هیچ و شه‌یه‌کی نه‌شیاو.
 له راستیدا زور سه‌خت و دژواره. کاتیک خه‌لک ده‌بن به
 هه‌ره‌شه بق تو، هه‌نگاونان بق دواوه ئاساییه، به‌لام ئه‌وه
 مه‌که. هه‌ر که ئه‌م کاته سه‌خته تیپه‌پری، ئه‌وا شانازی به
 خوت‌هه‌وه ده‌که‌یت که ئاکار و په‌وشتبه‌رزیت بهم شیوه
 ناوازه‌یه پاراست که چیزی له هه‌زاران توله‌سه‌ندن‌هه‌وه
 زیاتره.

ده‌زانم توله‌کردن‌هه‌وه فریودانه، به‌لام تو فریو نادریی، نه
 ئیستا و نه دوایی. بچی؟ چونکه ئه‌گه‌ر ئه‌وه بکه‌یت، ئه‌وا
 خوت به‌ره و ئاستی ئه‌وان که‌مندکیش ده‌که‌یت، ده‌بیت به
 یه‌کیک له درنده‌کان له جیاتی بعون به فریشته (برپوانه
 پیساکانی ژیان)، چونکه ئه‌مه تو سوک ده‌کات و هه‌رزانت
 ده‌کات، له به‌ئه‌وهی تو لئی په‌شیمان ده‌بیته‌وه، خه‌ئه‌گه‌ر

ئەمەش بىكەيت، تو پەيرەوکارى پىسا نىت. تۆلەكردنەوە
 بۇ دوراوه‌كانە، پارىزگارىكىردىن لە رەوشتبەرزى بە ماناى
 ئەوه نايەت كە تو بە كار دەھىنرىت يان لاوازى. تەنبا
 بە ماناى ئەوه دىت كە هەر كارىك دەكەيت راستگۇ و
 خاوهن شىڭو و پاك بە تىيىدا.

پاراستنى ئاكار و رەوشتبەرزىت
 بەو شىّوه ناوازەيە
 هەزاران جار بەچىزترە لە
 تۆلەسەندنەوه.

٧٥ پیسای

هزر و خهیالت له را برد وودا چه قبه ست و مه که

ئافره تیک ده ناسم بق ماوهی بیست ساله میرده که له گه ل
مندالله کانی به جتی هیشت وو و له گه ل ئافره تیکی دیکه پیگای
ژیانی گرت و به ر. ئەم ئافره ته هیشتا لیتی خوش نه بwoo،
هیشتا چه رگبر و داخ له دله. بەم بونه یه و گه رانه و همان بق
پیسای ٧٤ پیویسته، ئەو ئافره ته گهیشت وو وه ئەو بروایه
که قوربانیه کی بى توانه.

کى بەر پرسە لە هەموو ئەو ئىش و ئازارە؟ باشە، بە
دلنیا يیه و میرده که لەر پرس نییە، كەم وزور پەیوهندی هەر
لە گه ل نه بwoo - تەنیا کاتیک نه بیت کە مندالله کان پیویستیان
پى بwoo، ئەوانیش ئىستا گەورە بوون - ئەو پیاوە لە گه ل
ژنی دووه مى زور دلخوش ترە. نە خیز، تاکە كەس و كەسى
سەرەكى کە ئازارى ئەو ژنە دەدات هەر خۆيەتى. ئەم
ئافره ته كلولە و بىگومان سەلتە لە بەر ئەوهى تا ئىستا و
دوای هەموو ئەو سالانە هاوسەرە کە لە بىر نە كردوو و
و نەيتوانیو هەنگاوا بەرەو پېشە و بىت و پەیوهندىيە کى
دلخوش كەر بونیات بىت.

بە دلنیا يیه و مندالله کانیشى ئازار دەدات. زور ژن و میرد
بەر لە جيابونە و ھيان بە چەند سالىكى بى سەروبەر و
ئالقش پى دەكەن، پېش ئەوهى جيا بىنە و، بەلام زقر بەيان
و ئەوانەي من دەيانناسم و مندالیان ھەيە، ھەول دەدن دواي

ئهوه بىن شەر و هەللا بىن. تەنانەت ئەگەر بە ئاشكراش
ھەستى پى نەكەن، ئهوكاتى كە مۇدالەكانيان ھاوسمەركىرى
دەكەن، ئهوه دەبىت دايىك و باوک ھەردووکييان لە
ئاهەنگەكەيان ئامادە بن بىن ئهوهى نىكەران بن سەبارەت
بە گەرانەوهىان. ناكريت ئەمە بۆ مۇدالەكانى ئەم ئافرهەتە رپوو
بدات، تەنانەت لای دايىكىان ھەر باسى باوکىشيان ناكەن.

تۆ دەبىت بجولىنى. لە بەر خاترى خوت، لە بەر خاترى
ھەمووان، تەنانەت لە بەر خاترى ھاۋىيەكانت، دەكىرىت بە
دلىخۆشىيەو بۆ ماوهى چەند مانگىك گۈى لە تۆ بىرن،
بەلام نايانەويت بۆ چەند سالىك گوئىيىستى تۆ بن. ھەموو
ئهوه داخ لە دىلبوونەش سەبارەت بە گىرخواردىنە لە راپردوودا.
تۆ تەنيا يەك جار دەزى - لە گەلى گوزھر بىكە. بىزانە بۆ
ئهوهى كە بە ھەلە پىتى كردووھ دەتوانى چى بکەيت و
پاشان بە سەريدا زال بە و فەرامؤشى بىكە.

ئەگەر تۆ لە ھەموو ئهوهەستە نەرىتىيانەدا گىر بخۇيىت
و ھەست بە داخ بکەيت، بەرامبەر بە خوت لە سەر ئهوهە
شىوازە كە پېتىت وايە مامەلمەت لە گەل كراوه، ئەوا تو
دەبىت بە كەسىكى نەرىنى و لىقەوماوا. ئەمەش ئهوهە نىيە
كە ئىمەي پەپەوکارانى پىسا دەيکەين. بە دلىنايىيەوە ئىمە
دەبىت بۆ ماوهىەك لە راپردوومان راپمىتىين و برىنەكانمان
سارپىز بکەين، بەلام دەبىت خۇمان كۆ بکەينەوە و ئامادە
بىن و ئهوهە بە بىر خۇمان بەھىنەنەوە كە چۈن چىز لە ژيان
وەردەگرىين.

بەلامەوە گىرنگ نىيە كە ھاوسمەركەت چى بەرامبەرت

کردووه، چنده پیت وايە ئەمە هەلەئى ئەو بۇوه و بە
بى خەوشى رەفتارت بەرامبەر نواندۇووه. ئەمە ھەمووى
دەربارەي راپردوویە، راپردوویەك كە چىتىر تىيىدا نازىن،
بەلكو ئىمە لە داھاتوو دەپۋانىن و دەمانەويىت ژيانىكى
ناوازەمان ھەبىت، ھەم خۆمان و ھەم كەسانى دەوروبەر
دلىخوش بکەين، مەحال بتوانىن لە راپردوودا بەمېتىنەوە و
تىيىدا بېزىن.

بزانە بۇ ئەوهى كە بە ھەلە
پىيى كردووه دەتوانى چى بکەيت
و پاشان بە سەرىيدا زال بە و
فەرامۇشى بکە.

پیسای ٧٦

منداله کانتان له بابه‌تى جيابوونه وهستان مه گلین

بابه روونى دهرباره‌ی ئەم بابه‌تە بدوين. هىچ كەش و بارود خىتكە پىگە بەوه نادات منداله کانتان له جيابوونه وهستان ياخود له ئەنجامەكانى لىتكە جيابوونه وهستان بگلین. ئەوان دەمىكە تۈوشى ئەم دەردە بۇون. پىويست ناكات منداله کانت بە كار بھىنى لە پىتا او ئەوهى كە خۆت ھەست بە باشتىز بەيit. ئەوان لەم كەين و بەينەدا هىچ تاوانىكىيان نىيە، تەنانەت شياوى ئەوه نىن يەك تۆز گوشاريان له سەر دروست بکرىت.

ئەي كەوايە مەبەست لەمە چىيە؟ ئەوه چىيە كە ھەولى فيل كردىت تىدا داوه كە نەدەبوايە وات بکردايە؟ زور باشە، منداله کانتان له ھەرا و بەزمى خۆتاندا بە كار مەھىتن، پى به سەر ھاۋىزىنەكە تدا بىنلى بەوهى كە نەھىلى بە رووى منداله کاندا بکرىتەوە يان يارىكىردىن له كاتىكدا تۆ دەستت بە تالە.

پىگە بە منداله کانت مەدە ھەندىك شت بىخەن تەنبىا له بىر ئەوهى ھاۋىزىنەكەت رقى لييانە (سەير كەنلىقىلىمى كۈن، يان پاسكىل لىخورپىن له سەر شەقامى سەرەكى). منداله کان دەزانىن بۆچى تۆ ئەوه دەكەيت، لە كاتىدا ھىشتا سودى لىن وەردەگرن، بەلام پىنى ئاسودە نابن. ئايا ئەوان ئەوه بە

هاوزینه که ده لیسن یان نا؟ ئایا ده بیت هەست بە تاوانباری
بکەن؟ نەخیر نابیت وا هەست بکەن - نابیت لە سەرتاوه
بخرینه ئەم دۆخەوە، ئەوەشم بەلاوە گرنگ نییە كە ئاخۇ
لە دىدى تۇوه هاوزینه کەت زور چالاک و وریاپە، چونكە
ئەوە مەسەلە كە نییە، بەلكو مەسەلە كە ئەوەيە كە ئەم
بەرپرسیا ریتییە نەدریت بە مندالەكان.

ھەروەها نابیت بە شیوه‌ی زەبروزەنگ لە بەردەم مندالەكان
دەربارى هاوزینى پېشتر بدويى. مندالەكان گەمزە نىن، ئەوان
دەزانىن چىت كردووە. دەشىت رقت لە هاوزینى پېشىوت
بىت، بەلام تاكە باوک و دايىكىك كە مندالاكان ھەيانە، ئىۋەن
و ئىۋەيان خۆش دەويىت. ئەگەر خۆشىان نەوين ئەوا بەوە
دلخۇشتى دەبن ئەگەر تو ھەول بىدەيت هاوزینە كە تىان خۆش
بوىت نەك پەقىانلى بىت، بۆيە ھەرەشەيان لى مەكە بەوەي
كە: "نا تو انم وىنائى ئەمە بىم چۈن دايىكتان بىرى لە پىگەدان
بەمە دەكردەوە".

پەنگە ليىرەدا خۇت تىيەل قورتىنى و پىيم بلېنى كە هاوزینى
پېشىوت ھەميشە ئەوانەي كردووە و بىگە زياتريش. بەلامەوە
گرنگ نییە. ھەروەكىو پېشتر گوتم، بە ھىچ شىوه‌يەك مندال
شىاوى ئەوە نییە تىوە بگلىت. نەك ھەر ئەمەش، ئەگەر
پېشتر مندالەكان يان دايىك يان باوکىيان ھەبووبىت، ئەو
جۇرە يارىييانە يان كردىت، ئەوا بە دلىنايىيەوە پېۋىستيان بە
يارىيەكى دىكە نییە. دەزانىم كە زور سەختە بۇ ئەوەي زمانى
خۇت بىگى كاتىك كە هاوزینى پېشىوت مېشىكى مندالەكان
زەھراوى دەكەت، بەلام دەستوەردان مەسەلەكە خراپىتى
دەكەت، نەك ھەر بۇ تىق، بەلكو بۇ مندالەكانىش، دەزانىم ئەمە

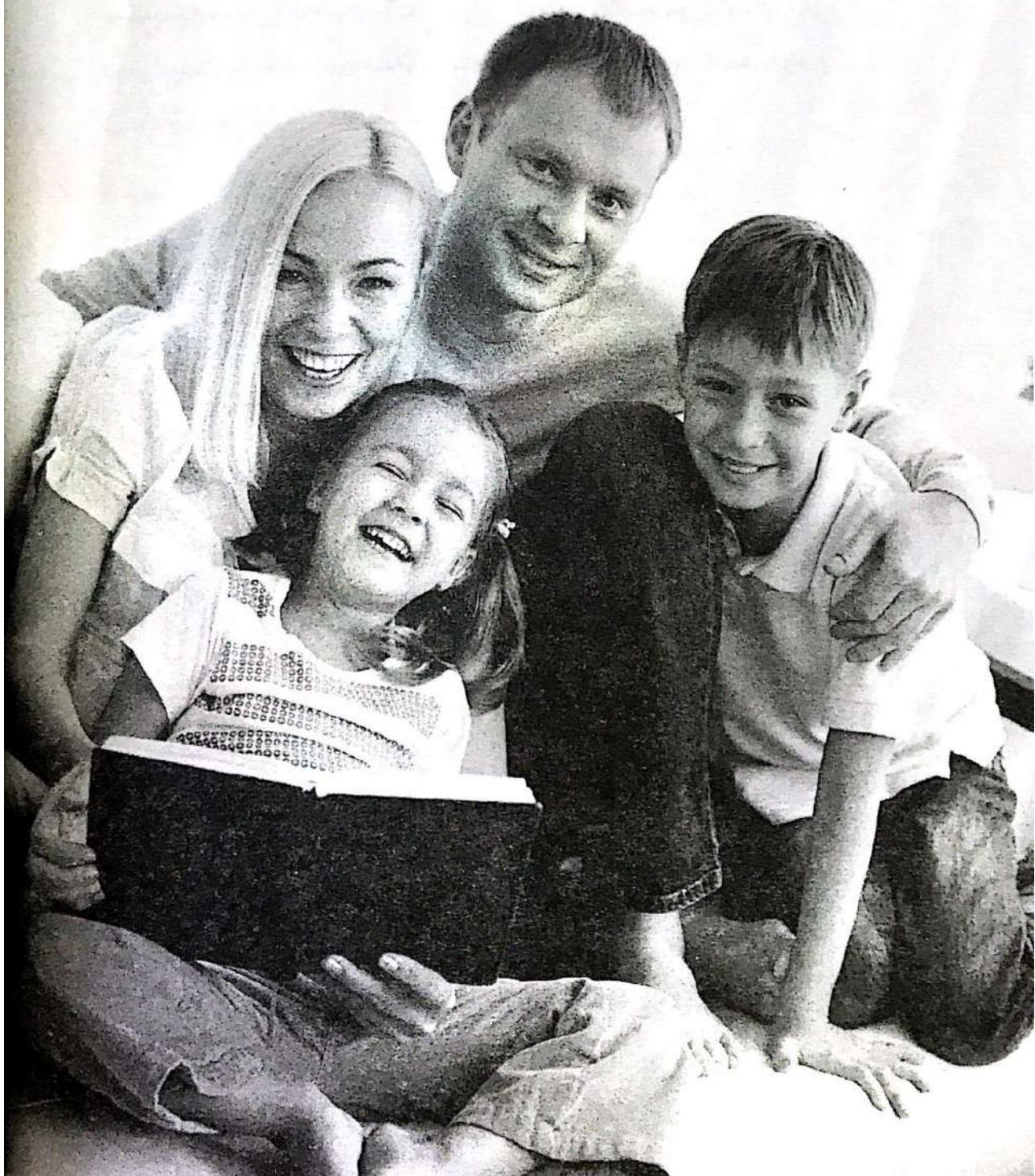
ئەو شتە نىيە كە تۆ دەتە ويت.

كەسانىك دەناسم كە ئەمە يان بە شىوه يەكى ناوازە جىبەجى
كردووه، كەوايە بەلى، ئەمە دەكريت. هىچ مندالىكم نەناسىو
كە سەر بە خىزانى ليكترازاو بىت ئەو دايىكە يان ئەو باوكەي
بەرز نەنرخاندېيت كە هەولى بەرگىرىدىنى ئەو فروفەيلانەي
داوه و مندالەكەي پىش خۆى خستووه. مندالەكانت لە
يەكەمايەتىدان، ئەگەر تۆ بتوانى ئەمە لە ئەستو بىرىت، ئەوا
دەتوانىت بە سارى بەرز لە پەيوەندىيەكە بىتىه دەرهوھ و
شانازى بە خۆتەوه بکەيت.

ھىچ كەش و دۆخىك
رېگە نادات مندالەكانتان
لە جىابۇونەوەтан
ياخود لە ئەنجامەكانى
لىكىجابۇونەوەтан بىگلىن.

تەوەرى چوارم

رېساكانى خىزان

زور باش، له زوریک پیسای گرنگمان پوانی دهرباری
دوزینه‌وهی ئەشق و مانهوه و پاریزگاری کردن له
پهیوندییه‌کی باشی هاوسمه‌رگیری، تهناست باسی
لیکجیابوونه‌وهی شەرفمەندانەشمان کرد ئەگەر ئەمە شتىكى
پیویسته و دەبىت بکریت. ھاۋڙىنەكەت دەبىت بە گرنگترین
کەسى ژیانت، تهناست دواى ئەوهى مندالله‌کان گەورە بۇون
و مالیان بەجى ھېشت، ھېشتا له گەل ئەو كەسە دەمەنچەتەوه
کە له ھەموو خەلکى جىهانت خۆشتر دەۋىت.

بەلام بە دلنىايىه‌وه، ھىچ خۆشىيەك بەدى ناكريت ئەگەر
تۇ تەنيا كەسىكت خۆش بويت. بۇ زورىك له ئىمە شتىكى
سەخت و دژوار دەبىت ئەگەر شتىكى ئەوتۇ بکەين. تۇ
پیویستت بە خەلکى دىكەيە بۇ ئەوهى خۆشت بويىن، ئەمەش
ئەوهىيە كە تەواوى پەپەكانى داھاتوو لەم بارەوه دەدوين،
ئەم تەوهە دهربارە خىزانە. زورىك له ئىمە خىزانەكەنمان
زور خۆش دەۋىت، بەلام سەربارى ئەمەش، زور جارىش
سەخت دەبىت له گەليان ھەل بکەين. دەكريت له بەر ئەوه
بىت كە زور ئاۋىتەيان بۇويىن. دەتوانىت واز لە ھاپپىيەتى
كەسىك بەھىنى، بەلام ناتوانىت ببى به برا يان بە برازا يان
پۇوريكى راستەقىنه ياخود نەوه يان بۇوك.

كەواتە لىزەدا چەند پىسايىه‌کى سەرەتايى ھەن كە يارمەتىت
دەدەن زور ئاسانتر خىزانەكەت خۆش بويت، جا ئايَا
خىزانەكەت زور خۆش ويست و لىتى نزىكى يان پهیوندییه‌کى
ئالۇز و بىزاركەرت ھەيە.

۷۷ پیسای

لۆمه‌ی دایک و باوکت مه‌که

کاتیک ئیمە بچوکین، زوریک لە ئیمە واداده‌نیین کە دایک و باوکمان لە کاره‌کانیاندا باشن. مەگەر خۆیان زور خراب بن. لەم تەمەنەوە بۇ ئیمە دەرناکەویت، ھەمیشە نازانن بۆخۆیان چى دەکەن. کاتیک گەورەتر دەبین، تىبىنى ئەوە دەکەن کە ھاوارپیکانى دایک و باوکمان کاره‌کانیان كەمیک جیاوازتر دەکەن. دەشیت ئیمە بەخیل بین؛ دەشكريت پیمان وابیت کە بەختەوەرتىرين كەسىن. دەكىرىت ھەردۇولا بین. ھەر كە زیاتر گەورەتر دەبین، وا تىدەگەن کە دایک و باوکمان ھەندىك شىتى ھەلە دەکەن.

ئەمە ئەوەيە كە بە سەر من هات. ھەر زوو درکم بەوە كرد كە باوکم حەز و مەيلەكانى داده‌مرکاندەوە بەوەي كە بە ھېچ شىۋەيەك لە مال نەدەبۇو. دواتر كە گەورە بۇوم، دايىكشىم لە زور پىگەي جیاوازەوە دەھاتەوە وەكۆ بلىتى بىن ھىوا بیت و ھەول دەدات لە گەلى پاپىت يان ھەست و خۆشەويىستى بۇ ئیمە دەربىرىت.

ئىستا، لەم حالەتەدا، شتەكان زور بە خراپى پىستان كرد و منىش دەبوايە پووبەپۈويان بىبەمەوە. يان ئەوەتا دەبوايە ژيانى خۆم بە لۆمە كىرىدى دایك و باوکم بە سەر بەرم بۇ ھەموو ئەو كىشانەي كە بۇ منيان ناوەتەوە، يان بەردهوام بىم. درکم بەوە كرد دايىك شىاوى ئەوە نەبۇو كە ھەر بىت

به دایک. بۇ كەسيكى وەكۈئە، بىبىت بە دايىك و لە سەر شەش مەنداڭ دانىشىت، ئەركىنلىكى زۇر سەخت و قورس بۇو. ئەگەر بچووما يەتە ناو ژيانىنى دىكەوە كە تىايىدا داخوازىم باشدارىكىرىن بۇو لە ياردى توپى پىن يان بۇون لە پۇلېكدا لە گەل ۳۰ مەندالى سەربەكتىشە، ئەوا منىش بە ھەمان شىيە خراپ دەبۈوم. ھەموومان كۆمەلېك شىتمان ھەبە كە ناتوانىن بىيانكەين. دەشىت دايىكم زۇر درەنگ دركى كردىتىت كە بۇون بە دايىك كارى ئەو نەبۇو.

لە بەر ئەوە لە دايىكم خۇش بۇوم، پىيگەي ژيانى خۇم گرتە بەر. ئەمە منى لە گۇرپان و داخ لە دېلىبۇون پاراست، ھىز و تواناي پى بەخشىم بۇ ئەوەي ئەو دۆخەي كە پۇوى داوه لە چوارچىوھى بىر و ھزرمدا لە ژىر ناوىتكى ئەرىنلى تۇمارى بىكەم. ئەگەر لە راستىدا پىت وايە كەسىك ۲۰ سالى سەرتاي ژيانى تۈرى وىتران كردووه، شىتكى ژىرانە و ھۇشيارانە كە دەتوانى بىكەيت، ئەوەيە كە جەخت بىكەيتەوە پەنجا سالى داھاتسو يان زىياترت تىكناشىكىن و خاپۇورى ناكەن.

سەيرە، تەنيا ئەوانەي لە گەل باشتىرين دايىك و باوك گەورە بۇون ناتوانى خۇيان لە لۇمە كردىنى ئەوان بوهستىن بە ھۆى بۇونى چەند كەم و كورپىيەكى سەير. ئەگەر دايىك و باوكت زۇر باش و نايابن لە كارەكەياندا، دەكىرىت ھۆكاريك ھەبىت بۇ لۇمە كردىيان لە بەر ئەوەي كامەل و تەواو نىن، بەلام بۇ دەبىت ئەوان كامەل بىن؟ لە راستىدا كى دەتوانىت پىشىبىنى ئەوە بىكەت كە لە تەمنى ھەڙدە سالى ھەل ناكات.

دايىك و باوكى تۆش ھەر مروقىن، دەكىرىت بە ھەمان شىيە

بیت که پیگایه‌کی دور و دریزیان بپیست و چند شتیکیان
کردیست که بووبیته هوی نیگه‌رانی و سه‌ختیه‌کانی ژیانی تو.
به‌ماهش هر ئوه پو ده‌دات که خله ۱۸ سال له کاریکدا
به سه‌در ده‌بئن به بئ مه‌شق کردن. ته‌نیا شته سه‌یر و
ناموکه پیگه‌ی هله ده‌گریت، ئهوان ته‌نیا باشترين ههولی
خویان دهدا، به‌لام نه‌یانتوانی بیپیکن، تو ده‌توانی بیپیکت.
ده‌توانیت لومه‌نه‌کردنی ئهوان هلبزیریت و بیانبه‌خشی.
له راستیدا، بوقچی ده‌بیت بیانبه‌خشی؟ ئهوان به مه‌بهست
ئوهیان نه‌کردووه، ته‌نیا چند هله‌یه‌کیان کردووه.

زور دره‌نگه بوقئوهی به لومه کردنی دایک و باوکت
شته‌کان راست و دروست بکه‌یته‌وه، به‌لام ئوه‌نده دره‌نگ
نیه بوقئوهی فه‌راموشه‌ی بکه‌یت، وا بزانه که دله‌کانیان له
شوین و پیگه‌یه‌کی راست و دروست بوون، به هیمنی ههول
بده پاشماوهی هله و پله و که‌موکوریی ئهوان بوقخت
سارپیز و تیمار بکه‌یت.

**کی ده‌توانیت پیش‌بینی ئوه
بکات که له ته‌مه‌نی هه‌ژده
سالی هله ناکات.**

٧٨ پیسای

**پیگه مهده دایک و باوکت ههسته کانت کۆنترۆل
بکەن**

کاتیک کە مندال بۇوین و تەمەنمان دەچووه سەرھوھ، وا
بەرناھەمان بىز دانرا بۇو کە ئاگادار بىن و گرنگى بەھە بەھەن
کە دایک و باوکمان بىرى لى دەكەنھوھ. ئەگىنا بىز دەبىت
ئەھە بکەین کە ئەوان دەيلىن؟ کاتیک بەرھو ھەرزەكارى
ھەنگاوا دەنلىن، ياخىبۇون ھەلەبېزىرىن بە كەدنى شتىك
کە پىچەوانەى ويستى ئەوانە، بەلام لە ناخھوھ ئەھەي کە
دەمانە ويست برىتىيە لە ئافھەرین و خۇشەويستى ئەوان.

بەرناھەپىزى مندالان بە جۆريک پەگ و پىشە لە ناخدا
دادەكوتىت کە زور سەختە دواي ئەھەي گەورە بۇون
بگۈرپەرىت. تەنانەت ئەگەر تو كەسىكى تەمن ٤٥ سال بى
و بەرپەھەری كۆمپانىش بىت، دەشىت لە دۆخىتكىدا خوت
بەرجەستە بکەيت کە وەك كەسىكى شكسەخواردۇو درك بە
خوت بکەيت کاتیک دایكت پەخنەت لى دەگرىت، يان کاتیک
باوکت ئەھە رەت دەكاتەوھ سوپاس و ستايىشى دەستكەوت
و سەركەوتتە کانت بکات.

كەسىك دەناسىم کە سەرشىتىانە ئاشقى ئافرهەتىك بۇو،
زەمنەنلىكى لە ناخۇشى و نىكەرانىيدا بە سەر برد کە ئاخۇ
شۇوىي پى دەكەت يان نا. ھاپىكەنلىنى نەياندەتowanى لەھە
تىكەن کە بۇچى ھاو سەرگىرى لە گەل نەدەكرد، بەلام

ئەمیان کىشەيەكى ھەبوو. دايىكى ئەو ئافرهتەي بە دل نەبوو.
 بۇ خاترى خوا، چۈن دەكريت كەسىك پىيگە بە شىنگى ئاواها
 بچوڭ بىدات لە بەردهم ھاوسمەركىرييان؟ بە دلىيابىه و ئەمە
 بۇ ئەو شتىكى بچوڭ نەبوو - بە جۇرىك بەرنامەرىزى لە¹
 بىر و ھزىدا كەشەي كردىبوو كە گىرنىگى زىياتر بەه و بىدات
 ئاخۇ دايىكى چۈن ھەست دەكتات، نەك خۇى چۈن ھەست
 دەكتات.

ئىستا ئەگەر تو دايىك و باوکى خوشویست و دلخوازت
 ھەيە، ئەوا دەكريت ئەمە كىشەيەك بىت لە بەردهم تو، بەلام
 ئەگەر دايىك و باوكت بەرپەرچت دەدەنەوه يان ھەست و
 سۆزىان بۇ تو دەرنابىرن، ئەوا دەكريت ئەمە سەرچاوه يەكى
 گىرنىگى تۈورپەيى ئەوان بىت. كەواتە تو چى دەكەيت؟

زۇر باشە، ئەم ھەويىرە ئاوى زۇرى دەۋىت، ھەتا خۇت
 لە ژىير دەستى ئەواندا دەردەكىشى، بۇ دەست پېكىرىنىش
 دەتوانى كاتى كەمتر لە دەوروبەرى ئەوان بە سەر بەرىت
 - بىنگومان ئەمەش نابى بە شىۋەيەكى لاسارى بىت، بەلام
 كەمتر لە كەلىان لە پەيوەندىدا بە بۇ كەمكەنەوهى تاي
 كىشەكە. بە خۇت بلى كە تو كارىتكى باش دەكەيت و بىر
 و بىر ئەوان بە لاي تووه گىرنىگى نىيە. پېكىرىن بە دەم ئەم
 ئاواتە وەشقىكى نەزۆكە، بەلام ھىزى بىر و ئەندىشەيەكى
 ئەرى بۇون شايەنى باسە و بەر لە كاتى دىيارىكراو لە
 پاستىدا ئەمە پەگ و پىشە بە قۇولايى بىر و ھۆشۈرە
 دەباتە خوارەوە.

ھەرچەندە كىشەكە ئەوه يە كە بىر و ھزىرت وَا بەرنامەرىزى

کراوه که وا دابنی دایک و باوکت دهرباره‌ی هه‌موو شتیک
پاست و دروستن. له لایه‌که‌وه تو زور باش ده‌زانیت که
ئه‌مه پاست نییه، به‌لام هیشتا به‌شیک له هزرت پیی وایه که
بوونی تیپوانینی ئه‌وان بایه‌خداره. باشه، ده‌شیت له هه‌ندیک
شتدا وا بیت، بوونی تیپوانین و بوجوونی ئه‌وان دهرباره‌ی
ژیانی خوت شتیکی بایه‌خدار نییه، نه ک ئه‌گه ر تنه‌ها نه‌رینی
بیت. کوئ بکره، وه‌کو دایکی خرم، هه‌ندیک که‌س شیاوی
ئه‌وه نین بین به دایک و باوک. تنه‌نانه‌ت به دایک و باوکی
توش‌وه. ده‌کریت له هه‌موو روویه‌که‌وه وانه‌بیت، به‌لام به
لایه‌نی که‌م له مه‌سه‌له‌یدا وایه. نابت جکه له قبول کردنی
هیچ کاریکی دیکه بکهن و که‌سانیکی ئه‌رینی بن سه‌باره‌ت به
ژیانت، خو ئه‌گه ر نه‌توانن ئه‌وه بکهن - باشه، ئه‌واله دایک
و باوکایه‌تیاندا زور باش نین. ئه‌مه تو نیت، به‌لکو ئه‌وان.
به شیوه‌یه‌کی ساده درک کردن به‌مه یارمه‌تیده‌ریکی زور
گه‌وره ده‌بیت.

هه‌ندیک جار تیگه‌یشتن له‌وهی که ئاخو بوق دایک و باوکت
له گه‌ل کاری دایک و باوکایه‌تی تیده‌کوشن، ده‌کریت ئه‌مه
یارمه‌تیده‌ر بیت. ئایا دایک و باوکی هه‌ست و خوشبویستیان
برجه‌سته نه‌کرد یان په‌سندیان نه‌کرد؟ ئه‌مه بیانوو نییه،
به‌لام به تیپه‌ربوونی کات ئه‌وه یارمه‌تیده‌ر ده‌بیت بوق ئه‌وهی
واز له‌وه بھیتیت که ئاخو ئه‌وان پییان په‌سند ده‌بیت یان
نا. بروانه ریسای ۸۸ یارمه‌تیده‌ر ده‌بیت بوق ئه‌وهی وه‌کو
که‌سیکی ته‌من ۴۵ سالی به‌ریوه‌به‌ریتسی کومپانیا بکه‌یت
کاتیک له گه‌ل ئه‌وانی.

نه‌فیا شتیکی دیکه... ئه‌گه ر تو دایک و باوکیت و مندالی

گه ورهت هه یه، تکایه هه ستی نه رینی له ناخی خوتدا هه لبگره.
 تو نازانی نازاد کردنی هه سته نه رینیه کانت به لای ئه وانه
 چون ده بیت بز ئه وی گوئییستی بن، "ئه مه شتیکی ناوازه یه!
 پیم وايے که تو کاریکی باش ده که یت" بەلنى، کاتىك كە ٤٥
 سالەن وەکو ئە وە وايە ئە يان ٥ سال بۇوبن.

بیر و هزرت وا بە رنامە رېیز
 کراوه کە وا دابنیی دايىك و
 باوكت دەربارەی ھەموو شتىك
 راست و دروستن.

مندالهکان له تو له پیشترن

ئەمە ئارەزوویەکى بىزاركەرە كە بەم چەند سالەي دوايى
تىپىتىم كردوو، ئەوهىە كە دايىك و باوكان بۇونى خۇيان
دەخەنە پىش مندالهكانيان. من لىرەدا لە بارەي ئەو مندالانەوە
دەدويىم كە هيشتا لە ژىر تەمەنى هەزىدە سالىن و لە مالەوە
ژيان بە سەر دەبەن. ئەم مەيلە وابەستەي دەربېرىنېكى
توقىنەر بۇوە: "كاتى من". گۈيملى نېبىتەوە ئەم دەستەوازەيە
بە كار بەھىتى.

پاستىيەكە ئەوه كاتىك كە تو بېيار دەدەيت مندالىت ھېيت (جا
ئەمە بىزاردەيەك بىت لە ژىر رۇشنايى ھۆشەوە سەرچاوهى
گرتىتىت يان ھەر بە رېتكەوت بىت)، بېشىك لە بەختەوەرى
و كامەرانى ئەوهىە كە مندالهكانت پىش خۇت بخەيت. هەتا
مندالهكانت دەگەنە تەمەنى ۱۸ سالى پىويىستە پابەندى ئەمە
بىت، بەلام هەتا ئەو كاتە خولياكانت، پىشەكت، كاتى
دەستبەتالىت و ھەموو شتەكانى دىكە بخەرە دوايى مندالهكانت.

مندالان والە داھاتوو دەروانن كە لە پشۇوەكاندا لە گەل
دايىك و باوکييان كات بە سەر بەرن. لە قوتابخانە، لە كار،
لە تەواوى شتەكانى دىكە، بە زۇرى ئەمە باشترين كاتە كە
چاوى دايىك و باوکييان لە سەر لانەكەۋىت. ھەندىك دايىك
و باوک چى دەكەن؟ لە ميوانخانەدا دەمىتتەوە و كارمەندانى
ئەم شويىتە تەواوى ھەفتەكە چاودىرى مندالهكانيان دەكەن،

بەمەش ئەوان دەتوانن کارى خۇيان بىكەن، باشە ئەگەر ئەوان
چاودىرى مەنالەكان بىكەن، تەنها بەيانىيەك، ئەگەر مەنالەكان
پىسى دلخۇش بن، بەلام نەك تەواى پشۇوهكە. مەن دەزانم
بۇون بە دايىك و باوک ماندوبۇون و شەكەتى دەھۆيت، بەلام
ئەمە سروشتى كارەكەيە. ئەمە ئەۋەيە كە تو لە ئەستوئى
دەگرىت كاتىك دەبىت بە دايىك يان باوک.

مەن ئەوه نالىم كە ناتوانى لە ئىتوارەيەكدا بچىتە دەرەوە، بە
دلنیايىيەوە دەتوانىت. مەن نالىم كە دەبىت بىي بە كارەكەرى
مەنالەكان، ئەمە بۆ ئەوان يان بۆ تو باش نايىت. دەبىت
مەنالەكان فېرى تېرامان و بىركردنەوە بىن، بەلام دەبىت
ئەوهش بىزانن كە ئەوان لە ترقىكى يەكەمايەتىدان لە ژيانى
تۇدا. بۇيە ئەگەر تو دەتەويت يان پىيوىستت بە كارە، ئەمە
باشە. بە لايمى كەم دەبىت يەكىك لە دايىك و باوکەكە
كارىكى ئەوتۇ بىكەت كە لە دەورۇپشتى مەنالەكان بىت نەك
كارىكى ئەوتۇ كە دوور بىت لەمان و كاتىكى زۇر بخایەنت.
ئەگەر تو خۇت بخەيتە پىش مەنالەكان، ئەوانەك هەر ئەو
خۇشەویستىيەيان پى نابەخشى كە شىياويانە، بەلكو پىيان
دەلىنى ئەوهى كە لە ژياندایە، چاودىرى كردىن ياخود ھەمۇ
شەتىكى دىكە گرنگىترە. بىرۇام پى بىكە، ئەمە فەلسەفەيەكە و
مەنالەكان دلخۇش ناكات.

دەزانى چى؟ ئەو دايىك و باوکانەي كە مەن دەيانناسىم و ئەم
پىسايە بە دروستى وەردەگىن، تەنانەت نايانەويت بلەن "كاتى
من، چونكە ئەو كاتەي كە بۆ ئەوان بە نىخە ئەو كاتەيە كە
لە كەل مەنالەكانيان بە سەرى دەبەن. خۇيان دەكەنە ژمارە

يڪ، "خويان" له ده رهوه کات به سه رهبن، ئه مه ئوان
دلخوش ناکات. ئه گهر ئه مه له سه ره حسابي منداله کان بيت،
ئه وا منداله کان خه مگين ده کات. ده زاني چي ديکه؟ ئه مه ئه و
پاستييه يه که منداله کان خويان له کاتي ده ستبه تالي دايک و
باوکياندا ده بيته وه، ئه و پاستييه يه که منداله کانيان ده خنه
پيش خويانه وه، ئه وه که واله مندالانه ده کات خويان له
گهٽ به خته و هر ترين دايک و باوکدا بيته وه.

من ده زانم بوون به دايک و
باوک ماندو و بوون و شه که تي
ده ويٽ، به لام ئه مه سرو شتى
کاره که يه.

پیسای ۱۰

لیکترازانی ئەندامانی خیزان شتىكى بەهادار نىيە

دایك و داپيرم بۇ ماوهى پانزده سالى تەمنىيان قسىهيان
لە گەل يەكترنەكىد. ھەندىك خیزان بە ھەمان شىوهن؛
پەيوەندى تىكشكاو لە ھەموو سوچىك بەدى دەكريت.
خوشك و برا قسە لە گەل يەكترناكەن، ئامۇزا و خالۇزا
رېگەي يەكتريان بىزى كەرسەت كەس ناونىشانى
ئەوانىشى لا نىيە.

ئەمە لە خیزانەكاندا بەرجەستە دەبىت، با نمونە يەك
وەرگرىن، ئەگەر لە خیزانىكدا گەورە بىت كە تىيىدا خەلک لە¹
گەل خزمەكان ناكۆكى چەند سالەيان ھەيە، ئەمەش دەبىت
بە پىوەر. واتە ئەگەر تو قسە لە گەل دايىك يان باوكت
نەكەيت، ئەو يەكىيڭ لە كورەكانت دەشىت بىست سال
تەمنەن بىكەت، بەلام قسە لە گەل تو نەكەت، ئەمە رەفتار و
ئاكارىكى زۇر مەنداانەيە ئەگەر بۇ مەنداالەكانمان بەرجەستەي
بىكەين، بەلام ھەندىك كەس ئەمە دەكەت.

ئەمە جۇرىيە لە شەرمەزارى، ئەمە شتىكى سۆزدارىش
نىيە ئەگەر پەيوەندىيەكانمان بىچەرىتىن لەوهى كە كىشەكان
چارەسەر بىكەين، جىڭەي دلتەنگىيە كە ئىمە پەيوەندىيەكانمان
لە گەل دايىك و باوک، خوشك و برا، ئامۇزا و خالۇزا كوتايى
پى دەھىتىن كە ئاماذه دەبن لەو كاتەي كە ئىمە پىويىستمان.

په یوهندی خیزانی باش به هیزترین په یوهندی له خو ده گرن.
 کاتیک شته کان به هله بی ده کهن، ده بیت خیزانه که ت ئاماده
 بیت و پشت بگریت زیاتر له هر که سیکی دیکه. ئمه بتو
 هه مهو که س وه کو یه ک نیه، به لام ده کریت بهم شیوه یه بیت.
 جا ئایا تو به سه ختی بریندار بووی یان جیا بوویته وه، چیتر
 پیویستی پیت نه ماوه، بیوہ پیاوی، پووبه پووی مسنه یه کی
 دادگا بوویته وه، مندالیکی نه خوشت هه یه یان کیشەت له گەل
 داو و دهرمان هه یه، به کارهینه ری کحولی ياخود پووبه پووی
 هر شتیک ده بیتھو له ژیانتدا، ئه وه خیزانه که ته که له
 به ردھمت ده وھستیت، ته نانه ت ئگەر بؤشت نه سه لمین، بتو
 چەندین مانگ یان سال له لات ده وھستن هه تا هله ده ستیه وه
 سه پیتھکانی خوت.

ئمه شتیکی زور بایه خداره، راشکاوانه بلیم، بیانبە خشە و
 له بیری بکه، په نایان بتو هر چییه ک بردیت بتو وھستاندنی
 تو بتو ئه وھی قسە یان له گەل بکەیت، چونکه ئمه مامەلیه.
 ئگەر ده تھویت خیزانه که ت له پشتت بوھستیت، ئه وا ده بیت
 تو ش له پشتیان بوھستی. ئمه ش به مانای ئه وھ دیت که ئه و
 نائومیدی و تووره ییه که ئه وان دهینته وھ تو فه راموشی
 بکەیت و له بیری بکەیت، رووه کهی دیکه یان پیشان بدھیت و
 درک بکەی که ئه و خیزانه که ت له قسە کردن به رامبەر به یه ک
 ده وھستن و قسە له گەل یه کتر ناکەن، هر ئه وانه که له
 کاتی پووبه پووبونه وھی کیشە و گرفتا تو به ته نیا بە جى
 ده هیلەن.

خوشکە که ت هر چییه کی کردووه یان مامت هر چییه کی
 گوتسووه یان زاواکەت بیر له هر چییه ک ده کاتھو، ئه وھ

ناهینیت که خیزانه که تی بوق تیک بشکینی و خاپووری بکهیت.
 به دلنيایي وه، به رهشت به و دووره په ریز به بوق چهند
 هفتھیکھ مهتا ئه و تووره بیه له ناخدا کې ده بیت، به لام
 پشتيان تى مهکه. ئەگەر وات کرد، ئەوا تو هیز و پشتگیری
 خیزانیکی خوشبویست له دهست ده دهیت، خیزانیک که
 پرته وبوله ده کات و له سەر شتی هیچ شەر ده کات، به لام
 خیزانیکی پته وه و له ئاماده باشیدا يه کاتیک تو پیویست پېیه.

ئەگەر ده تەويیت خیزانه که ت لە
 پشتت بوهستیت، ئەوا ده بیت
 تو ش لە پشتيان بوهستی.

پیسای ۸۱

تۆ بە دروستى پەفتار بنوينه، گرنگ نيءەوان
چۈن دەبن بەرامبەر بە تۆ

ھەندىك شت لە ڇياندا ھېيە كە زياتر لە شتى دىكە
ئازارمان دەدەن. كاتىك تۆ كەسىكت خۇش دەۋىت و لە¹
پەوكاردا ئەويش تۆى خۇش دەۋىت و نادادپەروھرانە
مامەلت لە كەل دەكەت يان پىكە بە شكسىتى تۆ دەدات.
ئەمەش دەبىتە هوى خاموش كەردى پەيوەندىيەكە.
ئەگەر يەكتىك لە خىزانە نزىكەكانت نادادپەروھر دەبىت،
قسە پەق بىت، توندوتىز بىت يان بە بى پىزى و كەم
تىكەيشتۇويي پەفتارت بەرامبەر دەنۇينىت، ئەمە لە²
پاستىدا جۇرىكە لە پىوهدان.

بۇيە چى دەكەيت ئەگەر شتىكى لەم شىۋەيە پەۋى دا؟
لە پاستىدا ئەمە شتىكى توندوتىز و شەرانىيە، چونكە
كاتىك تۆ ئازارت پىنگەيشت يان دەبىت (وەكىو ئاژەلىكى
كىتى) هىرشن بىكەيت يان لە ئەشكەوتىكدا خۆت حەشار
بەدەيت بۇ ماوهەيەكى زور ھەتا بىرینەكانت سارىز دەبن.
بەلام تۆ پەپەوكارى پیساي، نەك ئاژەلىكى كىتى، لە
بەر ئەمە ناتەۋىت ئەوه بىكەيت. ئاخ، نەخىر. گرنگ نيءە
ئەمە چەند سەختە، ھاۋپى ئەمە لە پاستىدا زور سەخت

و دژوار ده بیت، تۆ ده بیت ئە و پەوشەت و ئاکارە بە رزە
بە قۆزیتەوە و بىخەيتە بوارى جىئە جى كردنەوە.

بەلى، دەزانم كە ئەوان لە ژىر كۆنترۇلى خۆياندا نە بۇون،
بەلام ھاوکات ئە وەشت لە بىر بىت لە نىوان خىزاندا،
ئىمە شتە كان زۆر بە خۆمانە تر وەردە گرىن لە بەر
مېژۇوى نىوانمان. ئەگەر ھاپىكەت لە سەعاتى يانزەدا
پۇزىكى ھەلۋەشىتىتەوە، ئەوا كە مىك بىزار دەبى، بەلام
ھەر زوو لە بىرى دەكەيت. لە گەل ئە وەشدا، ئەگەر
ئەمە دايكت يان باوكت بىت، لە دوا خولەكدا پەشيمان
دەبنەوە. باشە، ئەمە ئە و بىرە وەرييانت دىننەت دەنەت دەنەت
ئەوان دەرچۈونى تۆيان لە بىر كردىبوو، يان راھاتبۇون
كە ئاھەنگى چات لە تىپىننەكى بچوکدا دوا بخەن. يان
ھەميشە ئەوان وا ديار بۇون كە شتىكى ئاسايىھ ئەگەر
پىگە بەدەن شىكست بخۇى، لە و نىوهندەدا خوت بە
كەسىكى ھەلچۇو لە قەلەم دەدەيت.

با وا دابنىين كە تۆ زىاد لە پىويست بە شتىكى سەختى
ھەزمار دەكەيت، ھىشتا وا ھەست دەكەيت كە خىزانە كەت
سۇد لە تۆ دەبىن و بە كارت دەھىتن، پىگە بەدەن
بە قەپىت يان وات لى دەكەن ھەست بە بچوکى بکەيت،
يان قەدرت نازانن ھەتا لە دەستت نەدەن.

خۆفرىودانە ئەگەر بەم جۆرە وەلاميان بەتەوە، بۆ
ئەوھى پۈويان تىكەيت و لىگەپى ئەوانىش بە قەپىن،

سودیان لى وەرگریت و بەك اريان بەھىنى يان ھەمان
لەدوانى چەوت بەھى ھاوشيۆھى ئەوان.

ئەگەر تو ئەمە بکەيت، ئەوا بەرهو جىهانى يەكتىر
تاوانباركىرىن ھەنگاۋ دەنلىي و ئاگەرەكە زياڭىر خۇش
دەكەيت، ئەمەش ئەوه نىيە كە پەيرەو كارانى پىسا
دەيىكەن. ئەوانىش بەرى دەكەون و ھەنگاۋ دەنلىن بۇ
دۈزىنەوهى ئەو ئەشكەوتە و خۇرى تىدا حەشار دەدەن و
واز لە گفتۇگۇ دەھىنن. لە راستىدا، تاكە پېگەيەكى شىاۋ
و قبۇلكراؤ كە دەتوانىت لەو بارودۇخەدا بىكىرىتە بەر و
خۇت لەو ھىچ و پۇوچىيە بە دوور بگرى و بە جۇرىك
پەفتار بنويىنى وەك ئەوهى ئەم كەسانە باشتىرىن
ھاۋپىسى تو بۇون نەك خىزانات - بە شىيەكى دىكە
بە تىگەيشتن و ھەست و سۆز و كەمىك لېبور دەيىھە.
ئەمە ھەر دەربارەي پەوشىتىرەزى و شەقەندى
نىيە. ھەروەھا ئەمە تاكە پېگەيە بۇ دەربازبۇون لەم
چوارچىيە و كۆشش كردە لە پىتىاۋ فەراھەم ھىنانى
پەيەندىيەكى باشتىر لە گەل خىزانەكەت. بەلنى، ھەندىك
جار كاروبارى خىزانەكەت سەخت دەبىت، بەلام ئەمە
تاكە خىزانەكە كە تو بە دەستت ھىنماوه. دەتوانىت
ھاۋپىسى نۇرى بىدۇزىتەوھ ئەگەر ئەوانەي ھەتن تۇوشى
دۇرانىت دەكەن، بەلام ھەركىز ناتوانى خىزانەكى دىكە بە
دەست بىتتىت.

له بەر ئەمە، ئەوھ بکە کە دەبىت بکريت، چونكە ئەگەر
شىتىكى دىكە بکەيت، ئەوا هىچ مافىتكى گازنده كردىت
نابىت كاتىك خىزانەكەت ھەمان شت بەرامبەر بە تۆ
دەكەت. بۇيە بې بە يەكەم كەس بۇ بەرجەستە كردىنى
نمۇنەيەكى دروست، پىشانى ئەوانى دىكەشى بىدە كە
چۈن لە حالەتى چەوتى و پۇوچى و بى بايەخى بىتىنە
دەرەوە.

وھ ئەوھى ئەم كەسانە
باشترين ھاوارىي تۆ بۇون،
نەك خىزانت.

ریسای ۸۲

له هیج بارودو خیکدا دهسته واژه‌ی "پیم گوتی"
به کار مه‌هینه

هاوشیوه‌ی چهندین ریسای دیکه لهم په‌رتووکه‌دا، زور
سنه‌خته بقئه‌وهی بزانی ئه‌م ریسایه بخه‌یته پال کامه
ته‌وهره‌وه، به‌لام به پیئی ئه‌زمونی خوم ئه‌م دهسته واژه‌یه
زیاتر له نیو خیزانه‌کاندا به کار ده‌هینریت له نیوان
خوشک و برا، دایک و باوک به‌رامبهر مندالله‌کانیان، له
لایه‌ن ڙنبرا و شووبرا و خه‌سوو و خه‌زوور به کار
ده‌هینریت - له به‌رئوه ئه‌م ریسایه سه‌ر به‌م ته‌وهره‌یه،
به‌لام به سه‌ر هه‌موو په‌یوه‌ندییه‌کدا جیبه‌جی ده‌بیت که
تؤ‌هه‌ته، هه‌ر له هاوژینه‌که‌ته‌وه هه‌تا دوورترین کس
که ئاشنای بی.

ریگه بده ئه‌مه زور به پوونی به‌رجه‌سته بکه‌م. ئه‌گه‌ر
تؤ‌ئه‌م وشانه ده‌ردہ‌پری: "پیم گوتی"، ئه‌وا تؤ ده‌ست
له ئاکار و په‌وشتی به‌رز هه‌لگرتووه (بروونه ریسای
۷۴). بچی؟ چونکه زور باش ئه‌وه ده‌زانی به‌رله‌وهی
ده‌ریبیریت، ته‌نیا بقئه‌وه ده‌یکه‌یت که که‌سی به‌رامبهر
خرابیتر بکه‌یت. ئیتر وا ده‌که‌یت که هه‌ست به خرابی
بکات ده‌رباره‌ی شتیک که له پا بردوودا به خرابی

پووی داوه. مه به ست و مه رامی تو لیزدا ده ستونه ردانه
له برينه کهی. ئایا ئه مه یه که په یره کارانی پیسا ده یکه ن؟
له پاستیدا نه خیر.

هه ر به ونه کوتایی پئی ده هینم، چونکه هیچ شتیکی
دیکه له ئارادا نییه که له سه ر ئه م بابه ته بگوتریت.

ئه گه ر تو ئه م و شانه ده ده بری:
"پیم گوتی" ، ئه وا تو ده ست
له ئاکار و ره وشی به رز
هه لگرت و وه.

پیسای ۸۳

گوشار مه خه سهر خیزانه که

دوو پیسامان له سهر ئه وه تاوتوئی کرد که ئاخو چون
 مامه له بهرامبهر خیزانه که دهنوینی له کاتیکدا ئه وان
 رهفتاری ناوازه نانوینن بهرامبهر بە تو، بەلام تو ش
 بەشیکی له خیزانه که، هەندیک جار دەشیت خوشت
 ته و او کامل نه بیت. له بەر ئه وه ئەم پیسايم به رجه سه
 کردووه بق سود و به رژه و هندی ته واوی خیزانه که،
 هیوادارم ئه وانیش شوینی بکهون.

یەکیک له شتانه که ده بیتھ هۆی نانه وھی کیشە،
 ئه وھیه که جارجار بهرامبهر خیزانه که مان بە جۆریک
 مامه له ده کەین که خهون نابینین له گەل هیچ کەسیکی
 دیکه وا بکەین. زور بە ئاسانی توورە و بیزار ده بن.
 ئەگەر هاوريکانت پیت بلین پیلاوه کانت دابنی بەرلە وھی
 پچیتھ ماله که تو و ده کەيت، بەلام ئەگەر خیزانه که
 وات پى بلیت، ئەوا ده کریت و ھلامه که بەم جۆرە بیت:
 "نابیت ئه وندە پاک و خاوین و بەنرخ بیت ده رباره
 ماله که" يان "باشە، پیلاوه کانی من پاکن". ئەمە بە
 ته واوی شتیکی داد پەروه رانه نییە، دایکت، براکەت يان
 هەر کەسیکی دیکه بیت جارس و بیزار ده بیت. هیچ کام

له هاوپیکانیان ژاوه ژاو و ههرا نانیتیه‌وه، که واته ئمه
شتیکی ناداپه روهرانیه ئهگه ر تو شتیکی ئه و تو بکهیت،
چونکه ده‌توانی.

ئمه هه زور شتیکی بچوکه، خیزانه کان گوشار ده‌خنه
سەر يەكتىر لە سەر شتى گەورەش. دايىك و باوكان
گوشار ده‌خنه سەر مىنالە تازە پېيگە يشتووه‌کانیان
لە سەر بە خىوکردن و پەروھرده كردىيان: "پىويستى
نەدەكىرد پېيگە بىدەي زور سەيرى تەلە فزىقۇن بکەن"
يان "ئەو مىنالە پىويستى بە پەروھرده زياترە." يان
"دەبىت توپەلە بکەيت و دەست بە پېكەيتانى خیزان
بکەيت" هيوادارم خەون بە گوتى شتى ئە و تو نە بىنى
بۇ مىنالە کانى هاوپیکانت، ئەمى كه واته بۇ ئەمانە بە
مىنالە کانى خۆت دەلىتى؟ زور قورسەر دەكەويت لە
سەر مىنالە کانى خۆت كە نايانە ويit تو ئائومىد بکەن،
بەلام ئەوانىش خاوهن پامان و بىركردنە وە خۆيانى
بۇ ژيانىان - بۇ يە دەبىت ئەو بىركردنە وانە بخەنە كار.

خوشك و براش گوشار ده‌خنه سەر يەكتىر. لە راستىدا
ئەم جۆره خراپتىرینە، تەنانەت خوشك و براى گەورە
و پېيگە يشتووش پاكابەرى دەكەن بۇ بە دەستخستتى
سەرنجى دايىك و باوكىيان. دايىكان و باوكانىش تىبىنى ئەو
دەكەن - تو دەبىت جەخت لە سەر ئەو بکەيتەوە كە
لە بەرامبەر مىنالە گەورە كانت داپە روھر دەبى هەروھكۇ

چون به مندالی دادپه روهریت بهرامبه ریان نواندووه.

هه روهمه ائمه جوره یارییه له نیوان پسورد و حال و
مامه کان و شووبرا و ژنبرا و خهسو خهزوور و داپیره
و باپیره بهدی دهکریت. هر که سیک ئمه دهکات ئهوا
شتیکی ئاسایی و باش نییه. ئمه شتیکی ناما قول و
نادادپه روهرییه، ئمه خیزانه که ت دهخاته ژیر گوشاری
ههست و سوزه وه. نایانه ویت په یوهندییه کیان بکویته
مهترسییه وه له گه ل تو، بهلام بهوهش دلخوش نین که
داوایان لى دهکهیت، خوشت ئوه ده زانی.

هاورییه کی خوم بهم دوایانه زور نیکه ران بwoo، چونکه
مالی خوشکه کهی له پشووی هه فته دا سه ردانیان کرد بwoo
و داوایان کرد بwoo بق هر یه کیک له مندالله کانیان هاورییه ک
له گه ل خویان بھینن. لیره دا هاوریکه م دوودل بwoo،
چونکه له ماله کیدا شوینیکی ئه تو نبwoo، حه زی بهوه
نه ده کرد چوار مندال له ماله بچوکه که کیدا بق ماوهی دوو
پقز ژاوه ژاو بنیتنه وه. هاوریکه م ئمه بق خوشکه کهی
پوون کرده وه. خوشکه کهی و هلامیکی بیزارکه رانهی
دایه وه و دهیگوت ئمه بق مندالله کان دادپه روهری نییه
و به لایانه وه ئاساییه ئه گه ر هه رچییه کیان به سه ر بیت،
بق ده بیت ئمه گرنگ بیت؟ هاوریکه م ده بوایه پاساوی
بق ئمه بھینایه وه - ئیتر ئمه ماله که یه تی و دواجار
ده بیت میوانداری بکات - هاو سوزی ئهوم، هاوریکه م

دوو جار بیری کردوقته وہ بُو دواکردن و پرسین، که چی
بے دلنياييه وہ هیچ وہلاميکی جوان و دلخوازی دهست
نه که وتووه.

بُوچی ئىمە ئەوه دەکەين؟ باشە، دەشىت ئەوه بکەين،
چونكە ناتوانىن لە خىزاندار بۇون بوهستىن و به مەش
خۇمانى لى دەرباز دەکەين. يان ئەمە شىتكى ئاسايىه،
چونكە ئىوھ خىزانىن - بُوچۇونى "ھۆى، گەمزە مەبە".
يان ھەر ھۆكارىكى دىكە بىت ئىمە پېۋىستمان بە جۆرە
خىزانىك ھەيە كە بە رېزەوە مامەلەمان لە گەل بکات،
ئەمەش دەکەويتە سەر تۇ بُو ئەوهى ھەنگاوى يەكەم
بنىيى.

**شتىكى دادپەروھرانە نىيە كە
تۇ ژاوهڙاو و ھەرا بىنېيە وە، لە
بەر ئەوهى دەتوانى.**

ریسای ۱۴

کات بۇ خۆشەویستانت بىرخسىنە

منىش لىرەدا وەكى هەر كەسىكى دىكە تاوانبارم زۆر ئاسانە كە بىر بىكەينەوە: "من شەكەتم، بەيانى تەلەفۇنىكى بۇ دەكەم: بەرلەوەي بىزانىت ھەزاران بەيانى رېيشتىووه و تو ھېشتا تەلەفۇنت نەكردۇوه.

لە راستىدا ئەمە باش نىيە. ئەگەر پەيوەندىيەكى بەھېزىت دەۋىت لە گەل خىزانەكەت، ئەوا تو دەبىت كارى لە سەر بکەيت، ھەر وەكولە گەل ھاۋازىنەكەت وادەكەيت. ئەمەش بە مانى رەخساندى كات دىت. پىويستە كات بىرخسىنە بۇ ئەوەي بىيانبىنى، تەنانەت ئەگەر خزمەكانت زۆر لە دوورى تۆش بىزىن. تۆ دەبىت ھەول بىدەيت بۇ ئەوەي جارجار پەيوەندىيەن پىوه بکەيت و پەيوەندىيەن بپارىزىن. كەوتىنە ناو جىهانى فەراموش كردن زۆر ئاسانە، مەبەستت نەبووه كە بۇ ماوەي سى مانگ قىسەيان لە گەل نەكەيت، بەلام ئەوە ھەر بە رېكەوت بووه. باشە، رېيگە مەدە شتىكى ئەوتقۇ روو بىدات.

يىگومان، خىزانەكەت لە تو باشتىر نابىت لە رەخساندى كات. دەشىت ئەوان خراپتر بن، بەلام ئەمەش والە تو ناكات دەستىيانلى بەر بىدەيت: ھەلە بە ھەلە چارەسەر ناڭرىت. ئەگەر ئەوان بى كەلەن لەم بوارەدا، دەبىت تو رەنج و

پیویسته منداله کانیشت له گهـل توـهـورـاز و
نشـیـوـ بـیـرـنـ بـوـ ئـهـوـهـ لـهـ توـهـجـیـاـ بـبـنـهـوـهـ

منداله کانت له ئاسوده يیدا ده زین. خواردنے دابین کراوه، پاره يه دابین کراوه، جىگه يه کى ئاسوده يه دابین کراوه. زور باشە، ده شىت پېشىنى ئەوھ بکەيت كە ئەوانىش بەشدارى بکەن، بەلام ئەمەش بەراورد بەو كات و پاره يه ناكريت كە ده بىت بە دەستى بىنن كاتىك كە له توـهـجـیـاـ دـهـبـنـهـوـهـ.

ئەي بـوـ مـالـ بـهـجـىـ دـهـهـيـلـنـ؟ـ هـىـچـ هـۆـكـارـىـكـ لـهـ گـۆـرـىـداـ نـىـيـهـ
بـوـ ئـهـوـهـ سـەـرـ هـلـبـرـنـ وـ هـنـگـاـوـ بـنـىـنـهـ نـاـوـ جـىـهـانـهـوـهـ،ـ جـىـاـ
لـهـ وـ حـەـزـهـىـ كـهـ هـەـيـانـهـ بـوـ ئـهـوـهـىـ هـەـسـتـنـهـ سـەـرـ پـىـ وـ ئـهـوـ
شـتـانـهـ بـهـ دـەـسـتـ بـخـەـنـ بـهـ بـىـ ئـهـوـهـىـ توـهـ بـزاـنـىـ،ـ لـهـ پـىـنـاـوـىـ
ئـازـادـىـ وـ سـەـرـبـەـسـتـىـ وـ ژـيـانـىـ تـايـيـهـتـىـداـ (ـ دـهـشـىـتـ باـشـتـرـ
بـىـتـ كـهـ زـورـ بـيرـ لـهـمـ نـهـكـەـيـتـهـوـهـ -ـ بـهـلامـ ئـاسـايـيـهـ،ـ مـتـمـانـهـمـ
پـىـ بـكـ)،ـ هـەـرـچـەـنـدـ ئـمـهـ شـتـىـكـهـ وـ هـەـرـ دـهـبـىـتـ بـىـكـەـنـ،ـ بـوـ
ژـىـرـىـ وـ هـۆـشـىـارـىـ خـۆـيـانـ،ـ خـواـ دـەـزـانـىـتـ،ـ بـوـ توـهـ
ئـهـوـهـشـهـ پـەـرـهـيـانـ بـهـ سـيـسـتـهـمـىـكـىـ مـسـوـگـەـرـ دـاوـهـ بـقـ ئـهـوـهـىـ
ئـهـوـهـنـگـاـوـهـ مـەـتـرـسـيـدـارـهـ بـنـىـنـ وـ لـهـ جـىـهـانـىـ پـىـ ئـاسـودـهـيـيـ
وـ ئـاسـايـشـ باـزـ بـدـهـنـ بـهـرـهـوـ جـىـهـانـىـ بـهـرـپـرـسـيـارـيـهـتـىـ وـ قـەـرـزـ
وـ قـۆـلـ،ـ بـهـمـهـشـ دـهـگـوـتـرـىـتـ يـاخـيـبـوـونـ.ـ رـەـنـگـهـ پـىـشـ چـەـنـدـ
سـالـىـكـ بـهـرـلـهـ جـىـاـبـوـونـهـوـهـ هـەـنـگـاـوـ بـقـ ئـهـمـ پـرـقـوـسـهـيـهـ بـنـىـنـ،ـ
بـهـلامـ لـهـ هـەـنـدـىـكـ حـالـهـتـداـ دـهـبـىـتـ گـۆـرـانـكـارـيـيـهـكـىـ كـارـيـگـەـرـ لـهـ

په یوهندییه که تودا فهراهم بھینن بهر لهوهی له راستیدا
مال بھجی بھیلن و برقن.

بهلئی، ده بیت بیانوویه ک بؤ هه شتیک بدۇزنه وە کە بە لای
تۆوه گرنگە بؤ ئەوهی ئەو تەۋىم و ھاندانە بدهن بە خۆيان
کە پیویستیان پییەتى، تاكو له سەر پىنى خۆيان بوھستن و
زیانى خۆيان بگوزھرىتن. ده بیت له گەل تۆ بکەونه جىهانى
مشتومرەوە ھەتا دەگەنە ئەو ئاستەی کە تىيدا ئەو جىهانە
مەترسیدارە بە جۆریکى ئەوتۆ دەردەکەویت کە له جياتى
مانەوه له گەل تۆ، لهوى بە سەر بەرن.

ئەگەر تۆ دەيابەخشى و لېيان تىدەگەيت، ئەمە زۆر سەخت
ده بیت بۇ مندالەكانت. ئەمان زۆر شتیان بەر گۈئ کەوتۇو
و ناترسن لەوهى کە پۇو دەدات، بەلام تۆ تەنیا بەوانى گوت
کە ئەمە تەنها بىزاردەی خۆيانە، ئەممەم، ئەمە دواتر چى؟
ھەر كاتىك کە لېيان دەپرسى خۆيان پىك و پوخىت بکەن،
جىھەرەكىشان، نەفرەت كردن؟ ده بیت ئەوان شتیک بکەن کە
ده بیتە هوئى تۈورەبۈونى تۆ.

دەشتىت وازيان لى بھىنى و پىگەيان بدهى بۇ ئەوهى بە
پىزەوە گفتۇگوت له گەل بکەن. واز ناهىنن ھەتا پىنى نەگەن،
دەزانىت. ھەمو خواردىنە كەت دەخۇن، بە دەنگىكى بەرز
مۇسىقاكەيان دەزەنن، پەنگى سەوز لە قىزىان دەدەن. وەکو
دەلىم، ئەوان بىر و ھزرىان بەرناامە پىز كراوه. له كۆتايىدا
تۆ تىكىدەشكىنى.

بەلام بەدىلى ئەمە چىيە؟ من پىت دەلىم، ئەو مندالانەى
کە بە ناو بارىنگى ياخىگەريدا پى ناكەن، ناتوانىن له ژىر

ئەو كۆنترول و كارىگەرييە خۇيان دەرباز بىكەن. ئەمەش ژيان زور بۇ ئەمان سەختىر دەكەت و بى مەتمانە تر دەبىت لە رۇزانى داھاتسوى ژياندا. ھەندىك جار ھاوژىينىكى باش دەدۆزىنە و بە ھىواشى جەختىرىنى دەنگاۋ دەنەت. ھەندىك جارىش كېپۈون و خاموش بۇون ھەنگاۋ دەنەت. ھەندىك جارىش وا ناكەن، بەلام تەواوى پەرۋەسەكە كاتىكى زىاتر دەخايەنت. زور دژوارتر لە جاران سەر بە خۇيى بە دەست دەخەن.

بە دلىيىيە و تۇ ناتوانىت ياخىيان بىكەيت، بەلام دەتوانى راپەرەندى ئەمەيان بۇ ئاسانتر بىكەيت بە دانانى بەر بەستىك لە بەردەميان بۇ ئەوهى ھەولى سەركەوتىن بەدەن بە سەریدا. دەكىرىت زمانشىر و دەمپىس بن بەرامبەر بە تۇ، دەشىت بەریزە و بەتىنە و، بەلام ھەرگىز پېت نەلەن بەنیازن چى بکەن يان سەرقالى خwoo و شىتكەلىك دەبن كە لە دىدى تۇوە جىڭەي پەسندىرىن نىن. چەندىن پىكىرى ياخىيۇون ھەيە، تۇ دەتوانىت دلخۇش بىت و ئاهەنگ بىكىرى و ھەموو جۇرە ھاوکارىيەك پىشكەش بىكەيت كە ئەوان دەيانە وىت.

دەشىت وازيانلى بەھىنى و
رېكەيان بىدەي بۇ ئەوهى بە
رېزە و گفتوكۇت لە گەل بکەن.

ریسای ۸۶

بن تو هاوشیوه ناکات پیویست

نایا پیک شیوه دایکت دهکهیت؟ یان باوکت؟ خوشکت،
برات؟ منداله کانت؟ نه خیز، به دلنياییه وه لهوان ناچیت؟ رهنه
لوونت له هی دایکت بچیت، بزه کانت شیوه باوکت بکه،
بلام نیوهی بوماوهی له هر یه کیک له مانه له تؤدا ههیه،
نیوه کهی دیکه به ته اوی جیاوازه. تو که سیکی بی وینهی.
همیشه به منداله کامن ده لیم (به دلنياییه وه به گالت وه): "ئیوه
مندالی من نین، ته نیا نیو مندالی منن".

ئام بۇ مەسەلهی کەسايەتیش هر وايە، دەکریت بەلاتە وە
سەخت بىت ھەستە کانت هاوشیوه براکەت دەربىرى،
پان هاوشیوه دایکت پیک و پیک و پوخت بى، بلام
ھەچەشنى سيفەتكانى کەسايەتىت بى هاوتان.

ئى بۇچى پىمان وايە كە خىزانە كەمان بە هەمان شیوهى
ئىمە دەربارە شتە كان ھەست دەکات؟ یان بىزار دەبن،
بەرپەرچى شتە كان دەدەنە وە كاتىك ئەوان شتىك دەکەن،
نەدەبوايە ئىمە بمانكردايە؟ ئامادە بىمان تىدا نىيە كە بىيىن
خىزانە كەمان بە بەرچاومانە وە قال دەبىت. زۆر بە دەگەمن
شتىك دەكەين كە دەبوايە بمانكردايە - بوهستە و بىر
بکەرهوە دەبىت دايكم ھەست بە چى بکات كە ئەمە پروى
داوه؟ دەبىت شتىك ھەبىت كە كارە كەى من بەرز بىرخىنېت؟
جەخت لە سەر ئەوە بکەرهوە كە ئەوان حەزىيان لىتىه، نەك

ئەوهى كە تو دەتەويىت بىكەيت.

هاورييەكم ھېبە كە هەميشە باوکى لە گەل سەگەكەيەنى.
بۇ ھەمو شوينىك بەيەكە وە دەچن، كاتىك دواجار سەگەكە
مەرد، هاورييەكم رايىكىدە دەرەوە سەگىنەكى دىكەي بۇ باوکى
ھىنە، چونكە ئەمە ئەو شتە بۇو كە هاورييەكم دەبوايە
بىكىدايە ئەگەر سەگەكەي خۆزى بەردايە، بەلام ئەوهى كە
بەرامبەر باوکى كەرى شتىكى تەواو ھەلە بۇو، چونكە زور
دارپۇخابۇو و ئامادەي وەرگىتنى سەگىنەكى نۇي نەبۇو، كاتى
پىويىست بۇو بۇ ئەوهى لە گەل لە دەستدان و مەركى هاوري
چوارپىن دلسۈزەكەي راپىت. ئىستا ئەگەر هاورييەكم وەستابايدە
و بۇ ماوهى يەك خولەك بىرى لە باوکى بىكىدايەتەوە، دركى
بەوە دەكىر.

بۇيە تكايە وا مەزانە كە خىزانىشت وەكۆ تو بىر دەكتەوە
و ھەست دەكتا، يان وا دامەنلى كە ئەوان گرنگى بە شتىكى
تايىت نادەن، چونكە تو گرنگىت پى نەداوە.

بۇيە ئەگەر لە دايىكبوون يان مەرك، يان كېشەيەك، خۆشى
و شادى ھەبىت تەنانەت لە خىزاندا، ئەو ھەلە بقۇزەرەوە
و پرسىيار لە نزىكتىرين هاوري بىكە كە ئەو چۈن حەز
دەكتا لە ئاهەنگ يان پرسە، مامەلەيى لە گەل بىكىت، يان
لە بۇنەكە بەشدار بىت. مەلى تو چىت بويىت ئەوپىش ھەر
ئەوهى دەويىت "چونكە ئىمە حەزمان لە وەيە". دەكىت دواي
تەمنى چىل سالى باوهەرت بە يادى لە دايىكبوون نەبىت، بەلام
ئەگەر مندالەكەت يان خوشك و براڭانت باوهەريان پى بىت،
ئەوا بە دلخۇشىيەوە كارتىكىيان بۇ بنىرە يان تەلەفۇنىكىان

بُو بُکه بُو ئوهی بے لایه‌نى كەم ئەوه پىشان بىدەي كە
نۇ ئەوانلىكىن بەراوردىكە، ئەگەر كەمېك
زىاتر ھاوشىۋەي خوشكەكتە هەست و سۆزىت نواندووه:

نۇ ناتوانىت كەسايەتى ئەوان يان ھى خۆت بىگۈرىت، تەنبا
دەتوانى ئەوهەت لە بىر بىت كە ئەوان جىاوازان و بەر
شىۋەيە چاودىزى و پالپىشتىيان بىكە كە ھەن. ھىواش بخوازە
كە ئەوانىش بەرامبەر تۇ بەم شىۋەيە دەبن.

**مەللى تۇ چىت بويىت ئەويش
ھەر ئەوهى دەويىت.**

هه ميشه کيشه له نيوان خوشك و برا دا هه يه

زور بهخته و هرم که له چند سالى را بردوودا که سانيکي ناياب
و ناوازه م بينيون، بهلام خوشويسترين، به خشنده ترين،
بيزه خنه و داد په روه رترين خلک که چاوم پييان که و توه
هموويان خوشك و براكانيان گيريان به دهست کيشه و
خواردووه. دهكريت کيشه يه کي گوره بيت، دهشت تهنيا
نيگه رانى هه را و بهزم بيت، بهلام هه موو توانيه کيان
خستووه کار بؤ ئوهی له گل هاوريکانيان هلس و که و
بهو شيوه يه که هن، که چى هه ميشه درکيان بهوه کردووه
که ئمه له گل خوشك و برا سه ختره.

سهرهتا، هه ميشه له بير و هزر تدا هوش يك هه يه که بيرت
دينيتھوھ ئوانه مندالى دلخوازى دايكت بون. يان چون
راهاتوون که شهرت پى بفرؤشن کاتيک گوره کان له
به رچاو نين، يان هرگيز رېگه يان نه داوه که ياري له گل
ئوه که سه بکهيت که له قوولايى دلت حه زتلى بون. بيت
وايه مامه لەت له گل ئوه کردووه - هه موو شتيكت هه يه
بهلام له بيرت کردووه - دلنياي که به ته اوی لييان خوش
بووی، بهلام تا را ده يه ک بى هو نىگه ران ده بيت کاتيک دايكت
بريار ده دات له جياتى تو له گل خوش كه کهت كريسمس به
سهر بېرىت، يان براكهت رېگه نادات ئوتومبىلە كەي ئوه به
كار بېنىت کاتيک ئوتومبىلە كەي تو له کار که و توه.

ئو مندالى كە راھاتووی سوکە شەرىتكى لە گەل بىكەيت يان بەخىلى پى بەريت يان خوت بەدە بکەى لە ناو ھەمۇ ئە و سالانى كە گوزھريان كردووە. لە دىدى ھەمۇ كەسىكە وە بۇنىكى نوييە تەنبا لە دىدى تو نەبىت، بەلام ھېشتا شىتكە لە بىر و ھزرتدا دېت و دەچىت بە پىسى ئە سالانى كە تىيەپىون ھېشتا لۆمەيان دەكەت، ھېشتا لە بىرەت ناچىتە وە.

دلنيا نيم كە ئاخۇ مە به سەت لەم پىسايە چىيە، چونكە بە پىنى ئەزمۇونى خۆم، شىتكى ئەوتولە ئارادا نىيە كە دەتوانى بىكەيت. دەتوانى باشترين ھەولى خوت بەدە بۇ ئەوهى بە سەر ھەمۇ ئەوانەدا سەر بکەويت، بەلام ھەرگىز بە تەواوهتى ناتوانىت. بۇيە پېم وايە پىساكە ئەمەيە - ئەوه قبول بکە كە ئە شستانە ھەرگىز خاموش نابن. بەشىك لە ھزرى تۆئە و شەر و تۈورە بىيانە مەندالى ھەر تىدا دەمەننەتە وە. ئەوهى دەتوانى بىكەيت، ئەوهى كە بە شىۋەيە كى ھۆشمەندانە درك بکەى ئىستا ھەمۇرى بى مانا يە - ھەرچەندە ئەگەر بەشەكەى دىكەى ھزرت دانى پىتدا نەنیت - پىگە مەدە ئەمە بىتە ناو باسەكە وە.

بە زورى ئەوه ھەر خوشك و برايە كە سوکە شەپىيان لە گەل دەكەين، چونكە هەتا قۇناغى گەورە بۇون و پىگە يىشتن نزىكترين كەسىن لە يەكتىر. بەشىكى زورى ئە و ناكۆكىيەش لەر سەرچاوه دەگرىت كە يەكىكىان دەيەويت وە كو ئە و زىرەك، دىكە بىت، ئە و چى ھەيە ئەمېش ھەبىت، وە كو ئە و زىرەك، بۇو خوش، بەھەرەدار بىت. تەنبا ئەوه مان دەويت، چونكە لە ئەمانە و پىزمانلى گىتۇون. بە بۇونى ئەوه قبول ناكەين، بەلام ئەمە راستىيە، لە بەر ئەوه دەبىت تىشكەمان بخەيە

سەر ھەموو ئەو شستانەی کە دەربارەی ئەوان جىنگەی بەخىلى
و مایەی شانازى بۇون. لە جياتى ئەوهى رىكە بىدەيت ئەو
بەشەی مىشكەت بىر لەو بکاتەوە کە ئەوان چۈن ھەميشە
لە سوکە شەرانەدا بىردوو يانەتەوە.

ئەو لە ياد مەكە کە خوشك و براڭانت ھەمان شتىان ھېي،
ھەر وەكى تو ھەتە. زۆر شت ھەن کە تو ھەرگىز خەۋىيان
پىّوه نابىنى کە خوشك و براڭانت پېيان وايە تو وەكى
مندالىك باشتىرين شتت بە دەست خستۇوە. بەلى، ھيوادارم
ھەموو شتىكت لە بىر كەرىبىت دەربارەي ئەو كاتەي کە
ئەوانىت ڦاكىشايە ناو زەلکاوى كىشەوە، سەبارەت بە
شكاندى پەنجەرە لە كاتىكدا خوت پەنجەرەكەت شكاندبوو.

**ئەو مندالىكى کە راھاتووى
سوکە شەپى لە گەل بکەيت يان
بەخىلى پى بەرى يان كۆتايمى
بە ھەموو ئەو سالانە بەھىنى کە
گۈزەريان كەردووە.**

پىسى ۸۸

پۇلى خوت بەھەدە مەدە

بىرايەكى لە خۆم گەورەترم ھەيە ھەميشە بە باشى رەفتارم
 لە كەلى نواندووه، بەلام ھەرچەندە ئىستا گەورە بۇوين،
 مېشتا ئارەزۈمى ئەوهى ھەيە كە وەكى بىراي گەورە رەفتار
 بنوينىت. ئەمە جىنگەي قبولە، بەلام زۇريش بىزاركەرە. بۇيە
 دوو سال لەمەوبەر بە شىۋەيەكى دىپلازماسى بابەتىك
 ورووژاند، داوم كرد وەكى برا گەورە رەفتار نەنوينىت.
 ئەويش لە پەيامەكە گەيشت و گوتى باشترين ھەولى خوى
 دەدات. چەند ھەفتەيەك دواتر، بە ھېمنى بۇي پۇون كردىمەوه
 گوتى ھەرچەندە ھەولىم داوه، بەلام زۇر سەخت بۇوه، چونكە
 ھېشتا من رەفتارى برا بچوکەكانم دەنواند. ئايادەزانى، من
 ھەر تىيىنیم نەكردىبوو، بەلام ئەو زۇر پاست بۇو.

كاتىك بۇ ماوهى ھەزىدە سال پۇلت بىنىيە، زۇر ئاسانە بۇ
 ئەوهى بگەرىتەوه. خەلک لە خىزانە كانىياندا پۇلىن دەبن: ئەوهى
 زىرەكە، ئەوهى ھزرى سەرقالە، ئەوهى شەرمەن، ئەوهى
 بەپىوهبەرە، ئەوهى ناتوانىت پشت بە خۆى بىبەستىت و...
 هەرىيەك لەم پۇلانەش كار لە سەر ئەوهى دىكە دەكەت
 - تۇ كەسە زىرەكەكەيت يان بەپىوهبەرە، لە پەيوەندىدای
 لە گەل خوشك و براڭانت. كاتىك لە مال دېتىه دەرەوه، ئەوا
 تۇ زىرەك، گەمژە، پۇوخۇش، تۈورە و بىزار دەردىكەويت،

میهره‌بان و یارمه‌تیده‌ر له په یوه‌ندیدای بهرام‌بهر به که‌سانی دیکه.

بؤیه بهم شیوه‌یه ئاستی خوت له جیهانی گهوره و فراواندا به‌دی ده‌که‌یت، به‌لام هر کاتیک له ده‌وروپشتی خیزانتی، پیش‌بینی ئه‌وه ده‌که‌ن که تو بگه‌ریت‌وه سه‌ر باری رهوخوشی، خوسمه‌پینی، رهفتاری جدی ده‌نوینی و، پشوو ده‌ده‌یت و لاق راده‌کیشی، چونکه خیزانه‌که‌ت پیش‌بینی ئه‌مه ده‌کات توش ئه‌مه ده‌که‌یت. دوّل بینینه‌که زور سروش‌تیه، به بى بیرکردن‌وه پى بخه‌ره ناوی. له هه‌مان کاتدا توش پیش‌بینی ئه‌وه ده‌که‌یت ئه‌وانیش وه‌کو جاران رهفتار بنوین و هاوکار ده‌بن.

هیچ کامیک له‌مانه کیش‌هه نابیت، مه‌گه‌ر هر خوی وا بیت. جیگه‌ی نائومیدیه ئه‌گه‌ر خیزانه‌که‌ت وه‌کو هه‌میش‌هه مامه‌له‌ت له گه‌ل بکه‌ن به جوریک که تو گهوره نه‌بووبی. هه‌ندیک جاریش سنووری نائومیدی ده‌بریت و ده‌بیت‌هه هوی نانه‌وهی کیش‌هه‌کی پاسته‌قینه. له‌ودا خیزانه‌که‌ت شکست ده‌خوات که درک بکات بیر و هزربلاو یان شه‌رمن نیت یان چیتر بی ئه‌ندیش‌هه نیت، به‌لام توش هیشتا هر بهو جوره رهفتار ده‌نوینی که له گه‌ل ئه‌وان بوویت.

گوئ بگره، تاکه پیگه‌یه‌ک که خیزانه‌که‌ت له کردنی ئه‌مه بوه‌ستینی، ئه‌وه‌یه که ده‌بیت خوت دهست له‌و یارییه بکیشیت‌وه، کاتیک خوت یارییه‌که ده‌که‌یت، ده‌توانی له مامه‌له‌کردن له گه‌ل ئه‌وان بوه‌ستی به جوریک که ئه‌وان نه‌گورپین جاله ۲۰، ۱۰ یان ۳۰ سالیدا بیت. ئه‌مه شتیکی

دو ولاينه و به گشتى هه ر و هکو من و براكم، ئيمهش
مېندى ئهوان تاوانبارين.

ئهگه ر ده تو یت ئهوان وا زله فه رمان کردن بیتن، ئه وه تو
ده بیت له حاله تى خه مسارى بیتە ده ره و، ئه گه ر ده تو یت
بە كەسيكى جدى و هر تگرن ئهوا ده بیت وا زلە نوكته و
گالىه کردن بھينى، ئه گه ر لە وه بیزارى كە چاودىريت ده كريت،
ئهوا مندالانه په فتار مەنويته. ئه مەش چەند مانگ و سال
ده خايه نېت هتا دركى پى ده كەن و ولام ده دنه وه - ئه مە
ل شەويكدا نايته دى - بهلام لە كۆتايدا فيرى ئه وه ده بن
كە بە ئاكار و په فتاري ئىستات لە گەلت پى بکەن، نەك بە
پى ئاكار و په فتاري سەردەمى مندالى.

رۆل بىنينه كە زۆر سروشىيە،
بى بير كردن وه پى بخەره
ناوى.

تەھەردى پىنجەم

پىساكانى ھاپپىيەتى

رەگریت پەیوەندىيەكانى ھاوارپىيەتى ئاسانتر بن لە
پەیوەندىيەكانى خىزان. سەربارى ئەمەش، تۇ بۇ ژيان گىرىن
گىرۇدەي ھاوارپىكانت نەبۇوى مەگەر خۆت ئەوه ھەلبىزىرى.
پېچەوانەي ئەمەش ئەوهىيە تەنانەت ھاوارپىكانتىشىت پىويست
ناكاش گىرۇدەي تۇ بن.

لەم جۇرە پەیوەندىيەشدا، چەند پىسايەك ھەن كە
يارمەتىت دەدەن پەیوەندىيەكانىت لە گەل ھاوارپىكانت ئاسانتر
و سودبەخشتىر بىارىزى. دلىنيا بىت كە ئەو كەسانەي خۆشت
دەۋىن، تۈيان وەك ھاوارپىيەك دەۋىت. دەۋىت جەخت لەوە
بىكەيتەوه كە تۈورە و بىزازىيان ناكەيت، بە جۇريىك كە
پەیوەندىيەكە وىئران بکات.

بە هەمان شىيە، دەۋىت ئەوه بىزانتىت كە چاوهپىي چ شىنىڭى
ماقول لەوان دەكەيت. ئەگەر ناكۆكى لە نىتوان ئىۋەدا ھەۋىت،
ئەواھۇكارەكەي چىيە، دەتوانى پرسىيارى چى لى بىكەيت بە
بى ئەوهى لە چوارچىوهى پەیوەندىيەكە دەرنەچى؟ ئەم چەند
پىسايەي كە دىنە پېشىت، يارمەتىت دەدەن بۇ چارەسەر
كرىنى ئەم كىشانە كاتىنگ دىنە ئاراوه، دەتخەنە سەرپىگايەك
بۇ بەھىزبۇون و بەدىھەنائى پەیوەندىي ھاوارپىيەتى لە ژياندا.

ریسای ۱۹

هیچ ریسایه ک له ئارادا نییه

هاوریتیه کم ههیه، له راستیدا هاوریتیه کی زور نازیز، بهلام سیفه تیکی ههیه زور هراسانم دهکات: به جاریک ناتوانیت متمانه‌ی پی بکریت، يان دره‌نگ دهگات يان همر نایت، پاشان له ناكاو به بى ئاگادارکردنوه دهرده‌که‌ویت. دهليت بو یهک شهودیت و بو ماوهی سه‌عاتیک ده‌مینیت‌هه. يان دهليت تهنيا يهک سه‌عاتی له به‌رده‌ستدایه، كچی ههفتیه ک ده‌مینیت‌هه. ئمه بو ئه‌دای ژيان کردنی ئه‌و زور گونجاوه - خۆی له ئوتومبیلیکدا ده‌زیت و كويی حەزلى بیت گەشتى بو دهکات - بهلام ئه‌وه هەميشه بو من گونجاوه نییه.

چەند سالیک لەم‌و بەر شتیکی كرد، ئىستا له بىرم چووه ئه‌و شته چى بۇو، بهلام زور نىگەران و توورەی كردم. ئه‌و بۇزە لەو كەشەدانه بۇوم بو ئه‌وهى لە دوا خولەكدا رەتى بکەم‌وه يان هەر شتیکی دىكە. دەستم كرد به بىرکردنوه كە ئىستا كاتى ئه‌وهى لە ژيانى خۆم بىكەم‌ه دەرهوه. نەك به شىوه‌يەکى بى رېز، بهلام چالاکى و كوششەكائى به بۇوی ئه‌و دا راگرت. ئەمەشم به كويى هاۋىزىنەكە مدا چرپاند، ئەويش به پرسىيارىك وەلامى دامەوه: "بۇچى ماوهىيەكە وەکو هاوریتیه کى نزىكى خۆت هەلتۈزۈرۈوه؟" منىش وەلام دايىوه، ئەمەش لە بەر ئه‌و راستىيەئى كە ئه‌و كەسىكى سەرنجراکىش و شادومان و سەربەست بۇو، لە چركە و

ساتدا هژیا! هه مسوو ئە و رەفتارانەی دەنواند کە من دلم
 پیشان خوش دەبۇو، بەلام نەمەتowanى، چونكە ئەوانە لە گەل
 ژيانى خىزانى من و بارپرسىيارىيەتىي من پىيان نەدەكرد. ئەو
 ژيانم دەۋىست كە بە دەستم خستووه، بەلام ئەوھش منى
 نەوەستاند لە خەون بىينىن بە بەدىلى ئەمە.

خىزانەكەم پرسىيارى لى كىردىم كە چۈن چاوهپىنى كەسىنگى
 سەربەست و سەرشىت بىكەم، كەسىنگ كە لە چىركە و ساتدا
 رەزىيت، دەكىرىت ئەوەندە بەھوش بىت دەربارەي ئەدai
 سەردان كىردىن بە شىتوھىيەكى شىاو و بۆ ماوهىيەكى زۇر
 دەمېتىتەوە. كەمىنگ لە خىزانەكەم تۈورە بۇوم، چونكە ئەمە
 واى لىن كىردىم هەست بە باشى بىكەم، بەلام بە دلىنايىمەوە
 خىزانەكەم پاست دەگوت. هەراسان دەبۇوم، چونكە ھاوارپىكەم
 دەيتowanى لە گەل من ھەل بىكەت، بەلام من نەمەتowanى. دواى
 ئەوە، لە دلمەوە حەزم نەدەكرد لە ژيانى ئەو ھاوارپىيەمدا
 بەشدارىم ھەبىت. تەنيا حەز دەكەم خەبالى ئەوە بىكەم كە
 بىوانم لە گەللىدا بىزىم.

لەو كاتەوە، دركىم بەوە كىردووھ كاتىنگ ھاوارپىكەم بە^١
 شىتوھىيەكى پۇون رەفتار دەنويىتىت و ئامادەكارىيەكانىم
 بەت دەكاتەوە. تەنيا بىزە دەكەم و بۆ خۇم بىر دەكەمەوە
 فەرگىز شتىنگى چاوهپروانكراو نىيە. ئەمەش ئەوھىيە كە
 خۇشم دەۋىت، مەسەلەكە ئەوھىيە كە ھاوارپىكانت ئەوانەن
 كە مەن - ھەر كە دىنە ژيانقەوە دەتowanى قبولييان بىكەيت
 يان رەمتىان بىكەيەوە. ناتowanى داوايان لى بىكەيت بۆ ئەوھىي
 بىانگۇرپى. مەبەست لەمەدا چىيە؟ ئەگەر تو ئەوانىت خوش
 دەۋىت، ئەوا وەكىو ھاوارپى بىمېتىنەوە و لە گەل خۇو و ھەلە

و پهله کانیان بمینته وه. هه روکو هاورییه کی من، ههله کانیان
پیچه وانهی ئه و شتهن که تو ئه وانت خوش دهولت. پیویست
به سوپاس کردنی هاوریکانت ناکات ئه گه ر داوایان لى کردى
خوت بگوریت.

خوا ده زانیت جیهان پره له خله بز ئه وهی لیسی هلبزیری.
ئه گه رئم هاورییه له راستیدا هیچ بو توناکات، ئه وا
بے هیمنی دهست له په یوهندییه که بکشینه وه، بهلام هیچ
ریسا یه ک نییه که بلیت ده بی هاوریکان ئمه یان ئه وه بز
یه کتر بکەن، ده بیت به چه ند ریگه یه کی دیاریکراو رهفتار
بنوینی. بؤیه خوت له و بیرکردن و ھېدا چەقبەستوو مەکە
که ده بیت هاوریکانت ئمه یان ئه وه بکەن. تاکه شتیک
که ده تواني بیکەی ئه وهی که ئه وان خویان بن، پاشان تو
ده تواني هلبزیری ئاخو ئەمە ئه و کەسەیه که وەکو هاوری
ده تەویت یان نا.

هاوریکانت ئه وانه که هەن -
ھەر که دینه ژیان تە و ده تواني
قبولیان بکەیت یان رەتیان
بکەیتە وھ.

پیسای ۹۰

باشترين هاوپيت رۆزىك لە رۆزان كەسىكى نەناسراو بۇوه

يىر لە دووان لە باشترين هاوپيكانت بىكەرەوە. بەردهوام بە، زۇر باشە، بىر بىكەرەوە بىزانە سەرەتا چۈن ئەوانى يىنى. چۈن بىرت لەوان دەكىرىدەوە؟ پېت وابۇو كە دەبىن بە باشترين هاوپيت؟ ئايا لىيان دلىنيا بىووى بۇ ئەوهى ژيانى هاوپىتەتىيان لە گەل دەستت پى بىكەيت؟ يان رەنگە بەخىل بىن؟ يان گىرنگ نەبىن؟ بەردهوام بە - لە بىرت بىت ھەستت بە چى دەكىرد كاتىك يەكەم جار ئەوانىت يىنى.

يەكىن لە هاوپى نزىكەكانم وەكىو نەيارىكى تال و تفت ھاتە ناو ژيانمەوە. لە راستىدا، بەيەكەوە پىاسەمان دەكىرد، ھەردووكمان ھەولمان دا كە لە ژيانى يەكتىر بچىنە دەرەوە (نەك يەكىن لە ساتە سەربەرزەكانم) شكسىمان خوارد، چونكە لە چەند ھەفتە يەكدا زۇر كاتمان بەيەكەوە بە سەر دەبرد. بە دلىيىيەوە هاوپىتى دىكەشم ھەبۇو، باشتىر ھەفتارم بەرامبەريان نواند و چۈرمە ژيانيانەوە، بەلام نەمدەتوانى چاوهپىتى ئەوه بىكەم كە بىن بە كەسانىكى دىلسقۇز و ناوازە لە ژيانمدا.

ھەر كەسىكى نامۇ كە دەيىيىنى دەكىرىت بىت بە يەكىن لەو هاوپى باشانەى كە ھەتن. تەنانەت ئەگەر بىشتەۋىت لە ژيانىت بچە دەرەوە، ئەوا پىتىۋىستە ھەلىكىيان ھەر بىت بەدەيت. هاوپىتى

باش سامانیکی گرنگی ژیانه - تو پیشتر ئەوهت زانیوھ -
 ئەی بۇچى ھەندىك جار بەربەست دەخەینە سەر رېگایان بۇ
 ئەوهى پىمان ئاشنا بن؟ ھەندىك جار حەز دەكەين دەست بە^۱
 گروپى ھاولەپەنەمەوه بگرین و ژمارەيان زىاد نەکات، بەلام
 بىر بکەرەوه ئاخۇچ لە دەست دەدەيت، ئەم سىفەتە رېگر
 دەبىت لە بەردەم دۆزىنەوهى چەند ھاولەپەنەمەوهى
 ئەوانەی كە ئىستا ھەتە.

ھاولەپەنەمەوهى خاونەن كارىكى جىيگىرن، حکومەت پارەيان پى
 دەدات بى ئەوهى كار بکەن، ھاولەپەنەمەوهى لە چىنى خانەدان
 و دەولەمەندىن، ھەيە لە مىدىا كار دەكەن و ھونەرمەند و
 پىشەوهەرن، ھاولەپەنەمەوهى كە لە دوكانەكان كاسېكارن و كار
 دەكەن، ئەوانەی كە سەرقالى بازركانىن، ئەوانەی كە لە
 پىنناو ژيان كىرىن تىدەكۆشىن، ئەوانەی كە زىندانىيان نەبىنیوھ،
 ئەوانەی كە كۆلەكەى كۆمەلگەن، ئەوانەی كە تەمەنیان ۸۰
 سالە، ئەوانەی كە ھەرزەكارن. ئەمە بە شىوه يەكى ناوازە
 ژيانم دەولەمەند دەكات، پۇزانە شتى زورمۇ فېر دەكەن. لە
 سەروبەندى ئەزمۇونى خۆمدا فيرى ئەوه بۇوم كە لە دىدى
 بەھاوه لە گەل خەلک پى نەكەم (دەبىنى)، بە لايەنلى كەمەوه
 لە ھاولەپەنەمەوهى شتىك فېر بۇوم كە ھەولەم دالە ژىنما بىكەمە
 دەرەھوھ).^۲

پەيرەوکارانى رېسا لە ناخىاندا پىنگەيەك ھەيە بۇ ھاولەپەنە
 دىكە. هەتا ھاولەپەنەمەوهى زياترت ھەبىت، ئەوا ھاولەپەنە باشت
 زورتر دەبىت. ئەمۇق بىن يان سېبەينى، تو پىۋىستت بە
 ھاولەپەنەمەوهى باش دەبىت - ھەموومان پىۋىستمان پى دەبىت -
 چەند جىنگەي داخە ئەگەر ھاولەپەنەمەوهى كەمت ھەبىت، چونكە لە

ئاست كەسانى نامق چاوه کانت داده خىست، ئەوانە دەبۇون بە خۇشە ویستت ئەگەر كاتت بېرە خسائىندا بۇ ئەوهى ئاشنایان بى و بىبۇونا يەتە باشتىرين ھاۋپىت لە داھاتوودا.

ھەتا ھاۋپىي زىياتىت ھەبىت،
ھاۋپىي باشت زۆرتر دەبىت.

پیساي ٩١

تهنیا با که سانیک له ڦیانتدا هه بن که
هاوسه نگی ڦیانت باشت ده کهن نه ک خراپتر

شتيکی نوازه دهرباره هاوپیکان ئه و هي که له جيھاني
هاورپیه تیدا زوره ملی نیه. له گه ل هیچ که سیک هاوپیه تی
ناکهیت مه گه ر خوت نه ته ویت. خوش بهختانه تو زور هاوپی
باش و باوه پیکراوت هي که وات لئی ده کهن دهرباره هی
خوت ههست به باشی بکهیت.

با به پونی دهرباره ئه مه بدويین. تو شیاوی ئه و هي که
هاورپی باشت هه بیت که وات لئی ده کهن ههست به باشی
بکهیت، پشتگیریت بکن کاتیک به کاتی دژوار و سه ختنا ری
ده کهیت، دهیانه ویت تو دلخوش بیت. هه ر که سیک که له
پاستیدا درک بهو بنہ مايانه نه کات، ئه وا هر هاوپی نیه،
تهنائت ئه گه ر تو به هاوپیش ناویان به ریت.

دهزانم ئه مه هه میشه ئاسان نیه. ئهی چی دهرباره ئه و
هاورپیه ده لیت که هندیک جار ههست و شکومهندیت
بریندار ده کات، بهلام له پاستیدا ده تختاه پیکه نینه و
ئهی دهرباره ئه و هاوپیه که ههستیکی نه رینی ههی
دهرباره خونه کانت، بهلام هه میشه گویت لئی ده گریت
کاتیک له کیشه و گرفتای؟ ئهی چی دهرباره هاوپی
په خنه گر ده لیت که هه میشه ئاماذهیه بؤ یارمه تیدان؟ ئهی
ئه و هاوپیه که جیگهی متمانه نیه، بهلام زور میهره بانه؟

ناراستگریه؟ و آنیه؟ من و هلامه که نازانم. هموو ئه و هی که
ده توانم پیتی بليیم ئه و هیه، ئه مه رهفتاریکی هاوسمه نگه. ده بیت
ئه و ان بخهیته ته راز و ویه کی زه به لاحه و - له لایه که هله و
پله کانی - له لایه کی دیکه ره و شت و ئاکاره باشە کانی -
پاشان بینه ئاخو کام لایه ژیر ده که ویت.

مسلهی بونی هاوردی ئه و هیه که به بونی هاوردی زیاتر
هست به باشی بکهیت له و هی که هاوردیت نه بی. بوجی
ئه و ان له ژیانماندا هن ئه گهر و امان لى نه کهن زیاتر هست
به باشی بکهین؟ به بى پرسیار کردن تو خوت ده زانی
له کل چون هاوردیک ژیان به ری ده کهیت و، حزیش
ده کهیت کنی له ژیانتدا نه بیت. ده بیت به وریا بیه و بیر له
هندیک هاوردی بکهیته و. له بیرت بیت، ناتوانیت پرسیاری
ئه و هیان لى بکهیت که خویان بگوین - یان بیانخهیته ژیانی
خوت و ه یان له ژیانی خوت بیانکه ده ره و.

به دلنياییه و، ناته ویت ژیانی ئه و ان له ئاستی هاوسمه نگی
خویان خراپتر بکهیت، که واته تو به شیوه یه کی رو و خوش و
هستیار له بازنھی هاوردییه تی ده چیته ده ره و. من پیشنبیازی
مشتمورت ناخمه به ردهم که تیایدا بلیی چون بیر له مه
ده کهیته و، ئه ویش توله ده کاته و، به مهش تو ده کهیته
ده مه قالییه کی گه و ره و، تو ئاکار به رز و ره و شتبه رزی،
خوت ده پاریزیت (بروانه پیسای ۷۴). ده توانی به ته واوه تی
خوت لیان دوور بگریت، ده شیت نه شتوانی. به دلنياییه و
ده توانی نهینیان لا نه درکینی، لیانه و فیر مه ب، کاتیک که
پشتگیریت ده ویت دا ایان لى مه که، بانگهیش تیان مه که بـ
پاری لـ دـ اـ یـ کـ بـ وـ نـ تـ. به کورتی، بوهسته له مامـهـ لـ کـ رـ

كەليان وەكى باشترين ھاورىيى باش و لە باشترين پلهى
ھاورىيە نزەيان بىكەرەدە بۇ پلهى كەسىكى ناسياو.

ئەمە تەنبا شت نىيە كە تو پېۋىستە ئىستا بىكەيت. لە تەواوى
رېزەدە ئىانتدا پېۋىستە گۈزەرىك بە ناو ھاورىيە ئىانتدا بىكەيت
و بىزەن ئاخۇ كى لە چوارچىوهى ھاوسەنگىدا بەدى دەكەيت
و كى ئىانت باشتىر دەكتات، ھيوادارم زۇربەي زورىيان ئىانت
باشتىر بىخەن، ھەندىكى كەميش ھەميشە ئىانت باشتىر دەكەن.
بەم شىوه يە، تو دەتوانىت دلىنىا بىت كە ئىانت بە كەسانىت
دەورە دراوه كە چ بە تەنبا يان بە كۆمەل، ئىانت دەولەمەندىر
دەكەن.

**شتىكى ناوازە دەربارەي
ھاورىيە ئەوەيە كە لە جىهانى
ھاورىيە تىدا زۇرەملى نىيە.**

۹۲ پیسای

ئەگەر نیازت وايە ببى به ھاۋى، ببە به
هاۋىتىھەكى باش

لە راستىدا ئەمە نادادپەروھرىيە. پېشتر ئەوهمان بەرجەستە كىرد كە هىچ پیسايەك بۇ ھاۋىيەكانت لە ئارادا نىيە - چۈن دىن ئاواھالە گەليان گوزھر دەكەيت. بەلام چەند پیسايەك بۇ تۆھىيە. بەلىنى، واتلىنى چاوهپى دەكەم كە ببى به باشتىرين ھاۋى بەرامبەر ئەو كەسانەيى كە بۇ ھاۋىتىھەتى مەلپاندە بېزىرى.

ئەمە كارىيکى سەخت دەبىت، من ئىستا ئاگادارت دەكەمەوه. ئەمەش بە واتاي دۇزىنەوهى كات دىت، كاتىك ھاۋىيەكانت پېويسىتىان بە تويىه، هەرچەند توق سەرقال و شەكتى بىت، ئامەش بە واتاي ئەوهى دەستى يارمەتى بۇ ھاۋىيەكانت درېز بکەيت كاتىك دەبىنى لە گىزلاۋى كىشە و گرفتدا پەلەقاژەيانە. بە دلىيابىيەوه دەكربىت ماوهىيەكى دوور و درېز بىت كە ئەوان پېويسىتىان بە تو نىيە و توش پېويسىت بەوان نىيە. لە كات و ساتانەيى كە ھەردووكتان تىدەگەن ڑيان، كار و مەنالەكان يان ھەرچىيەكى دىكە دەتوانىت پېنى خۇت بكت، زۇر بە دەگەمن يەكتىر دەبىن. ئەمەش گىرنگ نىيە، چونكە كاتىك دەرفەت دەرەخسىتىن بۇ بىنېنى يەكتىر، تەنيا ئەو سات بە بىر دىتەوه كە لە كوى يەكترتان بەجى هيىشتۇرۇ، ئەمەش ھەمان پىكەيە كە ھاۋىتىھەتى باش لە سەرى وەستاوە.

بەلام شتى چاودروانەکراو لە لايەن ھاورىكەتەوە بەدى
دەكەيت، لە بەر دەرگای مال دىتە بەردەمت، زۆر پیویستى
پىتە، لە راستىدا پیویستى پىتە. شتىك بە ھەلە گوزەرى
كردووه و خوازىارە گۈى لە كىشە و گرفتەكانى بىرى. توش
ئامادە دەبىت، بە جۇريك ئەگەر نىوەشەو لە خەو ھەستى،
ھەرچەندە زۆر شەكەتى يان بە دواى كەسىكدا بگەربىي بۇ
ئەوهى بۇ ماوهى دوو سەعات چاودىيىرى مندالەكان بکات يان
رۇزىك بکەيت بە پشۇو يان زىاتر لە كاركىرن.

بىنگومان چەندىن سيفەت ھەيە كە ھاوارپىي باش پیویستى
پىيانە - تۆ دەبىت بىي بە گويگەتكى باش، ئەرىنى بى،
پشتىگىرى بکەيت، دلسۇز بىت، بىرمەند بىت، مىھەبان بىت،
سەرەخۇ بىت، بەلام ناتوانىت بىي بە ھىچ كام لەمانە
ھەتاڭو لاي ھاوارپىكەت ئامادە نەبىت. ھەر لە بەر ئەمەشە
كە گرنگىرىن شت ئەوهى پشتىگىرى خۆت پىشان بدهىت بە
رەخساندىنى كات بۇ ھاوارپىكەت.

رەنگە پیویستيان بەوه نەبىت كە چەند سەعاتىكىان پى بدهىت،
بە دلنىايىھە دەكەيت پیویستى بە چەند خولەكىك بىت، يان
ھاوكارىيەك. دەكەيت پیویستى بەوه بىت كە ھەردوو رۇز
جارىك پەيوەندى پىوه بکەيت بۇ درىژەدان بە پەيوەندىتان.
رەنگە پیویستى بەوه بىت كە ھەوالى بېرسى، ھەموو ئەوانى
دىكە كىشەكانى ئەميان لە بىر كردووه. دەكەيت پیویستى بە
كارتىك بىت، يان ئىمەيلەك بىت يان پىيان بلەسى كە تۆ بىريان
لى دەكەيتەوه. لە لايەكى دىكەوه، دەكەيت ئەوان پیویستيان
بە كاتت بىت.

ئەمە يەكىكە لەو شتانەي كە پەيرەوکارى رېسا دەخاتە لايەكەوە. فيئر دەبىن كە ئاخۇ ھاودى مەزىنە كاتمان چى بۇ ئېمە دەكەن، ئىمەش بۇ ئەوانى دىكە وا دەكەين. جەخت دەكەين وە كە كاتمان دەدەين بە ھاورپىكانت، كاتيان پى دەبەخشىن و پشتگىرىيىان دەكەين لە كاتى ناخوشى و نەمامەتىدا، ھارچەندە ئەگەر بۆمان سەخت و دۇوارىش بىيت، چونكە ئەگەر نەتوانى ئامادە بىت كاتىك ھاورپىكانت پىويستيان بە تۈيە، ئەى كەوايە ئامانج لە ھاورپىيەتى چىيە؟

**ئەمە يەكىكە لەو شتانەي كە
پەيرەوکارى رېسا دەخاتە^{لايەكەوە.}**

پیسای ٩٣

به خشنده به

په یوهندیه کان به باشی کار ناکه نئه گهر له باوانه وه یه کسان
نه بن. مه به ستم لمه ئه وهیه له دیدیکی ئاساییه وه. ده توانن
به باشی کاره کانیان را په رینن ئه گهر یه کیکیان داناتر، ده ست
ره نگینتر، به هر دارتر یان ته نانه ت باشت تر بیت، ئه گهر ئه وی
دیکه له بواریکی دیکه دا ئه مه هاو سنه نگ بکاته وه، به لام ئه گهر
یه کیکیان قه رزداری ئه وی دیکه بسو، ئه وا په یوهندیه که به ره
تیکچوون ری ده کات. ده کریت ماوهیه ک بخایه نیت، ده کریت
تال و تفت بیت و به شیوه کی ساده لیک دوور بکهونه وه،
به لام بسو به رده وام بوون له ژیان ئه مه گونجاو نیه.

بؤیه ئه گهر ده ته ویت هر هاو ریتیه تیه ک تا کوتایی دریزه
بکیشیت، ئه وا ده بیت بتوانی هاو ریتکه ت بیه خشی بسو هر بی
ریزی و سوکایه تیه ک که ههستی پن ده کهیت. ئه مه که میک
گرفت ده بیت - بیزار بیوون که میک دره نگ چه که ره ده کات،
یان هر گیز نایه ته وه بیری که چون ههست ده کات - یان
ده کریت کیشیه کی گهوره تر بیت: ئه و جلانه که پیت داوه
زور پیسی ده کات، نایه ته ئاهه نگی هاو سه رگیریت، داوای
پاره ت لى ده کات و نایداته وه، ئه و پهت ده کاته وه له گه ل
هاوزینه که ت کات به سه ره بریت.

و دک هه میش، من پیت نالیم که چی بکهیت، پیویست
ناکات له که س خوش بیت. من ته نیا ئه وه ده لیم هه موو

نور په یوهندیانه‌ی که خرم به ناویاندا گوزه‌رم کرد و او هیان
شایانی نازار چهشتیانم داوه به‌وهی که یه‌کنیکیان ئه‌وی
دیکه‌ی نه‌به‌خشیوه به هزی نه‌زیه‌ت و نازار - جا بچوک یان
گوره، راسته قینه یان خه‌یالی بیت.

یئومان تو بزارده‌ی جیابونه‌وهی هاوپیه‌تیت هه‌یه. به
دلنیاییه‌وه به شیوه‌یه کی شیاو و به‌ریز. ههندیک جار ئه‌مه
باشترين بزارده‌یه، به‌لام ئه‌گه‌ر تو هه‌موو کات ئه‌وه بکه‌یت،
ئه‌واله گه‌ل هه‌ندیک له هاوپیه‌ی به نرخ و به‌هادار داده‌برپی.

بیوه هه‌چیه‌ک هاوپیکه‌ت کرد و ویه‌تی، بیبه‌خشنه. پیویست
ناکات له بیری بکه‌یت؛ ده‌شیت بیروکه‌یه کی باش بیت
ئه‌گه‌ر بره‌پاره‌یه کی زوری به قه‌رز پی نه‌دهیت، بو نمونه
ابه‌لایه‌نی که‌م له به‌ر هؤیه‌کی باشتري یان دلنیایی پی‌ی
بده‌ل چاو جاره‌که‌ی دیکه)، به‌لام ئه‌گه‌ر هاوپیه‌تیتان
په‌یوهندیه‌کی به‌نرخه، ئه‌وا ده‌بیت را بردوو فه‌راموش بکه‌یت،
ئه‌وهش بزانیت که که‌س کامل و ته‌واو نییه، به‌لام بونی
ئه‌م په‌یوهندیه‌کی به‌نرخه سه‌باری بونی که‌م و کوری و
لاوازی مرفو.

کاتیک هاوپیکه‌ت ده‌به‌خشیت، مانای ئه‌وه نییه که تو ئه‌و
کار و ره‌فتاره‌ی نه‌نجامی داوه له بیری ده‌که‌یت، هه‌ول
ماده بچیه‌وه سه‌ری و بیری لئی بکه‌یت‌وه، چونکه ئه‌مه به
بیر هاوپیکه‌ت ده‌هینیه‌وه که به چاوی قه‌رز ایک سه‌یری
ده‌که‌یت.

لیبورده‌یی هه‌میشنه ئاسان نییه، به دلنیاییه‌وه. ده‌بیت سه‌باره‌ت
به رو داوه‌که له گه‌ل هاوپیکه‌ت بدويتی، به‌لام هه‌ول بده

چاوه‌ری بکهیت هتاوه‌کو ئه و رق و توره‌بیهی که هته دهیخه‌یتە لایه‌کەوە. لیبوردنی راسته قینه کاریکى ناوازه‌یه، ئەمە شتىكە کە تو لە بەر خاترى خوت دەیکەیت نەک لە بەر خاترى هاوريكەت. وات لى دەكات زياتر ھەست بە باشى بکەیت، ھەروه‌ها پەيوەندىيەكەش دەپارىزىت کە تو بەلاتە وە گرنگە. كلىلى ئەمەش دەكەويتە سەر ئاستى تىكەيشتنى تو لە مەبەستى هاوريكەت دەربارەی ئه و کارانەی کە كردوونى. ئەگەر هاورييەكى باشە و ھەولى ئازاردان و نىگەرانكىرىنى تۆى نەداوه - ئەوا ئەمە شتىكە بە مەبەست و ئەنۋەست نەبووه. تىكە ئاخۇ بۇ بە جۆرە پەفتارى نواندۇوه، چ بەها و سىفەتىك لە ژىر ئەم پەفتارە خۇى مەلاس داوه، لە كوبۇھ سەرچاوه‌ى گرتۇوه، درك دەكەیت کە لیبوردەبىي بە ئاسانى دىتە ئاراوه و چەكەره دەكات.

**بزانە کە ھەموو مەرقىيەك كامل
و تەواو نىيە.**

ریسای ٩٤

هرگیز ئامۆژگاری ھاوږیکانت مەکە

زور باشە، دەكريت ئەمە زور سەخت بىت، بۇيە هيوا دارم بۇي ئامادە بىت. خالى بىنەرەتى ئەوهىيە كە ئامۆژگارى ھاوږيکانت مەكە، هرگیز. تەنانەت لەو كاتەشدا كە دەبىنى ھەلەيەكى زور گەورە دەكەن. تەنانەت لەو كاتەشدا ئامۆژگارى مەكە كە دلنياي بۇ ھەتا ھەتايە لىيى پەشيمان دەبىتەوە. تەنانەت ئەگەر بشزانى پىويستە چى بکات.

چ شتىك واتلى دەكتە كە ئەوهندە دلنيا بىت؟ بەھەر حال. بەم دواييانە لە رۇزنامەيەكدا چىرۇكىك ھېبوو دەربارەي كۈپ و كېچىك كە لە لاينەن ھاوږى و خىزانەكەيانەوە ئامۆژگارىيان دەكرا بۇ ئەوهى ھاوسەرگىرى نەكەن، چونكە ئەمە ھەلەيەكى گەورە بۇو و بۇ تەواوى ڙيانىيان لىيى پەشيمان دەبنەوە. چەندىن ھاوږى و خىزان رەتىان كردهوە كە لە ئاهەنگى ھاوسەرگىريان ئامادە بن، چونكە زور ھەستيان بە بەھىزى دەكىد دەربارەي تىپوانىنەكەيان. ئەم چىرۇكە لە رۇزنامەدا بلاو كرابووھوە، لە بەر ئەوهى ئاهەنگى سالىيادى حەفتا سالى ھاوسەرگىريان دەگىپا و، ھىنندەي ئەو رۇزە دلخوش بۇون كە ھاوسەرگىريان تىدا كرد.

دەبىنى؟ هرگیز ناتوانىن دلنيا بىن كە ئىمە راستىن. ھاوږيکەت باشتىر لە تۆلە ڙيانى خۆى تىدەگات. بەلى، دەزانىم تۆ بە باشتىرين حەزەكانى ناخيان دەزانى، بەلام ئەمە

هیشتا بەس نییە. دوا شت کە پیویستیان بیت ئە و گوشارهیە
کە پییان دەلیت چى بکەن. ئەگەر ئەمە ئەوهندە گرنگە کە
ئامۆژگارییان بکەیت، ئەوا وا باشترە دەمت لە ئاست ئە و
ئامۆژگارییە نەکەیتەوە، کارى تو تەنیا ئەوهیدە کە ئاماڑە بیت
و گویى بۇ بگریت.

ئەی چۇن دەتوانیت يارمەتى ھاوريكەت بدهیت كاتىك دەبىنى
بېيارىكى گرنگ دەدات کە بۇ ئە و زۆر گرنگە؟ ئەمە ئاسانە -
پرسىارى لى دەكەيت. تو جەخت دەكەيتكەوە کە بە شىوهەكى
جوان دادوھرى دەكەيت. بۇ نمونە، چەند سالىك لەمەوبەر
ھاوريكى باشم ھەبوو، دوودل بۇو لەھەيى کە ئاخۇ لە كەل
ھاوري كچەكەي بچىت بۇ دەرەوە کە لەھەيى كارىكى نويى بە
دەست خستووھ. ئە و يارمەتىيەي کە توانيم بەرجەستەي بکەم
ئەھە بۇو واي لى بکەم لە رېگەي پرسىارەوە لە بېيارەكەي
بپروانىت: چۇن ھەست دەكەيت ئەگەر لەھەيى بەمېنیتەوە و
پەيوەندىيەكەشتن بەردەوام نەبىت؟ ھەستت چۇن دەبىت
ئەگەر بەمېنیتەوە، بەلام بە كلۇلى بېرى بکەيت؟ ھەستت چۇن
دەبىت ئەگەر بچى و ئە و كارەي کە حەزىز لەنە بە دەستى
بخەيت؟ ھەستت چۇن دەبىت ئەگەر لە دوورى خىزانەكەت
ڈيان بکەيت؟ ... هەن. چەند پرسىاريكم بەرجەستە كەد
ھاوسەنگى بە هەر دووكىيان بەخشى. منىش گويم لە وەلامەكە
دەگرت. لە كوتايىدا چ بېيارىكى دا؟ من ئەھە بە تو نالىم،
چونكە خۆى خاوهنى بېيارەكەي خۆى بۇو و هىچ پەيوەندى
بە من يان بە تۇوه نیيە.

تەنانەت ئەگەر ھاوريكانت داۋى ئامۆژگارىت لى دەكەن،
ئەوا پیویستە پىتاڭرى لە ئامۆژگارى كردىيان نەكەيت، بە

دلنیاییه وه ئەگەر داوا نەکەن ھەر مەیکە. تەنبا پرسیار بکە.
 بىگومان دەتوانى ئامۇزگارى بىكەيت ئاخۇ ئەم پىلاوانە بىرىن
 يان ئەو بىرىت (ئەمەش ئەگەر داوا كرا)، بەلام تېروانىن و
 بىركرىنه كەنەت لە ناخى خوتدا بەھىلەرەوە، ئەوا لە داھاتوودا
 دلخۇش دەبىت كە شىتىكى ئاوهات كردوو.

**هاورىيەت باشتىر لە تۆ لە
ژيانى خۆى تىددەگات.**

پیساي ٩٥

كەسانى دىكە مەرەنجىنە

هاورىيەكى خۆم كورىكى تەمەن دوو سالانە خوشەويستى
ھەيە. زۇر حەز دەكەت كە خوشكىكى ھەبىت، بەلام تا ئىستا
نەرەخساوه. لە ئىستاوه ئەمە بۇوه بە خەم و دلتەنگىيەكى
گەورە لە ژيانىدا. ئەمەش شتىكى يارمەتىدەر نابىت لە لايەن
ھەموو ئەوانەي كە پرسىيارىلى دەكەن كاتىت مەندالىكى
دىكەي دەبىت. يان تەنانەت - ھەر وەكوبەم دواييانە ئەمەي
بە سەرەتات - چەندىك ژيانى ئاسانە بە بەراوردىكەن
بەو كەسانە، چونكە ئەم تەنيا يەك مەندالى ھەيە بۇ ئەوهى
چاودىرى بکات.

چەندىن گفتۇگۇ ھەن كە دەكىيت لە گەل براكەت يان
باشتىرين ھاورىيەكانت تاوتۇييان بکەيت، تاوتۇي كردىنى خەم و
ھەست و خوستى ناخمان، بەلام ئەمە شتىك نېيە لاي خەلک
بىدرىكىتنەن كە ئەوان دلخوش نىن بە ھەلرېشتنى ھەست و
خوستەكانى ناخيان بە پۇوى ئىتمەدا.

زۇر باش دەبىت ئەگەر ھەرگىز ئەمە نەكەيت. ئەوانەي ئەمە
دەكەن ھەول نادەن ئازار بچىئەن - دەربېرىنى ھەزىك بە لاي
ئەوان شتىكى ئەوتۇ نېيە، بەلام لە دىدى تۇوه قورسایى خۇى
ھەيە. ئەگەر لەو دۇخەدايت كە دەلىي، يان دەتەۋىت مەندالىكى
دىكەت ھەبىت (يان يەكمە مەندالىت بىت) ئەواپۇوبەرۇو
سەختى و دەۋارى دەبىتەوە، دەشىت زۇر نىڭەران و بىزاز

بیت له کردنی ئەم جوره هله یه، بەلام دەبیت ھەموومان
و ریا بین کە نەکەوینه داوی ژیانه وە بە کردنی ئەو شتانەی
کە ئەزمۇونى راستەوخۇمان تىيىدا نىيە.

بۇيە ئەگەر كەسىك دەبىنيت كە بۇ ماوهىيەكى دوورودرىزە
سەلتە، ئەوا پرسىارىلى مەكە كە كەي ھەلدەستىت بە
دۆزىنە وە بەرىزىك يان خاتۇونىك. ئەگەر كەسىك بۇ
ماوهىيەكى زۇرە سەرقالى كارىكە، پرسىارىلى مەكە
دەربارەي بەرزبۇونە وە پلەكەي. ئەگەر كەسىك ئازىزەكەي
لە دەست داوه يان لىنى جىا بۇتەوە، پرسىارى ئەوەي لى
مەكە كە چى دەكەت دەربارەي دۆزىنە وەي ھاۋىزىنەكى نوى.
ئەگەر كەچ و كورىيەك بۇ ماوهىيەكى زۇر تىكەلاو بۇوبن بە بىن
بۇونى ھېچ نىشانەيەكى دەستگىراندارى، مەلن لە داھاتۇودا
ئىتىوھ دەبن كە لە ئانگى ھاوسەريدا دەتائىيىن. ئەگەر
ئافرەتىك دەبىنى و لە كوتايى سىيەكانە و مندالى نىيە، ئەوا
پرسىارى ئەوەي لى مەكە سەبارەت بە پلانەكانى دەربارەي
دايىكايدەتى. ئەگەر كەسىك دەبىنى كە لە شىنوهى سكپرى
دەردەكەوېت، بەلام تەنیا قەلەوە، ئەوا پىنى مەلن كەي مندالى
دەبىت. دەزانم تۆ پىويىست بە بىرھەتىنە وەي ئەم شتانە
نىيە، بەلام ھەندىك كەس پىويىستى پېتىانه.

بە دلىيابىيە وە تووش ھەندىك جار سەرسامى ئەم شتانە
دەبىت. ئەمە شتىكى زۇر ئاسانە بۇ تىكەيشتن، بەلام ئەوە
ماناى ئەوە نىيە بىر و تىپوانىنەكانت دەربېرى. ھاۋپىتەكەم
ھابە كە بەم دواييانە بۇي دەركەوت باوکى دوو لە
قۇتابىيەكانى لە زىندان، زۇر خۇى بە سوپاسكۈزار بىنى كە
ھەرگىز لە دايىكى مندالەكانى نەپرسىيە ئاخۇ ھاوسەرەكانىان

له کوین، بُو به دوای منداله کانیاندا نایهن، یان له بونه کانی
قوتابخانه به شدار ناین. یان پرته و بوله یان به سه ردا بکات که
هاوسه ره کهی هه میشه دره نگ دیته ماله وه. یان هه رچیه کی
دیکه.

کاتیک گهنج بووم، هه میشه فیر کراوم که پرسیاری که سی
نه که م. زور راسته. نازانم بوجی، به تیپه ربوونی زده مه،
ره چاوکردنی ئمه بwoo به شتیکی ئاسایی، به لام مانای
ئه وه نییه که راسته. له هر گومانیکدا، لیدوانه که ت پیچه وانه
بکه ره وه و هه ستیار به دهربارهی ئه گه ره کان. پرسیار بکه
وه کو "چونیت؟" ئه گه ر خه لک بیه ویت شتیک بزانیت، ئه وا
پیت ده لین.

**کاتیک گهنج بووم، هه میشه
فیر کراوم که پرسیاری که سی
نه که م.**

ریسای ٩٦

هاوریی وابدؤزه رهوه که راستبیژیان خوش دهویت

دەزانیت، تو بەرپرسیاری لە هاوریکانت. ئەگەر بە هاوریتى
خراب دەورە دراوى، ئەوا بىزاردەي خۆتە، ئەمە كاردانە وەي
لە سەر تو دەبىت. ھېچ كەلک و بايەخى نىيە ئەگەر وا پىشان
بىدەبىت كە نازانیت لە گەل ئەمان ھەست بە چى دەكەيت يان
لە راستىدا ناتەويت لە گەل ئەوان بىت، بەلام ئەوانە تاكە
هاورىن كە تو ھەتن. نەبوونى هاورى باشتە لە بوونى
جزرىك لە هاورى كە ھەست بە شەرم و شەرمەزارى
بىكەيت كە لە دەورەتن.

ناكىيت بىي بە گولالە سوورە يان گولە باخ لە باخى دركدا.
نۇ خۆت دەبىت بە درك. وا پىشان بىدەي كە ئەوان ھېچ
كارىگەرييەكىان لە سەرت نىيە، ھېچ سودىنگى نايىت. ئەگەر
تۇ زور جياوازى، ئەوا چى دەكەيت لە گەل ئەواندا؟ ئەگەر
دەتەويت بىي بە گولالە سوورە يەكى ئال، ئەوا دەبىت باغى
گول بىقۇزىتەوە و تىنيدا چەكەره بىكەيت، ناتوانن بە شىۋەيەكى
دىكە خۇشيان بۇنى يان بەو شىۋەي كە شىاوتە خۇشيان
بۇنى، ئەگەر ھەست بە شەرمەزارى بىكەيت بە ھاوهلى كىدن
لە گەل ئەو هاورىيەنەي كە ھەتن.

كواتە با راشكاوانە بدوييەن، تو دەبىت بە جۈرىك لە هاورى
دەورە بىرلىك كە شانا زىيان پىوه بىكەيت، شانا زى بەوه بىكەيت

که بی بی به یه کیک له وانه. ده بیت به دوای گوله باخ و گولاله سووره کانی جیهاندا بگه ریی و هاو رییان لی دروست بگهیت. و هکو په یره و کاری ریسا به خیره اهانت ده کریت و دوزینه و هی هاو ریی نوی زور سه خت ناییت.

که واته به دوای چیدا ده گه ریی؟ چون ئه و که سانه ده ناسیت کاتیک ده یانبینی؟ که سانیکی راستکو، به ریز، راست و دروست و پاک ده بن. که سانیکی متمانه پیکرا و دلسوز ده بن و هر گیز دروت به رامبه ر ناکه ن. گرنگی به به خته و هریت ده دهن، له ده و روپشت ده بن نه ک له به رئه و هی که تو ج ده ستکه و تیکت بو ئه وان ده بیت، به لکو به شیوه یه کی ساده له به رئه و هی تو واله وان ده کهیت ههست به باشی بکه ن.

ههول نادهن به کارت بھین، گوشارت ناخنه سه ر بق جیبه جی کردنی شتیک که تو ناته ویت بیکهیت. ئه وان فرمانی نالوژیکی و ناداد په روه رانه بق تو نادهن، هر گیز خیانه ت له بروابه خوبوونت ناکه ن یان قسه و قسە لۆکت له پاشه مله ناکه ن.

میهره بان، به خشنده و بیرمه ند ده بن، پاریز گاریت لی ده که ن، کاتیک تو پیویستت به وانه بو باشترين ههولی خویان به گه ر ده خه ن. به دلنيابیه وه ئه وانیش هه میشه شتی دروست ناکه ن، چونکه ئه وانیش مرؤفن. ئه گه ر در کیان کرد که هله یه کیان کردو وه، ئه وا ئه وندی ده تو ان ده بیت زوو راستی بکه ن وه. کاتیک ده ست ده کهیت به به سه ر بردنی کات له گه ل ئه م که سانه، ئه وا زوو درک ده کهیت که شیوه هی ئه وان و هر ده گری. به همان شیوه ئه گه ر له ناو در کو دالدا چه که ره بکهیت،

ئەوا دەبىت بە درك. خۇت بە كەمىك باشتر دەبىنى، دەبى بە
چەز و ئەو كات دەبىنى كە چەند كەشخە و ناوازەيت. بۇچى
خۇت گىرۇدەي كەسانىك دەكەي كە جىڭەي شەرمەزارىن و
هاورىيەتىيان جىڭەي دلتەنگىيە، لە كاتىكدا دەتوانىت ژيانىت
لە گەل كەسانىك بەرى بىكەي كە جىڭەي شانا زى بن؟ لە
كۆتايىدا، ئەگەر ھەموو ئەو كەسە ناوازانە دەيانەۋىت بىن بە^ن
هاورىيى تۇ، ئەوا تۇ كەسىكى پېبا يەخ و بەسۇد دەبىت. نەك
درك، بەلكو گولىكى بۇنخۇش دەبىت.

ئەگەر دەته وىت بىي بە گولالە
سوورەيەكى ئاڭ، دەبىت باغى
گول بەذۈزىتەوه و تىيدا چەكەرە
بىكەيت.

پیساي ٩٧

**به جو ریک پاره به قهرز بدہ که به ته مای
و هر گرتنه و هی نه بی**

چهندین جار بینیومه که په یوندی هاو ریکه شکست
ده خوات، چونکه یه کیک پاره هی به قهرز داوه به اوی دیکه
و نه یگه راندو ته و ه؟ نه ک هر ته نه پاره، ده کریت ئوتومبیل
بووبیت و به رووش اوی و خراپی بوی هینابیت هه و، یان
په رتووکیک و نه یگه راندو ته و ه. یان باله خانه یه ک که هاو ریکه
بو چهند روژ تییدا ماوه ته و ه و زیانی پیگه یاندو و ه. ئوسکار
وایه لد (پیم وایه خویه تی) جاریکیان په رتووکیکی و هر گرت
و لیی بزر بwoo. هاو ریکه لیی تووره بوو کاتیک ئوسکار
په رتووکه که هی بو نه گه راند بwooیه و ه و پرسی: "ثایا به راستی
ئاماده بیت تیدایه به مه په یوندی که مان بخه بیت مه ترسییه و ه؟"
ئوسکاریش و هلامی دایه و ه: "مه گه ر تو به م په فتارت ئاماده
بی؟"

ئه مه هم بو خیزان و هم بو هاو ریش ده بیت، به لام ئه م
پیسا یه م خستو ته ئه م ته و هر و ه، چونکه ئه م شستانه زیاتر له
نیو هاو ریکان دینه بوون. راستی که ئه و هی که تو به که سینکی
به خشنده و یارمه تیده ر خوت نمايش ده که بیت، به مهش رازی
که پاره به قهرز بدہ بیت، جا هه رچیکه ک بیت پاشان تووره
ده بی کاتیک هاو ریکه ت پاره که ت بو ناکه رینیت هه و ه، ئه مهش
به کوتایی هاتنی په یوندی هاو ریکه تیان کوتایی دیت.

ئەگەر ھاورپىكەت كەسىكى بەرىزە، ئەۋائەم جۇرە شتە بە مەبېست ناکات. تەنیا ئەو پارە و دەستىمايەن نىيە كە پىيى وا بۇو دەبىت، يان تىچۇونىكى چاوه روانە كراو ھاتۇتە پېش. بۇيە تو چى دەكەيت؟ زۇر باشە، ھەر لە سەرەتاواھ، بەر لەرە ئەو پارە يان ئۆتۈمبىلى پىيى بەدەيت يان ئەۋەتا دەبىت پېشىنى ئەو بەكەيت كە ئۆتۈمبىلە كەت يان بالەخانە كەت زيانى بەر دەكەويت يان پەرتۇوكە كە بىز دەبىت، ئەگەر شايەنى نىيە ئەواھەر لە سەرەتاواھ پىتى مەدە. خۇ ئەگەر شياوېتى، ئەوا لە ھزرتادا بەو شىۋىيە پىتى بەدە كە گوايە لىتى وەرناكىرىتەوە، خۇ ئەگەر وەريشتىگرەتەوە، ئەوا زۇر خۇشال و شادومان دەبىت. يان ئۆتۈمبىلە كەت وەك و خۇيىت لە دەست بەدەيت، بەلام ھاورپىي باش بەنرخترە لەوە كە پارەي بە قەرز پىي بەدەيت و شىت دەبى ئەگەر پەيوەندىيە كە لە دەست بەدەيت. چەند دۇلارىك - تەنانەت سەددۇلار - چىيە لە نىوان ھاورپىياندا؟ ئەگەر بەختە وەرى بە بۇنى پارە كەت و ئەوانىش پىويىستيانە، ئەى بۇ پىيان نادەيت؟ تو بە قەرز ناوى بنى و ئەۋىش ناوبانگ و شىكوى خۇي دەپارىزىت، دەزانىت تو ئەۋەت وەك و دىيارېيەك بەو بەخشىوە، چونكە ئەو شياوېتى. ئەگەر ئەۋىش بىدانەوە وەك و دىيارى لە ماواھى ھەفتەيەك يان مانگىك، ئەوا زۇر لە دەست نادەيت.

ئەگەر پەيوەندىيە كە باش نىيە، ئەمە شىتىكى دېكەيە و تو ئازادى كە پارە كەي پىي نەدەيت يان ئەگەر پىويىست بىت ئەو ھاورپىيەت لە دەست بەدەيت، بەلام ھاورپىي باش بەنرخترە لەوە كە پارەي بە قەرز پىي بەدەيت و شىت دەبى ئەگەر پەيوەندىيە كە لە دەست بەدەيت. چەند دۇلارىك - تەنانەت سەددۇلار - چىيە لە نىوان ھاورپىياندا؟ ئەگەر بەختە وەرى بە بۇنى پارە كەت و ئەوانىش پىويىستيانە، ئەى بۇ پىيان نادەيت؟ تو بە قەرز ناوى بنى و ئەۋىش ناوبانگ و شىكوى خۇي دەپارىزىت، دەزانىت تو ئەۋەت وەك و دىيارېيەك بەو بەخشىوە، چونكە ئەو شياوېتى. ئەگەر ئەۋىش بىدانەوە وەك و دىيارى لە ماواھى ھەفتەيەك يان مانگىك، ئەوا زۇر

باشه، ئەمە گەورەبى و قورسايى ئەوان پىشان دەدات.

بە دەنلىيەوە، ئەگەر تۆش پارە لە ھاوارىكەت وەربگرى،
ئەۋەندەي زوو بىت دەيگەرینىتەوە. ئى چى دىكە، ئەوە
نووسخە يەكى نويى پەرتۇوکە كە دەكىرى ئەگەر بىزرت كرد،
زۇر بە جوانى بالەخانە كە پاك دەكەيتەوە بەر لەوە بەجىنى
بەھىلى، ئۆتۈمبىلکەي دەشۇرى و پې بەنزىنى دەكەيت، پاشان
بۇى دەگەرینىتەوە، ئەگەر ئەوان ئەۋەندە بەخشىنە بۇون بە^{تۆى بىدەن، ئەمە كەمترىن شتە كە دەيکەيت.}

بەلام ھاوارىي باش بەنر خترە
لەوەي كە پارەي بە قەرز پى
بدەيت و شىت دەبى ئەگەر
پەيوەندىيەكە لە دەست بدەيت.

پیسای ۹۸

ئەگەر حەزت لە ھاوازىنەكەی نىيە، سەختە

رەفتارى لە گەل بکريت

لىرەدا پیسایك ھېيە كە زۇربەي خەلک بە سەختى لىنى دەپوانىن. تۇز ھاوارپىيەكى ناوازەت ھېيە و حەز دەكەيت ھەميشە لە دەوروبەرت بىت. پاشان ھاوارپىكەت ئاشنائى كەسىك دەبىت كە لە پاستىدا تو حەزت لىنى نىيە. دەشىت ھاوسارى نوپىيى كەسىكى كەشخە نەبىت يان لەوانەيە لە دىدى تۇوه بە خراپى مامەلە لە گەل ھاوارپىكەت بىكەت. بە دىنابىيەرە ھاوارپىكەت لەوە ئاگادار نىيە و ناتوانىت بىيىنت، تىنبا دەيەويت باشترين ھاوارپىكەي و ھاوازىنەكەي ئاشنائى ياكىر بن. تو چى دەكەيت؟

ماوارى، زۇر پەيوەندى ھاوارپىيەتىم بىنیوھ لىرەدا پېيان گىر دەبىت. زۇر دلرفىنە ئەگەر بە ھاوارپىكەت بلېي بىر لە چى دەكەيتەوە، هانى بىدەيت كە ھاوازىنە نوپىكەي بەجى بەھىلت. زۇر كەسىش ئەمە دەكەت، بەلام ئەمە وەلامەكە نىيە، بۇ نا؟ چونكە ئەمە پەيوەندى بە تۇوه نىيە، چونكە دەشىت تۇز بخاتە ئەولاؤھ لە جياتى ئەشقە نوپىكەي، چونكە تو بىردا بەخۇبوونىان دادە مركتىنەتەوە لە كاتىكدا ئەۋەي كە بىنۈستىتى برىتىيە لە ھاوارپى كە واى لى دەكەت دلخۇشتى بىكەت، چونكە دەكەيت تو ھەلە بىت، خۇ ئەگەر تو راستىش

بى پىى نالىنى: "پىم گوتى، ئايا پىويستە بەردەواام بى؟ دەزانم ئەمە جىگەي دلتەنگى دەبىت كاتىك لە ناكاو درك بەوه دەكەي كە ناتوانى چى دىكە چىز لەو كاتە بىينى كە لە گەل ھاوريكەت بە سەرى دەبەيت، چونكە تو چىز لەوه نابىنى لە دەوروپشتى ھاۋىزىنەكەي بىت. لەم حالەدا، ھەول بىدە ھاوريكەت بە بى بۇنى ھاۋىزىنەكەي بىينىت. ھەول بىدە لە يەكىك لە رۆژەكانى ھەفتەدا بىينى نەك لە پشۇوەكاندا. ئەگەر ھاۋىزىنى نۇى لە راستىدا بەرامبەر تو رووخۇش نىيە، يان بىينى ھاوريكەت بايەخدار ناكات، ئەوا بە شىوه يەكى سىاسەتمەدارانە دەتوانى ئەوهى بۇ چۈن بىكەيتەوە كە حەز دەكەي ھاوريكەت بە تەنيا بىينى.

تەنيا دوو رېڭا ھەيە بۇ رېكىردىن لە گەل ئەمە. دەشىت بۇ چەندىن سال لە گەل يەكتىر بىيىتەوە يان بۇ تەواوى ژيانىان كە تىايىدا ھاوسەرەكە زۇر بايەخدارتر و گىنگەر دەبىت لە تو. ئەگەر ئەمە چۈرى دا، ئەوا سەرتاپا ناوى خۇت لە چىرۇكىكدا تۇمار دەكەيت ئەگەر لە چوارچىوهى ئەمەدا مەسىلەيەكى گەورە بخولقىنى. رەنگە وا دىيار بىكەويت كە تو ھەر ھەلە بى - دەزانى دەكىرىت ئەمەش چۈرى بىدات - ئەم كەسە نوپىيە ھاوريكەت دلخۇش دەكات. بىزاردەكەي دىكە ئەوهى كە، ئەوان لىك جىا دەبنەوە و وا دىيار دەكەويت ھەر لە سەرەتاوه تو راست بۇويت. لە كام حالەدا ھاوريكەت بە راستى پىويستى بە تۈيە، ھاوريكەت ناتوانىت چۈرى بە لاي تۇدا بىاتەوە ئەگەر تو چۈرۈت داخستىت. يان ئەگەر ھەست بىكەت تو بچوکى دەكەيتەوە بە گوتىنى: "ئاگادارم كەرىدەوە، بەلام گويت بۇ نەگرتم."

بۇبە ھەر لە سەرەتاوە، ئەوهى كە دەتوانى بىكەيت ئەوهى دان بەوهدا بىنى كە ھەلە بۇويت، بە ھاوريكەت دلخوش بە ئەگەر ئاشقە. ئەگەر داواى لى كردى رات چىيە، ئەواشىتكى ئەرىنى بىۋازەرەوە كە دەتوانى بىلىنى وەكى: ئەو زۇر قۇزە يان ئەو كەسىتكى سۆعبەتچىيە. داواى ئەمە وازى لى بەھىنە ئۆوو، شىتكى دىكە كە دەتوانى بىكەيت ئەوهى ئامادە بى دەستى ھاوريكەت بىگرىت كاتىك تۈوشى شىكست بۇ لەم پېرىسىدە.

رەنگە وا ديار بىكەويت كە
تۇ ھەر ھەلە بىت - دەزانى
دەكرىت ئەمەش رۇو بىدات.

پیسای ۹۹

یه ک په نجه رووی لهوانه، سیکهی دیکه رووی
له خوتە

سەربەستانە دان بەوهدا دەنیم کە ئەمە پیسایەکە
دەبیت زوو زوو بیر خۆمی بخەمەوە. ئەمە داوىتکى
ئاسانە بۇ ئەوهى قاچمان پىيەوە گىر بیت. ھاوارپىيەك
درەنگ دەکات، تۆش گلهى و گازنده دەکەی کە توى
له چاوه روانيدا راگرتۇوە، بى بىركردنەوە لەوهى کە تو
خوت مانگى راپردوو دوا كەوتۇوی بۇ بىينى ئەم، بە
دلنىايىھەوە لهو كاتەدا ئەوه ھەلەی تو نەبۇوە، ھەلەيەكى
دیکە بۇوە، وايە؟

ھەول بده ئامازە بە كەسىك يان بەشىك بکەيت. نەك له
راستىدا، ئىستا ئەوه بکە - دەستت راست راپرگە و بە
پەنجهى شايەتومانت ئامازە بکە. ئىستا سى پەنجهەكى
دیکە روويان له كويىھە؟ راستەو خۆ روويان له توېھە.
بەلى، ئەم پیسایە له بارەھى ئەوه دەدویت کە دادوھرى
بەرامبەر خەلک نەنۋىتىن. بە تايىھەتى ھاوارپىكان، چونكە
خۆشمان له هەمان شىدا تاوانبارىن.

نەك هەر دادوھرى كىردىن بەرامبەر كەسانىكى كە زوو
ھەلەچەن و بىزار دەبن، چونكە بۇ خوت كەسىكى بە

سەبرى. يان كەسيك كە زور ھەلەشەيە، بەلام بۇ خوت
 زور پىك و پىك و پوخلىقى. يان كەسيك كە شەرمەن،
 بەلام بۇ خوت كەسيكى كۆمەلايەتى. يان كەسيك كە
 زور شەكتە و ماندووې و بۇ خوت زور ئاسودەي.
 يان كەسيك كە شەرانىيە، بەلام بۇ خوت كەسيكى
 ئاشتىخوازى. جىهان پىتويسى بە ھەموو جۆرە مروققىكە،
 مىچ بىرۇكەيەكتى نىيە لەوهى كە چ والە ھاوريكانت
 دەكەت ئاوا بن. بە ھەر شىوه يەك بىت چىزىيانلى
 وەربگەرە و لە گەليان گۈزەر بىكە (بپوانە پىسای ۸۹).

تۇش ھىندەي ھاوريكانت ھەلت ھەيە، تەنانەت من
 تۇم نەبىنىوھ، بەلام دەتوانم ئەۋەت پى بلېم، چونكە
 ئىمە ھەموومان ھەلەمان ھەيە. ئىمە بە كاملى دروست
 نەكراوين و شتىكى لەم شىوه يە لە ئارادا نىيە. بە
 خەمساردى پال كەوتۇن باشتىر نىيە لە پىك و پوختە
 بۇون: زۇو لە خەو ھەستان فەزلى بە سەر درەنگ لە
 خەو ھەستاندا نىيە. تەنانەت ئەگەر سى پەنجەكەشت
 ئاراستەي ھەمان ھەلە نەبن كە ھاوريكەت ھەيەتى،
 چەندىن كەموكۇرى دىكەت ھەيە بۇ ئەوهى ئاراستەي
 سى پەنجەكە بە رۇوى ئەواندا والا بىرىت.

من نامەۋىت لىرەدا ئاستت دابەزىتم. ئەمە خۇشى و
 شادى و سەختى و ناخوشىيەكانە كەوالە تو دەكەت بە
 كەسيكى ناوازە، ئالۇز و مەزن دەربكەویت، من تەنبا

ئاماژه بەوه دەكەم كە هەمان شتىش بۇ ھاوريكانت
 راستە، تەنانەت ئەگەر شتىك بکەن تو بىزار و جارس
 بکەن. بۇيە با كەمىك لە تىنگەيشتن و بەرز نرخاندن بە
 دەست بخەين، و لە رەخنە گرتىن بوهستىن، هەروەها
 پەنجەمان ئاراستەي ھىچ كەسيك نەكەين هەتا درك
 بەوه نەكەين كە سىكەي دىكە رووى لە خۇمانە.

بە دلنىايىه وە لەو كاتەدا ئەوه
 هەلەي تۆ نەبووە، هەلەيەكى
 دىكە بووە، وايە؟

پیسای ۱۰۰

هاورییه‌تی ده گوپریت

لهم دواييانه گوييسيتى هاورىيەكى كونى قوتاوخانه بۇوم كە بۇ ماوهى ۲۵ سال بۇو نەمبىنېبۇو. سەرەدەمانىك باشترين هاورىيى يەكتىر بۇوين، شىتكى ناوازە بۇو كە بىنېم و گوييسيتى بۇوم. لەو شويىنە كە دواجار يەكتىمان بىنېبۇو، لەوئى يەكتىمان بىنېيەوە. لە راستىدا هاورىيى باش بەم شىوهەن. هەميشە لەو خالەى كە لىنى دابراون لەوئى دەست پى دەكەنەوە. ئەمەش زۇر باشە.

راستىيەكە ئەوهىيە كە ژيانمان زۇر گۈرابۇو، كاتىك چاوىك بە ژياندا دەخشىتى - قوتاوخانه، كۆلىز، يەكم كار، ئەو شويىنانەي كە راهاتبۇوى ژيانيان تىدا بە سەر بەرى - هاورىييانى ھەمچەشىن كە ئەو كاتە لىيانەوە نزىك بۇوى، بەلام ئىستا كەمېك پەيوەندىت لە كەلىان ھەيە يان ھەر نەماوه. ئەمەش بە سەر ھەمووماندا دىت. زۇرىك لە هاورىييانى قوتاوخانەم لە دەست داوه، چونكە لە تەمەنلى ۱۶ سالى قوتاوخانەم بەجى بېشىت، كاتىك سەرقالى بەدەستخستى بىزىوی ژيان بۇوم، ئەوان نىكەرانى ئاسودەيىان بۇون لە رۇزانى پىنج شەمە. نىتر زۇر پىكەوە بۇونمان نەما.

ناتوانىن لە گەل ھەموو كەس تا سەر بىنېنەوە كە جارىك لە جاران بۇندىكىت لە گەل ئىمزا كردىت، كاتىكى ئەوتۇ

له ئارادا نییه. پیشبینی ئەو ناکریت کە ھەموو ھفتەیەک
کەسیک ببینی کاتىك ئەو شوينه بەجى دەھىلى يان ھېشتا
ھەموو چەند رۇزىك نامە بنىرى، ئىستا تو ئیواران كار
دەكەيت. ئىستا تو كەمتر ئەو ھاورييە دەبىنى (پىسى ۹۸)
كە كوتايى بە ھاوسەرگىرى كردىن ھينا لە گەل ئەو كەسەي
تو بە دلت نەبۇو نەتدەتونى رى بکەيت لە گەللى.

ئەمە شتىكى ئاسايىيە. ھىچ شتىك لە ئارادا نییه بۇ ئەوهى
وات لى بکات كە ھەست بە تاوان يان دلگرانى بکەيت
بەرامبەر ھاوريكانت كاتىك ژيان بەرەو ئاراستەي جياوازت
دەبات. دەشىت ئەمە بۇ ماوهىكى كەم بىت يان بۇ ھەميشە
بىت، ئەمە شتىكە رۇو دەدات و ھەلەي ھىچ كەسیک نییه.
رەنگە گەورەترين گۈرانكارى ھاورييەتى ئەو كاتە رۇو بىدات
كە مەندال دىنە بۇون. ئەو ھاورييانەي كە مەنداليان نییه
لەوە تىناگەن كە تو چى دىكە ناتەويىت تا سەعات دووى
بەيانى بچىتە دەرەوە، بۆيە باش نییە ئەگەر پرسىيارى چوونە
دەرەوەت لى بکەن، چونكە كاتى ئەوەت نییە كەسیک بۇ
چاودىرى كردىنى مەندالەكەت دابىن بکەيت. بەھەر حال، ئىستا
سەرنجى ژيانىت لە سەر دايىسى و بېرىك خەوى پىۋىستە،
لە كاتىكدا ھاوريكانت بە ملىونان مىل لە تۆۋە دوورن. بە
تىپەر بۇونى كات بىر لە قوتاپخانە و مەشقى يارى تۈپى
پى دەكەيتەوە، دەبىنى كە بە تەواوى لىيان دابراوى. لەم
حالەتەدا لە رېگەي مەندالەكانتەوە ئاشنانى دايىك و باوكى نۇى
دەبى و ھاورييى نۇى پى دەننە ژيانتەوە.

شتىكى باش نییە ئەگەر لە سەر ئەوە رەخنە لە خوت

پگریت. چاو خشاندنه وه به را بردوو، کومه لیک ها وریم هېبوو
 کە راھاتبووم زور بیریان بکەم، ئەو کاتە چىزىم لە هاولەلى
 ئەوان دەبىنى، بەلام ئىستا تەنیا بە يادگارىيەكان دلخۇشم
 چەند هاوارىيەكى كۆنى كەم ماون كە لە راستىدا تىكۈشان
 دەكەن لە پىنناو مانەوهى پەيوەندىييان لە كەل من، بەلام
 سەربارى ئەمەش هاوارىيەتى كۆرانكارى بە سەر دىت. بە
 دەنبايىه وە دەتوانىن لەو شوينەى لە يەكتىر دابراوىن، لەوى
 دەست پى بکەينەوه، بەلام كەمتر لە جاران يەكتىر دەبىنىن،
 ئىستالە چاو جاران كىشە و خەم و خەفت و خەز و
 خۇشى جياوازمان ھەيە. ئەمەش وا دەكەت هاوارىيەتىيەكە
 جياواز دەربکەۋىت، بەلام بەھىز تريشى دەكەت.

ھىچ شىتىك نىيە واتلىق بکات
 هەست بە تاوان و دلگرانى
 بکەي بەرامبەر هاوارىيەكانت،
 كاتىك ژيان بەرھو ئاراستەي
 جياوازت دەبات.

پریسای ۱۰۱

بزانه کهی فه راموشی دهکهیت

ههندیک جار هاورپیه تی بهره بهره کال ده بیته وه، ئەمەش له
به رئوهی ژیان بهم شیوه گوزهر دهکات، هەر وەکو له
پیشوودا ئاماژەم پى کرد. له گەل ئەوهشدا، هەندیک
جار درک دهکهیت کە پەیوهندییەکە چیتر سەر ناكیشیت و
ئیدی کاتی ئەوهیه ویلی بکەیت.

دهکریت تو گورابی یان هاورپیکەت گورابیت. لهوانیه به
هاورپی خراپ دهورهیان درابیت و تو نەتەویت بەشیک بیت
لهمان یان بەرپرسیاریه تیت له سەر شانە و ئیستا گەورە
بۇویت له کاتیکدا ئەوان وەکو ھەرزەکار مامەلە دەکەن.
دهشیت ئەوان مندالیان ھەبیت و تو منداللت نەبى، ژیانی
نویی ئەوان واتایەکی ئەوتۆی لە لای تو نەبیت. له نیگەرانی
و کیشەکانیان تیناگەیت و ناتوانی جەخت له سەر ئەو شتانە
بکەیتەوە کە بۇ ئەوان گرنگن.

دهکریت ئەم شتانە کاتی بن و جىگەی بایەخە ئەگەر تىبىنیان
بکریت. رەنگە وا بىر بکەیتەوە کە هاورپیکەت درک بەوە
دهکات ئەمانە شیاوی ئەوە نىن کاتیان له گەل به سەر
بەریت. یان پلان دادهنىي بۇ ئەوهی زوو منداللت بیت، پاشان
ھەر بە راستى ئەزمۇونى ئەمان بەرز دەنرخىنیت، بەلام
ھەندیک جاریش دەبىنیت کە شتەکان گورانکارییان بە سەر
نايەت و چى دىكە ئەم هاورپیه تیه دروست و شیاو نېيە بو

تو، لهانه یه هاوریکت بوبیت به باوه‌ردار و ئاموزگاریت دهکات، يان که وتوقه جیهانی دهرمان و دهیه‌ویت توش هولی تافیکردن‌وهی ئه شستانه بدھیت که حەزەت لیيان نییه. يان ئالودھی پاره بوروه و توش به هەمان شیوه بیر لە پاره ناکبەوه. هەندیک جار هاورییه کە تەنیا بروی خۆی بە لای تودا دهکات‌وه بۇ مەبەست و مەرامی خۆی.

کاتېک ئەم جۆره شستانه کاریگەری دەخەنە سەر هاورییه‌تیت، ئەواگرنگ نییه ئەگەر ئه و هاورییه‌تیه بەرەو كالبۇونەوە مەنگاو بىنیت بى تىبىنى كردن. هەندیک جار تو پیویسته بپیاریکى ژیرانە بدھیت بۇ ئەوهی خوت لهو كەسە جيا بکەیت‌وه. چى دىكە شتى ئەرىئى ناخاتە ناو ژیانته‌وه و توش بە هەمان شیوه.

خالى گرنگ لىرەدا ئەوهیه کە بزانى ئەمە بۇو دەدات. لە گەل هەلچوون و داچوونەكان مەجهنگى ئەگەر دەزانى ئەمە کاریگەری لە سەرت نايىت. تو دەبىت فەرامۆشى بکەيت و ملى پىگاي خوت بگريتە بەر. دەكريت جىگەي نىگەرانى بىت كاينىك پەيوەندىيەكى هاورییه‌تى باش سەر دەنیت‌وه، بەلام بە بەرده وامبۇونت شتەكان بۇو لە خراپتى زياتر دەكەن لە سەر شتىك کە برووي داوه، وا باشتە بپیاریکى ژیرانە بدھیت بۇ ئەوهی كوتايى پى بھېنى.

دەكريت پىت وابىت کە پیویسته قسە لە گەل هاوریکت بکەي بۇ ئەوهی ئەوه بۇون بکەيتن‌وه کە تو واهەست دەكەي ئەم هاورییه‌تى سود بە هىچ لا ناگەيەنیت. شەپى لە گەل مەكە و پىتى بلى کە دەبىت بە هاورییه‌كى بىن كەلک.

ریگه بده ئەوه بزانىت كە هيچ داھاتوو يەك نايىنى لە كات
 بەسەر بىردىن لە گەل ئەم. دەكىرىت ئەوه ئاسانتىر بىت كە دان
 بەوهدا بىنى تو ھەلە بوویت. لىگەرى با لىكترازانەكە سروشى
 بىت. لە كۆتايدا، ھاورىيەشت دەشىت بە ھەمان شىوهى تو
 بىر بکاتەوه و بەرگىرييەكى ئەوتۇ نەكات. ھاورىيەتى دوو
 رېگاى بىر كىردنەوهى، بە گشتى ئەگەر ئەمە بۇ يەكىك لە
 ئىوه مانادار نەبىت و كار نەكات، بۇ ئەوهى دىكەش ھەر
 وايە، تەنانەت ئەگەر يەكىك لە ئىوه درەنگىر دركى پى بکات.
 چەندىن ھاورىيى دىكە ھەن، ھىز و وزەت بە ھاورىيەتىيەكى
 بەسەر چوو بە فيرۇ مەددە.

چەندىن ھاورىيى دىكە ھەن،
 ھىز و وزەت بە ھاورىيەتىيەكى
 بەسەر چوو بە فيرۇ مەددە.

پیساي ۱۰۲

توروهی دوستی کہس نیه

ئیستا له دیدی تزووه هاوپیکهت کال بوتھو. رہنگ ئه وان
دووری توان ھلپار دیت. به هر ھویہ ک بیت، زانیومه
هاورپیکان ئمہ ده کهن، به ھوی لوازیان لہ برک گرتني
بخیلی لہ ڙیانی تؤدا، به شیوه یہ ک دلگران بوون لہ
رہفتاریک که تو هست ده کهی و لہ دیدی تزووه جیگھی
قبول (یان به دلنيای یہ و به لاتھو جیگھی قبول نیه). ده کریت
شتیک بیت په یوهندی به تزووه نہ بیت - شتیکی ئاساییه که
پیویستیانه به شیکی ڙیانیان تیپه پینن که ئازار بھخش بووہ و
نه نیا دهیانه ویت هه ناسے یہ کی پاک ھلمڙن.

بھنیازی چی بکھیت؟ توش ده تواني وہ کو هاوپیک دلگران
بی، لہ گھل ئه وہ شدا ده کریت به شیوه یہ کی جوان ئمہی
کردیت. تو به باشترين شیوه ھولی خوتت داوه بُو ئه وہی
بی بھ هاوپیکی باش و ئه ویش پشتی لہ تو کردووہ.
ته نانهت ئه گھر په یوهندی یہ که لہ گھل تو کوتایی ہی میتائیت،
جیگھی قبول نیه، وانیه؟ خمگین و دھلتندگ دھبیت یان
توروہ دھبیت.

بھلام ئارام بگره. توروهی چون یارمه تیدھر دھبیت؟ کی
یارمه تیدھر دھبیت؟ ئمہ هیچ جیاوازی یہ کی به سار هاوپیکه تدا
ناهیتیت، کہس نازانیت بیر لہ چی ده کھیتھو یان هست به
چی ده کھیت. چیز لہ توروهی دھبینی؟ ئایا ویرای هموو

ئەو توورھیی و رق و کینه‌یی هەست بە خوشی و شادی
دەکات؟ بە دلنيايىيەوە نەخىر. هەست بە كلولى دەکات، كەوايە
مەبەست لە ئەنجامدانى ئەمە چىيە؟

لىرەدا بېرۇكەيەك ھەيە، بۇچى قبولى ناكەيت؟ لە راستىدا،
باشتىر لەمە، بۇچى ئەوە بەرزا نازىخىنى كە ھاوارىيەتى بە
تۇ بەخشىيە لە راپردوودا، بە ئەشقة و بېر لە ھاوارى
كۈنەكەت بىكەرەوە كە بۇ ماوهىيەك لە ژيانىدا بۇوه، تەنانەت
ئەگەر ئىستا ھاوارىت نەمايىت! زۇر باشە، تەنبا كەمىك
ھەلە تىگەيشتن ھەبووه، يان گۇرانىيىكى كاتىيە. تاكە ھۆكارى
ئەوەي كە لە دەستدانى ھاوارىيەك دلگرانى كردووى، ئەويە
كە ھاوارىيەكى باش بۇوه، ئەرىنى و ھاندەر و پشتىوان و
بەھادار بۇوه.

سەير بىكە، تۇ تاكە كەسى كە ئەو توورھىيە ئازارت بىن
دەگەيەنىت. ئەمەش ھەستىيەكى نەزۆكە، ئەمە دەتباتە جىهانى
نىڭەرانى و وات لى دەکات مەمانە بە ھاوارىيەكى دىكە
نەكەيت و لە ژيانىدا خەمگىن و دلتەنگ بىت. ئىمە وەكۇ
پەيرەوکارى رېسا ئازار بە خۇمان ناكەيەنىن، تىدەكۈشىن
بۇ ئەوەي بىينىن چۈن دەكىيەت ئەمە رېگايمەكى دروستكەر
بىت بۇ گوزەر كىرن بە ناو شتەكاندا. بە تايىەتى كاتىك
تۇ ھاوارىيەكت ھەبوو بەختەوەری و خوشى و شادى بىن
بەخشىيى و واى لى كردووى هەست بە باشى بىكەيت لە
ئاست ژيانىت، بە لايەنى كەم بۇ ماوهىيەك.

وا باشتىرە گوزەرىك بە ناو جىهانى قبولكىرندا بىكەي كە
ھەندىيەك پەيوەندى ھاوارىيەتى ھەمىشەيە و ھەندىيەكى دىكەش

کاتین، تهنجا و هکو ئوهی کە لە هەندىك مالدا دەزىت بۇ
 چەند مانگىك و هەندىك خانووی دىكەش چەندىن سال
 ژيانبىان تىدا بە سەر دەبېيت، ئوه مانسای ئوه نىيە کە دەبېيت
 نىڭ ران بى بۇ ئوهانەي کە بۇ ماوهىيەكى كاتى دەمىنەوه -
 مەر يەكىك لەمانە خاوهن بايەخى خۆيەتى. هەندىك كەس
 سەربە پەنجەرهى ژيانىدا دەكەن و دواتر گوزھر دەكەن
 دواي ئوهى کە ئوهندەي پىتىان كرا بە تويان بەخشى.
 چەند جوانە كە بۇ ماوهىيەكى كەم لە پەنجەرهەكەوه لە باخى
 مالت بىروانىن و حەزىيان كردووه بۇ ماوهىيەك ھاورىيەتىت بىن
 يەخشن.

**هەندىك پەيوەندى ھاورىيەتى
 ھەميشەيىھ و هەندىكى دىكەش
 كاتين.**

تەۋەرى شەھەم

رېساكان بۇ ھەمووان

ئەگەر ناوی خۆشەویستانت لە لیستىكدا كۆ كردىيەتەوە، ئەوا
ناوی هاوزىن و مۇنالەكانت - ھەلبەت ئەگەر ئەمانت ھەبىت
لە سەرەتاي لىستەكەوە دىين، پاشان تەواوى ئەندامانى
خىزانەكتە و ھاوريكانت بە شىوه يەكى تىكەل و پىكەل لە^١
لىستەكەدا پى دەكەن. لە سەرەتە ئەمەشەوە ھەموو ئەو
كەسانەي كە دەيانناسى يان بە شىوه يەك خۆشت دەوين،
ھاوشىوه يەخىزانەكتە، بەلام سەرەتاي ئەۋەش ھېۋايەكى
ناوازە بەرامبەريان ناخوازىت، تەنانەت كەسانىك كە ھەركىز
نەتىپىيون، بەلام ھېشتا ھەستىكى گەرمت بەرامبەر بەوان
ھەي.

ئەم پەرتۇوکەم بە سەر چەند تەۋەھەرىكدا دابەش كردووە:
رېساكان بۇ ھاوزىن، خىزان و ھاپى. سەرەتا بەوە دەستم
پى كرد كە ھەندىك لە تىكەلى و پىكەلى دەبىت، بەلام ھېشتا
چەند رېسایەكى روون و ئاشكرام بەرجەستە كردووە كە
جىهانىن، ئەمەش لە بەر ئەۋەي كە نەمتوانى لە يەك تەۋەردا
يان دوو تەۋەردا پالفتەيان بىكەم، بۇيە ئەمانەم لە كۆتايى ئەم
پەرتۇوکە بەرجەستە كردوون وەك جۈرىك لە كۆتايىھەيان
بە پەرتۇوکەكە.

ئەم رېسایانە جىهانىن لە دىدى ئەۋەي كە بۇ ھەموو ئەو
كەسانەن كە لە ئاستىانەوە دىين و بە تايىبەتىش ئەوانەي
كە خۇشمان دەويىن، ئەمانە چەند رېسایەكى سەرەكىن كە
پىن لە خۆشەویستى، خۆشەویستىيەك كە ھەم تو بەرامبەر
ئەوان و ئەوان بەرامبەر بە تو ھەيانە. ئەم پېنج رېسایەي
كۆتايى لە ژىانتىدا بەرجەستە بىكە، تو لە راستىدا كەسىكى
ناوازە و كەشخە دەبىت.

ریسای ۱۰۳

مرۆف لە شت گرنگترە

دایپرەم ھەمیشە راھاتبوو ئەوهمان پى بلىت، ئاشنای
کەسیک نیم کە لە سەر ئەمە كۆك نەبىت، بەلام دایپرەم
بە شیوه يەك كارى بەمە دەكرد كە خەلک بەم شیوه يە
نەبوو، كاتىك من و خوشك و براكانم بچوک بۇوىن،
جار جار شىتمان لە مالى دایپرەم دەشكاند، هەر وەكو
مندالى بچوک ئەمە دەكات، بەمە دايكم ليىمان تۈورە
دەبوو، بەلام دایپرەم بە تەواوەتى ئەمە لە بىر دەكرد
و دەيگۈت: ئازىزەكەم گرنگ نىيە، مرۆف لە شت
گرنگترە.

ھیوادارم ھېندهى دایپرە كەسیکى ھېمن بۇومايمە و تواناي
قبولكرىنم ھەبوايە دەربارەي ئەمە، چونكە دەزانم ئەو
راست بۇو، ئى چى دىكە، دەزانم دلى زىاتر بەمە خوش
دەبوو. بؤيە بەلامەوە گرنگ نەبوو كە چى دەشكا وەكو
ئەوهى ئىمەش نەبووبىن. كۈپى شكاوى بە كار دەھينا،
خشلەكەي لە دەست دا، پۇشاكە كانى دەدران بى ئەوهى
پارپىزگارىييان بىكەت - چونكە وەكى شت گرنگىيەكى
ئەوتويان نەبوو.

ئىمە ھەموومان بە رۇونى ئەوه دەزانىن كە شتى

بزربوو و شكاو گرنگیان که متره له که سانی بزربوو و
تیکشاو، به لام کاتیک که خلک باشه ئهوا سه رنجمان
دەخینه سەر شته نەرینییە کان - پارهی بزر و
لە دەست دراو، ئۆتۆمبیلی خرابوو و قوپاوا، کومپیوتەرى
خراب و لە کارکە و تىو.

راهاتووم پیگری لە مە بکەم، تەنیا شتە کان، خاوهنى زور
شت بۇوم، خشلى بچوک و هەرزان، كەلۋېل، وينەي
يادگارى و... هتد، بۇ چەند سالىك ئەمانەم لە مالىكدا
كۆ كرده و بۇ ئەوهى بىيانپارىزىم. لە گەل بارمەتىيەك
بۇ ئەوهى مالەكە بپارىزىم. هيىنەي هەر كەسىكى دىكە
نائومىد و بىزار دەبۇوم كە شتىكىم لە دەست دەدا يان
زيانى پى دەگەيشت. پاشان دەكە و تە كىڭىزلىرى كاتە
سەختە كانە وە.

مالەكەم لە دەست دا، ورده ورده زۆربەي شتە کانم
فرۇشت. ئەو كاتە كەسىكى تەنیا بۇوم و لە خانوو يەكى
كىرىدا دەزىيام، دەزانى چى؟ زور ئازاد و سەر بەست بۇوم.
شتىكى ناوازە بۇو پىويىست نەبۇو دەربارەي شتە کانى
مالەكە نىكەران بىم. سەر بەست بۇوم لە كۆكىرىنە وە
ھەر شتىك كە بەلامە و گرنگ بۇو - مندالە کان، ھاوبى،
خلک.

دوای ماوهىيەك ھەولىم دا شتە کان بە رووی خۇمدا
بکەمە وە، دواي چەند سالىك توانيم ئەو شانەي كە لە

دهستم دابوون، دووباره به دهستیان بخه‌مهوه. مال،
 شته‌کان بو ئوهی به ناویاندا گوزه‌ر بکه‌م، به‌لام ئه‌م
 جاره هه‌ولم دا که خۆم به دوور بگرم له و سیفه‌تە کونه‌ی
 به‌رامبەر شته‌کان هه‌مبۇو. ئىستا مهودا و جیاکاریيەک لە
 نیوان خۆم و شته‌کاندا هەیه، ئەگەر خوشى و شادییان
 تىدا بە‌دی بکه‌م، ئەوا شتىكى زۇر ناوازه‌یه، به‌لام دەزانم
 پیویستم پییان نییە بو ئوهی دلخوشم بکەن.

ھەموومان بە رۈونى ئەوه
 دەزانىن كە شتى بزربۇو و
 شكاو گرنگىيان كەمترە لە
 كەسانى بزربۇو و تىڭشكاو.

پیسای ۱۰

ناوان ههستیکی خوپهرسنه

بچی ئەمە پیسای خوشویستیی؟ رەنگە سەرسام بیت.
زور باشە، پیت دەلیم، چونکە ئەگەر سەرقالى ھەست کردن
بیت بە تاوان، ئەوا بە ھیچ شیوه يەك ناتوانى خوشویستى
بەرامبەر خەلک دەربېرىت. با پۇونى بکەمەوه.

کاتىك ھەست بە تاوان دەكەین، ئەم ھەستى تاوانە دەربارەي
چى؟ من، دەربارەي چىيە، من، من، من. ھەست بە چى
دەكەم، ژيانم چەند ترسناكە، لىزەداچ شتىك بە پۇوي مندا
گوزەر دەكەت؟ ئەمە ئاشق بۇون بە چالاکى و حەزى خودە،
ھاول دەدات سەرنجىت لە سەر بابەتى تاوانەكە لابدەيت -
بەم شیوه يە خوشویستەكت وېئل كردوووه يان حەز دەكەت
بىر بکاتەوە بۇ كەمەندكىش كردىنى سەرنجى ئەم. نەخىر،
ئىتە كاتى ئەوەمان نىيە بۇ ئەوەي نىگەرانى تاوانەكانمان
بىن، زور ھەست بە داخ دەكەین دەربارەي ئەو بارە خرآپ و
فورسەي تاوان كە خستۇومانەتە سەر شانى خۆمان.

ئەي ئەگەر ئەمە بارە بچى داتنەناوه؟ ھیچ كەسىك
ناتوھستىنېت. ئەمە هي خوتە دايىدەنېتى يان ھەر ھەلیدەگرى.
تەنبىا يەك كىشە لە ئاراداھىيە - ئەگەر دايىنېتى، ئەمە
لەبىت سەرنجىت بخەيتە سەر كەسىكى دىكە و لە قىسە كردن
بوھستى دەربارەي خوت. پیت وايە دەتوانىت لە گەل ئەمە
بىكەيىت؟ بىگومان دەتوانى، تو پەيرەوکارى پیسای.

با روون بین: رابردوو رؤیشتووه، تو ناتوانیت بیگوری. ئەگەر شتیک ھەیە کە به ھویەوە دەتوانی ھەلە و كەم و كوربیە کانی رابردووی پى راست بکەیتەوە، تکایە بفەرمۇو و راستیان بکەردەوە. خۇ ئەگەر ھیچ شتیک لە ئارادا نیيە، يان ئەوەتا دەتوانی قبولی بکەیت و لییەوە فېر بى، يان دەتوانیت لە كىشە و گرفته کانت رابمینى و زیاتر بىر لە خوت بکەیتەوە، ئەمانە بىزاردەی تۆن. خوت دەزانى لە گەل كامانە پى دەكەیت.

بە دلىايىھە تاوانى سەرپىي زۇر ئاسايىھە. لە ناكاو درك دەكەيت شىكستت خواردووە كە دەبوايە بتىركدايە. ئەم جۇرە تاوانە هانت دەدات بۇ ئەوەي ئىستا شتیک بکەیت، ھەر كە ئەوەت ئەنجام دا، دەتوانى ئىتر شتە کانى دىكە لە چوارچىوھى خۆپەرسىتى و كەمەندىكىش كىرىنى سەرنج بەرجەستە بکەیت.

من درك بەوە دەكەم كە ھەندىك جار لە ژياندا شتیکى خراپ پۇ دەدات، چونكە شتیكت بە خراپى ئەنجام داوه. زۇرت خواردۇتەوە پاشان خوت دەكىشى بە ئۆتۈمىيەلىكى دىكە و كەسىك ئازار دەدەيت. بە دلىايىھە دەست بە تاوان دەكەيت (بە لايەنى كەم ھيوادارم دەست بە تاوان بکەیت) بەلام وەلامى ئەمەش ئەوە نىيە خوتى پى سەرقال تىكۈشان لە دىزى خواردىنەوە و لىخورپىن، كارى خىرخوازى بکە بۇ يارمەتىدانى ئەوانەى كە لە پۇوداوه كاندا ئازاريان پى گەيشتۇوە و بريئە كانىيان تىمار بکە. يان شتیکى دىكە. ئەمەش بىنیاتتەرە. قسە كىرىن دەربارە ئەوەي چۈن دەست دەكەيت، ئەمە چەند ترسناكە بۇ تو جىنگەي قبول كىرىن نىيە.

هار له بهر ئەمەشە، ئەمە رسای خوشویستی، چونكە بۇ نەوهى تو خەلکت خوش بویت دەبیت سەرنجت لە سەريان بیت نەک لە سەر خۆت. دەبیت جیهانى كەمەندكىش كردنى سەرنج تىپەرىنیت و بىر لە خەلکى دىكە بکەيتەوە. كەسانىك دەناسىم كە لە تاواندا گەشەيان كرد و لەو شستانە دەروانى بۇ نەوهى هەست بە تاوان بکەن. بۇچى؟ چونكە ئەمە ئاسانلىرىن رېگابە لە جيھاندا بۇ ئەوهى ھەموو خوشویستى خوت بە پروى خۆتدا والا بکەيت. ئەگەر شتىكى ھەلت كردوو، وازى لى بھىنە و كەموكۇرىيەكانت مەھىلە و بەردەوام بە. پىناو هەستكىدىن بە تاوان.

**بۇ ئەوهى تو خەلکت خوش
بویت، دەبى سەرنجت لە
سەريان بیت نەک لە سەر
خۆت.**

ریسای ۱۰۵

خوشویستی یه کسانه به کات

چی ده که یت ئه گه ر پووبه رووی دوو ئاراسته بولویته وه؟
 یه کیک له مندالله کان ده یه ویت له گهلى بچیت بو یاری،
 بهلام له همان روزدا ئوهی دیکه کونسیرتی موسیقای
 ههیه. باشترين هاواریت پیویستی بهوهیه به هنانی کیشه
 و گرفته کانیدا بچی، چونکه له هاوسره که جیا بوقته وه،
 بهلام دایکم زور پیویستی پییه بو ئوهی به هنانی
 بچیت، واله نه خوشخانه يه. له لایه کی دیکه هاوژینه که ت
 به ناو خهم و دلتنه نگیدا گوزه رده کات و نایه ویت له تو
 جیا بیتته وه. له لایه کی دیکه خوشکه که ت ناتوانیت له
 گه ل مندالله کانی پی بکات و پیویستی به پشتگیری تویه.
 ره نگه ئه مانه هه موموی بھیه که وه بینه سه ریت. ژیان
 پره له بارودو خی لەم شیوه يه. بو ماوهیه ک هه مومو
 شته کان به جوانی پی ده کهن، بهلام دواتر گیر ده خون
 و ده کهونه سه ریه ک. که واته وهلامی ئه مه چیي؟

تو ده بیت هاوسرنگی خوشویستی بزانی که له کوتاییدا
 وهکو کات پوو له همان شت ده کات. هه مومو ئه و
 که سانه پیویستیان به کاتی تویه - ده شیت ههندیکیان
 پیویستیان به چهند خوله کیک بیت، ره نگه ئه وانی دیکه

پیوسیستان به کاتیکی زور بیت. دهشیت هندیکیان
له کاتیکی به نرخ و هستیاردا پیوسیستان پیت بیت.
هندیکی دیکه هر کاتیک که بوت کرا. هندیک که س
پیوسیستان به زانیاریس تو دهشت، هندیکی دیکه دهشت
خوت له لایان بیت، بهلام هموویان کاتیان دهشت.
کات سامانیکی سنورداره. کاتیک که بیست و چوار
س ساعتی هر روزیکت دابهش و ترخان کردوه، ئمه
کاتی تویه.

هر له بەر ئەمەشە ناتوانیت له گەل هموۋە و
هاورپیانەی کە بینیوتن رى بکەیت، يان ھیشتا هر له
خەلک نزیک بى له دواى ئەوهى کە مۇدالىشت بۇو.
دهشیت کات بۆ سەد ناسیاو بېھخسینى، يا بیست
هاورپی نزیک و سى خوشک و برا يان چوار کەس له
خیزانى نزیک و پېتىج له خیزانى دوور و له گەل سى
له باشترين هاورپى و يانزدە هاورپى باش. بە پۈونى
ژمارەکانیش بەرجەستە دەكەم. ئەدای پېكخستنەکە
نازانم، بهلام دەشتوانى سود له ھى من وەر بگرىت.
دەشتوانى زور کەس بخەیتە چوارچىوهى ژیانتەوهەتا
زیاتر ھەبن، کاتی زیاتریان دهشت، هەتا كەمتر بن
زیاتر دەشتوانى له دەورپیستان بى. ئەگەر مۇدالت نەبیت،
تکایە ئەم رېسایەت له بىر بیت، تۈورە و بىزاز مەبە
له هاورپیکانى دايىك و باوک کە پیت وايە فەرامۆشت

دەگەن، دەشىت ئەوان باشترين ھەوليان بىدەن، كاتيان
پى بىدە.

كاتىك رووبەررووى ئاراستەي جياواز دەبىتەوە، تاكە
شىتىك كە دەتوانى بىكەيت، ئەودىيە كە برىيار بىدەي كامە
لە ھەموويان گرنگىترە. دەبىت سىستەمېكت بۇ كەسانى
دەرورىبەرت ھەبىت ئاخۇ كاميان گرنگىترە. دەشىت
هاۋىزىن و مىنالەكان گرنگىتىنیان بن، دواتر دايىك و
باوک، خوشك و برا، هاۋپىكان و... هتد. پىويسىت ناكات
بە شىۋەيەكى فەرمى بەرجەستەي بىكەيت، پىويسىت
ئاگادار بىت لە بىر و ھزرتا چى دەكەيت. لە لىستەكەدا
خەلک بەرز و نزمى دەكات، چونكە خال بە دەست
دىيىن ئەگەر ئەمانە لە مەترسىدا بن يان ھىچ كەسىكى
دىكە نەبىت رووى تى بىكەن. ھەروەها ئەو ھۆكارەي
كە ئەوان پىويسىتىان بە تۈيە لە تەرازوودا كارىكەرى
لە سەر پىكەيان دەبىت. رېكخىستنى كات خەلک شارەزا
دەكات لە تەرخانكردى كاتيان لە سەر بىنەماي شتەكان
(ئەلف گرنگە يان ب) پىويسىتن. بە كىشتى شتە گرنگ
و پىويسىتەكان سەرەتا سەر ھەلدەدەن، بەلام كاتىكى
ئەوتقىيان پىويسىت نىيە. رەنگە خۇشەويسىتى زۇر جياواز
نەبىت.

پىويسىتە ئەمە بۇ ئەو كەسانەي كە خۇشت دەۋىن پوون
بىكەيتەوە كە دەتەۋىت لاي ھەمووان بىت، بەلام كات

هیه و باشترين ههولی خوت ددهيت. له جياتي ئeme
 ده چيته كونسييرتى موسيقاي مندالله كەت، يان بە هاناي
 ماپىكەن وە دەچى، بەلام تو ئەم ھفتە يە تەنبا دوو
 كاتزمىرت له بەردەستدا ھېيە. ئەم زور سەختە، تو
 لەم بنەمايە دەگەيت، دەبىت ھەست بە گوشاريکى كەم
 بەيت كە ناتوانىت بە هاناي ھەموو كەسىكە وە بچىت.

كاتىك رۇوبەرپۇرى ئاراستەي
 جياواز دەبىتە وە، تاكە شت
 كە دەتوانى بىكەي ئەوهېي،
 بېيار بىدى كامە له ھەموويان
 گرنگىتە.

پیسای ۱۰۶

چاکه بکه و بیکه به ئاودا

ئەمە زۆر ئاسان بۇو، تىنالىگەم بۆچى ئەمەم نووسىيە.
سەربارى ئەوه كەسانىكى زۆر دلتەنگ و خەمگىن دەبىن كە
ھەول نادەن بە سەريدا زال بن.

پياويىك دەناسم كە لە راستىدا پووخۇش و ساكارە و
ژمارەيەكى زۆر ھاپرىيە. تا پادەيەك كات بۆ ھەموويان
دەرەخسىنىت و ھەول دەدات كە وايان لى بكتا ھەموويان
ھەست بە تايىېتى بۇون بکەن. كاتىك لە كىشەدان، ھەمىشە
يارمەتىان دەدات. نازانم چۈن كاتىان بۆ دەرەخسىنىت،
چونكە خىزاندارە و كار دەكتا، بەلام ھەمىشە بە هاناي
ھاپرىكانيشىيە دەچىت. گوينگىركى باشە و زۇريش لەوەدا
باشە كە دانىشتن بە دەم چا و بىكۈتە دەكتا بە
دانىشتنىكى بى كوتايى. ھەروەها كات بۆ ئەوه دەرەخسىنىت
كە پارە بۆ خىرخوازى ناوخۇيى دەستە بەر بكتا.

ماوهىەك دواي ئەوه ھاپرىكەم كەوتە ناو چالىكى خراپەوه.
دaiكى كۆچى دوايى كرد، لە ھەمان كاتدا كارەكەي لە دەست
دا. ھەر وەكى پىشىبىنى دەكەيت، ھەموويان بە دەم چاوه لە
دەورى كۆ بۇونەوه و ھاوسۇزىي خۇيان نواند و پىشىيازى
يارمەتىان بۆ كرد. ئەميش زۆر سەرسام بۇو، پىنى گوتى كە
زۆر سوپاسگوزار بۇوه و نەيتوانىيە بىرلا بەو كەسانە بكتا
كە ئاوا بەخشىندەن بەرامبەرى. زۆر بۇون بۇوه كە ئەوانىش

هاوخرمی من بعون، بهلام زور خوشحال بعون بهوهی
که ئەم دەرفەتەيان بۇ رىك كەوت بۇ ئەوهى بەرامبەرم
كردۇن وەکو وەفايەك پېشکەشم بىكەنەوه.

پياويڭى دىكەم دەناسى - پياويڭى بەسالاچۇو - كە بەم
دوايانە مىرىد. پياويڭى روح سوك و باش بۇو، بهلام
گۈشەگىر بۇو و پەيوەندى لە كەل كەسدا نېبۇو. دۇيشتم
بۇ پرسەكەى، چونكە دراوسىيمان بۇو و ويستم هاوخرمى و
پالپشتى خۆم بۇ خىزانەكەى دەربىرم. تەنیادە كەس لەوئى
بعون، پىتىج لەمان لە خىزانەكەى خۆى بعون. زور بەم
خەمبار و دلتەنگ بۇوم.

دەزانىيت كە مەبەستى من لىرەدا چىيە. جىهان ھەمىشە لەو
شويىنەدا خوشەويىستىت پىن ناداتەوە كە تو پىت داوه. ئەگەر
بەخشىنەيىت بەرامبەر بە كەسىك نواندوو، دەكىيت لە
لابەن كەسىكى نامق پىت بىرىتەوە، بهلام ئەگەر بەخشىنەيىت
بەرامبەر ھەر كەسىك بنوينى كە دەيىنى، ئەمە پىويىستە و
لە زور گۈشە و كەنارى جىاوازەوە بە دەستى دەخەيتەوە.

بە دلىايىيەوە تو ئاوا ناكەيت، چونكە وەکو سودوھرگىتن و
وەبەرهىتىان دىتە بەرچاوت. ئەوانەى خوشەويىستى بە ھەموو
لادا بلاو دەكەنەوە، ھەرگىز ئەمە ناكەن، چونكە رەشىبىنان
چاودەرىتى ئەوە دەكەن كە ئەو خوشەويىستىيەيان پىن بىرىتەوە
بەلكو بە شىوهىيەكى سادە ئەمە دەكەن، لە بەر ئەوهى
خوشەويىستى خەلاتى خۆيەتى. بەلى، دەزانم كە دەتەۋىت
خوشەويىستى بلاو بکەيتەوە، بهلام ناتوانم پىگايەكى دىكە
بۇ بەرچەستە كەردىنى بىدۇزمەوە. سەربارى سىنورداربۇونى

۲۴ سه عاته کهت (بروانه رسای ۱۰۵)، هه تا زیاتر له و کاتهی
که هه ته خوشویستی بلاو بکه یته وه، ئهوا خه لک توی زیاتر
خوش ده ویت.

بیریکی ژیرانه ده کمه ئاخو چهند که س دوای مه رگم دینه
پرسه که م، ئه گه ر پیش بینیم کرد بیت ئهوا زور که متر ده بیت
له وهی که ده مه ویت، بويه ئه وه بیر خوم ده خه مه وه که
ده بیت زیاتر هه ول بدhem بو پالپشتی کردنم له و که سانهی
که خوشم ده وین.

جیهان هه میشه له و شوینه دا
خوشویستیت پی ناداته وه که
تؤ پیت به خشیوه.

ریسای ۱۰۷

کیشەکانی خۆم زۆر ئاسانتر دەهاتە بەرچاو
کاتىك لە کیشەکانی خەلکم دەپروانى

ئىستا کاتىكى ئەوتۇمان لە بەردەستدا نىيە، وادەگەين بە
كۆتايى و ئەمەش دوا ریسایه. ئەم ریسایه زۆر گرنگ بۇ
سەركەتن. نازانم ئاخۇ لە پاستىدا زۆر كەس لەمە تىدەگات،
بەلام دەزانم ھەندىك كەس ھەر لە باوانەوە لىنى تىدەگەن و
ئەمە يەكىك بۇو لەوانەي كە منى فيئر كرد.

کاتىك كەسىكى زۆر نزىكىم كۆچى دوايى كرد، بە کاتىكى
زۆر سەختدا گۈزەرم دەكىد. ئەو ھاوارىيەم زۆر پشتگىرى
دەكىدم. خۇى لە خۇيدا ئەمە دەستكەوتىك بۇو، خۇشى
ژيانى لە ژىر گوشاردا بەرلى دەكىد. سى مندالى لاوى
ھەبۇو، دوو لەمان نەخۇشى خويتبەربۇونىان ھەبۇو، کاتىكى
زۆرى دەۋىست و نىگەرانىيەكى زۆرى لى دەكەوتەوە. ئەوهى
سىيەم، لەم کاتەدا زۆر مندال بۇو، ھاوارىكەم زۆر شەكەت
بۇو بەدەستىيەوە. پاشان زۆر شۆك بۇوە: دكتورەكان پېشان
گوت كە مىزدەكەي نەخۇشىيەكى سەختى ھەيە، سەربارى
ئەمەش، ناوه ناوه تەلەقۇنى بۇ من دەكىد ئاخۇ چۈن ژيان
بە سەر دەبەم و پېۋىستم بە ھىچ نىيە.

زۆر سەرسامى بەخشىنەيەكەي بۇوم و ئەو کاتەي كە
بۇ منى پەخسانىد بۇو. بىڭومان منىش وەلامم دەدايەوە و
پشتگىرىم دەكىرد. دەزانى تىبىنى چىم كرد؟ پى كردن لە

گهل کیشه‌کانی خوم زور ئاسانتر دهاته به رچاو کاتیک
له کیشه‌کانی خه‌لکم دهروانی سوپاس بۇ خوا دكتوره‌کان
درکیان کرد که میردی هاوریکه‌م نه خوشییه‌که‌ی سهخت
نیه. به لایه‌نی کەم کەمیک دادپه‌روه‌ری له جیهاندا هه‌یه،
ئەم هاورییه‌م يەکیک له گرنگتین پیساکانی خوش‌ویستی
فېر کردم.

ئەم دهیتوانی درک به مه بکات، کیشه‌کانی منی بۇ راکردن
له کیشه‌کانی خۆی بە کار نه ده‌هینا - به خوش‌ویستییه‌کی
پاکه‌وه رهفتاری دهنواند - گومانم هه‌یه کە درک نه کات
چەندە کەسیکی مەزنا، بەلام ئەمەی هەر لە سروشته‌وه
له گهل خۆی هینابوو کە پیشخستنی کەسانی دیکە زیاتر
ئاشنای ژیانت ده کات و له ژیانتدا دەستکەوتت زیاتر ده‌بیت.
بە يارمه‌تیدانی کەسانی دیکە تو يارمه‌تى خۆت ده‌دەیت.

شتیکی زور ئاسانه بۇ تىگەیشتن کاتیک خه‌لک به ناو قوناخى
سهخت و دژواردا پى ده کات له ژیاندا، له ناخه‌وه بروو له
خويان دەکەن، بەلام بەمە يارمه‌تى خويان نادەن، هەر وەکو
ئىستا من درکى پى دەکەم. کاتیک ژیان بە خراپى گوزھر
ده کات، پیویسته سەرنجت له سەر خۆت دوور بخەیتەوه.
له جیاتى ئەمە خوش‌ویستى و پشتگیریت بۇ کەسانی دیکە
دەربىرە، لەم کاتەدا ھەم ھەست بە سود و ھەم ھەست بە
بەھاى خۆت دەکەيت و ئەوانىش ۋووی خويان بە لاي تۇدا
دەکەنەوه کاتیک پیویستت پیشان ده‌بیت.

ئەگەر دەتەویت پەيره‌وکاریکى شارەزا و تەواوى پیسا بىت،
ئەوا ناتوانى شتیکی باشتى لەم بکەيت کە ئەم پیسا يە

بکه ینه بنه ما یه کی رهه ما بُو رینما یسی کردنی ریزهه او ڙیانت.
 به رووی جیهانی چیز به خشین و خه لات دهبات که پرہ لهو
 کے سانه ای تو یان خوش دهونت، سه رباری ئه مهش کاسانیک
 کے تو خوشت دهونن، هر که ئه مهت به دهست خست، ئه وا
 نووشی هله نابیت.

به یارمه تیدانی خه لک، تو
 یارمه تی خوت ده دهیت.

richard templar

0
0
0
0
0

THE
RULES
OF
LOVE

0
0
0
0
0

لہ پاٹوکروہ کلی ناومندی روشنیبری مدینان